ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 19 - Otec Prasátek.pdb

PDB Name: Pratchett - UZ 19 - Otec Prasat
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 24.7.2006
Modification Date: 24.7.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

Úžasná Zeměplocha 19

OTEC PRASÁTEK

Gerilovému majiteli knihkupectví,
známému mezi přáteli jako "ppinta",
za to, že mi už před léty položil onu otázku,
kterou klade v téhle knize Zuzana.
Překvapila mě jen skutečnost, že se tak nezeptalo mnohem víc lidí...

A příliš mnoha nepřítomným kamarádům.

Všechno někde začíná, i když s tím tvrzením mnoho fyziků nesouhlasí.

Lidé si však vždycky mlhavě uvědomovali potíže se začátkem věcí. Projevují například hlasitý údiv nad tím, jak se dostane při sněhové kalamitě do práce řidič sněžného pluhu nebo kde tvůrci slovníků zjistí, k čemu který výraz patří a jak se správně píše. Neustále pak vládne touha najít v té pokroucené, zauzlované a potrhané časoprostorové síti nějaký bod, na nějž by se dal položit metaforický prst a ukázat, že tady, tady, je to místo, kde všechno začalo...

Něco taky začalo ve chvíli, kdy Cech vrahů přijal do svých řad pana Časnačaje, který viděl věci jiným způsobem než ostatní lidé. Tak například jeden z těch jiných způsobů spočíval v tom, že všechny ostatní lidi viděl jako věci (lord Odkraglli, jeden z představených cechu, později řekl: "Bylo nám ho líto, protože přišel v mladém věku za nejasných okolností o oba rodiče. Myslím, že když se na to teď podívám zpětně, měli jsme se nad tím trochu důkladněji zamyslet...").

Ale ještě předtím, než se stalo tohle, většina lidí zapomněla, že ty nejstarší příběhy vždycky vyprávěly více či méně o krvi. Později se z nich krev začala postupně vynechávat, aby byly snáze stravitelné pro děti, nebo přesněji řečeno spíše pro ty lidi, kteří je dětem vyprávějí a čítávají, než kvůli dětem samým (protože děti všeobecně jsou přeléváním krve obvykle nadšené, je-li přelévána těmi, kdo si to opravdu zaslouží, až v nich nezůstala krev žádná). A v té chvíli začali lidé užasle přemýšlet, kam se poděly ty dobré příběhy.

Ale ještě předtím si něco v nejčernějších jeskyních a nejtemnějších pralesích pomyslelo: Co jsou zač, tahle stvoření? Buduje pozorovat...

Ale ještě předtím vznikala Zeměplocha, aby se mohla vydat na svou cestu vesmírem na hřbetech čtyř slonů stojících na krunýři obrovské želvy A'Tuin.

Možná, že jak se tak pohybuje, zaplétá se - jako muž v domě plném pavučin do těch vysoce specializovaných časoprostorových vláken, která mají tendenci množit se při každé historické události, s níž se setkají, napínaje, trhá a vytahuje do nových tvarů.

A nebo taky ne. Filozof Didactylos shrnul všechny alternativní hypotézy do dvou vět. "Věci se prostě dějí. Čert je vem."

Starší mágové Neviditelné univerzity stáli a upírali oči na dveře.

Nebylo pochyb o tom, že ten, kdo je zavřel, chtěl, aby zůstaly zavřené. Zajišťovalo je několik velkých hřebů zatlučených do dveřního rámu. Přes dveře bylo přibito několik silných prken. A co víc, až do dnešního rána byly ukryty za velikou knihovnou, kterou před ně někdo postavil.

"A potom je tady ten nápis, Výsměšku," upozorňoval děkan. "Četl jste ho přece, předpokládám. Víte který? Ten, co říká ‚za žádných okolností neotevírejte tyto dveře'."

"Samozřejmě, že jsem ho četl," zabručel Výsměšek. "Proč si myslíte, že je chci otevřít?"

"Ehm... proč?" zeptal se lektor Zaniklých run.

"Abych zjistil, proč někdo chtěl, aby zůstaly zavřené, samozřejmě!"

Pokynul Afektovi, univerzitnímu zahradníkovi a trpaslíkovi pro všechno, který stál opodál s krumpáčem.

"Dej se do toho, mládenče."

A doprovázen zvuky tříštícího se dřeva, Výsměšek pokračoval. "Podle plánů na tom místě byla koupelna. Na koupelně přece není nic strašidelného, proboha. Já chci vlastní koupelnu. Už mám plné zuby toho společného sprchování, lidičky. Je to nehygienické. Člověk může chytit kdovíco. To už mi říkal otec. Kde se koupe moc lidí společně, tam pobíhá skřet Bradavčák se svým malým pytlíkem."

"To je něco jako víla Zubnička?" zeptal se jízlivě děkan.

"Jsem tady šéfem a chci svou vlastní koupelnu," prohlásil Výsměšek pevně. "A tím to všechno končí, jasné? Chci koupelnu a chci, aby byla hotová na Noc prasečí hlídky, rozumíte?"

A to je samozřejmě ta potíž se začátky. Někdy, když máte co dělat s okultními říšemi, které mají úplně jiný vztah k času, můžete se dočkat důsledku o něco dřív než příčiny.

Odněkud až od hranice slyšitelnosti se ozvalo tichoučké klingleklingleklingle, jako kdyby někde daleko zněly malé stříbrné zvonečky.

Zhruba v době, kdy arcikancléř tak autoritativně uplatňoval svá práva, seděla Zuzana Stohelitská v posteli a četla si při svíčce.

Okno bylo pokryto ledovými květy.

Měla ráda tyhle časné večery. Jakmile jednou uložila děti do postele, měla více méně volno. Paní Kamašná měla až patetické obavy z toho, udílet Zuzaně nějaké příkazy, přestože jí platila gáži.

Ne že by ta gáže byla nějak důležitá. Důležité bylo to, že Zuzana stála na Vlastních nohou a měla Skutečné zaměstnání. A být vychovatelkou bylo skutečné zaměstnání. Jediná choulostivá situace nastala, když její zaměstnavatelka zjistila, že je Zuzana vévodkyně, protože podle všeho, co paní Kamašná věděla (a kdyby se sepsalo, co věděla, byla by z toho velmi krátká kniha psaná hodně velkými písmeny), nepředpokládalo se, že bude společenská smetánka pracovat. Čekalo se od ní, že se bude jen tak poflakovat kolem. Jediné, co se Zuzaně nakonec podařilo, bylo přesvědčit svou zaměstnavatelku, že se jí nemusí klanět, kdykoliv se potkají.

Jakýsi pohyb ji přinutil pootočit hlavu.

Plamen svíčky se ohnul a hořel vodorovně jako v silném ječícím větru.

Záclony se vzdouvaly od okna, které se...

...se zařinčením otevřelo.

Bylo naprosté bezvětří.

Přinejmenším nevál vítr z tohoto světa.

V její mysli se formovaly představy. Rudá koule... ostrá vůně sněhu. A ty pak zmizely a místo nich tam byly...

"Zuby?" řekla Zuzana nahlas. "Zase zuby?"

Zamrkala. Když oči znovu otevřela, bylo okno, ostatně jak si byla předem naprosto jistá, pevně zavřené. Záclony ochable visely. Plamen svíce si hořel nahoru, jako by se nechumelilo. Och ne, znovu už ne. Ne po takové době. Všechno zatím probíhalo tak dobře...

"Vuvano?"

Ohlédla se. Dveře jejího pokoje byly dokořán otevřené a na prahu stála malá bosá postavička v pyžámku.

Povzdechla si. "Copak, Tyldo?"

"Já fe bojím té obvudy ve fkvepě, Vuvano. Ona mě fní."

Zuzana rozhodným pohybem zavřela knihu a pozvedla varovný prst.

"Copak jsem ti říkala o tom, když se někdo naschvál snaží mluvit jako roztomilý sladký mazlíček, Tyldo?"

Holčička jí odpověděla: "Řekla jsi, že to nesmím dělat. Řekla jsi, že úmyslné šišlání je hrdelní zločin a že to dělám jen proto, abych k sobě přilákala pozornost."

"Výborně. Víš, jaká obluda je to tentokrát?"

"Je to obvovská chvupatá obvuda f of -"

Zuzana znovu pozvedla varovný prst.

"- obluda s osmi rukama," opravila se Tylda.

"Cože? Už zase tahle? No dobrá."

Zuzana vstala z postele, oblékla si župan, a zatímco ji dítě pozorovalo, pokoušela se zůstat úplně klidná. Takže se zase vracely. Oh, ne ty obludy ve sklepě. To patřilo k její práci. Ale zdálo se, že už si zase začíná vzpomínat na budoucnost.

Zavrtěla hlavou. Ať už utečete jakkoliv daleko, nakonec se vždycky zase dohoníte.

Obludy, to bylo alespoň jednoduché. Jak se vypořádat s obludami, se už naučila. Sebrala pohrabáč z kuchyňského uhláku a pustila se s Tyldou v patách dolů po schodech.

Kamašných měli večerní společnost. Směrem od obývacího pokoje se nesly tlumené hlasy.

Právě když se plížila kolem, dveře pokoje se otevřely a nějaký hlas zvolal: "Pro pána krále, tady je nějaké děvče v noční košili a s pohrabáčem."

Viděla několik siluet, které se objevily ve světlém obdélníku dveří, a podařilo se jí rozeznat ustaranou tvář paní Kamašné.

"Zuzano? Hm... co se děje?"

Zuzana se podívala na pohrabáč ve své ruce a pak zpět na ženu. "Tylda říká, že se bojí obludy ve sklepě, paní

Kamašná."

"A vy jste se na ni vypravila s pohrabáčem, co?" nadhodil jeden z hostů. Z pokoje se šířila ostrá vůně koňaku a doutníků.

"Ano," odpověděla jednoduše Zuzana.

"Slečna Zuzana je naše vychovatelka," řekla paní Kamašná. "Tedy... říkala jsem vám o ní."

Bylo vidět, jak se obličeje vyhlížející z pokoje mění. Objevil se na nich výraz pobavené úcty.

"Ona je schopná utlouct obludu pohrabáčem?" ozval se kdosi.

"No, já myslím, že je to velmi chytrý nápad," řekl někdo jiný. "Když si malé holčičky občas vezmou do hlavy, že je ve sklepě bubák, zajdete tam s pohrabáčem, a zatímco dítě nad schody do sklepa poslouchá, několikrát tím pohrabáčem do něčeho udeříte a všechno je zase v pořádku. Tomu děvčeti to opravdu myslí. Je velmi citlivé. A velmi moderní."

"Je to to, co děláte, Zuzano?" zeptala se paní Kamašná dychtivě.

"Samozřejmě, paní Kamašná," odpověděla Zuzana poslušně.

"Tak to chci vidět, u Slepého Ia! Člověk každý den nevidí, jak děvče utlouká nějakou obludu," prohlásil další muž ve dveřích. Zavlnilo se hedvábí a doutníkový kouř a hosté se vyřinuli do haly.

Zuzana si znovu povzdechla a vydala se po schodech dolů do sklepa, zatímco Tylda seděla nahoře a objímala si kolena.

Dole se otevřely a pak zavřely dveře.

Nastalo krátké ticho a pak se ozval strašlivý řev. Jedna z žen omdlela a jakýsi muž upustil doutník.

"Nemusíte se bát, všechno bude v pořádku," uklidňovala je Tylda. "Vona vždycky vyhraje. Všechno bude dobrý."

Bylo slyšet tupé údery, zvonění kovu o kov, pak kňučivé zvuky, které přešly v rychle slábnoucí chroptivé bublání.

Zuzana otevřela dveře. Pohrabáč byl ohnutý do pravého úhlu. Zazněl nervózní potlesk a pochvaly.

"Dobrá práce," prohlásil jeden z hostů. "Dokonale psychologické. A ten skvělý nápad s ohnutým pohrabáčem. A řekl bych, že ty už se nebojíš, viď, holčičko?"

"Nebojím," přikývla Tylda.

"Vážně, dokonalá psychologie."

"Zuzana říká, abych se nebála, ale rozzlobila," pokračovala Tylda.

"Ehm, děkuji vám, Zuzano," řekla paní Kamašná, která se změnila v roztřesený uzlíček nervů. "A, ehm, teď, sire Geoffreyi, kdybychom se snad vrátili do obýváku - pardon, myslela jsem do salonu -"

Společnost se vracela do salonu. Poslední, co Zuzana slyšela, než se zavřely dveře, bylo: "Po čertech přesvědčivé, jak ohnula ten pohrabáč -"

Chvilku čekala.

"Už jsou všichni pryč, Tyldo?"

"Už jo, Zuzano."

"Výborně." Zuzana se vrátila do sklepa, a když se znovu objevila, táhla za sebou něco velkého, chlupatého a osminohého. Podařilo se jí to vyvléct po schodech nahoru a chodbičkou k zadním dveřím, kterými obludu vykopla ven. Do svítání se určitě vypaří.

"Tak tohle děláme s obludami my," řekla Zuzana.

"A nemohla bych si nechat ten pohrabáč na noc v našem pokoji?"

"Ale ano."

"Ale zabíjí jenom obludy, že jo...?" zeptalo se dítě ospale, když je Zuzana nesla nahoru po schodech.

"Jistěže," přikývla Zuzana. "Všechny druhy."

Uložila holčičku do postele vedle jejího bratra a opřela pohrabáč o skříňku na hračky.

Pohrabáč byl vyroben z jakéhosi levného kovu s mosaznou koulí na konci. Zuzanu napadlo, že by dala mnoho za to, kdyby ho mohla použít na Tyldinu předchozí vychovatelku.

"Brounoc."

"Dobrou noc."

Vrátila se do své malé ložničky, uložila se znovu do postele a při tom podezřívavě pozorovala záclony.

Bylo by hezké, kdyby si mohla myslet, že se jí to jen zdálo. Jenže by to bylo taky pěkně hloupé. I když už byla skoro dva roky docela normální, starala se sama o sebe ve skutečném světě a vůbec už si na budoucnost nevzpomínala...

A třeba se jí to opravdu jenom zdálo (ale i sny mohou být velmi skutečné...).

Pokoušela se nevšímat si dlouhého jazýčku vosku, který jí neodbytně připomínal, že svíčka několik vteřin hořela vodorovně.

Zatímco se Zuzana snažila usnout, seděl lord Odkraglli ve své pracovně a pokoušel se dohonit svoje papírové povinnosti.

Lord Odkraglli byl vrah. Tedy přesněji Vrah. To velké písmeno bylo důležité. Oddělovalo onen odporný pól, muže, kteří se potulovali po městě a zabíjeli lidi kvůli penězům, od gentlemana, jehož tu a tam požádal o radu a o pomoc jiný gentleman, který si přál, aby někdo za jistou finanční náhradu odstranil z cukrové vaty jeho života nějaké ty žiletky, jež se tam občas objevily.

Členové Cechu vrahů se považovali za vzdělané a kultivované muže, kteří milují dobrou hudbu, jídlo a

literaturu. A dobře znali cenu lidského života. V mnoha případech na penny přesně.

Pracovna lorda Odkraglliho byla obložená dubovým dřevem a její podlaha pokryta vysokým kobercem. Nábytek byl starý a hodně užívaný, ale jeho vzhled byl takový, jaký na sebe bere velmi kvalitní nábytek, když ho opatrně používáte nějakou tu stovku let. Byl to prostě zralý nábytek.

Na mřížce v krbu hořelo velké poleno. Před krbem spali dva psi ve velkém chomáči, jak spávají velcí chlupatí psi všude.

Kromě občasného zvuku, jejž vydávali psi ve spaní, nebo zapraskání polena v krbu bylo ticho v místnosti rušeno jen skřípáním pera lorda Odkraglliho a tikáním velkých stojacích hodin vedle dveří... drobné, soukromé zvuky, které pomáhaly vymezit ticho.

Tedy tak to alespoň bylo, dokud si někdo neodkašlal.

Ten zvuk velmi jasně naznačoval, že jeho důvodem není potřeba odstranit z dýchacího traktu drobeček sušenky, který tam omylem zabloudil, ale nutnost co možná nejméně rušivým způsobem naznačit přítomnost majitele krku.

Odkraglli přestal psát, ale hlavu nezvedl.

Pak, po nějaké chvíli, kdy vypadal, jako že uvažuje, řekl hlasem zkušeného obchodníka: "Dveře jsou zamčené. Okna zamřížovaná. Psi se, jak se zdá, nevzbudili. Skřípající podlaha neskřípala. A další malá opatření, která vám přesně nepopíšu, nezabrala. To velmi drasticky omezuje výběr. Velmi pochybuji o tom, že jste duch, a bohové se většinou na scénu dostavují s bohatšími efekty. Samozřejmě, mohl byste být Smrť, ale nevěřím, že ten by se unavoval společenskými zdvořilůstkami, a kromě toho se cítím velmi dobře. Hmm."

Něco se vznášelo ve vzduchu před jeho stolem.

"Zuby mám v dokonalém pořádku, takže nemůžete být ani víla Zubnička. A už dávno jsem zjistil, že pořádná brandy před spaním člověka zbaví nutnosti využívat Večerníčkovy služby. Melodii udržím docela dobře, mám hudební sluch, takže nemyslím, že bych přilákal pozornost starého dědka Potíže. Hmm."

Postava připlula o něco blíže.

"Předpokládám, že skřítek by sem mohl vlézt myší dírou, ale v těch mám pastičky," pokračoval Odkraglli. "Bubák by sice dokázal projít stěnou, ale dával by si velký pozor, aby se neprozradil. Musím přiznat, že jste mě skutečně zaskočil. Hmm?"

A zvedl hlavu.

Ve vzduchu viselo šedé roucho. Zdálo se, že je něčím vyplněno, protože mělo tvar, i když ten, kdo je vyplňoval, nebyl vidět.

Odkraglli měl najednou velmi neodbytný pocit, že onen tvor není ve skutečnosti neviditelný, ale že tady jednoduše, ve fyzickém slova smyslu, prostě není.

"Dobrý večer," řekl.

Roucho řeklo: Dobrý večer, lorde Odkraglli.

Jeho mozek vnímal slova. Jeho uši by ale byly přísahaly, že nic neslyší.

Jenže jeden se nestává představeným Cechu vrahů, pokud se snadno vyděsí. Kromě toho ta věc nebyla nijak děsivá. Byla naopak nesmírně nudná, pomyslel si Odkraglli. Kdyby na sebe mohla vzít monotónní bezvýraznost tvar, jistě by si vybrala tenhle.

"Vypadáte jako zjevení," řekl.

Náš vzhled a původ není předmětem rozhovoru, ozvalo se mu v hlavě. Nabízíme vám obchod.

"Přejete si snad někoho inhumovat?" naklonil Odkraglli hlavu mírně na stranu.

Ukončit.

Odkraglli o tom chvilku uvažoval. Nebylo to tak obvyklé, jak to vypadalo. Byly tady precedenty. Služby cechu si mohl koupit každý. Cech si například v minulosti zaplatilo několik zombií, aby si tak vyrovnaly účty se svými vrahy. Odkraglli si rád pohrával s myšlenkou, že cech praktikuje absolutní demokracii. Nepotřebovali jste inteligenci, sociální postavení, krásu ani půvab, abyste si jej mohli najmout. Potřebovali jste jen peníze, které, na rozdíl od všech těch ostatních věcí, byly dostupné každému. Snad s výjimkou chudých, ale některým lidem prostě nepomůžeš.

Ukončit... To byl dost zvláštní způsob, jak věc vyjádřit.

"Mohli bychom..." začal

Výška honoráře naznačí obtížnost úkolu.

"Ceník našich služeb je -"

Zaplatíme tři miliony tolarů.

Odkraglli se opřel v křesle. To bylo čtyřikrát víc než nejvyšší honorář, jaký si kdy vydělal člen cechu, a to v něm byl ještě speciální rodinný bonus, který zahrnoval všechny hosty nocující v domě.

"Žádné otázky, předpokládám?" nadhodil, aby získal čas.

Žádné odpovědi.

"A máme tedy vycházet z toho, že výška honoráře odráží obtížnost úkolu? Že je klient například dokonale střežen?"

Není střežen vůbec. Ale bude téměř nemožné vymazat ho obyčejnými zbraněmi.

Odkraglli přikývl. To by zase nemusel být takový problém, pomyslel si. Cech během let nashromáždil pěknou řádku velmi neobyčejných zbraní. Vymazat ho? Neobvyklý obrat, skutečně...

"Vždycky rádi víme, pro koho pracujeme," řekl.

To chápeme.

"Chtěl jsem tím říci, že potřebujeme znát vaše jméno. Nebo jména. Je to samozřejmě přísné obchodní tajemství.

Musíme něco zapsat do našich záznamů."

Můžete nás označit jako... Auditory.

"Skutečně? A v jakém oboru vykonáváte svůj audit?"

Ve všech.

"Obávám se, že o vás potřebujeme vědět něco víc."

Jsme zákazník, který je ochoten zaplatit tři miliony tolarů.

Odkraglli na ten argument přistoupil, i když velmi nerad. Jenže za tři miliony tolarů jste ochotni neptat se na spoustu věcí.

"Skutečně?" řekl nakonec. "Za těchto okolností, a protože jste úplně nový klient, myslím, že bychom měli požadovat platbu předem."

Jak si přejete. Zlato je již ve vašem trezoru. Víme to, protože jsme je tam právě dopravili.

Odkraglli chvilku pozoroval prázdnou kápi a pak, aniž odvrátil pohled, natáhl ruku a chopil se mluvicí trubky.

"Pan Vyhrožal?" řekl, když do ní nejprve hvízdl. "Vy. Dobrá. Mohl byste mi laskavě říci, kolik máme k dnešnímu dni v pokladnicích peněz? Ne, stačí zhruba. Zaokrouhleno na celý milion, řekněme." Na okamžik si mluvicí trubku podržel u ucha a pak do ní znovu promluvil. "Dobrá, ale buďte od té dobroty prověřte mi to, ano?"

Pověsil trubku a položil ruce před sebe dlaněmi na stůl.

"Mohl bych vám nabídnou něco k pití, zatímco budeme čekat?"

Ano. Asi ano.

Odkraglli s jistou úlevou vstal a přešel k velkému baru maskovanému ve starožitné skříni. Jeho ruka se vznášela nad prastarou a nesmírně cennou cechovní skříňkou na alkohol, v níž spočívaly velké karafy označené Mur, Nig, Otrop a Yksihw.

"A co byste si tak dal?" zeptal se Odkraglli a napadlo ho, kde má Auditor asi ústa. Jeho ruce se jen na okamžik vznášely nad nejmenší karafou, nadepsanou Dej - Rozop.

My nepijeme.

"Ale vždyť jste mi právě teď řekl, že vám můžu nabídnout něco k pití..."

Jistě. Považujeme vás zaplně schopného tuto akci provést.

"Ah." Odkraglliho ruka zaváhala nad karafou s whisky, ale pak si to rozmyslela. V tom okamžiku se ozvalo z mluvicí trubice písknutí.

"Ano, pane Vyhrožale? Skutečně? Opravdu? Já osobně například nacházím neustále nějaké drobné v gauči, je zajímavé, jak se tam vždycky, ne, nebyl jsem... Ano, měl jsem jistý důvod se... ne, vaše vina to v žádném případě... Ne, ani já si nedovedu představit, jak se... Ano, běžte si odpočinout, to je skvělý nápad. Děkuji vám."

Pověsil mluvicí trubku. Šedé roucho se nepohnulo.

"Bude přirozeně nutné, abychom se dozvěděli kde, kdy, a hlavně koho," řekl po chvilce.

Kápě přikývla. Místo se ovšem na žádné mapě nenajde. Byli bychom rádi, kdyby byla zakázka vyřízena do týdne. To je důležité. A co se týče toho koho...

Na Odkraglliho stole se objevila kresba a v hlavě mu zazněla slova: Říkejme mu Tlusťoch.

"To má být žert?" řekl Odkraglli.

My nežertujeme.

Ne, vy asi ne, pomyslel si Odkraglli. Zabubnoval prsty.

"Je mnoho lidí, kteří by vám tvrdili, že... ta osoba neexistuje," řekl.

Musí existovat. Jak jinak byste tak snadno poznal jeho obrázek? A mnoho lidí si s ním dopisuje.

"No ano, to je pravda, v jistém smyslu existuje..."

V jistém smyslu existuje všechno. My jsme tady ale právě kvůli zrušení té existence.

"Najít ho asi nebude tak docela snadné."

V každé ulici můžete potkat osoby, které vám sdělí jeho přibližnou adresu.

"Ano, to jistě," přikývl Odkraglli a podivil se, jak jim může někdo říkat osoby. To byl nezvyklý výraz. "Ale jak říkáte, pochybuji, že by nám ho mohly přesně lokalizovat například na mapě. A i potom, jak by mohl být... Tlusťoch inhumován? Máte na mysli například sklenici otráveného sherry?"

V kápi nebyla tvář, která by se mohla usmát.

Vy asi dost dobře nechápete význam slova najmout, ozvalo se v Odkraglliho hlavě.

To v něm vzbudilo odpor. Vrahové nebyli nikdy najímáni. Byli vyhledám, požádáni, zainteresováni, přizváni, ale nikdy najati. Najímali se jen služebníci.

"A co že to na něm dost dobře nechápu?"

My platíme. Vy si najdete způsob jak a čím.

Roucho začalo blednout.

"Jak bych se s vámi mohl spojit?"

My se spojíme s vámi. Víme, kde jste. Víme, kde je každý.

Postava zmizela. V témže okamžiku se rozletěly dveře a v nich stanul rozrušený pan Vyhrožal, pokladník cechu.

"Promiňte, pane, ale já jsem za vámi prostě musel přijít!" hodil na stůl před Okraglliho několik koleček. "Podívejte se na ně!"

Odkraglli opatrně vzal do prstů jeden zlatý plíšek. Vypadal jako mince, ale...

"Nemá žádné značení, ražbu, hodnotu!" zvolal Vyhrožal. "Ani orel, ani panna, žádný nápis! Je to prostě hladký kotouč. Jsou to všechno takovéhle plíšky!"

Odkraglli otevřel ústa, aby řekl: "Jsou bezcenné?", a přistihl se, jak tajně doufá, že je to ten případ. Jestliže by jim ti - ať už ti byli kdokoliv - zaplatili bezcenným kovem, pak nemohlo být o nějaké smlouvě ani řeči. Bohužel viděl, že to není ten případ. Rozpoznat peníze, to byla jedna z prvních věcí, které se vrazi ve svém povolání učili.

"Hladké kotoučky z čistého zlata," řekl.

Vyhrožal němě přikývl.

"To bude bohatě stačit," zabručel Odkraglli.

"Musí být magické!" vykřikl Vyhrožal. "A my nikdy nebereme magické peníze!"

Odkraglli několikrát ťukl plíškem o stůl. Vydával uspokojivě plný zvonivý zvuk. Nebyly magické. Magické peníze by vypadaly jako peníze, protože jejich jediným úkolem bylo zmást. Ale tyhle věcičky nemusely napodobovat něco tak lidského a přirozeného jako hodnotu a značení mincí. Tohle je zlato, říkaly mu jeho prsty. Ber, nebo neber.

Odkraglli seděl a přemýšlel, zatímco Vyhrožal stál a dělal si starosti.

"Vezmeme je," řekl nakonec Odkraglli.

"Ale-"

"Děkuji vám, pane Vyhrožale. To je mé rozhodnutí," ukončil Odkraglli hovor. Chvilku upíral oči do neurčitá a najednou se mu na rtech objevil úsměv. "Je pan Časnačaj stále ještě v budově?"

Vyhrožal o něco ustoupil. "Myslím, že se Rada nakonec rozhodla propustit ho," odpověděl škrobeně. "Po tom případu -"

"Pan Časnačaj nevidí svět stejně jako většina ostatních lidí," řekl Odkraglli, zvedl ze stolní desky obrázek a zamyšleně se na něj zadíval.

"Tedy, ano, v tom s vámi musím souhlasit, to je každopádně pravda."

"Prosím, pošlete mi ho sem."

Cech přitahoval různé lidi, pomyslel si Odkraglli. Přistihl se při myšlence, že by ho zajímalo, jak je možné, že přitáhl především Vyhrožala. Bylo téměř nemožné představit si, jak bodá někoho do srdce, protože Vyhrožal by se určitě bál, že peněženku své oběti zamaže krví. Zatímco mistr Časnačaj...

Potíž byla v tom, že cech přijímal mladé hochy a dával jim skvělé vzdělání a shodou okolností je také učil, jak zabíjet čistě a bez emocí, za peníze a pro blaho společnosti, nebo alespoň pro dobro té části společnosti, která má peníze, a koneckonců, cožpak tady byla ještě nějaká jiná společnost?

Bohužel se občas stávalo, že jste narazili na někoho, jako je mistr Časnačaj, který považoval peníze za zbytečné rozptylování. Mistr Časnačaj měl skutečně oslňující mysl, ale oslňující jako popraskané zrcadlo - nádherné obrazce a duhový lom světla, ale v konečném výsledku přece jen něco, co bylo polámané.

Mistr Časnačaj si sám se sebou velmi užíval. A s jinými lidmi teprve.

Odkraglli se rozhodl, že už brzo se Časnačajovi stane nějaká nehoda. Jako mnoho ostatních lidí, kteří nemají skutečnou morálku, měl lord Odkraglli jisté normy a Časnačaj ho odpuzoval. Zabíjení lidí, to byla velmi opatrná hra, obvykle hraná proti lidem, kteří sami znali její pravidla, nebo si alespoň mohli dovolit služby těch, kdo je znali. Člověk nacházel potěšení v tom, když se mu podařilo provést celou věc rychle a čistě. Co se ovšem nečekalo, bylo, že si někdo bude libovat ve smrtích pomalých a špinavých. Takové věci vyvolávaly zbytečné řeči.

Na druhé straně bylo Časnačajovo vědomí, pokroucené jako vývrtka, přesně tou zbraní, jíž bylo třeba se vypořádat s podobným problémem, jaký teď vyvstal. A kdyby se mu to nepodařilo..., pak by to sotva byla Odkraglliho vina, že?

Chvilku věnoval pozornost papírům. Bylo až neuvěřitelné, jak se ty věci množily. Ale vyřídit se to muselo. Nebyli přece nějací laciní zabijáci, nebo co...

Ozvalo se zaklepání na dveře. Odstrčil papíry stranou a opřel se.

"Pojďte dál, pane Časnačaji." Nikdy nebylo na škodu udělat na své návštěvníky trochu dojem.

Dveře se otevřely a stál v nich cechovní sluha, který opatrně balancoval podnosem s čajovým příslušenstvím. "Ah, Závozníku," řekl Odkraglli, jenž se dokonale ovládl. "Položte to támhle na stůl, ano?"

"Jistě pane," přikývl sluha. Obrátil se a kývl hlavou. "Promiňte, pane, hned půjdu a donesu druhý šálek."

"Prosím?"

"Pro vašeho hosta, pane."

"Jakého hosta? No, až pan Časnačaj přijde, tak-"

Zarazil se a otočil.

Na koberečku u krbu seděl mladík a hrál si se psy.

"Pane Časnačaji!"

"Má se to vyslovovat Ča-snač-aj, pane," řekl mladík jen s náznakem výčitky. "Většina lidí to říká špatně, pane."

"Jak jste to udělal?"

"No, to je jednoduché. Jen na posledním metru nebo dvou jsem se trochu připálil, pane."

Na koberci před krbem bylo vidět několik chomáčů sazí. Odkraglli si uvědomil, že slyšel, jak padají, ale na tom nebylo celkem nic zvláštního. Krbem se nikdo dovnitř dostat nemohl. Kousek pod jeho ústím na střeše byla do šachty vsazena silná mříž.

"Ale za starou knihovnou je zaslepený krb," odpověděl Časnačaj, který mu očividně četl myšlenky. "Oba sopouchy se spojují, a to pod úrovní mříže. Byla to jednoduchá věc, pane."

"Skutečně..."

"Opravdu, pane."

Odkraglli přikývl. To, že věkovité budovy bývají doslova protkány starými krbovými komíny, byla jedna z

věcí, kterou se člověk musel naučit hned na začátku své kariéry. A pak, pomyslel si, na to postupně zapomenete. Je vždycky dobře udělat na ty druhé patřičný dojem. Zapomněl, že i tohle se u nich v cechu učí.

"Zdá se, že vás ti psi mají docela rádi," poznamenal.

"Vycházím se zvířaty moc dobře, pane."

Časnačajova tvář byla mladá, otevřená a přátelská. Rozhodně se neustále usmívala. Většina lidí však považovala celý efekt za znehodnocený tím, že měl jen jedno oko. O to druhé přišel při jakési nevysvětlitelné nehodě a chybějící bulva byla nahrazena skleněnou koulí. Výsledek byl dost znepokojující. Jenže tady byla jedna věc, která lorda Odkraglliho znepokojovala mnohem víc, a to bylo Časnačajovo druhé oko, to, kterému by se snad dalo říkat normální. Nikdy neviděl tak malou a ostrou zorničku, Časnačaj se díval na svět špendlíkovou dírkou.

Odkraglli si uvědomil, že se stáhl za svůj stůl. Tak to bylo s Časnačajem pokaždé. Vždycky jste se cítili šťastnější, když mezi vámi a jím něco stálo.

"Takže vy máte rád zvířata, co?" řekl Odkraglli. "Mám tady hlášení, že jste přibil psa sira Jiřího na strop."

"Copak jsem ho mohl nechat štěkat, zatímco jsem pracoval, pane?"

"Někteří lidé by ho byli omámili."

"Oh." Časnačaj se na chvilku zatvářil rozpačitě, ale pak se zase rozzářil. "Ale smlouvu jsem splnil do posledního puntíku, pane. O tom nemůže být nejmenších pochyb, pane. Ověřil jsem si, že sir Jiří nedýchá, zrcátkem, přesně podle instrukcí. Je to v mém hlášení, pane."

"Ano, jistě." V tom okamžiku si Odkraglli v duchu připomněl hlavu sira Jiřího ležící skoro dva metry od těla. Strašné bylo pomyšlení, že na tom Časnačaj pravděpodobně neviděl nic divného.

"A... ti sloužící...?" neodpustil si.

"No, nemohl jsem přece dopustit, aby tam vpadli a rušili mě, pane."

Odkraglli přikývl, napůl hypnotizován skleněným pohledem a špendlíkovou dírkou. Ne, ty jsi jim prostě nedal možnost, aby vpadli dovnitř. Vrah skutečně mohl narazit na vážný profesionální odpor, mohl se dokonce srazit s lidmi, kteří byli vyškoleni stejnými učiteli jako on sám. Ale starý muž a služebná, dva neškodní lidé, kteří měli jen smůlu, že v té době byli v domě..., na tohle opravdu nebylo žádné pravidlo, to musel Odkraglli připustit. Prostě a jednoduše, za ta dlouhá léta existence cechu se vyvinula určitá etika a členové se snažili být ve své práci co nejpreciznější a nejnenápadnější, většinou po sobě nahrubo poklidili a nikdy nezapomněli zavřít dveře, když odcházeli. Ubližovat neškodným bylo horší než provinit se proti morální struktuře společnosti, bylo to porušení dobrých mravů. Bylo to ještě horší. Bylo to nevkusné. Ale pravidlo, které by to zakazovalo, skutečně neexistovalo...

"Bylo to v pořádku, pane, že ano?" ujišťoval se Časnačaj s nelíčeným znepokojením.

"Víte, ono to jaksi... postrádalo eleganci," řekl Odkraglli.

"Aha. Děkuji, pane. Jsem vždycky rád, když mě někdo opraví. Budu si to příště pamatovat."

Odkraglli se zhluboka nadechl.

"Ale chtěl jsem s vámi mluvit o něčem jiném," řekl. Zvedl obrázek... Jak že mu to ta věc říkala?... Tlusťoch?

"Jen tak pro zajímavost," pokračoval, "Jak byste postupoval, kdybyste měl inhumovat tohohle... gentlemana?"

Byl si jistý, že kdokoliv jiný by se rozesmál. Říkali by věci jako: "To je vtip, pane?" Časnačaj se jen s podivně soustředěným výrazem naklonil kupředu.

"To by bylo obtížné, pane."

"Samozřejmě," přikývl Odkraglli.

"Potřeboval bych nějaký časek na to, abych si rozpracoval plán, pane," pokračoval Časnačaj.

"To jistě, a-"

Ozvalo se zaklepání na dveře a vešel Závozník s dalším šálkem na čaj. Uctivě se uklonil lordu Odkragllimu a tiše se vyplížil z místnosti.

"To by šlo, pane," řekl Časnačaj.

"Promiňte?" podíval se na něj Odkraglli, momentálně zmatený.

"Napadl mě jistý plán," vysvětloval mu Časnačaj trpělivě.

"Vážně?"

"Ano, pane."

"Tak rychle?"

"Ano, pane."

"No, bože!"

"Ale, pane, vždyť vy sám jste nám říkal, že si máme cvičně řešit různé hypotetické případy...?"

"To jistě, je to velmi cenné cvičení -" Odkraglli se zarazil a pak se mu na tváři objevil šokovaný výraz.

"Chcete snad říci, že jste se ve svém volném čase věnoval vymýšlení plánu, jak by se dal inhumovat Otec prasátek?" řekl pak mdle. "Že jste si prostě sedl a uvažoval, jak by se to dalo udělat? Vy jste skutečně věnoval nějaký čas tomuhle problému?"

"Ale jistě, pane. A taky Kačerovi Svátku pečené duše. A Večerníčkovi. A Smrťovi."

Odkraglli znovu zamrkal. "Vy jste si opravdu sedl a uvažoval, jak -"

"Jistě, pane. Nastřádal jsem si řadu velmi zajímavých námětů a vytvořil několik skvělých plánů. Ve svém volném čase, pochopitelně."

"Chtěl bych si být naprosto jistý jednou věcí, pane Časnačaji. Vy jste se... vážně... věnoval studiu možností..., jak zabít Smrtě?"

"Bral jsem to jen jako koníčka, pane."

"Jako koníčka? No, koníčky, ony jsou... koníček, ano... Tedy já jsem kdysi sbíral motýly," řekl Odkraglli a připomněl si ty první chvilky probouzející se radosti při práci se špendlíky a smrtničkou, ale -"

"Věřil byste, pane, že základní metodologie je úplně stejná jako u člověka? Příležitost, místopis, technika.... Musíte jen vycházet z daných faktů, které se týkají konkrétního jedince. Samozřejmě, o tomhle se toho ví hodně."

"A vy jste tedy vypracoval plán, ano?" zeptal se téměř fascinovaně Odkraglli.

"Ano, ale to už je hodně dávno, pane."

"Mohu se zeptat kdy?"

"Myslím, že to bylo jednoho večera, když jsem ležel v posteli před Nocí prasečí hlídky."

Můj bože, napadlo Odkraglliho, když si pomyslím, že já tak akorát čekal, kdy uslyším rolničky.

"No tohle!" řekl nahlas.

"Budu muset znovu promyslet některé drobnosti. Byl bych rád, kdybyste mi umožnil přístup k některým knihám v Temné knihovně. Ale řekl bych, že základní tvar plánuje hotov."

"A přece... tahle osoba... Je hodně lidí, kteří by řekli, že je technicky nesmrtelná."

"Každý má své slabiny, pane."

"I Smrť?"

"Ale samozřejmě! O tom není pochyb. Jakpak by ne."

"Vážně?"

Odkraglli znovu zabubnoval prsty na stolní desku.

Ten mladík nemůže mít skutečný plán, řekl si v duchu. Jistě, jeho mysl je svým způsobem pokřivená, ale... Pokřivená? Je pokroucená jako paragraf! Ale Tlusťoch nebyl nějaký obyčejný cíl, na obyčejném místě, v obyčejném domě. Bylo jen logické předpokládat, že se ho lidé v minulosti pokusili lapit už mnohokrát.

Při tom pomyšlení pocítil nával spokojenosti. Časnačaj zklame, a možná to pro něj bude dokonce zklamání fatální, jestliže je jeho plán dostatečně hloupý. A cech pak možná přijde o své zlato, ale možná taky, že ne.

"Výborně," přikývl. "Váš plán snad ani nemusím znát."

"To jsem moc rád, pane."

"Co tím myslíte?"

"Protože bych vám ho ani nemohl prozradit, pane. Musel byste s ním nesouhlasit."

"Žasnu jen nad jistotou, s jakou předpokládáte, že bude fungovat, Časnačaji."

"Prostě jsem se nad tím problémem logicky zamyslel, pane." odpověděl mladík. Jeho hlas zněl mírně káravě.

"Logicky?" zopakoval Odkraglli.

"No, předpokládám, že já vidím některé věci jinak než obyčejní lidé," odpověděl Časnačaj.

Zuzana si užila celkem klidný den, i když cestou do parku Gábin šlápl na spáru v chodníku. Naschvál.

Jedna z mnoha hrůz vyvolaných bezstarostným přístupem předchozí guvernantky k dětem byli medvědi, kteří čekají hned za rohem ulice, aby vás mohli sežrat, když šlápnete na spáru v chodníku.

Zuzana si zvykla nosit pod svým nenápadným kabátem pohrabáč. Většinou stačil jeden nářez. Medvědy vždycky zaskočilo, že je vidí ještě někdo jiný.

"Gábine?" řekla Zuzana a upírala oči na nervózního medvěda, který si jí všiml na poslední chvíli a teď se pokoušel nonšalantně zmizet.

"Ano?"

"Ty jsi na tu spáru šlápl naschvál, abych musela uhodit nějakého nevinného tvora, jehož jediná chyba spočívá v tom, že tě chce roztrhat kousek po kousku."

"Já si jen tak skákal -"

"To určitě. Obyčejné děti neskáčou jako bláznivé a dívají se pod nohy. Pokud nejsou zdrogované."

Zasmál se na ni.

"Jestli tě ještě jednou přistihnu, jak děláš naschvál něco tak ošklivého, svážu ti ruce na uzel za hlavou." řekla Zuzana klidně.

Přikývl a rozběhl se shodit Tyldu z houpačky.

Zuzana se spokojeně uvolnila. To byl její osobní objev. Absurdní a komické výhrůžky je nelekaly, ale pokyny jimi doprovázené byly respektovány. Obzvláště ty, s nimiž se pojily výhrůžky detailně popsané.

Předchozí vychovatelka používala jako jistou formu kázně různé obludy a bubáky. Vždycky někde čekalo něco, co mohlo sežrat nebo donést nezbedné chlapce a děvčátka za takové zločiny, jako bylo koktání nebo umíněné a nesmyslné trvání na psaní levou rukou. Vždycky tady byl Šmikmalík, číhající na holčičky, které si cumlají palec, aby jim ho ustřihl zahradnickými nůžkami, vždycky byl nějaký ten bubák ve sklepě. Z takových cihel je budována dětská nevinnost.

Zuzaniny pokusy přesvědčit děti, aby na takové věci přestaly věřit, jen všechno zhoršily.

Tylda se začala počurávat do postýlky. Možná že to byla provizorní obrana před strašlivou obludou s mnoha drápy, o které Tylda věřila, že pod postýlkou žije.

O téhle obludě se Zuzana dozvěděla hned první večer, potom co se holčička s křikem probudila, protože se bála bubáka ve skříni.

Zuzana si povzdechla a šla se podívat. Byla tak rozzuřená, že milého bubáka vytáhla ven, několikrát ho uhodila přes hlavu pohrabáčem, pak mu vykloubila rameno, aby si to lépe pamatoval, a vykopla ho zadními dveřmi ven.

Děti odmítaly přestat věřit na obludy, protože věděly po čertech dobře, že ty věci existují. Čestně.

Ale Zuzana brzo zjistila, že dokáží také velmi pevně věřit na pohrabáč.

Teď seděla na lavičce a četla knihu. Pravidelně, každý den, vodila děti někam, kde se mohly setkat se svými vrstevníky. Jestliže si zvyknou na hřiště, pomyslela si, nebudou se muset bát života v dospělosti. Kromě toho bylo docela hezké slyšet hlasy malých dětí, které si hrají, za předpokladu, že sedíte dostatečně daleko, abyste nerozuměli tomu, co říkají.

Později se s nimi bude učit. Šlo jim to teď mnohem lépe od chvíle, kdy se zbavila knih jako Míček Hopla nebo O štěňátku. Nalákala Gábina na Válečná tažení generála Taktika, jehož popisy byly příhodně krvavé, ale, což bylo důležitější, byly také považovány za příliš těžké pro děti. Výsledkem bylo, že se chlapcova slovní zásoba každý týden téměř zdvojnásobovala a slova jako "vykuchat" už dokázal používat v běžné konverzaci. Koneckonců, jaký smysl má učit dítě, aby bylo dítětem? V tom jsou všechny děti dobré od přírody.

A ona ke svému mírnému zděšení zjišťovala, že jí to s nimi velmi jde. S podezřením se zamyslela nad tím, zda to není dědičné a zda - soudě podle toho, jak se jí vlasy pohotově stáčely do upraveného drdůlku - není k podobným zaměstnáním odsouzena na celý život.

Byla to chyba jejích rodičů. Nechtěli, aby to dopadlo takhle. Alespoň ona si laskavě myslela, že to nechtěli.

Chtěli ji chránit, držet ji dál od světů rozprostírajících se mimo ten lidský, proti věcem, o nichž si lidé myslí, že jsou okultní, proti... dobrá, řekněme si to rovnou, i proti jejímu dědečkovi. A to na ní přece jen, jak sama cítila, zanechalo určité následky.

Samozřejmě, abychom byli upřímní, to byla rodičovská povinnost. Svět byl tak plný ostrých rohů, že kdyby vás občas nepostrčili sem a nezakázali vám vlézt támhle, neměli jste ani tu nejmenší šanci se v něm někam dostat. A měli pro ni pochopení, byli laskaví a dali jí nejen hezký domov, ale i vzdělání.

A dobré vzdělání. Ale teprve později si uvědomila, že to bylo vzdělání v, no dejme tomu, ve vzdělání. Znamenalo to, že když někdo potřeboval vypočítat objem jehlanu, mohl se s důvěrou obrátit na Zuzanu Stohelitskou. Kdokoliv by si nedokázal vybavit podrobnosti o taženích generála Taktika nebo odmocninu z 27,4, zjistil by, že se na ni neobrátil marně. A pokud jste sháněli někoho, kdo by dokázal hovořit o domácnosti nebo nákupu věcí v pěti jazycích, stála by Zuzana v čele fronty. Vzdělání bylo lehká věc.

Naučit se věci, to bylo mnohem těžší.

Získat vzdělání, to bylo tak trochu jako nakažlivá pohlavní nemoc. Znemožňovalo vám to dělat spoustu zaměstnání a kromě toho jste měli neodbytné nutkání předávat to dál.

Stala se vychovatelkou. Byla to jedna z mála profesí, které mohla vzdělaná dáma vykonávat. A zatím jí to šlo docela dobře. Na druhé straně si přísahala, že kdyby se náhodou jednou přistihla, jak tančí na střeše s kominíkem, utluče se k smrti vlastním deštníkem.

Po čaji jim četla pohádku. Její svěřenci pohádky milovali. Ta, která byla na řadě teď, byla dost hrozná, ale Zuzaninu verzi byly děti ochotny vzít na milost. Převáděla pohádku do svého jazyka přímo při čtení.

"...a pak Jack podsekl fazolový stvol a přidal tak ke krádeži, svádění a nepovolenému vniknutí do soukromého objektu, o nich už jsme mluvili, ještě vraždu a ekologický vandalismus, ale prošlo mu to a žil pak šťastně až do smrti. Ani jedinkrát ho nepotrápilo svědomí po tom, co všechno provedl, ani jedinkrát se necítil provinile. Což dokazuje, že když jste hrdinou, může se vám prominout skoro všechno, protože se nikdo neodváží klást vám nepohodlné otázky. A teď," dodala a s hlasitým plesknutím sklapla knihu, "je čas jít spát."

Minulá vychovatelka naučila děti modlitbičku, která zahrnovala naději, že ten či onen bůh si vezme jejich duši, kdyby náhodou umřely ve spánku, a tak - pokud to Zuzana dokázala posoudit - také obsahovala poselství, že by to bylo dobré.

Zuzana si v duchu často slibovala, že jednoho krásného dne se za tou ženskou vypraví a uštve ji.

"Zuzano," ozvala se Tylda odněkud zpod pokrývek.

"Prosím?"

"Vzpomínáš si, jak jsme minulý týden psali psaní Otci prasátek?"

"Ano?"

"Víš... v parku nám Ráchel říkala, že Otec prasátek neexistuje a že to ve skutečnosti je tvůj táta. A všichni říkají, že je to pravda."

Pokrývky na druhé posteli se pohnuly. Tyldin bratr se obrátil tváří k nim a napjatě naslouchal.

No maucta, pomyslela si Zuzana. Doufala, že tomuhle se jí podaří vyhnout. Bude to úplně to samé jako ta věc s Kačerem o Svátku pečené duše.

"A záleží na tom, když stejně dostanete dárky?" snažila se je lehce odbýt přímým nasměrováním k hrabivosti.

"Jo."

A sakra, holka, sakra. Zuzana si sedla na kraj postele a zamyslela se nad tím, jak se, u všech čertů, dostane z tohohle. Popleskala jedinou ručku, která byla vidět.

"Tak se na to podívej takhle," řekla a v duchu se zhluboka nadechla. "Když jsou lidé tupí a nemožní... a když, podle skutečně velmi mírných měřítek, mají pozorovací schopnost malého kuřete během hurikánu a pátrací schopnosti jednonohého švába... a kdekoliv jsou lidé pošetile lehkověrní, pateticky závislí na jistotách dětského pokoje a schopni pochopit reálno fyzického vesmíru asi tak jako ústřice horolezectví... pak ano, Tyldo: Otec prasátek existuje."

Pod přikrývkami bylo ticho, ale Zuzana cítila, že tón jejího hlasu vykonal své. Ta slova neznamenala nic. A to máte, jak by řekl její dědeček, celé lidstvo v kostce.

"Brou noc."

"Dobrou noc," odpověděla Zuzana.

Nebyl to ani bar. Byla to jakási nálevna, místnost, kde lidé pili, zatímco čekali na jiné lidi, se kterými měli

smluvený nějaký obchod. Ten obchod většinou zahrnoval převod vlastnictví něčeho z jedné osoby na druhou, ale řekněme si upřímně, který obchod je o něčem jiném?

Kolem kulatého stolu, osvětleného svíčkou přilepenou na talířku, sedělo pět obchodníků. Kolovala mezi nimi otevřená láhev a bylo vidět, že se ji snaží udržet co možná nejdál od plamenu svíčky na stole.

"Je šest pryč," zavrčel jeden z nich, obrovský muž s dlouhými, nemytými vlasy a vousy, v nichž by se daly úspěšně chovat kozy. "Hodiny už vodbyly kdoví kdy. Ten nepříde. Déme vocáď."

"Sedni si, jo? Vrazi vždycky choděj pozdě. To je jejich styl, jasný?"

"Tendle je ale na hlavu."

"Je jenom výstřední." "A jakej je v tom rozdíl?"

"Pytel peněz."

Zbylí tři muži, kteří zatím nepromluvili, se podívali jeden na druhého.

"Vo čem to de řeč? Nikdá si nám neřek, že je to vrah," ozval se Pletiplot. "Řek nám někdy jediný slovo vo tom, že by to byl vrah, Banjo, co?"

Zazněl zvuk, který se podobal vzdálenému dunění hromu. To si Banjo Běloskvoj odkašlával.

"Bodejť," ozval se hlas odněkud z vyšší polohy. "Řek si nám prd."

Ostatní vyčkali, až hřmění utichlo. Banjo měl mocný a neohrabaný dokonce i hlas.

"Je to -" první mluvčí nejistě zamával rukou a pokoušel se přenést přes skutečnost, že někdo dokázal rozšlapat spoustu jídla, zničit několik skládacích křesílek, ubrus, téměř celý sortiment kuchyňského náčiní a celou kolonii mravenců, a to vše za necelý piknik, "- prostě mákoš. A má divný voko."

"Dyť je to jenom sklo, ne?" řekl ten, jemuž se říkalo Kočičák, a mávl na číšníka, aby jim přinesl čtyři piva a sklenici mléka. "A je ochotnej vysolit deset tisíc toláčů každýmu z nás. V takovým případě je mi jedno, jaký má voko."

"Já slyšel, že je vyrobený ze stejnýho materiálu jako ty věštecký koule. Nikdo mi nebude vykládat, že něco takovýho je správný. A tim se na člověka kouká," přisadil si první mluvčí. Říkalo se mu Broskyňa, i když nikdo nikdy nezjistil proč.

Kočičák si zhluboka povzdechl. Na panu Časnačajovi bylo doopravdy něco zvláštního, o tom nebylo pochyb. Ale na všech vrazích bylo něco divného. A ten chlap platil skvěle. Mnoho vrahů používalo informátory a zámečníky. Technicky to bylo proti pravidlům, ale úroveň klesala ve všem, ne? Obvykle platili pozdě a neochotně, jako kdyby dělali milost oni vám. Ale Časnačaj byl O.K. Pravda, když jste s ním několik minut hovořili, začaly vám slzet oči a cítili jste, že byste se potřebovali poškrábat po celém těle, a především zevnitř, ale nakonec, nikdo není dokonalý, že?

Broskyňa se naklonil kupředu. "A víte co?" řekl. "Myslím, že už by tady mohl bejt. Přestrojenej! A celou dobu se nám směje. No, ale jestli tady fakticky je a dělá si z nás srandu -" sepjal šunkám podobné paže a vztekle zapraskal klouby.

Běloskvoj David, alias Mezinima, poslední z pětice, se rozhlédl kolem. V nízké tmavé místnosti bylo poměrně hodně lidí a z nich mnozí seděli sami. Většina z nich měla široké pláště s kápí. Posedávali osaměle v koutech a ukrývali se ve stínu svých kapuci. Ani jeden z nich nevypadal nijak přátelsky.

"Nebuď labuť, Broskyňo," zamumlal Kočičák.

"To je přesně taková věc, jakou voni dělaj," trval na svém Broskyňa. "Sou to mistři převleků."

"S tím jeho vokem?"

"Támhleten chlápek, co sedí u vohně, má přes voko pásku," řekl Mezinima. Mezinima toho moc nenamluvil, ale hodně si všímal.

Ostatní se obrátili a upřeli pohledy naznačeným směrem.

"Počká si, až si nebudem dávat pozor, a pak se začne chechtat," vrčel Broskyňa.

"Nesměj tě zabít, když jim za to někdo nezaplatí," uklidňoval je Kočičák. Ale teď už se mu do hlasu vplížil stín pochybnosti.

Všichni po očku pozorovali muže s páskou přes oko. On zase po očku pozoroval je.

Kdyby se jich někdo zeptal, jak si vydělávají na živobytí, bylo by všech pět mužů sedících kolem stolu odpovědělo "dělám to a ono" nebo "dělám, co můžu", i když v Banjově případě by odpověď pravděpodobně zněla: "Di se bodnout!" Podle měřítek lhostejné společnosti byli zločinci, i když oni sami by o sobě takhle nesmýšleli a rozhodně by neuměli správně napsat slovo "recidivisté". To, co všeobecně dělali, bylo, že přemisťovali věci. Řekněme, že někdy byly některé z těch předmětů na nesprávné straně ocelových dveří nebo třeba v cizím domě. Někdy šlo dokonce i o lidi, to v případě, když dotyčná osoba nebyla dostatečně důležitá, aby stálo za to obtěžovat s ní Cech vrahů, ale byla momentálně na nevhodném místě, to je na takovém, kde zrovna potřebovali být oni. Takže jí vždycky vybrali nějaké vhodnější místo, kde by se vyjímala mnohem lépe, třeba mořské dno.

Ani jeden z nich nepatřil k žádnému cechu a všeobecně si hledali zákazníky mezi lidmi, kteří z vlastních, většinou velmi temných pohnutek nechtěli cechy do věci zatahovat. Třeba proto, že byli sami příslušníky některého z nich. Parta měla práce až nad hlavu. Vždycky tady bylo něco, co bylo třeba dopravit z A do B nebo - pochopitelně - na dno C.

"Měli bysme dopít a vypadnout," prohlásil Broskyňa, když jim číšník konečně přinesl jejich piva.

Banjo si odkašlal. To bylo znamení, že dorazila další myšlenka.

"Věc, který nerozumím," začal pomalu, "je..."

"No, co teda?" ušklíbl se na něj jeho bratr Mezinima.

"To, čemu nerozumím, je, vodkdy maj v tyhle špeluňce vrchního?"

"Dobrý večer," řekl Časnačaj a položil plato na stůl.

Všichni na něj mlčky zírali.

Obdařil je přátelským úsměvem.

Broskyňa udeřil obrovskou dlaní do stolu.

"Takže ty ses k nám takhle připlížil, jo, ty malej zas-" začal.

Muži jejich typu si vypěstují jisté podmíněné reflexy. David Mezinima a Kočičák, kteří seděli z obou stran vedle Broskyni, se nonšalantně odklonili stranou.

"Ahoj!" zvolal vesele Časnačaj. Vzduchem se něco mihlo a do stolu mezi Broskyňovým palcem a ukazovákem se zabodl nůž.

Broskyňa vyděšeně sklopil oči.

"Jmenuju se Časnačaj a vy?"

"Já... já sem... Broskyňa," vypravil ze sebe Broskyňa, který nedokázal odtrhnout oči od chvějícího se nože.

"To je zajímavé jméno," podivil se Časnačaj. "A proč ti říkají Broskyňa, Broskyňo?"

David Mezinima se rozkašlal.

Broskyňa se podíval Časnačajovi do obličeje. Skleněné oko bylo jednoduše koulí matně se lesknoucí šedi. Druhé oko bylo černou tečkou v bílém moři. Broskyňův způsob, jak komunikovat s inteligencí, byl ztlouci ji do bezvědomí a ukrást jí, co se dalo, ale náhlý nával pudu sebezáchovy ho přitiskl na židli.

"Páč se neholím," odpověděl.

"Broskyňa je alergickej na čepele a vostří, pane," odvážil se Kočičák.

"A máš hodně kamarádů, Broskyňo?" ptal se dál Časnačaj.

"No, ňáký mám, to jo..."

Bleskovým pohybem, při němž se všichni muži vyděsili, se Časnačaj otočil, uchopil židli u vedlejšího stolu, přenesl ji a přisedl si. Tři z pěti mužů u stolu už měli napůl vytažené meče.

"No, já jich tedy moc nemám," řekl omluvně. "Nějak na to nemám buňky. Na druhé straně...jak se zdá, nemám vůbec žádné nepřátele. Ani jediného. Není to krásné?"

Časnačaj přemýšlel a v tom praskajícím, bzučícím a prskajícím ohňostroji, který měl uvnitř hlavy, stíhala myšlenka myšlenku.

Možná že byl dokonale nepříčetný, ale nebyl hlupák. V budově Cechu vrahů byla hezká řádka maleb a bust proslulých členů, kteří v minulosti odstranili... ne, samozřejmě tak to přece nebylo. Byly tam obrazy i busty proslulých klientů některých členů, s velmi skromnými mosaznými tabulkami, připevněnými někde nablízku, na nichž byly nic neříkající krátké poznámky jako: "Opustil toto slzavé údolí třetího zelence roku Šikmé pijavky, za asistence ctihodného K. W. Dopsyna (ročník Zmije)." Mnoho výtečných vzdělávacích zařízení udržuje památníky v halách, kde jsou zaznamenány činy "našich studentů", kteří položili život pro svého vládce, nebo alespoň svou vlast. Památník cechu byl velmi podobný, až na to, že se poněkud lišil v otázce toho, čí život byl položen.

Každý člen cechu toužil být tam někde uveden.

Protože být uveden v pamětní síni znamenalo stát se nesmrtelným. A čím proslulejší či důležitější byl váš klient, tím diskrétnější a nenápadnější bude ta malá mosazná tabulka, takže každý se k ní bude muset naklonit a přečíst si vaše jméno.

Ve skutečnosti to bylo dokonce tak, že jestliže jste byl proslulý, opravdu proslulý, pak tam možná ani vaše jméno nebudou muset napsat...

Muži kolem stolu ho pozorovali. Bylo vždycky těžké odhadnout, co si myslí Banjo, nebo jestli vůbec myslí, ale ti ostatní čtyři mysleli tím jednoduchým způsobem: nafoukanej malej vychcánek jako všichni vrazi. Myslí si, že sežral Šalamounovo tentononc. Sejmul bych ho jednou rukou, žádnej problém. Ale... člověk slyší různý historky. A ty jeho voči... de mi z nich mráz po zádech...

"Takže vo jakej kšeft de?" zeptal se Pletiplot.

"My neděláme kšefty," odpověděl mu Časnačaj. "My poskytujeme služby. A ta služba vám každému vynese deset tisíc tolarů."

"To je vo hodně víc, než kolik platěj zloději," zkonstatoval spokojeně David Mezinima.

"Já zloděje nikdy neměl rád," řekl Časnačaj, aniž otočil hlavu.

"Proč ne?"

"Mají zbytečně mnoho otázek."

"My se na nic neptáme!" pospíšil si Pletiplot.

"Myslím, že jeden druhému skvěle posloužíme," přikývl Časnačaj. "Co kdybychom si dali další rundu, než se dostaví ostatní členové naší malé skupiny?"

Pletiplot viděl, jak se rty Davida Mezinima pomalu formují k otázce "Kdo -". V tomto okamžiku však považoval takový dotaz za nepřípadný. Kopl proto Mezinima pod stolem do nohy.

Dveře se mírně pootevřely a do místnosti se protáhla postava. Procedila se škvírou a pak se plížila se zády přitisknutými ke stěně způsobem vypočítaným tak, aby nepřitahoval pozornost. Vypočítaný někým, kdo byl v tomto oboru velmi mizerným počtářem.

Rozhlédl se po společnosti přes vyhrnutý límec svého roucha.

"Ale to je mág!" podivil se upřímně Broskyňa.

Postava pospíšila ke stolu, přitáhla si židli a rychle usedla. "Ne, to nejsem!" sykla. "To všechno... já totiž... tady jsem... inkognito!"

"Tak jo, pane Inkognito," řekl David Mezinima. "Prostě ste někdo ve špičatým klobouku. Todle je můj brácha Banjo, todle Broskyňa, todle Pletiplot -"

Mág vrhl zoufalý pohled na Časnačaje.

"Nechtěl jsem sem chodit!"

"Tady pan Křivomus je samozřejmě mág," řekl Časnačaj. "Přesněji řečeno student magie. Jenže v poslední době nějak neměl štěstí, a proto je ochoten přidat se v tomto dobrodružství k nám."

"A jak moc mu to štěstí nepřálo?" zajímal se David Mezinima.

Mág se pokoušel vyhnout zvědavým pohledům.

"Nějak špatně jsem odhadl sázku," odpověděl.

"Prohráls i gatě, co?" ušklíbl se Pletiplot.

"Zaplatil jsem včas," ohradil se Křivomus.

"Ano, jenže troll Chrysopras má jisté námitky proti penězům, které se mu druhý den promění v olovo," komentoval Časnačaj pobaveně. "Takže náš přítel potřebuje rychle vydělat slušnou sumičku, a to v prostředí, kde by si při tom ještě uchránil nohy a ruce."

"Nikdo nám nic neřek vo tom, že to všecko smrdí magií," zavrčel Broskyňa.

"Máme namířeno na místo, které... No, možná, že byste si to mohli představovat nejspíš jako tajemnou věž nějakého mága, pánové," vysvětloval Časnačaj.

"Ale nejni to vopravdická věž, že ne?" ujišťoval se David Mezinima. "Mágové dycky mívali hnusný zvyky, dyž přišlo na ukrytý pasti."

"Není."

"Stráže?"

"Řekl bych, že ano. Alespoň podle pověstí. Ale nic nebezpečného."

Davidovi Mezinima se zúžily oči. "Á... v ty věži... sou tam hodně drahocenný věci?"

"To jistě."

"A proč tam potom nejni víc strážnejch?"

"Ta... osoba, která onu věž vlastní, si pravděpodobně neuvědomuje cenu všeho, co tam má."

"Zámky?" nadhodil David Mezinima.

"Cestou ještě přibereme zámečníka."

"Koho?"

"Mistra Záhnědu."

Všichni přikývli. Každý, alespoň každý "ve kšeftě" - a každý "ve kšeftě" věděl, co znamená "ve kšeftě", a když nevěděl, co znamená "ve kšeftě", neměl "ve kšeftě" co dělat - znal mistra Záhnědu. Jeho přítomnost dodávala každé akci zdání jisté solidnosti. Byl to upravený postarší muž, který si většinu z množství nářadí, jež nosil ve velké kožené brašně, vyrobil sám. Nezáleželo na tom, jak mazanou lest jste použili k tomu, abyste pronikli na vytipované místo, nebo kolik válečníků jste museli pobít kvůli tomu, abyste se dostali k pokladnici, dříve nebo později jste poslali pro mistra Záhnědu, který se objevil se svou koženou brašnou a svými udělátky, z nichž vyčuhovala perka a pružinky, a malými lahvičkami plnými podivné alchymie a na nohou měl malé, dokonale vyleštěné polobotky. A on pak deset minut stál, nedělal nic, díval se na zámek a pak sáhl, na kovovém kruhu si vybral kousek zahnutého drátu, jemuž podobných tam bylo navlečeno několik set, a o hodinu později už spokojeně odcházel se svými čistými deseti procenty celé kořisti. Samozřejmě, nemuseli jste využít služeb mistra Záhnědy. Mohli jste se taky rozhodnout pro druhou možnost, a zírat na ten zámek sami. Po zbytek života.

"Dobrá," zabručel spokojeně Broskyňa. "Kde je to místo?"

Časnačaj se obrátil a usmál se na něj. "Když vás platím, proč to nejsem já, kdo tady klade otázky?"

Broskyňa se už ani nepokoušel podruhé vzdorovat onomu skleněnému oku.

"Akorát sem chtěl bejt informovanej, no," zamumlal.

"Dokonalý průzkum je základem každé operace," souhlasil Časnačaj. Pak se otočil a podíval se na onu horu svalů, která byla Banjem, a dodal: "A co je tohle?"

"To je Banjo," vysvětlil mu David Mezinima a ubalil si cigaretu.

"A umí to nějaké triky?" zajímal se Časnačaj.

Čas se na okamžik zastavil. Všichni se obrátili k Davidovi Mezinima. V ankhmorporském profesionálním podsvětí byl znám jako uvážlivý, trpělivý muž a považován za něco jako intelektuála, protože některé z nápisů jeho tetování byly gramaticky správné. Byl vždycky spolehlivý a na svém místě, a co víc, byl především počestný, protože dobrý zločinec musí být počestný. Jestliže měl nějakou chybičku, pak snad jen tu, že měl sklony tvrdě a s konečnou platností potrestat každého, kdo se odvážil říci něco o jeho starším bratrovi.

A jestliže měl nějakou výtečnou vlastnost, pak to byla jeho schopnost vybrat si k tomu vždy ten nejvhodnější čas. Prsty Davida Mezinima rozestřely pečlivě tabák po nahnědlém papírku, stočily cigaretu a pozvedly ji ke rtům.

"Ne," odpověděl.

Pletiplot se pokusil alespoň mírně rozmrazit konverzaci. "No, von nejni člověk, vo kterým byste řek, že je bystrej, ale je vždycky užitečnej. Zvedne dva chlapy v každý ruce. Nejlíp za krk."

"No estli," mlaskl Banjo.

"Vypadá jako sopka," řekl Časnačaj.

"Jó?" řekl David Běloskvoj, alias Mezinima. Pletiplot se rychle natáhl a přimáčkl ho zpět na židli.

Časnačaj se k němu otočil a usmál se.

"Já opravdu doufám, že budeme přátelé, pane Mezinima," řekl. "Moc by mě bolelo, kdybych si musel myslet, že nejsem mezi přáteli." Vrhl na Davida další zářivý úsměv. Pak se obrátil ke zbytku společnosti.

"Takže je nám všechno jasné, pánové?"

Přikývli. Jejich gesta prozrazovala jistou váhavost, která byla vyvolána společným přesvědčením, že Časnačaj patří do místnosti s vypolštářovanými stěnami, ale deset tisíc tolarů bylo deset tisíc tolarů. Možná i víc.

"Výborně," řekl Časnačaj. Pak si změřil Banja od hlavy k patě a naopak. "V tom případě myslím, že můžeme začít."

A udeřil Banja velmi tvrdě do obličeje.

Smrť se osobně neúčastní ukončení každého života. To není nutné. Vlády vládnou, ale ministerští předsedové a prezidenti se obvykle neobjevují v bytech obyčejných lidí, aby jim poradili, jak si mají zařídit život, především kvůli smrtelnému nebezpečí, jemuž by se tak vystavovali. Místo toho lidé vymysleli zákony.

Pravda však je, že Smrť se občas šel osobně přesvědčit, zda všechno funguje, jak má, nebo, máme-li to vyjádřit přesněji, že všechno přestává fungovat, jak má, i v těch méně důležitých oblastech jeho jurisdikce.

A teď kráčel temnými moři. Procházel hluboko po dně a za ním se v oblacích zvedal kal. Kolem něj se vlnilo jeho roucho.

Všude bylo ticho, tlak a naprostá dokonalá temnota, vysoký tlak a naprosté, opravdu dokonalé ticho. Ale i tady, tak hluboko pod vlnami, byl život. Byli tady obrovští hlavonožci a krabi s očima na stopkách. Žily tady pavoukovité věci, jimž vyrůstaly nohy z břicha, a ryby, které si vyráběly vlastní světlo. Byl to tichý temný svět nočních můr, ale život se prostě brzo objeví všude, kde pro sebe najde alespoň sebemenší podmínky. Tam, kde je nenajde, mu to trvá o něco déle.

Smrťův cíl ležel na malé vyvýšenině v mořském dně. Voda kolem něj už pomalu začínala být teplejší a bylo v ní mnohem víc života. Objevovala se v ní stvoření, která vypadala, jako když je někdo složil z kousků, jež někdo jiný zahodil.

Z téhle vyvýšeniny vyvěral mocný proud horké vody, který neviděn stoupal k hladině. Někde mnohem hlouběji leželo kamenné lože, zahřívané na vysokou teplotu mocným magickým polem Zeměplochy.

Kolem ústí pramene se rozkládala ložiska různých minerálů. A v téhle malé oáze se rozvinul určitý druh života. Nepotřeboval ani vzduch, ani světlo, nepotřeboval dokonce ani potravu v tom smyslu, v jakém by tento termín chápaly jiné živé organismy.

Tvor jednoduše vyrůstal na kameni na okraji stoupajícího sloupu horké vody a vypadal jako kříženec mezi červem a květinou.

Smrť si klekl a díval se na něj zblízka, protože tvor byl poměrně malý. Ale z jakéhosi podivného důvodu měl tady, v onom světě bez očí a beze světla, zářivě rudou barvu. Tahle rozmařilost života v podobných věcech Smrtě nikdy nepřestala udivovat.

Sáhl do záhybů svého roucha a vytáhl roličku jakéhosi černého materiálu, která připomínala řemeslnický rukáv s nářadím. S nesmírnou péčí si vybral z jedné malé kapsičky asi tři centimetry dlouhou kosu, uchopil ji mezi palec a ukazovák a vyčkával.

Někde vysoko nahoře se působením toulavého proudu uvolnil úlomek kamene a řítil se dolů, a jak se cestou odrážel od kamenné stěny, zvedaly se za ním malé obláčky kalu.

Dopadl těsně vedle žijící květiny, pak se převrátil a utrhl ji od podkladu.

Smrť máchl kosičkou přesně ve chvíli, kdy začala květina blednout.

Často slýcháme o vševidoucím zraku různých nadpřirozených entit. Říká se, že vidí pád každého, i toho nejposlednějšího ptáčka.

Mohla by to být i pravda. Ale vždycky když takový pták dopadne na zem, je tam jediná z oněch entit.

Duše květinového červa byla velmi malá a jednoduchá. Neunavovala se něčím takovým, jako je hřích. Nikdy nepožádal polypa svých sousedů. Nikdy nehrál ani nepil silný alkohol. Nikdy se netrápil otázkou jako: "Proč jsem tady?", protože nechápal nejen význam slova "tady", ale ani slova "já".

Ale přesto bylo chirurgickým zásahem kosy něco uvolněno a zmizelo to v nekonečných vodách.

Smrť pečlivě uložil nástroj a vstal. Zatím bylo všechno v pořádku, věci fungují, jak mají, a...

...jenže nefungovaly.

Stejně jako nejlepší inženýři dokáží slyšet i droboučké změny hlasu a rytmu, které signalizují, že se děje něco špatného, mnohem dříve, než to zaregistrují první přístroje, zaslechl Smrť disharmonický tón v symfonii světa. Byl to jediný chybný tón mezi miliony jiných, ale tím byl nápadnější, tak jako malý oblázek v obrovské botě.

Mávl prstem pod vlnami. Na okamžik před ním zaplála oslnivě modrá, tečkovaná linka a vytvořila něco jako náznak dveří. Prošel jimi a zmizel.

Malí květinoví červi si nevšimli, že se vytratil. Ale oni si ho nevšimli, ani když se objevil. Oni si totiž nevšimli nikdy ničeho.

Vůz pomalu kodrcal ledovými a mlhou zahalenými ulicemi, zatímco kočí se choulil na svém sedadle. Vypadal jako hustý hnědý přerostlý kožich.

Z chomáčů mlhy vyskočila postava a seděla najednou vedle něj na kozlíku.

"Nazdárek!" zaveselila se. "Časnačaj jméno mé. A jak říkají vám?"

"Heleďte, slezte mi z toho dolů, jo? Já mám zakázaný vozit -"

Vozka umlkl uprostřed slova. Bylo až neuvěřitelné, jak Časnačaj dokázal vrazit nůž čtyřmi vrstvami oblečení a zastavit jeho hrot přesně v místě, kde se dotýkal kůže.

"Prosím?" zeptal se Časnačaj se zářivým úsměvem.

"Ehm, já nevezu vůbec nic cenného, abyste věděl, vůbec nic, akorát pár pytlů -"

"Ale to je škoda," řekl Časnačaj a na tváři se mu objevil výraz náhlé účasti. "No tak to se budeme muset přesvědčit, že, pane... Jak se jmenujete, pane?"

"No, Norbert. No. Norbert," odpověděl Norbert. "Norbert. No..."

Časnačaj mírně pootočil hlavu.

"Tak pojdte, pánové. Tohle je můj přítel Norbert. Bude nám dnes v noci dělat kočího."

Norbert viděl, jak se z mlhy vynořilo půl tuctu mužů, a cítil, jak rychle vylezli na vůz za nimi. Neobrátil se, aby si je prohlédl. Podle bodavého pocitu v okolí ledvin věděl, že podobný pohyb by nebyl ku prospěchu jeho další kariéře. Ale zdálo se, že jedna z postav, obrovský neohrabaný tvor, nesla přes rameno nějaký velký podlouhlý balík. Balík se pohyboval a vydával slabé, nesrozumitelné zvuky.

"Přestaň se klepat, Norberte, potřebujeme jenom kousek svézt," řekl mu Časnačaj, když se vůz s drncáním rozjel po hrbolatém dláždění.

"A kam, pane?"

"No, na tom celkem nezáleží. Ale nejdříve bych se rád zastavil na náměstí Náhlého osvícení u druhé fontány."

Nůž zmizel. Norbert zanechal pokusů dýchat ušima.

"No..."

"Copak? Připadáš mi nějaký nervózní, Norberte. Zjistil jsem, že na tohle většinou pomáhá masáž šíje."

"Já mám totiž zakázaný vozit cestující, víte. Karel by mi pěkně vynadal, kdyby věděl, že..."

"No ne? Ale s tím si vůbec nedělej starosti," řekl Časnačaj a přátelsky ho popleskal po zádech. "Tady jsi přeci mezi kamarády!"

"A proč s sebou vlečem tu holku?" ozval se hlas za nimi.

"To nejni správný, praštit holku," pokračoval nějaký hodně hluboký hlas. "Naše máma nám zakázala mlátit holky. To prej dělaj jenom zlí kluci, říkala naše máma a -"

"Buď zticha, Banjo."

"Ale naše máma říkala, že -"

"Psst! Tuhle Norberta naše starosti přece vůbec nezajímají," řekl Časnačaj, aniž spustil pohled z tváře kočího.

"Mě? Já jsem hluchej jako poleno," zahuhlal okamžitě Norbert, který se v jistém směru učil velmi rychle. "Jo a taky nevidím dál než na pár kroků. A zrovna si vybavuju, že taky nemám tudlenctu... paměť na tváře. A paměť? Mně vykládejte vo špatný paměti! Cákryš, dyť mně se vobčas stane, že sedim takhle s někým na voze, jako dejme tomu teďkom s váma, no, a pak dyž jsou pryč, probírám si co a jak, a myslíte, že si dokážu vzpomenout, jak který z nich vypadali, kolik jich bylo, co nesli, nebo na něco vo nějaký holce?" V tom okamžiku už jeho hlas dostoupal do maximální výše. "Houbeles! Aha! Občas zapomínám i vlastní meno! No!"

"Je to Norbert, ne?" připomněl mu Časnačaj se šťastným úsměvem. "A my už jsme tady. No tohle. Jak se zdá, děje se tady něco vzrušujícího!"

Odněkud z míst před nimi se k nim nesl zvuk boje a pak kolem proběhli dva maskovaní trollové se třemi příslušníky Městské hlídky v patách. Vozu si nikdo z nich nevšiml.

"Já slyšel, že S'Suťův gang se chystal dneska v noci vybrat Namastilovu pokladnu," ozval se jakýsi hlas za Norbertovými zády.

"Takže to vypadá, že se k nám mistr Záhněda nepřidá," řekl jiný hlas. Ozvalo se uchechtnutí.

"Och, to toho víte mnohem víc než já, pane Běloskvoji, protože já nic takového neslyšel," řekl další hlas a ten tentokrát přicházel směrem od kašny. "Byl byste tak laskav a podržel mi mou brašnu, než vylezu na vůz? Buďte opatrný, je dost těžká."

Byl to úpravný, příjemný hlásek. Majitel takového hlasu obvykle nosí peníze v opasku a vždycky si důkladně spočítá vrácené drobné. To všechno proběhlo Norbertovi hlavou, a pak se to zase velmi rychle pokusil zapomenout.

"Tak jedeme dál, Norberte," řekl Časnačaj. "Rovnou k zadnímu traktu univerzity."

Vůz se se skřípěním rozjel a úpravný hlásek řekl: "Seberete všechny peníze a pak co nejrychleji vypadnete. Mám pravdu?"

Ozvalo se souhlasné mručení.

"Jo, todle sem se naučil, už dyž mě máma chovala na klíně."

"Jak se zdá, naučil jste se na klíně své matky spoustu věcí, pane Běloskvoji."

"Nevodvažujte se říkat něco vo naší mámě!" Hlas zněl jako zemětřesení.

"Tohle je mistr Záhněda, Banjo. Mysli trochu."

"Se nemá votírat vo naši mámu!"

"Dobrá! V pořádku! Ahoj, Banjo... Myslím, že tady mám nějaké cukrdle... aha tady! Poslu si! Jistě, vaše matka ví co a jak. Dovnitř hezky potichu, všechno v klidu, najít pěkně to, pro co jste přišli, a nakonec tiše a spořádaně pryč. Nikdy se zbytečně nezdržujte na místě, abyste si prohlédli to či ono nebo se poplácávali po ramenou a vyprávěli si, jací jste to šikulové, když jste se tak pěkně dostali dovnitř, nemám pravdu?"

"Jak se zdá, daří se vám dobře, že pane Záhněda?"

"No, na výdaje si každopádně vydělám. A na nějaký ten menší dárek na Noc prasečí hlídky. Nikdy si neber moc a neutíkej s tím. Raději si vezmi míň a v klidu odejdi. Pořádně se oblékej. To je moje motto. Hezky se oblékat a chodit pomalu. Nikdy neutíkat. Nikdy neutíkat. Hlídka vždycky chytne člověka, který utíká. Jsou jako teriéři, ti jak někoho začnou pronásledovat, taky se nikdy nevzdají. Ne ne, vyjděte pomalu ven, zajděte za roh, počkejte, až začne rozruch, zmatek a křik, a pomalu se vraťte zpět. To je na ně moc, chápete? Ve většině případů vám ještě uhnou z cesty. "Dobrý večer, důstojníci, řeknete jim a pak se klidně vydáte domů na čaj."

"Páni! To vás každopádně musí sundat z háku a dostat z trablí, to každej vidí. Teda, když má člověk ty nervy."

"Ohó, to ne, pane Broskyňo! To vás nedostane z trablí. Tak se prostě do žádnejch trablí ani nedostanete."

Je to jako ve velmi kvalitní školní třídě, pomyslel si Norbert (a okamžitě se to zase pokusil zapomenout). Nebo v nějaké tělocvičně v zapadlé uličce, kde se právě objevil zápasnický mistr.

"Co to máš s pusou, Banjo?"

"Právě přišel vo zub, pane Záhněda," ozval se další hlas a uchechtl se.

"Sem akorát přišel vo zub," řekl dunivým basem Banjo.

"Dívej se na cestu, Norberte," upozornil vozku Časnačaj. "Nestojíme o žádnou nehodu, že?"

Cesta byla opuštěná navzdory hukotu velkoměsta, který slyšeli za zády, a mohutným temným obrysům univerzity, které viděli před sebou. Kolem se rozbíhalo několik ulic, ale domy byly opuštěné. A něco se stalo se zvukem. Zbytek Ankh-Morporku se zdál být velmi vzdálený, hluk města sem doléhal jakoby přes silnou zeď. Vůz právě vjížděl do napůl zapomenutého kouta města, kam univerzita už celá desetiletí vyvážela odpadky a který byl známý jako Neskutečné pozemky.

"Podělaný mágové," zamumlal Norbert automaticky.

"Prosím?" nadhodil Časnačaj.

"Můj pradědeček mi vyprávěl, že jsme kdysi užívali tady v těch místech městský pozemky. Prej je tady nízká hladina magie, u mý řiti! Pch, to sou kecy dobrý tak akorát pro mágy, ti maj všechny možný zaklínadla, který je chráněj. Trocha magie tady, trocha támhle... Logický, že někam se podít musí, žejo?"

"Kdysi tady byly tabule s varováním," ozval se za jeho zády úpravný hlas.

"Jo, varovný cedule, co se toho tejče, tak po celým Ankh-Morporku by mohly bejt varovný cedule s nápisem ‚Vyschlý palivový dříví'," ozval se jiný hlas.

"Rozumíte, já myslel, že je logický, že když někdo vyhodí zaklínadlo, při kterým má něco vybuchnout, a další dobrý k tomu, aby se něco roztočilo, a eště jiný, při kterým roste mrkev, musej se nakonec nějak smíchat a kdo ví, co to nakonec udělá?" rozhořčil se Norbert. "Praděda říkal, že by se taky mohlo stát, že se jednoho dne probudíme a sklep bude vejš než půda. A to ještě nejni to nejhorší," dodal s temným přízvukem.

"Jo, to já taky slyšel, že v některejch místech je to tam tak špatný, že deš ulicí a potkáš sám sebe, jak deš vopačnym směrem," přidal se někdo. "Tak děsný, že nepoznáš prdel vod snídaně, to sem slyšel."

"Pes nám tahal domů různý věci," přiložil si polínko Norbert. "Pradědek říkal, že jak se pes objevil s něčím v hubě, vždycky se před nim dekovali za kanape. Zarezlý ohňový zaklínadla prej syčely, zlámaný kouzelný hole vypouštěly zelenej kouř a kdoví co eště... a když jste viděli, jak si s něčim hraje kočka, bylo prej nejlepší nestarat se rači vo to, co to je, to vám řeknu."

Pohodil opratěmi a všechna jeho původní rozhodnutí téměř zanikla v proudu vzpomínek a dědičné nesnášenlivosti.

"Víte, co chci říct, voni sice říkaj, že všechny starý zaklínací knihy a takový věci, jsou hluboko zakopaný, ale když se vám začnou procházet brambory po kuchyni, tak vás takový řečičky moc neuklidněj," huhlal rozhořčeně. "Můj pradědek kvůli tomu šel až za nejhlavnějším mágem a ten prej řek: - teď Norbert nasadil přiškrcený nosový hlas, což byla jeho představa o tom, jak mluví lidé, kteří mají "zdělání" - "Och toť, teď bhy se tham mhohly dhočasně vhyskhythnout nějakhé dhrobné obthíže, dhobrý mhuži, ale zkhusthe se vrátit zha phadhesát thishíc lhet. Zatracený mágové!"

Kůň zahnul za roh.

Ocitli se ve slepé ulici. Napůl zřícené domy s povyráženými okny a dveřmi ukradenými i s rámy se téměř opíraly jeden o druhý.

"Sem slyšel, že říkaj, že todle místo zlikvidujou a vyčistěj," ozval se po chvilce někdo.

"Jo, to určitě," zavrčel pohrdavě Norbert a odplivl si. Když slina dopadla na zem, zakličkovala a odběhla. "Víte, co vám řeknu? Furt sem lezou různý blázni, potulujou se kolem, roztahujou ty starý krámy a -"

"Přímo proti té stěně před námi," řekl v té chvíli konverzačním tónem Časnačaj. "Myslím, že obvykle projíždíš v tom místě, kde je ta hromada zdiva, přímo vedle toho velkého suchého stromu, i když průjezd není vidět, dokud se opravdu důkladně nepodíváš. Nikdy jsem ale nepřišel na to, jak to doopravdy děláš -"

"Helejte, já vás nemůžu vzít skrz," protestoval Norbert. "Svízt někoho je jedna věc, ale vozit lidi skrz -"

Časnačaj si povzdechl. "A tak krásně jsme už spolu začali vycházet. Poslyš, Norberte... No... ty nás teď provezeš, nebo, a to říkám opravdu nerad, tě budu muset zabít. Zdá se, že jsi příjemný člověk. Svědomitý. Vážný kožich a citlivé boty."

"Ale když vás vemu skrz -"

"Co nejhoršího se ti může stát?" upozornil ho Časnačaj. "Maximálně můžeš přijít o své zaměstnání. Zatímco když to neuděláš, přijdeš o život. Takže když se na to podíváš z téhle stránky, děláme ti v zásadě pomyšlení. "Oh, řekni ano!"

"No..." Zdálo se, že se Norbertovy myšlenky dokonale zapletly. Ten mladík byl to, čemu Norbert říkal "nóbl hejsek", mluvil sice příjemně a přátelsky, ale to nic neznamenalo. Tón a obsah jeho řeči prostě nesouhlasily.

"Kromě toho," pokračoval Časnačaj, "jestliže jsi byl přinucen, nebude to tvoje vina, co myslíš? Nikdo nemůže obviňovat člověka, který byl přinucen hrozbou a nožem."

"No... teda když to říkáte, když mluvíme vo přinucení..." zamumlal Norbert. Zdálo se, že má jedinou možnost - udělat, co se mu říká.

Kůň se zastavil a čekal s trpělivým výrazem zvířete, které zná cestu pravděpodobně lépe než kočí.

Norbert zašmátral v kapse kožichu a vytáhl malou kovovou krabičku, něco, co vypadalo spíše jako piksla na šňupavý tabák. Otevřel ji. Uvnitř byl jiskřící prášek.

"Copak s tím budeš dělat?" zeptal se Časnačaj s nelíčeným zájmem.

"Ale, to jenom tak vemete špetku, hodíte ji do vzduchu, ono to udělá bzinng a to měkký místo se votevře," vysvětloval Norbert.

"Takže... na to nepotřebuješ nějaký zvláštní výcvik, nebo něco takového?"

"No... ne, jenom to tak hodíte na tu zeď a vono to udělá bzinng," zavrtěl Norbert hlavou.

"Vážně? A mohl bych si to zkusit?"

Časnačaj vzal krabičku z neprotestujících prstů a hodil špetku prachu do vzduchu před stojícího koně. Drobné částečky tam na okamžik zůstaly stát a pak ve vzduchu vytvořily úzký lesklý oblouk. Ten se najednou rozzářil a udělal...

...bzinng.

"Páni," ozval se hlas za nimi. "Estli to nejni krása, co?"

"No."

"Všechny ty jiskřičky..."

"A teď jednoduše jedeš dál?" ujišťoval se Časnačaj.

"Jo," přikývl Norbert. "Ale hezky frišně. Zůstává to votevřený jenom chvilku."

Časnačaj zasunul krabičku s práškem do kapsy. "Děkuju ti, Norberte. Děkuju ti mnohokrát."

Jeho druhá ruka švihla vzduchem. Zaleskla se ocel. Kočí zamrkal a pak spadl bokem z kozlíku.

Zezadu z vozu čišelo náhlé ticho s příměsí hrůzy a možná i špetky zděšeného obdivu.

"No nebyl úplně tupý, řekněte?" prohlásil Časnačaj a chopil se otěží.

Začal padat sníh. Padal na nehybnou Norbertovu postavu, a jak se zdálo, padal i skrz několik šedých rouch, která visela ve vzduchu.

Zdálo se, že kápě i záhyby látky jsou prázdné. Mohli byste uvěřit, že jsou tady jen proto, aby vytvořily jistý bod ve vesmíru.

No, řeklo jedno z rouch, to na nás udělalo opravdu dojem.

Souhlasím, řeklo další. Nás by nikdy nenapadlo udělat to tímhle způsobem.

Je to skutečně velmi vynalézavý člověk, řeklo třetí.

Největší krása toho všeho spočívá v tom, řeklo první - nebo snad druhé, protože roucha se od sebe nelišila absolutně ničím -, že existuje tolik jiných věcí, které teď budeme kontrolovat.

Správně, přikývlo další. Je skutečně úžasné, jak oni myslí. Je to takový druh... nelogické logiky.

Děti, řeklo jiné. Koho by to napadlo? Ale dnes ti patří jen děti, zítra celý svět.

Dejte mi dítě mladší sedmi let, a je moje na celý život.

Pak nastala tíživá odmlka.

Tyhle jednotné bytosti, které samy sebe nazývaly Auditory, nevěřily v nic, snad jen v nesmrtelnost. A jeden z mála způsobů, jak se stát nesmrtelným, byl vyhýbat se životu. A ze všeho nejméně Auditoři věřili v osobnost. Mít osobnost znamenalo být tvorem, který má začátek a konec. A protože ony jednotné bytosti zastávaly názor, že v nekonečném vesmíru je každý život až nepředstavitelné kratičká záležitost, znamenalo to, že osobnosti umírají prakticky okamžitě. V jejich logice byly pochopitelně jisté mezery, ale než to Auditoři zjistili, bylo už pozdě. Ale zatím se až úzkostlivě vyhýbali jakémukoliv komentáři, činu či zkušenosti, které by je nějak oddělovaly.

Ty jsi řekl "mně", ozval se jeden z nich. A "moje".

Aha, ano, to je pravda, ale jak víme, tak to jsme citovali, pospíšil si ten druhý. To řekla nějaká věřící osoba. O tom vzdělávání dětí. A ta musela logicky říci "mně". Ale já bych nikdy takový výraz sám - ale sakra!

Roucho zmizelo v malém obláčku dýmu.

Ať je to pro nás poučením, řekl jeden ze zbylých, když se na místě zmizelého kolegy mezi nimi objevilo úplně nové neodlišitelné roucho.

Ano, přisvědčil nově příchozí. No, skutečně se zdá, že -

Zarazil se. Sněhem se přibližoval temný stín.

To je on, dodal nový Auditor.

Spěšně vybledli - nebylo to jen tak obyčejné zmizení, ale rozšiřovali se a řídli, až prostě splynuli s pozadím.

Tmavá postava se zastavila vedle mrtvého vozky a natáhla se k němu.

MOHU VÁM POMOCI?

Norbert vděčně zvedl hlavu.

"Mordije, jo," přikývl. Vstal a maličko se zakymácel. "Poslyšte, vy máte ale studený prsty, člověče."

OMLOUVÁM SE.

"Proč to udělal? Vždyť jsem dělal všechno, co mi řekl. Mohl mě zabít!"

Norbert sáhl do kožichu a vytáhl malou a v této chvíli podivně průsvitnou stříbrnou lahvičku.

"Dyž sou tydle chladný noci, tak s sebou dycky vozim hlt něčeho vostřejšího," řekl omluvným tónem. "Udržuje to člověka v kondici."

SAMOZŘEJMĚ. Smrť se krátce rozhlédl kolem a nasál vzduch.

"Jak já jenom tohle všechno vysvětlím, no?" řekl Norbert a přihnul si z lahvičky.

PROMIŇTE? TO ODE MNE BYLO VELMI NEZDVOŘILÉ. NEDÁVAL JSEM PRÁVĚ POZOR.

"Povídám, jak todle všecko vysvětlím lidem? Že sem nechal ňáký lidi uject s mým vozem a... Dostanu padáka, to je jistý, sem v pěkným průseru..."

HM. NO, MYSLÍM, ŽE PRO VÁS MÁM ALESPOŇ JEDNU DOBROU ZPRÁVU, NORBERTE. ALE NA DRUHÉ STRANĚ PRO VÁS MÁM I NĚJAKÉ ZPRÁVY ŠPATNÉ.

Norbert poslouchal. Jednou nebo dvakrát se podíval na tělo u svých nohou. Zvenčí vypadal menší.

Byl dost chytrý na to, než aby se hádal. Některé věci jsou vám celkem jasné, když vám je vykládá přes dva metry vysoký kostlivec s kosou.

"Takže já sem mrtvej," došlo mu.

SPRÁVNĚ.

"No... kněz říkal, že... víte... Potom co ste prej mrtvej..., no je prej to, jako když projdete dveřma a na druhý straně je... to, no... strašlivý místo...?"

Smrť se zahleděl do jeho ustarané mizející tváře,

JAKO KDYŽ SE PROJDE DVEŘMI...

"Jo, tak to řikal..."

PODÍVEJTE, PODLE MĚ ZÁLEŽÍ NA TOM, Z KTERÉ STRANY DO NICH VSTOUPÍTE.

Když byla ulice zase prázdná, s výjimkou fyzické schránky zesnulého Norberta, šedé stíny se znovu zaostřily.

Čestně, je to s ním horší a horší, řekl jeden.

Hledal nás, řekl druhý. Všimli jste si? Něco tuší. On se všeho tak... účastní.

Ano..., ale krása našeho plánu spočívá v tom, řekl třetí, že se nám do něj nemůže žádným způsobem vměšovat.

Ale může jít kamkoliv, upozornil jeden.

Nemůže, odporoval druhý, všude nemůže.

A stíny s nepopsatelnou mazaností splynuly s pozadím.

Začalo hustě sněžit.

Nadešel předvečer Svátku prasečí hlídky. V celém domě...

...se hýbal jen jediný tvor. Byla to myš.

A kdosi, hnán pudem vyčerpávajícího vlastnictví, nastražil past. Navíc, vzhledem k sezóně, do ni jako lákadlo vložil do zlatova vysmažený vepřový škvarek. Jeho vůně dohánělа myš celý den doslova k šílenství, ale teď, když široko daleko nebylo ani živáčka, odhodlala se riskovat.

Myš nevěděla, že je to past. Myši nejsou právě nejlepší v předávání informací. Mladou myš nikdo nevezme do míst proslulých svými pastmi a neřekne: "Tady zesnul tvůj strýček Artuš." Věděla jen jedno, a sice to, že, jaká krása, tady je něco na zub. Na dřevěném prkénku a kolem nějaký drát.

O chviličku později se myší čelisti sevřely na škvarku.

Nebo spíš prošly jím.

Myš se ohlédla na to, co teď leželo přiskřípnuto pod silným perem, a pomyslela si "A hopla...".

Pak pohledem sklouzla k černě oděné postavě, která vyšla z nedalekého dubového ostění.

"Kvík?" zeptala se.

KVÍK, odpověděl krysí Smrť.

A tak to taky, více méně, bylo.

Pak se krysí Smrť se zájmem rozhlédl. Bylo v přirozené povaze věcí, že ho jeho povinnosti většinou přivedly do skladišť, temných sklepů, do břich kočka a jiných podobných páchnoucích míst, kde myši a krysy konečně zjistily, zda existuje jejich sýr zaslíbený. Tohle místo bylo jiné.

Tak především bylo vesele vyzdobeno. Z knihovny a dalších polic visely chomáče břečtanu a jmelí, po stěnách byly rozvěšeny barevné papírové řetězy a lamety, což je výzdoba, jakou najdeme málokdy, a to dokonce i v děrách nejcivilizovanějších koček.

Krysí Smrť vyskočil na židli, z ní na stůl, tedy zcela přesně řečeno přímo do sklenice s ambrově zabarvenou tekutinou, která se převrátila a rozbila. Loužička se začala rozlévat kolem čtyř turínů a smáčela jakýsi krátký vzkaz, který byl napsán neumělým písmem na růžovém dopisním papíře.

Stálo na něm:

Mili Otče Prasádek

Ke dni prasádek bychsem chtěla bubínek a panenku a medvěda a přísernou Omnijskou vyslyšovací mučárnu s natahovacím žepříkem a skoro pravou kreví, co můžeš požívat furt dokola, tu dostaneš v hračkářství v Kratký ulici, maj ji tam za pjet tolarů a devadesát devět centů. Byla jsem hodná a tady máš sklínku šerýho a kousek slanýho koláče a taky tuříni pro Dlabala, Klektáka, Kořenáče a Rypouna. Doufám, že ti krb nebude malej, ale můj kamarát Vilík říká, že jsi ve skutečnosti něčí táta.

Tvoje Věruška Prudilová

Krysí Smrť uždibl kousek koláče s vepřovým. Jste-li personifikací smrti malých hlodavců, musíte se podle toho také chovat. Z téhož důvodu uhryzl také z jednoho tuřínu, i když jen metaforicky, protože když jste malá kostřička v černém hávu, jsou jisté věci, které technicky prostě nedokážete.

Pak seskočil ze stolu a nechával za sebou sherry vonící otisky vedoucí až ke stromku, který stál ve velkém květináči v koutě. Byla to vlastně jen jedna holá dubová větev, ale bylo na ni navázáno tolik zlacené cesmíny a jmelí, že se ve světle svěc jen jen třpytil.

Pozlátko, lesklé ozdoby a malé sáčky s čokoládovými mincemi.

Krysí Smrť si se zájmem prohlédl svůj vypuklý odraz v jedné skleněné kouli a pak zvedl pohled ke krbové

římse.

Dosáhl jí jediným skokem a zvědavě prošel kolem řady pohlednic, které tam byly pečlivě narovnány. Jeho rozježené vousy se pohrdavě zatřásly při vzkazech jako: Přejeme hodně štěstí a zdraví ke Svátku prasečí hlídky a do celého příštího roku. Několik z nich znázorňovalo velkého kulatého muže se širokým úsměvem na tváři a pytlem na zádech. Na jednom z nich uháněl v saních tažených čtyřmi růžovými čuníky.

Krysí Smrť očichal několik dlouhých punčoch, které visely z římsy nad krbem, v němž namísto ohně zbylo jen několik zakaboněných uhlíků.

Uvědomoval si jisté napětí ve vzduchu, pocit, že tady se mu před očima otevírá místo, které se má stát jevištěm, kulatý otvor, tedy obrazně, který čeká na kulatý čep...

Ozval se škrábavý zvuk. Do popela dopadlo několik chomáčů sazí.

Pochmurný kvíkal si sám pro sebe přikývl.

Škrábání zesílilo, pak nastal okamžik ticha následovaného zařinčením, když něco dopadlo do popela v krbu a převrátilo při tom kovový kozlík spolu se sadou krbového nářadí z krouceného železa.

Krysí Smrť napjatě pozoroval, jak se z popela zvedá postava v rudém plášti, vylézá z krbu a masíruje si holeň, do níž ji zasáhla krbová vidlice.

Postava přešla ke stolu a přečetla si lístek. Krysí Smrť měl dojem, že zaslechl tiché zasténání.

Tuříny byly zastrčeny do kapes a k rozhořčení krysího Smrtě tam skončil i masový koláč. Krysí Smrť si byl jistý, že koláč byl určen k tomu, aby byl sněden na místě, a ne přenášen kdoví kam.

Postava chvilku studovala lístek, z nějž odkapávalo sherry, pak se otočila a zamířila ke krbu. Krysí Smrť hbitě ustoupil za "Upřímné přání od Kruhového moře!".

Ruka v rudé rukavici sundala jednu punčochu. Zaznělo jakési šustění a vrzání a punčocha se vrátila na své místo o poznání tlustší - větší krabice, která z ní nahoře částečně vyčnívala, nesla slova: "Postavičky obětí nejsou přiloženy. Pro děti od tří do deseti let."

Krysí Smrť nezahlédl nic z tváře doručitele těchto rozmařilostí. Mohutná rudá kápě ukrývala celý obličej s výjimkou dlouhého bílého plnovousu.

Nakonec, když byla postava hotova, ustoupila a vytáhla z kapsy nějaký lístek. Přidržela si ho u kápě a zdálo se, že ho kontroluje. Druhou rukou pak mávla neurčitým gestem, které zahrnulo černé otisky nohou, prázdnou sklenici od sherry a punčochy u krbu. Pak se naklonila kupředu, jako kdyby četla nějaká droboučká písmena.

ACH, ANO, řekla pak. EHM... HO, HO, HO.

Po tomto zvláštním projevu se sehnula a vlezla zpět do krbu. Chvíli se ozývalo škrábání, než její nohy našly oporu, a vzápětí zmizela.

Krysí Smrť si uvědomil, že v šoku začal ohryzávat dřevěnou rukojeť své kosy.

KVÍK?

Vrhl se z římsy. Přistál v popelu a vyrazil zakouřeným sopouchem nahoru. Nahoře se objevil tak rychle, že když dopadl do sněhu na střeše, nohy se mu ještě pohybovaly.

Ve vzduchu nad okapem se vznášely sáně.

Postava v rudé kápi do nich právě vlezla a mluvila s někým, kdo za hromadou balíčků a pytlů nebyl vidět.

TADY JE DALŠÍ KOLÁČ S VEPŘOVÝM.

"Nějaká hořčice?" zeptaly se balíčky. "S hořčicí jsou fajn."

NEVYPADÁ TO.

"No nic. Stejně ho podejte."

VYPADÁ TO DOST ŠPATNĚ.

"Houby, to ho jenom něco tak trochu ožužlalo -"

JÁ MÁM NA MYSLI SITUACI. VĚTŠINA Z TĚCH DOPISŮ... ONI TOMU VLASTNĚ DOOPRAVDY NEVĚŘÍ PŘEDSTÍRAJÍ, ŽE VĚŘÍ, JEN TAK, PRO VŠECHNY PŘÍPADY. OBÁVÁM SE, ABY UŽ NEBYLO MOC POZDĚ. ROZMOHLO SE TO PŘÍLIŠ RYCHLE A ZASÁHLO TO I MINULOST.

"My se umřít nenecháme, mistře. To je naše motto, ne?" ozvaly se balíčky, tentokrát evidentně plnými ústy.

NEMOHU ŘÍCI, ŽE BY TO MOTTO KDY BYLO SKUTEČNĚ MOJE.

"Já tím chtěl jen říci, že se nedáme zastrašit jistou vyhlídkou na možnost naprostého a dokonalého neúspěchu, mistře."

NE? VÝBORNĚ. PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE BYCHOM SE MĚLI VYDAT NA DALŠÍ CESTU. Postava se chopila opratí. VIJE, DLABALE! VIJÉ, KJLEKTÁKU! VIJÉ, KOŘENÁČI! VIJE, RYPOUNE!

Ani jeden ze čtyř obrovských kanců zapražených do saní se nepohnul.

PROČ TO NEFUNGUJE?

"Copak já vím, mistře?" odpověděly balíčky.

U KONÍ TO FUNGUJE.

"Co kdybyste zkusil ‚Prase-hý!'?"

PRASE-HÝ! Chvilku čekali. NE... NEZDÁ SE, ŽE BY TO NA NĚ NĚJAK PŮSOBILO.

Ozval se šepot.

VÁŽNĚ? A TY MYSLÍŠ, ŽE BY TO ZABRALO?

"No, kdybych byl já prasetem, tak by to na mě účinkovalo určitě, mistře."

NO TAK DOBRÁ.

Postava se znovu chopila opratí.

JABLKA! ŠLICHTA!

Prasečí nohy se rozkmitaly. Spřežení zaplavila stříbrná zář a bleskově se rozšířila na všechny strany. Prasata i sáně vyletěly tak rychle, že se v okamžiku změnily v malou tečku a vzápětí zmizely.

KVÍK?

Krysí Smrť se přebrodil sněhem, vskočil do okapové roury a projel jí dolů, kde vypadl na střechu kůlny.

Tam seděl havran a upřeně a nespokojeně na něco zíral.

KVÍK!

"Koukni se na tohle, hele?" ozval se havran. Mávl pařátem ke krmítku v zahradě pod nimi. "Oni tam zavěsí půlku kokosáku, kus kůže od špeku, nasypou tam hrst dýňových semínek a myslí si, co všechno neudělali pro svět přírody. Pch. Vidím tam nějaké oči? Vidím tam nějaké vnitřnosti? Myslím, že nikoliv. Nejchytřejší pták ve všech středních šířkách, a mám houby, protože se neumím zavěsit vzhůru nohama a dělat tíip, tíip. Podívej se například na červenky. Jsou to odporní zlí malí grázlíci, rvou se jako šílení, ale stačí, aby pak udělali štíip, štilip, štilip, a lidi je zasypou drobečkama. Zatímco já umím recitovat básně a opakovat množství komických vět -"

KVÍK!

"Vážně? A jak?"

Krysí Smrť ukázal nahoru na střechu, pak k zemi a několikrát vzrušeně poskočil sem a tam. Havran otočil jedno oko vzhůru.

"Ach ták. Ten," řekl. "Touhle dobou se objevuje často. Já myslím, že to musí být nějaký příbuzný červenek, protože -"

KVÍK! KVÍ ÍK ÍK ÍK! Krysí Smrť napodobil postavu, která dopadla do krbu a prochází se po místnosti. KVÍK ÍK ÍK, KVÍK, HÍK, HÍK! IKIK KVÍK!

"Přehnal jsi to s přípitky, co? Hrabal ses v koňakovém másle?"

KVÍK?

Havranovy oči se roztočily.

"Podívej, Smrť je Smrť. Je to zaměstnání na celej úvazek, jasný? To není, jako když umývač oken dělá bokovky nebo když chodíš po práci sekat jiným lidem trávníky."

KVÍK!

"No, poslu si."

Havran se přikrčil, aby umožnil malé postavičce vyskočit mu na záda, a pak se těžce vznesl do vzduchu.

"Jasně, taky jim může přeskočit, těm tvým okultním typům," řekl, když přelétal nad zahradou ozářenou měsícem. "Podívej se třeba na starého dědka Potíže -"

KVÍK.

"Ale já přece nenaznačuju, že by se -"

Zuzana to na Márách neměla ráda, ale přesto tam občas zašla. To v případech, že tlak normálního bytí už na ni byl příliš silný. Máry, navzdory zápachu, nápojům a společnosti, měly jednu skvělou vlastnost. Na Márách si lidé nevšímali. Ničeho. Svátek prasečí hlídky neboli Prasečnice se sice tradičně považoval za svátek rodinný, ale lidé, kteří na Márách pili, pravděpodobně žádné rodiny neměli, snad nějakou tu snůšku či vrh. Jiní zase vypadali tak, že, i kdyby snad náhodou měli rodinu, jistě by své příbuzné snědli, a když ne své příbuzné, tak někí jistě.

V hospodě Na márách se scházeli nemrtví. A když jste Igora, barmana, požádali o krvavou Mařenku, nenamixoval vám žádnou metaforu.

Pravidelní hosté se na nic neptali, a nebylo to jen tím, že pro ně bylo složité vypravit ze sebe něco jiného než zavrčení nebo zasténání. Nikdo se neobtěžoval odpověďmi. Na Márách pil každý sám, i když hosté postávali ve skupinkách. Nebo ve smečkách.

Navzdory výzdobě, kterou provedl velmi nezkušenou rukou sám barman Igor, aby ukázal dobrou vůli, nebyly Máry ani zdaleka rodinným místem.

Za uchem ucítila horký dech. Na židli vedle ní si přisedl bubák.

"Copak dělá normák na místě, jako je tohle?" zaduněl hlubokým hlasem, což způsobilo, že Zuzanu zahalil oblak zplynovaného alkoholu a zápachu neudržované ústní dutiny. "Aha, slečinka si myslí, že je to šik, zajít si sem, producírovat se v černejch šatečkách a dělat dojem na všechny ty ztracený mládence, co? Nasát tak trochu temnou atmosféru, co?"

Zuzana si kousek poodsedla. Bubák se zašklebil.

"Chtěla byste mít bubáka pod postelí, he?"

"Tak, Šlemazeli," řekl Igor, aniž zvedl hlavu od sklenice, kterou právě leštil.

"No tak proč sem přišla, co?" odpověděl mu přes rameno bubák. Mohutná chlupatá ruka chytila Zuzanu za zápěstí. "Možná že by chtěla -"

"Potřetí ti to říkat nebudu, Šlemazeli," zabručel Igor.

Zvedl hlavu a viděl, že se dívka obrátila tváří k bubákovi.

Igor stál na místě, odkud jí do tváře neviděl, ale bubák ano. Ucukl tak rychle, že spadl ze židle.

A když dívka promluvila, to, co řekla, byla jen zčásti slova, ale současně v kameni tesané konstatování o tom, jak bude vypadat budoucnost.

"ZMIZ A PŘESTAŇ MĚ OBTĚŽOVAT."

Obrátila se a vrhla na Igora společenský, lehce omluvný úsměv. Bubák se v panické hrůze vyhrabal z trosek židle a vyrazil ke dveřím.

Zuzana cítila, jak se návštěvníci obracejí zpět ke svým sklenicím a soukromým záležitostem. Bylo až

neuvěřitelné, co všechno vám na Márách prošlo.

Igor odložil sklenici a zvedl hlavu k oknu. Pro nálevnu, která spoléhala především na tmu a šero, bylo dost velké, ale to pochopitelně proto, že někteří návštěvníci jím přilétali.

Právě teď něco klepalo na sklo.

Igor se natáhl a otevřel.

Zuzana zvědavě pootočila hlavu.

"To snad ne..."

Na pult seskočil krysí Smrť a za ním s pleskotem křídel následoval havran.

KVÍÍKKVÍÍKÍK! ÍÍK! KVÍÍKIKIK HÍÍK HÍÍK HÍÍK! KV-

"Zmizte," prohlásila Zuzana chladně. "Nezájem. Jste jen výplody mé představivosti."

Havran se usadil do mísy za barem a řekl: "Jo, skvělý."

KVÍÍK!

"Co to má bejt?" kráknul havran a pařátem si stáhl něco ze špičky zobáku. "Cibulka? Fuj!"

"No tak, vy dva, zmizte," řekla Zuzana.

"Tuhle krysa říká, že se váš dědeček zbláznil," nedal se odbýt havran. "Říká, že váš děda dělá, že je Otec prasátek."

"Poslyšte, nemám nejmenší zájem - Cože?"

"Červený plášť, beranici, dlouhý plnovous -"

HÍÍK! HÍÍK! HÍÍK!

"- dělá silným hlasem ‚ho, ho, ho' a jezdí ve velikých saních tažených čtyřmi prasaty, a to všechno..."

"Prasaty? A co se stalo s Truhlíkem?"

"To se ptáš toho pravýho, copak já vím? Samozřejmě, mohlo se to stát, jak zrovna tuhle kryse vykládám, poněvadž -"

Zuzana si přitiskla ruce na uši, spíš pro ten zoufalý divadelní efekt než pro zvukovou izolaci, již jí měly poskytnout.

"Nechci o tom nic slyšet! Já nemám dědečka!"

Toho se musí držet.

Krysí Smrť ze sebe vydal dlouhý, napůl vzrušený a napůl vyčítavý kvikot.

"Krysa říká, že si to musíte pamatovat, je vysoký, hodně málo masitý, nosí kosu a -"

"Běž pryč! A vezmi si toho... tu krysu s sebou!"

Zamávala před sebe zoufale rukou a ke své hrůze a provinilým rozpakům srazila krysí kostřičku v černém rouchu s kápí do popelníku.

ÍÍK?

Havran chytil krysího Smrtě za roucho na zádech a pokoušel se ho odtáhnout pryč, ale malá kostlivá pěst na něj výhružně zahrozila kosičkou.

ÍÍK IK ÍÍK KVÍÍK!

"On říká, že s krysou neradno si hrát," tlumočil havran.

Pak zapleskala křídla a oba byli pryč.

Igor zavřel okno. Nepovažoval za nutné celou příhodu komentovat.

"Ti dva nebyli skuteční," pospíšila si Zuzana. "No, víte, ten havran... ten pravděpodobně je skutečný, ale spřáhl se s tou krysou -"

"Která není skutečná," doplnil ji chápavě Igor.

"No právě," přikývla vděčně Zuzana. "Vy jste pravděpodobně vůbec nic neviděl, že?"

"Jasně," souhlasil Igor. "Já neviděl vůbec nic."

"Výborně... kolik platím?"

Igor začal počítat na prstech.

"Tak to máme tolar za pití," prohlásil nakonec, "a pět pencí za nepořádek, co mi udělal ten havran, co tu nebyl, v nakládané zelenině."

Byla noc před Svátkem prasečí hlídky.

V arcikancléřově nové koupelně si Afekt utřel ruce do kusu hadru a pyšně se rozhlédl po své práci. Zářící porcelán mu pohled oplácel. Ve světle lampy se třpytila mosaz a měď.

Dělalo mu trochu starosti, že neměl čas všechno pořádně vyzkoušet, ale pan Výsměšek mu řekl: "Vyzkouším to, až to začnu používat" a Afekt se s "gentlemany", jak v duchu oslovoval mágy, nikdy nepřel. Věděl, že toho všichni vědí a znají mnohem víc než on, a byl v tomto vědomí velmi šťastný. On si nezahrával s materií času a vesmíru a oni mu nelezli do skleníku. Podle toho, jak to viděl on, je to skvělé a rovnocenné partnerství.

Velmi si dal záležet na tom, aby dokonale vyleštil podlahu. O tom se pan Výsměšek zvláště zmiňoval.

"Skřet Bradavčák," zabručel pro sebe a naposled přeleštil kohoutky. "Jakou mají ti gentlemani představivost..."

Kdesi daleko, nikým neslyšen, zazněl tichý slabý zvuk, podobný cinkotu malých stříbrných rolniček.

Klingleklingleklingle...

A někdo zničehonic přistál do závěje a řekl "Kurva!", což je velmi ošklivé slovo, tím spíše, je-li první, které jste kdy řekli.

Vysoko na obloze se hnaly prostorem i časem sáně a jejich osazenstvo nemělo nejmenší ponětí o onom novém a poněkud vzteklém životě, který právě vylezl ze závěje a oprašoval se.

MUSÍM ŘÍCI, ŽE TEN PLNOVOUS JE VELMI NEPŘÍJEMNÁ A OBTÍŽNÁ VĚC, postěžoval si Smrť.

"A proč vůbec musíte mít ten plnovous?" ozval se hlas mezi pytli. "Mám pocit, že jste říkal, že lidé vidí, co si přejí vidět."

DĚTI NE. TY VIDÍ AŽ PŘÍLIŠ ČASTO VĚCI TAK, JAK JSOU.

"No, alespoň vás to udržuje v obraze a nevypadnete mi z role, abychom tak řekli, mistře."

ALE LÉZT NĚKAM KOMÍNEM? JAKÝ TO MÁ SMYSL? MOHL BYCH JEDNODUŠE PROJÍT STĚNOU.

"Jenže projít stěnou není správné," ozval se zase hlas mezi pytli.

ALE MNĚ TO VYHOVUJE.

"Prostě tam musíte lézt komínem. Stejně jako musíte mít plnovous, fakticky."

Z hromady se vynořila hlava. Zdálo se, že patří nejstaršímu a nejnepříjemnějšímu skřetovi v celém esmíru. Fakt, že byla napůl ukryta pod veselou zelenou čepičkou s rolničkou na špičce, její celkový vzhled kupodivu nijak nevylepšil.

Tvor zamával hubenou rukou, podobnou klepetu, v níž svíral štůsek dopisů, z nichž mnoho bylo psáno obyčejnou tužkou na pastelových papírech, ozdobených zajíčky a medvídky.

"Vy si myslíte, že ta malá chamraď by psala někomu, kdo prochází stěnami?" řekla hlava. "A to ‚ho, ho, ho' by přineslo mnohem lepší výsledky, kdybyste to nechal říkat mě."

HO. HO. HO.

"Ne, ne, ne!" rozčiloval se Albert. "Musíte do toho dát trochu života, pane, tedy nic osobního, když dovolíte. Musí to být takový ten bohatýrský, masitý smích. Musíte... musí to znít jako smích někoho, kdo čurá brandy a kadí švestkovej pudink, pane, dámy prominou."

VÁŽNĚ? A JAK TO VLASTNĚ VŠECHNO VÍŠ?

"Já byl kdysi taky mladej, pane. Taky jsem si věšel punčochu jednou ročně jako hodnej kluk. Aby nám ji Otec prasátek naplnil hračkama, tak jak to teďka děláte vy. No, v tý době jsme dostávali tak nějakou tu klobásu a černej pudink, když jsme měli velký štěstí. Ale ve špičce vždycky bylo růžový prasátko z růžový mandlový hmoty. Neužil jste si Prasečnice, dokud jste se nepřežral jako čuník, mistře."

Smrť se podíval na hromadu pytlů.

Byla to podivná, ale snadno prokazatelná skutečnost, že z každého pytle hraček, který Otec prasátek vezl, vyčníval bez ohledu na to, co v něm bylo, nahoře medvídek, dřevěný husar v uniformě, za níž by se otáčeli i na diskošce, bubínek nebo červenobíle pruhovaná cucavá tyčinka. Uvnitř pak bylo, jak se pravidelně ukázalo, něco poněkud přezdobeného v ceně zhruba 5,99 tolaru.

Smrť dva nebo tři pytle prozkoumal. Byl tam například pravý agateánský ninja, se strašlivou smrtící smyčkou nebo kapitán Karotka, alias Jednomužná noční hlídka s kompletní výstrojí a maličkými zbraněmi, a každý z nich stál přinejmenším tolik co originální dřevěná panenka.

A s vaším dovolením, hračky pro děvčátka byly stejně depresivní. Zdálo se, že jsou to převážně koníci. Většina z nich se usmívala. Koně, cítil Smrť, by se neměli usmívat. Každý kůň, který se usmívá, má něco za lubem.

Smrť si znovu zhluboka povzdechl. Pak tady byla ta záležitost s rozhodováním, kdo byl hodný a kdo zlobil. O takových věcech nikdy předtím přemýšlet nemusel. Dobrý nebo zlý, pro něj byly konečné důsledky stejné.

Jenže se to přece jen muselo udělat pořádně. Jinak by to nefungovalo.

"Už jsme tady, tak už jsme tady," zvolal Albert. "Jakoubek Prosévaný, devět let.

AHA, ANO. TEN MI VE SVÉM DOPISE PÍŠE... NO JEN SI TO POSLECHNI: "VSADÍM SE, ŽE NEEXISTUJEŠ, PROTOŽE KAŽDEJ VÍ, ŽE SEŠ NAŠE RODIČE." NO BODEJŤ, pokračoval Smrť s přízvukem, který zněl téměř sarkasticky, VSADIL BYCH SE, ŽE SE JEHO RODIČE NEMŮŽOU DOČKAT, AŽ SI BUDOU MOCI OTLOUCT LOKTY NA ČTYŘECH METRECH ÚZKÉHO A NEVYMETENÉHO KOMÍNA. ZLATÉ OČI, KTERÉ BY TO VIDĚLY. MYSLÍM, ŽE MU NA KOBEREC NAKLEPU VÝJIMEČNĚ VELKOU DÁVKU SAZÍ.

"Výborně, pane. Skvělá myšlenka. A když už o tom mluvíme, tak se do toho dejte, pane."

A CO KDYBYCH MU NEDAL NIC, JAKO TREST ZA TO, ŽE NEVĚŘÍ?

"No jo, ale co by to dokázalo?"

Smrť si znovu povzdechl. OBÁVÁM SE, ŽE MÁŠ PRAVDU.

"Zkontroloval jste si ten seznam?"

ANO, DOKONCE DVAKRÁT. JSEŠ SI JISTÝ, ŽE TO STAČÍ?

"Naprosto."

NEDOKÁZAL JSEM V TOM NAJÍT HLAVU ANI PATU, ABYCH TI ŘEKL PRAVDU. JAK MÁM POZNAT, KTERÝ Z NICH BYL HODNÝ A KTERÝ Z NICH ZLOBIL?

"No, víte..., já vlastně taky nevím..., jestli si pěkně pověsil oblečení a tak..."

A KDYŽ BYL SKUTEČNĚ HODNÝ, TAK MU MŮŽU DÁT JEHO KLAČSKÝ VÁLEČNÝ VŮZ SE SKUTEČNÝMI ČEPELEMI, KTERÉ SE OTÁČEJÍ?

"Správně."

A KDYŽ ZLOBIL?

Albert se poškrábal na hlavě. "Když jsem byl malej kluk, dostávali jsme pytel kostí. Je zajímavé, jak ke konci roku začínaly bejt děti hodný."

NO TOHLE? A TEĎ?

Albert pozvedl balíček a hýbal s ním. "Zní to jako ponožky."

PONOŽKY.

"Taky by to mohl být vlněný svetr."

DOBŘE MU TAK, TEDY POKUD MOHU VYJÁDŘIT SVÉ MÍNĚNÍ...

Albert se rozhlédl po zasněžených střechách a povzdechl si. Tohle nebylo správné. On pomáhal, protože, no, Smrť byl prostě jeho pán a tím to bylo dané, a kdyby byl měl mistr srdce, bylo by na správném místě. Jenže...

"Jste si jistej, mistře, že děláme správnou věc?"

Smrť, jehož spodní polovina mezitím zmizela v komíně, se zastavil.

NAPADÁTE NĚJAKÁ LEPŠÍ ALTERNATIVA, ALBERTE?

A v tom to bylo. Alberta nenapadala.

Někdo to dělat musel.

Na ulici byli zase medvědi.

Zuzana si jich nevšímala a ani se nesnažila nešlapat na spáry v chodníku.

Stáli kousek stranou, tvářili se poněkud zaskočeně, vypadali částečně průsvitně a viděly je jen děti a Zuzana. Zprávy o lidech jako Zuzana se rychle roznesou. Medvědi už slyšeli o pohrabáči. Zdálo se, že jejich výrazy říkají ořechy a bobule. Jsou tady jen kvůli tomu, ne? Dlouhé ostré zuby? Jaké dlo... Jo tyhle dlouhé ostré zuby? Ty jsou jenom na to... louskání ořechů. A některé bobule dokážou být pěkně divoké, to byste nevěřili.

Městské hodiny tloukly šest, když Zuzana s dětmi dorazila zpátky domů. Měla svůj vlastní klíč. Nebylo to, jako kdyby byla jen obyčejnou sloužící.

Nemůžete být současně vévodkyní a služebnou. Ale být vychovatelkou, to bylo v pořádku. Každý věděl, že to není přesně to, co jste, že vám jde jen o to, abyste si ukrátila čas do chvíle, než uděláte to, co udělá téměř každá dívka, nebo co se prakticky od každé dívky čeká, a sice, že se vdá za nějakého muže. Chápalo se to tak, že si zatím jen tak hrajete.

Rodiče k ní vždycky chovali jistou dávku úcty a obdivu. Byla to dcera vévody, zatímco pan Kamašný byl muž, se kterým se muselo počítat ve velkoobchodě s pánskou i dámskou obuví. Paní Kamašná se snažila proniknout do vyšších společenských vrstev, což, jak doufala, se jí podaří především tak, že přečte co možná nejvíc knih o etiketě. Chovala se k Zuzaně s jistým druhem ustarané úcty, o níž se domnívala, že náleží každému, kdo zná rozdíl mezi servítkem a ubrouskem už od narození.

Zuzanu nikdy předtím nenapadlo, že být šlechticem znamená mít dokonalé chování. Nenapadlo ji to tím spíš, že šlechtici, které většinou potkávala v otcově domě, nepoužívali ani servítky, ani ubrousky, ale jednoduchou filozofii, která by se dala zhruba vyjádřit větou: "Hoď to na podlahu, psi to sežerou."

Když se jí paní Kamašná rozechvěle otázala, jak se oslovuje druhá sestřenice královny, odpověděla Zuzana bez rozmýšlení: "My jí obvykle říkali Žofka" a paní Kamašná rychle odběhla a ukryla se ve svém pokoji s bolestí hlavy.

Paní Kamašná vždycky kývla na pozdrav, ale téměř nikdy nemluvila. Věděla docela přesně, kde je její místo v botách a střevících, a to jí stačilo.

Když dorazili domů, uložila Zuzana Tyldu a Gábina, jimž dali jména lidé, kteří je měli očividně rádi, do postele. Bylo to na jejich na vlastní žádost, protože děti v jistém věku věří, že o co dříve se uloží do postele, o to dříve přijde zítřek.

Šla poklidit pokoj, kde se Tylda a Gábin odpoledne učili, a připravit věci na ráno a pak začala sbírat věci, které děti neuklidily a nechaly jen tak ležet. Vtom něco zaklepalo na okno.

Vyhlédla do tmy a opatrně okno otevřela. Venku hustě padal sníh.

V létě se okno otevíralo přímo do koruny veliké třešně rostoucí před domem. Teď, v zimní temnotě, bylo viděl matné šedé a pokřivené tvary větví, na nichž se usadil sníh.

"Kdo je tam?" zeptala se Zuzana.

Něco hopkalo po zmrzlých větvích.

"Kdybych řekl štilíp, štilíp, štilíp, tak bys tomu věřila?" řekl havran.

"Ne, zase ty?"

"A chtěla bys raději nějakou modřinku, nebo červenku? Poslyš, tvůj děda se -"

"Běž pryč!"

Zuzana s prásknutím zavřela okno a zatáhla přes ně záclonu. Otočila se k němu zády, aby si dodala jistoty, a pokusila se soustředit na pokoj před sebou. Pomáhalo to, myslet na... na normální věci.

Byl tam stromeček prasečí hlídky, několikanásobně zmenšená kopie toho, který stál v hale. Pomáhala dětem vyrobit papírové ozdoby. Ano to je ono, mysli na ozdoby.

Byly tam papírové řetězy. Byly tam kousky jmelí vyřazené z haly, protože větvičky neměly dost bobulí. Udělali na ně falešné kuličky z hlíny a zastrkali je do polic a za rámečky obrazů.

Z římsy nad malým krbem visely dvě punčochy. Byly tam Tyldiny obrázky, většinou flekatě modrého nebe, zuřivě zelené trávy a červených domků s čtvercovými okny. Byly tam...

Normální věci...

Narovnala se a rozhlížela se kolem sebe, zatímco její prsty tiše bubnovaly na dřevěný školní penál.

Dveře se najednou otevřely. V nich se ukázala rozcuchaná Tylda, která se jednou rukou přidržovala kliky.

"Zuzano, já už mám zase pod postelí obludu..."

Tichý ťukot Zuzaniných nehtů ustal.

"... já slyším, jak se tam hejbá..."

Zuzana si povzdechla a obrátila se k dítěti. "Dobrá, Tyldo, hned jsem tam."

Děvčátko přikývlo, vrátilo se do dětského pokoje a pro jistotu, aby se chránilo před drápy, skočilo z dálky do postele.

Ozvalo se tiché kovové dzinng, to jak Zuzana vytáhla pohrabáč z malého mosazného stojánku, který sdílel spolu s kleštěmi na dřevo a lopatkou na uhlíky.

Povzdechla si. Normálnost bylo to, co jste normálním udělali.

Vešla do dětské ložnice a naklonila se nad Tyldinu postel, jako kdyby se chystala děvčátko přikrýt. Pak ale pomalu spustila ruku dolů a zajela pod postel. Nahmátla hrst chlupů. Zatáhla.

Bubák vyjel zpod postele jako zátka z láhve, ale dřív než stačil znovu nabýt rovnováhu, zjistil, že je připlácnut obličejem na stěnu a jednu tlapu má zkroucenou za zády. Ale ani ho nenapadlo otáčet hlavu, aby si prohlédl Zuzaninu tvář, která se k němu nakláněla ve vzdálenosti pouhých několika centimetrů.

Gábin vzrušeně poskakoval ve své posteli. "Udělej na něj Hlas! Udělej Hlas!" křičel. "Nedělej Hlas, jenom nedělej Hlas!" žadonil bubák naléhavě.

"Vezmi ho přes hlavu pohrabáčem!"

"Ne, pohrabáčem ne!"

"To jsi ty, co? Ten, co jsem ho viděla dneska odpoledne..."

"A co kdybys ho tím pohrabáčem pěkně prohrábla?" navrhoval Gábin.

"Ne, pohrabáčem ne!" kvílel bubák.

"Jsi ve městě nový?" zašeptala mu Zuzana.

"Jo! Novej! Novej!" Pak se ale bubákovi svraštilo čelo v řadě nechápavých vrásek. "Poslyš, jak to, že mě vidíš?"

"Takže tohle je přátelské varování, rozumíš? A jenom proto, že je předvečer Prasečnic."

Bubák se pokusil pohnout. "Tomuhle ty říkáš přátelský?"

"Aha, takže ty si koleduješ o nepřátelské varování, ano?" řekla Zuzana a zesílila stisk.

"Ne, ne, néé! Přátelský se mi líbí!"

"Tenhle dům stojí mimo váš revír, jasné?"

"Jseš snad čarodějka, nebo co?" sténal bubák.

"Já jsem prostě... něco. Tak a teď... už tě tady nechci vidět, rozumíš? Jinak to příště bude deka."

"Ne!"

"Má na sobě vyšité nadýchané králíčky..."

"Né!"

"Tak zmiz."

Bubák se napůl rozeběhl, napůl padal ke dveřím. "To neni správný," pochrochtával bubák. "Ty nás přeci nemáš vidět, jestli nejsi mrtvá nebo nadpřirozená bytost... To není fér..." huhlal ublíženě.

"Zkus to v čísle devatenáct," řekla Zuzana, která se poněkud uvolnila. "Vychovatelka tam na bubáky nevěří."

"Fakt?" zeptal se bubák s nadějí.

"Ne, ale zato věří na algebru."

"Ale. Prima." Bubák se široce usmál. Bylo úžasné, kolik zlomyslných darebností se dalo podniknout v domě, kde člověk s vedoucí autoritou nevěřil, že existujete.

"Takže já půjdu," řekl. "Ehm. Hezký svátky."

"Možná," přikývla Zuzana, když se tiše vykradl.

"To zdaleka nebyla taková psina jako minulý měsíc," stěžoval si Gábin, který se zase zasunul do přikrývek. "Víš, jak jsi ho nakopla do zadku a -"

"Poslyšte, vy dva, a teď už spát."

"Pravdomila říká, že čím dřív půjdeme spát, tím dřív Otec prasátek přijde."

"Ano," přikývla Zuzana. "Naneštěstí to tak může skutečně být."

Ta poznámka jim prošla hlavami zcela bez následků. Ona sama si nebyla jistá, proč prošla hlavou jí, ale už se znala natolik, že věděla, kdy má důvěřovat svým smyslům.

Nenáviděla tenhle svůj šestý smysl. Ničil jí život. Bohužel se s ním už narodila.

Děti byly uloženy a Zuzana za sebou tiše zavřela dveře. Vrátila se do dětského pokoje.

Něco se tam změnilo.

Podívala se na punčochy, ale ty byly stále prázdné. Někde tiše zašustil papírový řetěz.

Podívala se na stromeček. Byl ozdoben staniolovými lametami a ne zrovna dokonale slepenými papírovými ozdobami. Na jeho vrcholku byla víla udělaná z...

Založila si ruce na prsou, zvedla oči ke stropu a s přehnaným důrazem si povzdechla.

"To jsi ty, co?"

KVÍK?

"Ale ano, jsi. Máš ruce rozpažené jako strašák a na tu svou košíčku sis přilepil hvězdu, co...?"

Krysí Smrť provinile svěsil hlavu.

KVÍK.

"Tím nikoho neoklameš."

KVÍK.

"A okamžitě odtamtud slez!"

KVÍK

"A vůbec, co jsi udělal s tou vílou?"

"Strčil ji pod polštář na židli," ozval se hlas z poliček na druhé straně pokoje. Pak se odtamtud ozvalo několik ťuknutí a havraní hlas dodal: "Ty zatracený oči jsou pěkně tvrdý, co?"

Zuzana se rozeběhla přes místnost a strhla z police misku tak rychle, že havran udělal salto a přistál na zemi na zádech.

"Tohle jsou ořechy!" vykřikla, když se kolem ní ořechy rozletěly na všechny strany. "Žádné oči! Tohle je dětský pokoj! A rozdíl mezi dětským pokojem a... a... a... havraním lahůdkářstvím je v tom, že v dětském pokoji sotva najdeš lidské oči povalovat se v miskách pro případ, že by se tam náhodou zastavil havran na nějaké to sousto! Chápeš to? Žádné oči! Svět je plný malých kulatých věcí, které nejsou očima! O.K.?"

Havranovi se protočily panenky.

"Hm, a předpokládám, že o kousku teplých jater by s tebou asi taky nebyla řeč -"

"Zavři zobák! Chci, abyste odsud oba okamžitě zmizeli! Nevím, jak jste se sem dostali -"

"Existuje nějaký zákon, který by zakazoval vstoupit v předvečer Svátku prasečí hlídky do domu krbovým komínem?"

"- ale já vás zpátky do svého života nechci, rozumíte?"

"Krysa říká, že bys měla být varovaná, i kdybys byla bláznivá," kráknul havran uraženě. "Já za tebou jít nechtěl, rovnou za městskou branou leží pošlý osel. Budu mít štěstí, když na mě zbude kopyto -"

"Varována?" řekla už méně jistě Zuzana.

Už to tady bylo zas. Ta změna v počasí její mysli, pocit hmatatelného času...

Krysí Smrť přikývl.

Kdesi vysoko nad nimi se ozval škrábavý zvuk. Do krbu se tiše sneslo několik kusů sazí.

KVÍK, řekl krysí Smrť, ale tentokrát velmi tiše.

Zuzana si uvědomovala zvláštní pocit, tak jak si může ryba uvědomovat nový příliv, proud sladké vody vtékající do moře. Do světa proudil čas.

Podívala se na hodiny. Bylo právě půl sedmé.

Havran se poškrábal na zobáku.

"Tuhle krysa říká... Krysa říká: Měla by sis raději dát dobrý pozor..."

Toho překrásného zářícího předvečera Svátku prasečí hlídky ovšem pracovali i jiní. Večerníček měl plné ruce práce a pachtil se od postýlky k postýlce.

Janek Mráz se potuloval od okna k oknu a maloval ledové květy, až se za ním prášilo.

A podél stoky u silnice se klouzal a potácel malý přihrblý stín, jehož boty čvachtaly ve sněhové břečce, a tiše sám pro sebe klel.

Postavička na sobě měla špinavý černý oblek a na hlavě onen klobouk, kterému se v různých částech vesmíru říká "tvrďák", "buřinka" nebo "ten klobouk, co v něm vypadáš jako ztracená šestka". Klobouk byl naražen velmi pevně, a protože zmíněná postavička měla velké špičaté uši, tvrďák jí je odtlačil od hlavy, takže vypadala jako malá zlá křídlová matice.

Tvor byl podle tvaru postavy skřet, ale podle zaměstnání víl. Skřetvíl. Víly nemusí být vždycky malé zářící postavičky ženského rodu. To je čistě popis jejich zaměstnání, a například ti nejobyčejnější víly a vílové jsou neviditelní. Víla či víl je jednoduše jakékoliv stvoření běžně pracující podle nadpřirozených zákonů.

Velká část z nich se zabývá odnášením věcí nebo - jako v případě zmíněného malého potvoráka, který se právě s mnohými vzdechy začal soukat do okapové roury - jejich přinášením.

Ach ouvej, ano. To dělal. Někdo to dělat musel a on vypadal jako skřetvíl, který byl pro takový úkol přímo stvořený.

Ach ouvej.

Křivomus si dělal starosti. Neměl rád násilí, a toho bylo v posledních několika dnech mnoho, pokud by tady na tom místě byly nějaké dny. Ti muži... no, zdálo se, že považují život za zajímavý, když dělají něco velmi ostrého a špičatého jiným lidem. Zatím ho neobtěžovali, ale cítil, že ho neobtěžují z podobného důvodu, z jakého lvi neobtěžují mravence. Dělali mu skutečné starosti.

Ale zdaleka ne takové starosti jako Časnačaj. Dokonce i ten surovec, kterému říkali Pletiplot, se choval k Časnačajovi s respektem a ta obluda Banjo mu chodil v patách jako štěně.

Ta obluda teď jeho, Křivomuse, pozorovala.

Křivomusovi až příliš připomínal Ruperta Ječila, rváče a surovce, který mu dělal ze života peklo v soukromé základní škole Kmotry Vrtožulé. Rupert nebyl žákem školy. Byl to nějaký vnuk nebo prasynovec staré paní a to mu dávalo právo potulovat se po celé škole a tlouci každé dítě, které bylo menší, slabší nebo chytřejší než on, což v praxi znamenalo, že si mohl vybrat z celého světa. Za těchto okolností bylo obzvláště nefér, že si téměř pokaždé vybral Křivomuse.

Nedalo se říci, že by Křivomus Ruperta nenáviděl. Na to byl příliš vyděšený. Chtěl se stát jeho přítelem. Oh, jak moc si přál stát se Rupertovým přítelem! Protože kdyby se mu to podařilo, jistě by neměl každodenně otlučenou hlavu a mohl by si alespoň občas sníst oběd a nemusel by ho vyhazovat do záchoda. A to ještě považoval za dobrý den, když vůbec oběd viděl.

A pak, navzdory všemu Rupertovu snažení, Křivomus vyrostl a odešel na vysokou školu. Matka mu občas vyprávěla o tom, jak a co Rupert dělá (předpokládala, přesně jak to matky dělají, že když spolu byli jako malí chlapci na jedné škole, že byli taky kamarádi). Jak se zdálo, pořídil si stánek s ovocem a zeleninou a oženil se s dívkou jménem

Anděla. To ovšem podle Křivomuse zdaleka nebyl dostatečný trest.

Banjo dokonce dýchal jako Ruprecht, který se většinou soustředil na své intelektuální radovánky a měl při tom vždycky ucpanou jednu nosní dírku. A neustále dýchal ústy. Vypadal, jako kdyby se krmil neviditelným planktonem.

Křivomus se soustředil na to, co dělá, a snažil se nevnímat namáhavé sípáni, které se ozývalo vedle něj.

Když se rytmus Banjova dechu změnil, zvedl Křivomus hlavu.

"Úžasné," řekl Časnačaj. "Když to děláš, vypadá to tak jednoduché."

Křivomus se nervózně narovnal. "Hm... takže teď by to mělo být v pořádku, pane," řekl. "Prostě se to jenom odřelo, když jsme na sebe rovnali ty..." Nedokázal se přimět, aby to řekl, musel dokonce odvracet oči od té hromady, hlavně kvůli zvukům, které se při tom předtím ozývaly... "...ty věci," dopověděl.

"Nemusíme to zaklínadlo opakovat?" zeptal se Časnačaj.

"To by bylo zbytečné, to teď vydrží běžet celé věky," ujistil ho Křivomus. "Ta jednoduchá to většinou dokážou. Je to jen prostá změna stavu, poháněná..., totiž... prostě to funguje pořád..."

Polkl.

"Tak," pokračoval po chvilce, "myslel jsem si, protože už mě vlastně nepotřebujete, že bych už možná mohl..."

"Zdá se, že má pan Záhněda nějaké potíže se zámky v posledním patře," přerušil ho Časnačaj. "S těmi dveřmi, které jsme nedokázali otevřít, vzpomínáš? Jsem si jistý, že bys mu velmi rád pomohl."

Křivomusovi ztuhla tvář.

"Hm, jenže já nejsem zámečník..."

"Zdá se, že jsou to nějaké magické zámky."

Křivomus znovu otevřel ústa a chystal se říci: "Já jsem v magických zámcích hrozně slabý", ale pak si to takticky rozmyslel. Už stačil zjistit, že když chtěl Časnačaj, abyste něco udělali a vy jste to moc neuměli, pak byla nejlepší (a většinou jediná) možnost, rychle se to naučit co nejlépe. Křivomus nebyl hlupák. Všiml si, jak ostatní kolem Časnačaje reagovali, a to byli chlapi, kteří dělali věci, o kterých se jemu, Křivomusovi, jen zdálo.

V té chvíli si oddechl, protože uviděl po schodech přicházet Davida Mezinima, a je třeba říci, že to, že někdo pocítil úlevu, když se objevil David Mezinima, o Časnačajově pohledu ledacos naznačovalo.

"Našli jsme dalšího strážnýho, šéfe. Nahoře v šestým. Schovával se tam."

Časnačaj vstal. "Ale no tohle," prohlásil. "Doufám, že se nepokoušel chovat jako hrdina?"

"Je k smrti vyděšenej. Máme ho pustit?"

"Pustit?" podivil se Časnačaj. "To by nadělalo zmatek. Já tam zaběhnu. Pojďte se mnou, mistře mágu."

Křivomus ho váhavě následoval do schodů.

Věž - pokud to vůbec je věž, pomyslel si, protože byl zvyklý na velmi svéráznou architekturu Neviditelné univerzity - vypadala jako obrovská prázdná roura. Uvnitř se ovšem proplétala přinejmenším čtyři spirálová schodiště, křižovala se na odpočívadlech a tu a tam procházela jedno druhým v nenásilném popření základních fyzikálních zákonů. To však bylo pro absolventa Neviditelné univerzity prakticky normální, i když Křivomus technicky univerzitu neabsolvoval. Co však mátlo oči, byla nepřítomnost stínů. Člověk si obvykle přítomnost stínů neuvědomuje, nevnímá, jak zdůrazňují věci a dodávají světu strukturu, dokud stíny nezmizí. Bílý mramor, pokud to byl bílý mramor, jako by světélkoval zevnitř. I když okny dovnitř svítilo neskutečné slunce, mělo co dělat, aby vytvořilo jemné šedé čmouhy v místech, kde měly být poctivé tmavé stíny. Jak se zdálo, věž se temnotě vyhýbala.

Bylo to ještě děsivější než ty chvíle, kdy jste po projití velmi složitého odpočívadla zjistili, že kráčíte vzhůru, ale přitom sestupujete dolů po spodní straně schodiště a vzdálená podlaha vám najednou visí vysoko nad hlavou jako strop. Všiml si, že i ostatní, když se jim to přihodilo, zavírali oči. Jen Časnačaj bral všechny schody po třech a smál se při tom jako dítě, které dostalo novou hračku.

Vyšli do posledního patra a pustili se chodbou. Ostatní byli shromážděni u jedněch zavřených dveří.

"Zabarikádoval se vevnitř," oznamoval Pletiplot.

Časnačaj na dveře zaklepal. "Ty, tam vevnitř," zavolal. "Vylez ven. Máš mé slovo, že se ti nic nestane."

"Ne!"

Časnačaj ustoupil. "Banjo, vyraz to," řekl.

Banjo se vrhl kupředu. Dveře vydržely několik mohutných kopanců, ale pak se se zapraštěním otevřely.

Když Časnačaj vstoupil dovnitř, strážný, který se ukrýval za převrácenou komodou, sebou trhl. "Co tady děláte?" vykřikl. "Co jste zač?"

"Hm, jsem rád, že ses mě na na to zeptal. Já jsem tvá nejhorší noční můra!" odpověděl mu Časnačaj vesele.

Muž se otřásl.

"Myslíte tu s obrovskou hlávkou zelí a vířící věcí s čepelemi?"

"Prosím?" zarazil se Časnačaj, momentálně vyvedený z míry.

"Nebo jste ta, co v ní padám, ale místo abych padal na zem, je všechno pode mnou -"

"Ne, ve skutečnosti jsem -"

Strážný najednou pobledl. "Ale ne, ne ta, kde je všechno tak jako, jak bych vám to... jako z bláta a pak to najednou zmodrá a -"

"Ne, já jsem-"

"A do psí boudy, potom musíte být ta, co jsou tam ty dveře, akorát že za nima není podlaha, a pak se objeví ty drápy a -"

"Ne," zavrtěl hlavou Časnačaj. "Ani ta ne." Pak vytáhl z rukávu dýku. "Já jsem ta, kde se najednou odnikud vynoří chlap a udělá z vás studenou mrtvolu."

Strážný se najednou spokojeně usmál. "Jo tahle," přikývl, "ale ta není zrovna nijak zvlášť -"

Pak se prohnul v pase a téměř zakryl Časnačajovu napřaženou ruku s dýkou, jejíž ostří mu zmizelo v těle. A vzápětí, jako všichni ostatní ve věži, vybledl a zmizel.

"To ode mě bylo dost milosrdné, řekl bych," prohlásil Časnačaj, když muž zmizel. "Ale koneckonců, vždyť máme Svátek prasečí hlídky."

Smrť, kterému se pod červeným pláštěm poněkud svezla vycpávka z polštáře, se zastavil na koberci uprostřed dětského pokoje...

Byl to starý koberec. Většina věcí, když odslouží v různých částech domu, obvykle končívá v dětském pokoji. Kdysi dávno ho někdo s láskou utkal tak, že pečlivě vpletl dlouhé kusy barevných hadříků do pytlovině podobné látky s hrubou osnovou a dodal mu tak vzhledu přejetého rastafariánského ježka. Mezi hadříky žily různé věci. Byly tam staré suchary, kousky hraček, celé kbelíky prachu. Zažil nějaký život. Možná že se za tu dobu i o něco vyvinul.

Teď na něj padaly kousky tajícího sněhu.

Zuzana byla rudá vztekem.

"Zajímá mě proč?" ptala se a obcházela stojící postavu. "Tohle je Svátek prasečí hlídky, Otce prasátek! Má to být veselý svátek se spoustou jmelí a cesmíny a dalších takových příjemných věcí! Je to čas, kdy kolem sebe lidé chtějí vidět jen to dobré a jíst, dokud nepuknou! Doba, kdy si přejí sejít se se všemi svými příbuznými -"

Při téhle větě se raději zarazila.

"Víš, co jsem chtěla říci, je to čas, kdy se lidé snaží chovat opravdu lidsky," pokračovala. "A nestojí na svátky o žádného kostlivce! A ráda bych dodala, že zvláště ne o takového, co má falešný plnovous a pod kabát si na břicho nacpal nějaký pitomý polštář! A tak se ptám proč?"

Smrť vypadal nervózně.

ALBERT ŘEKL, ŽE MI TO POMŮŽE PRONIKNOUT K DUCHU VĚCI. HMM... JSEM RÁD, ŽE TĚ ZASE VIDÍM -

Odněkud se ozval slabý čvachtavý zvuk.

Zuzana se otočila, vděčná v této chvíli za každé vyrušení.

"Nemysli si, že tě neslyším! To jsou hrozny, rozumíš? A ty další věci, to jsou satsumy, tedy mandarinky, jestli nevíš, co to je! A okamžitě vypadni z té mísy na ovoce!"

"Nemůžeš ptákovi vyčítat, že to zkouší," odsekl jí havran uraženě, tentokrát už ze stolu.

"A ty, ty okamžitě nech na pokoji ty oříšky! Jsou na zítřek!"

CHVÍCH, odpověděl krysí Smrť a spěšně polkl.

Zuzana se obrátila zpět ke Smrťovi. Umělý břich Otce prasátek se mu mezitím svezl až někam k podbřišku.

"Tohle je příjemný dům," řekla, "a já tady mám dobré zaměstnání. Skutečné a mezi normálními lidmi. A těšila jsem se na normální život ve světě, kde se dějí jen normální věci. A najednou, bac ho, starý cirkus znovu ve městě! Podívejte se na sebe! Tři hlupáci, na každého se dostane! Heleďte, já nevím, co se děje, ale co se mě týče, můžete zase klidně zmizet. Tohle je můj život, nepatří ani jednomu z vás. Nedám si ho -"

Ozvala se tlumená kletba. Následoval tichý zvuk padajících sazí a na mříži v krbu přistál hubený stařík.

"Prásk!" řekl.

"Dobrý bože!" rozzuřila se Zuzana. "A tady máme ještě skřeta Alberta! Tak teď už je toho ale opravdu až až! Račte všichni dovnitř! Jestli si pravý Otec prasátek nepospíší, tak už se sem za chvilku vůbec nevejde!"

TEN SE K NÁM JISTĚ NEPŘIDÁ, odpověděl Smrť. Polštář tiše sklouzl na koberec.

"Ne? A proč ne? Obě děti mu poctivě napsaly a dopisy odeslaly," řekla Zuzana. "Máme tady jistá pravidla, jak víš."

ANO. JSOU TADY JISTÁ PRAVIDLA. A DĚTI JSOU NA SEZNAMU. OVĚŘIL JSEM SI TO.

Albert si sundal z hlavy špičatou čepičku a vyplivl chuchvalec sazí.

"Jo. Ověřoval si to. Dvakrát," přikývl. "Nemáš tady něco k pití?"

"Tak proč jste se tady objevili vy?" zajímala se Zuzana. "A ráda bych dodala, že jestli je to z pracovních důvodů, pak musím říct, že je to pěkně ubohé mužstvo -"

OTEC PRASÁTEK JAKSI... NENÍ K MÁNÍ.

"Není k mání? Na Svátek prasečí hlídky?"

ANO.

"Proč ne?"

ON JE... JAK BYCH TI TO... NEEXISTUJE ŽÁDNÉ LIDSKÉ SLOVO, KTERÉ BY TO VYSTIHOVALO, TAKŽE... DOBRÁ, ŘEKNĚME TO TAKHLE... JE MRTEV. ANO. JE MRTEV.

Zuzana, tehdy ještě Zuzanka, si nikdy nevěšela punčochu ke krbu. Nikdy nehledala vajíčka, která snesl Kačer pečené duše. Nikdy si neukládala vytržený zub pod polštář ve vážném očekávání, že se objeví víla inklinující ke sběratelství zubů.

Nebylo to tím, že by její rodiče na tyhle věci nevěřili. Oni na ně věřit nepotřebovali. Věděli, že existují. Oni si jen přáli, aby neexistovaly.

Jistě, vždycky tam byly dárky v ten správný čas, s nápadnou cedulkou, na níž bylo napsáno, od koho jsou. A ráno na Svátek pečené duše nádherné vejce, plné sladkostí. Žádný z jejích mléčných zubů se nikdy nezměnil v nic menšího než celý tolar a nikdo se na nic neptal. Jenže to všechno bylo prováděno přímo a otevřeně.

Dnes věděla, že se ji tenkrát pokoušeli chránit. V té době netušila, že její otec byl nějakou dobu Smrťovým

učedníkem a její matka Smrťovou adoptivní dcerou. Jen velmi vzdáleně si pamatovala, že ji několikrát vzali na návštěvu ke komusi, kdo byl docela, řekněme, veselý a zábavný, i když trošku zvláštním, zkostnatělým způsobem. A pak ty návštěvy najednou přestaly. Setkala se s ním ještě později, a jistě měl své dobré stránky. Nějakou dobu si dokonce říkala, proč byli její rodiče tak necitelní a...

Teď už věděla, proč se ji snažili držet od těch věcí stranou. Na genetice a dědičnosti je mnohem víc než jen malé pokroucené spirálky.

Uměla procházet stěnou, když to bylo opravdu nutné. Dokázala použít takový tón hlasu, že to byly spíš Činy než slova, hlas, který pronikal přímo do nitra lidí a mačkal ty správné páčky a tlačítka. A její vlasy...

To se stalo teprve nedávno. Bývaly naprosto nezvládnutelné, ale zhruba v době, kdy jí bylo sedmnáct, zjistila, že se tak nějak zvládly samy od sebe.

To ji připravilo o přízeň několika mladíků. Když se někomu vlasy samy od sebe přeskupí do nového účesu, když se jednotlivé prameny propletou jako ošatka koťat, je to něco, co může naházet klacky pod nohy i velmi upřímné známosti.

Ale i tak dosáhla slušného pokroku. Dokázala teď celé dny žít, aniž se cítila jinak než jako člověk.

Ale tak to přece bylo vždycky, ne? Vyrazíte do světa a dosáhnete podle svých měřítek jistého úspěchu, a vzápětí se z neznáma vynoří nějaký obtížný a nežádoucí příbuzný.

S funěním a kletbami se skřetvíl vyškrábal z další okapové roury, narazil si klobouk pevně na hlavu, hodil svůj pytel do sněhové návěje a seskočil za ním.

"Tak tendlenc byl skvělej," zabručel sám pro sebe. "Bude mu trvat celý tejdny, než se tohodle zbaví!"

Pak z kapsy vytáhl pomačkaný kus papíru, přistrčil si ho k nosu a chvilku si v něm slabikoval. Pak se podíval směrem k postarší postavě, která tiše pracovala u vedlejšího domu.

Stála u okna a s nesmírným soustředěním malovala na sklo.

Skřet se zájmem popošel blíž a kritickým pohledem sledoval práci svého souseda.

"A proč to musej bejt pořád jen vzory s kapradím?" zeptal se po chvíli. "Pěkný jsou, ale já bych ti za takovej vzor s kapradím nehodil do klobouku ani pěťák."

Postava se štětcem v ruce se k němu obrátila.

"Já mám náhodou kapradí rád," odpověděl mu Janek Mráz chladně.

"Já jenom, že lidi spíš toudle dobou čekaj děti s velkejma smutnejma očima, koťata, co vystrkujou hlavu z bot, štěňata a takový věci."

"Já maluju kapradí."

"Nebo taky vázy se slunečnicema, krajinky od moře..."

"A kapradí."

"Ne, počkej, hele, co kdyby si náhodou nějakej nejvyšší kněz vzpomněl, abys jim vymaloval strop chrámu takovejma těma blbůstkama, jako jsou andělíčci a bohové a takový věcičky, co bys dělal?"

"Mohl by mít tolik andělíčků a bohů, kolik by chtěl, kdyby chtěl -"

"Aby vypadali jako kapradí?"

"Odmítám nařčení, že jsem výhradně kapraďovitě orientovaný," zachmuřil se Janek Mráz. "Umím i krásné kašmírové vzory."

"A to vypadá jak?"

"No... musím připustit, že ten vzor může na oko laika působit jistým... kapraďovitým dojmem." Mráz se naklonil kupředu. "A ty jsi kdo?"

Skřetvíl o kousek ustoupil.

"Nejsi víla Zubnička, že ne? V dnešních dnech jich nějak člověk vidí čím dál tím víc. Příjemná děvčata."

"Kdepak. Kdepak. Žádný zuby," odpověděl skřetvíl a pevněji sevřel svůj pytel.

"A co tedy?"

Skřet mu to řekl.

"Vážně?" podivil se Janek Mráz. "A já myslel, že se to objevilo jen tak samo od sebe."

"No, že o tom mluvíš. Já si zase myslel, že se ty ledový květy na oknech objevujou samy od sebe," řekl skřetvíl. "Hele, nepřipadá mi, jako že bys lpěl na tradicích. Vypadáš unavenej. Co kdyby sis chvilku hodil šlofíka?"

"Já nikdy nespím," odpověděl Mráz ledově a obrátil se zpět k práci. "A teď mě omluv, musím ještě namalovat pěknou řádku oken. Kapradí není lehká věc, na to musí mít člověk pevnou ruku."

"Co to má znamenat?" dotazovala se Zuzana. "Jak může být Otec prasátek mrtvý? Vždyť on je... Není totéž co ty? Tahle -"

ANTROPOMORFNÍ PERSONIFIKACE. ANO. STAL SE JÍ. DUCH SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY.

"No a? Jak je to možné? Jak může někdo zabít Otce prasátek? Otrávené sherry? Čepele v komíně?"

EXISTUJÍ MNOHEM JEDNODUŠŠÍ A NENÁPADNĚJŠÍ ZPŮSOBY.

"Chrchly, chrchly, chrchly. Tyhle saze, ty mě nakonec zadusí," řekl Albert hlasitě.

"A ty jsi to vzal po něm," pokračovala Zuzana ve výslechu, aniž si ho všímala. "To je nenormální!"

Smrť se pokusil zatvářit ublíženě.

"Tak já si odskočím a trochu se tady porozhlídnu," prohlásil Albert, protáhl se kolem ní a otevřel dveře.

Rychle je zase zavřela.

"A co tady vlastně děláš ty, Alberte?" zeptala se jako tonoucí, který se i stébla chytá. "Já myslela, že jestli se

ještě jednou objevíš na světě, zemřeš?*"

V TOM TO JE, PROTOŽE MY NEJSME NA SVĚTĚ, řekl Smrť. JSME VE ZVLÁŠTNÍ SOUBĚŽNÉ REALITĚ, STVOŘENÉ JEN PRO OTCE PRASÁTEK. NORMÁLNÍ FYZIKÁLNÍ ZÁKONY TADY NEPLATÍ. JAK JINAK BY MOHL NĚKDO ZA JEDINOU NOC OBLETĚT CELÝ SVĚT?

"Jasně," přikyvoval Albert a spokojeně se usmíval. "Já jsem jeden z malých pomocníčků Otce prasátek. Úředně. Mám špičatou zelenou čepici a kdeco." Pak si všiml sklenice sherry a několika tuřínů, které děti nechaly na stole, a zamířil k nim.

Zuzana byla v šoku. Před několika dny vzala děti do jeskyně Otce prasátek v jednom z velkých obchodních domů na Střepu. Samozřejmě, že tam nebyl pravý Otec prasátek, ale celkem dobrý herec v červených šatech. Bylo tam také několik lidí převlečených za skřítky a před obchodem stála hlídka sdružení Za stejná práva nestejných výšek.

Ani jeden ze skřítků nevypadal jako Albert. Kdyby tomu tak bylo, jistě by lidé vstupovali do jeskyně jen ozbrojení.

"Bylas hodná, holčičko?" zavrčel Albert a odplivl si do krbu.

Zuzana se na něj ošklivě podívala.

Smrť se sehnul. Upřela pohled do modré záře jeho očí.

DAŘÍ SE TI DOBŘE? zeptal se.

"Celkem ano."

SOBĚSTAČNÁ? RAZÍŠ SI VLASTNÍ CESTU SVĚTEM?

"Ano!"

DOBRÁ. NO TAK, ALBERTE, POJĎME. NAPLNÍME PUNČOCHY A TROCHU S TÍM POHNEME.

Ve Smrťově ruce se objevily dva dopisy.

NĚKDO POKŘTIL TO DÍTĚ TYLDA?

"No, ona je to zkratka z jména Matylda, ale i tak se obávám, že -"

A TO DRUHÉ GÁBIN?

"Ano. Ale podívej, já nechápu, jak -"

PROČ GÁBIN?

"To je zkratka z Gabriel a je to něco jako..., že mu bohové dávají sílu, nebo tak nějak."

TAK TO ASI BUDE SEBENAPLŇUJÍCÍ SE PROROCTVÍ. VIDÍM, ŽE TA HOLČIČKA PÍŠE ZELENOU TUŽKOU NA RŮŽOVÉM PAPÍŘE, KTERÝ MÁ V JEDNOM ROHU MYŠ. TA MYŠ MÁ NA SOBĚ ZÁSTĚRU.

"Ráda bych ti vysvětlila, že to udělala proto, aby si Otec prasátek myslel, že je hodná a sladká," řekla Zuzana. "A to nemluvím o tom, že tam úmyslně nasekala hrubky. Ale podívej, proč jsi vlastně ty -"

PÍŠE, ŽE JE JÍ PĚT.

"Co se roků týče, pak ano. Ale cynická dokáže být na pětatřicet. Proč zrovna ty musíš dělat -"

ALE VĚŘÍ NA OTCE PRASÁTEK?

"Ta by věřila na všechno, kdyby věděla, že z toho pro ni kouká panenka. Ale nechceš přece odejít, aniž mi vysvětlíš, proč -"

Smrť pověsil punčochy zpět nad krb.

NO A MY MÁME NEJVYŠŠÍ ČAS. ŠŤASTNÝ SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY. HM, CO JSEM TO... AHA, ANO. HO. HO. HO.

"Skvělé sherry," zkonstatoval Albert a utřel si vousy.

Zuřivost přehlušila dokonce i Zuzaninu zvědavost. Musela řvát pěkně nahlas.

"Ty jsi vážně vypil to pití, které ta ubohá děcka připravila pro skutečného Otce prasátek?" řekla.

"Jo a proč ne? On už je nevypije Rozhodně ne tam, kam odešel."

"A můžu se zeptat, kolik už jsi jich dneska měl?"

"To nevím, já to nepočítal," odpověděl Albert šťastně.

JEDEN MILION OSM SET TISÍC SEDM SET ŠEST, ODPOVĚDĚL SMRŤ, A ŠEDESÁT DEVĚT TISÍC TŘI STA DEVATENÁCT SLANÝCH KOLÁČŮ S VEPŘOVÝM. A JEDEN TUŘÍN.

"No jo, ale ten vypadal jako koláč s vepřovým," bránil se Albert. "No po nějaký době ti tak už připadá skoro všechno."

"Jak je možné, že už jsi dávno nepraskl?"

"Nevím, vždycky jsem měl dobrý trávení."

PRO OTCE PRASÁTEK JSOU VŠECHNY TY SLANÉ KOLÁČE JEDNÍM KOLÁČEM. S VÝJIMKOU TOHO TUŘÍNU, KTERÝ JENOM VYPADAL JAKO KOLÁČ. POJĎ, ALBERTE. NEPOVOLENĚ JSME VSTOUPILI DO ZUZANINA ČASU.

"Proč to všechno děláš?" vykřikla Zuzana ze všech sil.

LITUJI. TO TI NEMOHU ŘÍCI. ZAPOMEŇ, ŽE JSI MĚ VIDĚLA. NENÍ TO TVOJE VĚC.

"Že to není moje věc? Jak můžeš -"

A TEĎ... UŽ VÁŽNĚ MUSÍME JÍT.

"Brorou noc!" popřál jí vážně Albert.

Hodiny odbily jednou a podruhé. Půlhodinu. To znamená, že je stále ještě půl sedmé. Pak podivná dvojice zmizela.

Sáně se rozletěly oblohou.

"Ta se jistě pokusí zjistit, o co tady vlastně jde, to se s vámi vsadím," prohlásil Albert.

NO NAZDAR.

"Už kvůli tomu, že jste jí řekl, aby to nedělala."

MYSLÍŠ?

"No samo," přikývl Albert.

A JÉMINE! JAK VIDÍM, MUSÍM SE TOHO O LIDECH JEŠTĚ HODNĚ UČIT, ŽE?

"No... to nevím," zamyslel se Albert.

JE JASNÉ, ŽE BY BYLA VELKÁ CHYBA ZAPLÉST DO CELÉ TÉ VĚCI ČLOVĚKA. A PROTO, TO JISTĚ POCHOPÍŠ, JSEM JÍ JASNĚ ZAKÁZAL, ABY SE O TO ZAJÍMALA.

"Jo... to jste udělal."

A KROMĚ TOHO... JE TO PROTI NAŘÍZENÍ.

"Ale říkal jste přece, že ti mrňaví šediví šmíráci už nařízení porušili."

ANO, ALE JÁ NEDOKÁŽU JEDNODUŠE MÁVNOUT KOUZELNOU HŮLKOU A PORUČIT, ABY BYLO VŠECHNO LEPŠÍ. NATO JE TŘEBA JISTÝCH PROCEDUR. Smrť se chvilku díval před sebe, ale pak pokrčil rameny. MÁME PŘÍLIŠ MNOHO PRÁCE. MUSÍME DODRŽET SLIBY.

"No, vždyť noc je ještě mladá," řekl Albert a pohodlněji se uvelebil na pytlích.

NOC JE STARÁ. NOC JE VŽDYCKY STARÁ.

Vepři dusali dál. Po chvilce se ozvalo: "To tedy není."

PROSÍM?

"Noc není o nic starší než den, mistře. To dá rozum. Musel tady bejt kdysi den, během kterýho nikdo nevěděl, jak vypadá noc."

ANO, ALE ONA JE MNOHEM DRAMATIČTĚJŠÍ.

Zuzana zůstala stát u krbu.

Nebylo to tím, že by Smrtě nenáviděla. Smrtě posuzovaného jako lidského jedince.

Ale i tak...

S představou Pochmurného žnece, který se chopil úlohy naplnit punčochy světa, se nějak za žádnou cenu nedokázala srovnat, ať si ji v hlavě obracela, jak chtěla. Bylo to totéž, jako kdyby se někdo pokoušel představit si starého dědka Potíže jako vílu Zubničku. To víte, že ano. Starý dědek Potíž... Starý dědek Potíž... to byl někdo, komu bylo vždycky lépe se vyhnout...

No, ale vážně, jaký to musí být tvor, jaká nemocná osoba, aby dokázala toulat se celou noc světem a lézt do dětských ložnic?

No, samozřejmě Otec prasátek, ale...

Odněkud od podstavce slavnostně ozdobeného stromečku se ozvalo slabé zacinkání.

Havran spěšně couval od střepů jedné z lesklých koulí.

"Pardón!" skřehotal. "Taková druhová reakce. Podmíněný reflex. Znáš to... kulaté, lesklé... To ti nedá, jeden si prostě musí zobnout..."

"Ty čokoládové peníze patří dětem!"

KVÍK? řekl krysí Smrť a odskočil od lesklých mincí.

"Proč to dělá?"

KVÍK.

"Takže ty to taky nevíš?"

KVÍK.

"Copak? Došlo k nějakým potížím? Nebo snad něco udělal Otci prasátek on?"

KVÍK.

"Proč mi to nechce říct?"

KVÍK.

"Děkuju ti. Opravdu jsi mi velice pomohl."

Za zády uslyšela trhavý zvuk. Když se obrátila, uviděla, jak havran opatrně trhá pruh červeného ozdobného papíru z jednoho balíčku.

"Ale okamžitě s tím přestaň!"

S provinilým výrazem zvedl hlavu.

"Je to jenom malý kousek," bránil se, "to nikomu chybět nebude."

"Na co jsi to chtěl, prosím tě?"

"Přitahujou nás jasné barvy a lesklé věcičky, chápeš? Automatická reakce."

"To platí jen o strakách a kavkách!"

"A sakra. Vážně?"

Krysí smrť přikývl. KVÍK

"Aha, tak najednou je z tebe pan ornitolog, najednou, co?" odsekl mu havran.

Zuzana si sedla na paty a natáhla ruku.

Krysí Smrť jí vyskočil do dlaně. Cítila jeho drápky podobné drobným špendlíkům.

Bylo to přesně jako v těch neuvěřitelných scénách, v nichž sladká a překrásná hrdinka zpívá duet s panem Ptáčkem Modráčkem.

Každopádně hodně podobné.

Alespoň v základních obrysech. A pravděpodobně by to mělo i větší úspěch u platících diváků.

"A nepřeházelo se mu náhodou něco v hlavě?"

KVÍK. Krysí Smrť pokrčil rameny.

"Ale stát se to mohlo, ne? Je přece hrozně starý a předpokládám, že viděl spoustu děsivých věcí."

KVÍK.

"Všechny strasti světa," tlumočil havran.

"Já mu rozuměla," mávla Zuzana rukou. I to bylo jedno z jejích nadání. Nerozuměla, co krysí Smrť říká. Rozuměla jen tomu, co to znamená.

"Takže něco je v nepořádku a on mi to nechce říct?" ujišťovala se Zuzana.

To ji rozzlobilo ještě víc.

"A Albert v tom jede s ním," dodala.

Pomyslela si: tisíce, miliony let jedno jediné zaměstnání. A dost nepříjemné. Nejsou to pokaždé se životem vyrovnaní veselí stařici v požehnaném věku, kdo opouští tohle slzavé údolí. Něco takového musí dříve nebo později srazit na kolena kohokoliv.

Někdo musí zasáhnout. Něco udělat. Je to asi stejné, jako když Tyldina babička začala všem vyprávět, že je královnou krullskou, a přestala nosit oblečení.

A Zuzana byla dost chytrá na to, aby věděla, že fráze "někdo by měl něco udělat" sama od sebe nepomáhá. Lidé, kteří ji s oblibou používají, totiž nikdy neřeknou ten nezbytný funkční dodatek "a ten někdo jsem já". Ale tady skutečně musí někdo něco udělat. A právě v této chvíli se celý výběr všech "někdo" zúžil na ni.

Tyldina babička skončila v domě s ošetřovatelskou péčí, z jehož oken bylo vidět Qirmské moře. Ale v případě Zuzanina dědečka takováhle možnost zřejmě nepřipadá v úvahu. Kromě toho, mezi ostatními obyvateli podobného zařízení by jistě nebyl příliš oblíbený.

Soustředila se. Tohle byl nejjednodušší ze všech jejích talentů. Nesmírně ji udivovalo, že to jiní lidé neumějí.

Zavřela oči, natáhla ruce před sebe dlaněmi dolů, asi ve výši ramen, roztáhla prsty a pomalu ruce spustila.

Když je měla na poloviční cestě k tělu, zaslechla, jak přestaly tikat hodiny. To poslední tiknutí se protáhlo a zaznělo jako smrtelný chropot.

Čas se zastavil.

Existence pokračovala.

Když byla malá, vždycky přemýšlela o tom, proč návštěvy u jejího dědečka někdy trvají mnoho dnů, ale když se vrátí, pokračuje kalendář stejným datem, jako kdyby nikde nebyli.

Teď už věděla, proč to tak bylo, i když žádný lidský tvor by tomu pravděpodobně porozumět nedokázal. Někdy, někde, nějak se jednoduše čísla na hodinách nepočítala.

Mezi každým ze zdůvodnitelných racionálních okamžiků, vytvářejících jakousi řadu, v níž žijeme my, jsou vmezeřeny miliony iracionálních okamžiků, v nichž žijí ti druzí. Někde tam za hodinami žije Otec prasátek a jezdí na svých saních tažených kanci, víly Zubničky tam šplhají po žebřících, Janek Mráz si maluje okna a Kačer Svátku pečené duše snáší čokoládová vejce. V nekonečném vesmíru mezi neohrabanými vteřinami se pohybuje Smrť jako čarodějka, která tančí mezi dešťovými kapkami a nikdy se nenamočí.

Lidé tady mohou - ne, lidé tady nemohou žít, protože i kdybyste naředili láhev vína celou vanou vody, dostali byste sice více tekutiny, ale pořád byste měli to samé množství vína. Gumová páska bude stále tatáž gumová páska bez ohledu na to, do jaké délky ji vytáhnete.

Řekněme to spíš tak, že lidé tady mohou existovat.

Tady nikdy nebylo obzvláště chladno, i když vzduch občas bodal jako zimní povětří za slunečního dne. Zuzana si však z pouhopouhého lidského zvyku vzala ze skříně kabát.

KVÍK.

"Tebe nečekají žádné myši nebo krysy, které bys měl navštívit?"

"Houby, před Svátkem prasečí hlídky je všude jako po vymření," odpověděl jí havran, který se pokoušel neohrabanými pařáty složit útržek červeného papíru. "Morčat a tarbíků, těch pravidelně bývá až až, skoro den co den. Děti je často zapomenou nakrmit nebo se pokoušejí zjistit, co je pohání. Ale teď se snaží."

Samozřejmě, bude tady muset nechat děti. Jenže bylo jisté, že se jim nic nemůže stát. Na to nebude čas.

Pospíšila si dolů po schodech a vyšla předními dveřmi.

Ve vzduchu visel sníh. Není to dostatečně poetický popis. Vznášel se v ovzduší jako hvězdy. Jak se vločky Zuzany dotýkaly, mizely s tichými elektrickými záblesky.

Na ulicích byl sice hustý provoz, ale ten zkameněl v čase. Bezstarostně procházela mezi nehybnými lidmi a povozy, až nakonec dorazila ke vchodu do parku.

Sníh dokázal dokonce to, co nedokázali ani mágové Neviditelné univerzity - vyčistil Ankh-Morpork. Zatím neměl čas se zašpinit. Ráno to už pravděpodobně bude vypadat jako město potažené pařížskou šlehačkou, ale teď bylo vše pokryto čistou bělobou.

Neozýval se jediný zvuk. Husté záplavy sněhu ztlumily i městské osvětlení. Stačilo pár kroků do parku a mohla si připadat jako na venkově.

Vsunula dva prsty do úst a zapískala.

"Myslím, že by se to taky dalo provést nějak důstojněji," prohlásil havran, který se uhřadoval na sněhem obalené větvi.

"Ty drž zobák."

"Ale tak špatné to zas nebylo. Rozhodně lepší, než jak by to svedla většina ženských."
"Sklapni."
Čekali.
"Proč jsi ukradl ten kus červeného papíru z dárku?" zajímala se Zuzana.
"Mám svý plány," odpověděl jí havran s pochmurnou tajemností.
Čekali dál.
Napadlo ji, co bude dělat, kdyby to náhodou nefungovalo. Přemýšlela o tom, jestli se jí bude krysa pošklebovat. Krysí Smrť se dokázal pošklebovat jako nikdo na světě.
Ozval se dusot kopyt, letící sněhová stěna se otevřela a kůň byl tady.
Truhlík Zuzanu jednou oběhl a pak zůstal stát, zatímco z něj stoupaly obláčky páry.
Nebyl osedlaný. Smrťův kůň vás nenechal spadnout.
Jestli teď budu pokračovat, napadlo Zuzanu, začne to všechno nanovo. Odletím odsud a ocitnu se znovu v tom druhém světě. Spadnu z napjatého lana.
A kdesi uvnitř jí jakýsi hlásek říkal: No jo, jenže ty si to přeješ..., nebo ne...?
O několik vteřin později už tam byl jen neporušený sníh.
Havran se obrátil ke krysímu Smrťovi.
"Nenapadá tě, kde bych mohl sehnat kousek tenkýho provázku?"
KVÍK.

Pozorovali ji.
Jeden řekl: Co je zač?
Jeden řekl: Pamatujeme si přece, že Smrť adoptoval dceru? Ta mladá žena je její dcera.
Jeden řekl: Je člověk?
Jeden řekl: Z větší části.
Jeden řekl: Dá se zabít?
Jeden řekl: Ale jistě.
Jeden řekl: No, v tom případě je to v pořádku.
Jeden řekl: Ehm... nemyslíme si, že bychom se kvůli tomuhle všemu mohli dostat do nějakých nepříjemností, že ne? Napadá nás, že tohle všechno nemáme... jak bychom to... autorizováno. Nestojíme o to, aby nám pak někdo kladl hloupé otázky.
Jeden řekl: Je naší povinností zbavit vesmír sentimentálního myšlení.
Jeden řekl: Všichni nám budou vděční, až to zjistí.

Truhlík lehce přistál na Smrťově trávníku.
Zuzana se neunavovala u hlavního vchodu, ale rovnou obešla dům k zadním dveřím, které bývaly vždycky otevřené.
Tady došlo ke změnám. Tedy alespoň k jedné významné změně.
Ve dveřích byla udělána dvířka pro kočku.
Chvíli si je prohlížela.
Po několika vteřinách se jimi protáhla rezavá kočka, vrhla na ni klasický kočičí pohled já-nemám-hlad-a-ty-nejsi-zajímavá a tiše odkráčela k zahradě.
Zuzana otevřela dveře do kuchyně.
Každou rovnou plochu pokrývaly desítky koček všech barev a velikostí. Když vstoupila dovnitř, obrátily se k ní stovky očí.
Bylo to, jako by tady bydlela paní Náhlavová. Tahle stařenka, aby přišla mezi lidi, bývala pravidelným hostem hospody Na márách a byla dokonale gaga. Jedním z příznaků ženských, kterým se to tak trochu zvrtne v hlavě a jsou jojo, neboli jak se lidově říká blemblem, bývá, že propadnou chronické náklonnosti ke kočkám. A navíc většinou k takovým, které dokonale zvládají všechny aspekty kočičí existence a jediné, co nedokážou, je najít svou krabici s pískem.
Několik z nich mělo nosy ponořené do misek se smetanou.
Zuzana nikdy nevěděla, co lidé na kočkách mají. Často je vlastnil člověk, který měl rád pudinky. A na světě existovalo dost lidí, jejichž představou nebe by byla čokoládová kočka.
"Zmizte! A všechny," řekla. "Nikdy jsem nevěděla, že má domácí mazlíčky."
Část koček na ni vrhla pohledy, které jí vesměs oznamovaly, že jejich majitelky měly už dlouhou dobu úmysl odejít někam jinam, a tiše se vytratila. Cestou se polovina z nich olizovala.
Misky se smetanou se znovu tiše naplnily.
Byly to očividně žijící kočky. Jen živé věci tady měly obvyklou barvu. Všechno ostatní stvořil Smrť. Barva, instalatérské práce a hudba byly dovednosti, které unikaly jeho jinak pronikavému géniu.
Nechala zbytek koček v kuchyni a sama se vydala do pracovny.
I tady bylo vidět nějaké změny. Podle toho, jak všechno vypadalo, se zase pokoušel hrát na housle. Nikdy nepochopil, proč se nedokáže naučit ovládat žádný hudební nástroj.
Na stole byl strašlivý nepořádek. Otevřené i zavřené knihy ležely jedna přes druhou. Většinou to byly ty, které se Zuzana nikdy nenaučila číst. Písmena a znaky se u nich vznášely nad stránkami, nebo vytvářely složité malé ornamenty, jak si vás četly, zatímco jste si je četli.

Na knihách leželo několik složitých přístrojů. Vypadaly vzdáleně jako navigačně námořní, ale na jakých oceánech a pod jakými hvězdami?

Několik listů pergamenu bylo popsáno Smrťovým rukopisem. Poznala ho okamžitě. Nikdo, s kým se Zuzana v životě setkala, nepsal patkovým písmem.

Vypadalo to, jako by se snažil sepsat nějaký seznam.

NE VKLAČI. NE V JAKAZAČISTÁNU. NE V ŘÍŠI.
ŘEKNĚME DVACET MILIONŮ DĚTÍ PŘI JEDNOM KILE HRAČEK NA DÍTĚ.
CELKEM ASI 20 000 TUN, TJ. 833,5 TUNY ZA HOD.
ZAPAMATUJ SI: NEZAPOMEŇ UDĚLAT SAZEMI STOPY NA KOBERCI. VÍC CVIČIT HO HO HO.
POLŠTÁŘ!

Opatrně položila pergamen zpět.

Dříve nebo později vás to dostane. Smrtě lidé fascinovali a studium nikdy není jednosměrná věc. Člověk může strávit celý život tím, že nahlíží do soukromého života elementárních částic, a nakonec zjistí, že buď ví, kdo je, nebo kde je, ale většinou ne oboje. Smrť si vybral... lidstvo. Ne to skutečně pravé, ale něco, co by při běžném průzkumu jako pravé prošlo.

Dokonce i jeho dům napodoboval domy lidské. Smrť pro sebe stvořil ložnici navzdory skutečnosti, že nikdy nespí. Jestliže si vybíral věci od lidí a snažil se je prozkoumat, nevybral si tentokrát nepříčetnost? Koneckonců, vždyť je to věc v poslední době neobyčejně populární.

Nebo možná že po všech těch tisíciletích chtěl být jen milý.

Přenesla se do místnosti s časoměry života. Když byla malá holčička, milovala jejich zvuk. Ale teď jí šum písku z milionů přesýpacích hodin a slabé pink a pop těch, které vznikaly, a těch, které mizely, už tak příjemné nepřipadaly. Teď totiž už věděla, co se to děje. Každý jednou umřel, to bylo pochopitelné, ale jí se tak nějak zdálo, že není správné poslouchat, jak se to děje.

Právě se chystala odejít, když si všimla dveří v místě, kde nikdy předtím žádné dveře nebyly.

Byly maskované. Celá jedna část polic, včetně šeptajících hodin, se pohybovala na závěsech.

Zuzana jí několikrát pohnula sem a tam jedním prstem. Když byly dveře zavřené, měl člověk co dělat, aby si všiml spáry.

Za nimi byla mnohem menší místnost. Měla sotva velikost, řekněme, katedrály. A od podlahy až ke stropu byla obložena dalšími hodinami, kterých bylo víc, než Zuzana stačila v slabém světle, dopadajícím sem z vedlejší místnosti, přehlédnout. Vstoupila dovnitř a luskla prsty.

"Světlo," přikázala. Rozžalo se několik svící. Hodiny byly... divné.

Ty v hlavní místnosti - ať už byly jakkoliv metaforické - vypadaly jako solidní věci vyrobené ze dřeva, skla a mosazi. Ale tyhle se zdály být vytvořeny ze světelných odrazů a stínů, aniž v nich bylo cokoliv hmotného.

Podívala se na jedny z největších.

V horní baňce byl vyleptán nápis OFFLER.

Krokodýlí bůh? pomyslela si.

No, bohové pravděpodobně také mají svůj život.

Ale ti přece doopravdy nikdy neumírají, alespoň co Zuzana věděla. Ti se přece jen zmenší, ztratí sílu a pak se změní v plačtivý hlas větru nebo drobnou poznámku na patě nějaké stránky v knize o náboženství.

Byli tady i další bohové. Několik jich znala.

Na policích však byly i menší přesýpací hodiny. Když viděla nápisy na horních baňkách, málem vybuchla smíchy.

"Víla Zubnička? Večerník? Král Ječmínek? Kačer Svátku pečené duše? Bůh - čeho že to?"

Ustoupila o krok a pod nohou jí něco zaskřípalo.

Na podlaze byly skleněné střepy. Sehnula se a zvedla ten největší. Z vyrytého jména tam zbývalo jen několik písmen.

...ASÁTEK

"Oh, ne... takže je to pravda? Dědečku, co jsi to udělal?"

Když vycházela z místnosti, svíčky zhasly. Tma vběhla zpět.

A v temnotě mezi rozsypaným pískem bylo slyšet slabý sykot a vidět droboučké poskakující jiskřičky...

Vzoromil Výsměšek si upravil ručník, který měl kolem pasu.

"Tak jak jsme na tom, Afekte?"

Univerzitní zahradník zasalutoval.

"Nádrže jsou plné, pane arcikancléři!" hlásil spokojeně. "A pod kotly s horkou vodou topím už od rána!"

Ostatní starší mágové se shlukli ve dveřích.

"Vážně, Vzoromile, myslím si, že je to velmi nemoudré," ozval se lektor Zaniklých run. "Že byla tahle místnost tak pečlivě uzavřena, jistě mělo svůj význam."

"Vzpomeňte si, co bylo napsáno na dveřích."

"Ale, to tam někdo napsal jenom proto, aby sem lidi nelezli," odvětil Výsměšek a rozbalil si zbrusu nové mýdlo.

"No, ano," přikývl profesor Neurčitě mlhavých studií. "To je právě ono. Kvůli tomu to lidé dělají."

"Je to koupelna," zdůraznil Výsměšek. "Vy všichni se chováte, jako kdyby to byla nějaká mučírna nebo co."

"Koupelna," poznamenal děkan, "navržená Zatraceným Hlupcem Johnsonem. Arcikancléř Počasvosk ji použil jen jednou a pak ji dal zapečetit! Vzoromile! Já tě prosím, aby sis to ještě rozmyslel! Je to johnsonka!"

Nastala krátká odmlka, protože tohle si arcikancléř přece jen musel poněkud srovnat v hlavě.

Zesnulý (přesněji řečeno rychle, krátce a krutě zesnulý) Zatracený Hlupec Johnson byl všeobecně považován za nejhoršího vynálezce Plochy, a navíc ve velmi specializovaném duchu. Obyčejní špatní vynálezci prostě vynalézali věci, které odmítaly fungovat. Johnson mezi tyhle malé rybky nepatřil. Každý pitomec umí vyrobit něco, co absolutně nic nedělá, když zmáčknete knoflík. Takové levoruké amatéry Johnson nesnášel. Z toho, co vyrobil a vynalezl on, fungovalo všechno. Když jste chtěli malou střelu země-vzduch, požádali jste Johnsona, aby vám postavil ozdobnou vodní fontánu. To pak vyšlo většinou úplně na stejno. To mu však nikdy nevzalo odvahu ani neudusilo morbidní zvědavost jeho klientů. Hudba, zahrady, architektura - hranice jeho talentů neměly začátku.

Ale přes to všechno bylo poněkud překvapivé zjistit, že Hlupec Johnson se věnoval i navrhování koupelen. Jenže jak řekl Výsměšek, bylo známo, že navrhl několikery obrovské varhany, a když si to řekneme rovnou, to jsou vlastně taky všechno jen samé trubky, že?

Ostatní mágové, z nichž většina byla na univerzitě déle než arcikancléř, byli toho názoru, že jestliže Zatracený Hlupec Johnson postavil funkční koupelnu, bylo jeho původním úmyslem postavit tam úplně něco jiného.

"Víte, vždycky jsem si myslel, že pan Johnson je muž, který byl velmi pomlouván," řekl nakonec Výsměšek.

"No, a to je přesně to, co byl," přikývl nic nechápající lektor Zaniklých run. "To je totéž, jako kdyby někdo řekl, že marmeláda přitahuje vosy."

"Není pravda, že všechno, co udělal, se nějak zvrtlo," pokračoval Výsměšek umíněně a promnul mezi prsty štětiny kartáče na mytí zad. "Podívejte se například v kuchyni na tu věc, kterou navrhl, aby se na ní loupaly brambory."

"Aha, vy myslíte tu věc, co je na ní ta tabulka s nápisem ‚vylepšený univerzální manikúrovací stroj', arcikancléři?"

"Heleďte, vždyť je to jenom voda," odsekl mu vztekle arcikancléř. "Ani Johnson nemohl napáchat moc škody s vodou. Afekte, otevři přívody!"

Zbytek mágů ucouvl, když zahradník roztočil několik mohutných mosazných kohoutů.

"Už mě nebaví hledat pořád společné mýdlo jako vy, chlapi," pokračoval arcikancléř, když ve skrytých kanálech začala bublat voda. "Osobní hygiena! To je něco!"

"No, neříkejte, že jsme vás nevarovali," prohlásil děkan a zavřel dveře.

"Hm, víte, pořád ještě se mi nepodařilo zjistit, kam všechny ty trubky vedou," obrátil se k Výsměškovi Afekt.

"To zjistíme, jen žádný strach," odpověděl mu Výsměšek šťastně. Sundal si klobouk a nasadil si čapku do koupele, zhotovenou dle vlastního návrhu. Jako hold jeho profesi byla špičatá. Pak vzal z poličky žlutou gumovou kachničku.

"A teď, mužstvo k pumpám, Afekte, nebo v tomto případě spíš trpaslictvo, samozřejmě."

"Rozumím, arcikancléři."

Afekt zatáhl za jednu páku. Trubky dunivě zahučely a z několika nedostatečně utěsněných spojů se se sykotem vyřinula pára.

Výsměšek se ještě naposledy rozhlédl po koupelně.

Byl to ukrytý poklad, o tom nemůže být pochyb. Říkejte si, co chcete, starý Johnson musel sem tam něco udělat dobře, i když to bylo třeba jen náhodou. Celá místnost včetně stropu a podlahy byla obložena bílými, žlutými a zelenými dlaždicemi. Uprostřed, pod růžicí spojujících se trubek, byl Johnsonův vynález - patentní osobní umývárna typu Tajfun s automatickým držákem mýdla - sanitární poéma z mahagonu, růžového dřeva a mědi.

Nechal Afekta vyleštit každou trubku a kohout, až se leskly. Trvalo to celou věčnost.

Výsměšek za sebou zavřel ojíněné dveře.

Tvůrce očistného zázraku se rozhodl učinit už sprchu plně kontrolovatelným procesem a jedna stěna velké krychle obsahovala rozměrný panel pokrytý mosaznými hubicemi, tvarovanými do podob mořských panen, mušlí, a z nějakého podivného důvodu i granátových jablek. Byly tady oddělené zdroje mořské vody, tvrdé vody a měkké vody a také velká kola kontrolující teplotu. Výsměšek je pozorně prozkoumal.

Pak odstoupil, rozhlédl se po okolních dlaždicích a zazpíval: "Mi, mi, mi!"

Hlas se mu mnohokráte vrátil.

"Skvělá ozvěna!" řekl spokojeně Výsměšek jedním z klasických koupelnových barytonů.

Chopil se komunikační trubice, kterou se mohl koupající spojit se strojníkem.

"Všechny nádrže spusť, pane Afekte!"

"Rozkaz, pane!"

Výsměšek otočil kohoutkem s nápisem "sprška" a uskočil stranou, protože jedna jeho část si stále ještě uvědomovala, že Johnsonově vynalézavosti často nestačilo hodit dopis do schránky, ale že mnohdy prošla až na poštu a na druhé straně vylezla ven stěnou třídírny.

Obklopila ho sprška teplé vody, hebká a konejšivá.

"No to je něco!" vykřikl a zkusil další kohoutek.

"Sprcha" se ukázala být o něco ostřejší, "proud" ho přinutil lapat po dechu a "záplava" vytvořila hustou stěnu slané vody od jedné stěny krychle k druhé. Voda pak mizela v odpadní mřížce zasazené uprostřed podlahy.

"Jste v pořádku, pane?" volal Afekt zvenčí.

"Úžasné! A to je tady spousta kohoutků, které jsem ještě nezkoušel!"

Afekt přikývl a poklepal na regulační ventil. Výsměškův hlas se pozvedl v něčem, co Afekt považoval za

píseň, a zaduněl mezi oblaky páry.

"Oh, jáááá znal jednoho... hm... zemědělského pracovníka, který nějak vypadal, asi to byl doškář.

A jáááá ho znal dobře a on - ne byl to farmář, teď jsem si vzpomněl - a ten měl dceru, jenže na její jmééééno si teď práávě nevzpomínám. Aááá... Kde jsem to skončil? Aha, jo. Sbor:

Něco, něco, něco, legračně tvarovaná zelenina, asi tuřín, něco něco něco a sladký slavíííčééékíííaargóóóóoohohoh-ARGHOHOHHH oh oh oh -"

Píseň najednou utichla, jako když utne. Jediné, co Afekt slyšel, byl divoký bublavý zvuk.

"Arcikancléři?"

Po nějaké chvilce mu odpověděl hlas odněkud od stropu. Byl jaksi vyšší a váhavý.

"Hm... napadlo mě, jestli byste mohl být tak laskav a zavřít vodu zvenčí, dobrý muži? Ehm... docela pomalu, kdyby vám to nevadilo..."

Afekt opatrně otočil kolem. Bublavý zvuk pomalu utichal.

"Ano. Skvělá práce," řekl arcikancléřův hlas, tentokrát už ovšem odněkud od podlahy. "Dobrá. Moc dobrá práce. Myslím, že to můžeme skutečně nazvat úspěchem. Každopádně. Hm. Napadlo mě, jestli byste mi nepomohl odsud vyjít. Z jakéhosi nevysvětlitelného důvodu se necítím jistý na nohou..."

Afekt otevřel dveře sprchovací krychle, pomohl Výsměškovi ven a usadil ho na lavici u stěny. Arcikancléř byl velmi bledý.

"Ano, ano," opakoval arcikancléř a v očích měl poněkud skelný pohled. "Úžasně úspěšná akce. Hm. Jen jednu takovou maličkost, Afekte -"

"Ano, pane?"

"Je tam jeden kohoutek, který bychom asi měli na nějakou dobu nechat na pokoji," řekl Výsměšek. "Považoval bych to od vás za velkou laskavost, kdybyste mohl vyrobit tabulku a pověsit ji tam."

"Ano, pane?"

"No, bylo by na ní něco jako ‚Nedotýkati se!' nebo něco takového."

"Dobrá, pane."

"A pověste ji na ten kohout označený jako ‚Starý věrný'."

"Rozumím, pane."

"A není třeba se o tom zmiňovat ostatním."

"Jak si přejete, pane."

"U všech bohů, v životě jsem se necítil tak čistý."

Ze strategicky umístěného místa mezi ozdobnými dlaždicemi, kousek pod stropem pozoroval Výsměška upřeně malý pidimužík v buřince.

Když Afekt odešel, začal se arcikancléř pomalu utírat velkým froté ručníkem. Jak se mu vracel klid, vyplížila se mu z hrdla další píseň.

"Oh, druhý den Svátku prasečí hlídky jsem... poslal mé milé zpět chlípný dopis, hahá, tak to bylo, a křepelka na hruškovníku -"

Skřet sklouzl dolů na podlahu a připlížil se za poskakující postavu obalenou ručníkem.

Po několika dalších zkusmých řádcích Výsměšek začal zpívat píseň, která dříve či později vznikne na každé planetě, kde se mění roční období, a kde jsou tudíž zimy. Často bývá nasazena do služeb některé místní víry a změní se v ní nějaké to slovo, ale ve skutečnosti má s bohy asi tolik společného jako kořeny s listím.

"- vycházející slunce a běh jelení -"

Výsměšek se otočil. Roh vlhkého ručníku udeřil skřeta za ucho a srazil ho na zem.

"Viděl jsem, jak se mi plížíš za zády! O co tady jde, no? Nějaký mizerný zlodějíček, co?"

Skřet poodjel po namydlené podlaze dozadu.

"Hele, a co to na mě hrajete vy, člověče, vždyť se předpokládá, že vy mě nevidíte!"

"Já jsem mág! My vidíme všechno, co je kolem nás," odpověděl mu Výsměšek, "a v kvestorové případě i věci, které kolem nás nejsou. Co máte v tom pytli?"

"To ne, pane! Jenom neotvírejte ten pytel, pane! V žádném případě neotvírejte ten pytel!"

"Proč? Proč ne? Co v něm máš?"

Skřetovi poklesla ramena. "Není důležité, co v něm mám. Důležité je, co z něj vyleze. Musím je z něj pouštět postupně, jednu po druhé, nemám nejmenší představu, co by se mohlo stát, kdyby se dostaly ven všechny najednou!"

Zdálo se, že to Výsměška zajímá. Začal rozvazovat řemínek, kterým bylo převázáno ústí pytle.

"Budete si přát, abyste to byl neudělal, pane!" kvílel skřetvíl.

"Ano? A co tady tedy vlastně děláte, mladíku?"

Pidimužík se vzdal.

"No, víte... znáte vílu Zubničku?"

"Jakpak by ne? Jistěže," přikývl Výsměšek.

"No... tak já nejsem ona. Ale... je to tak trochu stejná záležitost..."

"Cože? Odnášíš nějaké věci a dáváš za ně -"

"No... teda... ani ne tak odnáším. Spíš tak jako... teda... přináším..."

"Aha... myslíš jako nové zuby?"

"Hm... myslím jako nové bradavice," odpověděl mu skřetvíl.

Smrť vhodil pytel do zadní části saní a vylezl za ním.

"Vedete si moc dobře, mistře," řekl Albert.

TEN POLŠTÁŘ JE POŘÁD HROZNĚ NEPOHODLNÝ, řekl Smrť a popotáhl si opasek. NEJSEM ZVYKLÝ NA VELKÉ TLUSTÉ BŘICHO.

"Právě to břicho je to nejlepší, co se mi podařilo vyrobit, mistře! Začínáte, abychom tak řekli, s handicapem."

Albert odšrouboval uzávěr láhve se studeným čajem. Všechno to vypité sherry způsobilo, že byl hrozně žíznivý.

"Vedete si skvěle, mistře," opakoval a zhluboka se napil. "Všechny ty saze v krbu, stopy na koberci, vypité sherry, koleje saní po střechách... to musí zabrat."

MYSLÍŠ?

"Jasná věc."

A UDĚLAL JSEM TO TAK, ABY MĚ NĚKTERÉ Z NICH VIDĚLY. POZNÁM, KDYŽ ODNĚKUD NAKUKUJÍ, dodal Smrť pyšně.

"Dokonalé, pane."

TO SI MYSLÍM.

"I když možná je tady jedna taková maličkost. Stačilo by jen ‚Ho. Ho. Ho'. Nemusíte už dodávat ‚Třeste se ubozí smrtelníci!', pokud nechcete, aby z nich vyrostli lichváři, nebo tak něco."

HO. HO. HO.

"Ano, to je ono, vidím, že se do toho už skvěle dostáváte." Albert spěšně sklonil obličej k rozevřenému zápisníku, aby mu Smrť neviděl do tváře. "A teď vám musím, mistře, říct, co by tomu pomohlo ze všeho nejvíc. Měl byste se objevit na veřejnosti. Vážně."

OH. OBVYKLE TO NEDĚLÁM.

"Jenže Otec prasátek, to je taková postava hlavně pro veřejnost, pane. A jedno pěkné vystoupení na veřejnosti udělá mnohem víc, než když vás náhodou zahlídne nějaké to dítě z úkrytu. Pěkně to rozpohybuje svaly víry."

SKUTEČNĚ? HO. HO. HO.

"Dobrá, dobrá, to bylo skutečně skvělé, mistře. Kde jsem to... aha... obchody budou otevřeny dlouho. Rodiče berou spoustu dětí podívat se na Otce prasátek, chápete? Ne na toho opravdického, pochopitelně. Většinou to bývá nějaký obstarožní penzista s polštářem pod vestou, který šetří vaši přítomnost neboli váš čas, pane."

NENÍ OPRAVDOVÝ? HO. HO. HO!

"No, to už by snad... A taky nemusíte pokaždé -"

A DĚTI TO VĚDÍ? HO. HO. HO.

Albert se poškrábal na nose. "Myslím, že ano pane."

TAK BY TO ALE NEMĚLO BÝT. ŽÁDNÝ DIV, ŽE DOŠLO K TĚMHLE... OBTÍŽÍM. KOMPROMIS VE VÍŘE? HO. HO. HO.

"No, někdy to tak bývá, mistře. A jestli bych mohl, tak to ‚ho, ho -'"

A KDE ŽE SE ODEHRÁVÁ TAHLE TRAVESTIE?

Albert se vzdal. "No, myslím že u Krumpla, to je jeden z těch velkých obchodních domů na Střepu. Jejich jeskyně Otce prasátek je velmi populární. Tam mívají vždycky velmi dobrého Otce. Alespoň se to říká."

TAK MY TAM TEĎ ZAJEDEME S NAŠIMI SANĚMI A PĚKNĚ JE PŘEVEZEME. HO. HO. HO.

"To víte, že jo, mistře."

TO BYLA TAKOVÁ SLOVNÍ HŘÍČKA, ALBERTE. NEVÍM, JESTLI SIS JÍ VŠIML.

"V duchu se směju jako ďábel, mistře."

HO. HO. HO.

Arcikancléř Výsměšek se usmál.

Usmíval se často. Patřil k mužům, kteří se usmívali, i když se jich něco dotklo, ale právě teď se usmíval proto, že byl pyšný. Stále ještě poněkud bolavý, ale přesto pyšný.

"Úžasná koupelna, co?" řekl. "A oni ji dali zazdít, pochopíte to? To byla pěkná pitomost. No, bylo tady několik drobných obtíží," dodal neohrabaně, "ale to se přece dalo čekat. A je v ní všechno, vidíte? Umývadlo na nohy ve tvaru mušle, podívejte. Velká skříň na ručníky a župany. A ta vana támhle, ta má u dna takovou rouru a tou jde dovnitř vzduch, takže vám bublá voda, i když jste nejedli nic, co by vás nadýmalo. A tahle věcička tuhle, co ji drží ty mořské panny, to je miska na odstřihnuté nehty. Je tady prostě všechno."

"Zvláštní miska na odstřihnuté nehty?" podivil se skřet Bradavčák.

"No, člověk nikdy nemůže být dost opatrný," pokračoval Výsměšek a opatrně zvedl víko z ozdobné dózy s nápisem "koupelová sůl", z níž vytáhl láhev s vínem. "Stačí se zmocnit něčeho tak osobního, jako jsou něčí vlasy nebo nehty, a máte ho pod palcem. To je hrozně stará magie. Taková finta od úsvitu lidstva."

Pozvedl vinnou láhev ke světlu.

"Teď už by mělo být skvěle chlazené," zabručel a vytáhl zátku. "Tak bradavice, říkáš?"

"No, hrozně by mě zajímalo proč," přikývl pidimuž.

"To chceš říct, že to nevíš?"

"Nevím. Jednoho krásného dne jsem se prostě probudil a byl ze mě skřet Bradavčák."

"To je ale opravdu zajímavé," zamyslel se Výsměšek. "Můj otec vždycky říkal, že skřet Bradavčák se objeví, když děti běhají bosý, ale nevěděl jsem, že skutečně existujete. Myslel jsem si, že si tě otec jenom vymyslel. Rozumíš, víly Zubničky a ti mrňaví smrádci, kteří žijí v květinách, proč ne, když jsem byl kluk, dělal jsem si z nich sám sbírku, ale o skřetech, co nosí bradavice..., tak to nevím." Zamyšleně upil z láhve. "Abych se přiznal, mám dokonce vzdáleného

bratrance, který se jmenuje Bradavice. Je to ostatně docela příjemný zvuk, když si to člověk řekne, co myslíš?"

Podíval se na skřeta přes hrdlo láhve.

Těžko se kdo stane arcikancléřem, aniž by měl cit i pro ty nejjemnější nesprávnosti situace. No, vlastně to tak docela nebylo. Bude správnější, že pokud by takový cit neměl, nezůstal by arcikancléřem dlouho.

"A je to dobré zaměstnání?" zeptal se zamyšleně.

"Lupy by byly lepší," odpověděl skřet. "Alespoň bych si při tom užil víc čerstvého vzduchu."

"Myslím, že uděláme dobře, když se na to trochu podíváme a ověříme si to," zabručel Výsměšek. "No, ale možná, že na tom nic nebude."

"Vřelé díky," řekl skřetvíl Baradavčák zachmuřeně.

Letos je Jeskyně Otce prasátek skutečně úžasná, pomyslel si Vernon Krumple. Personál na tom pracoval opravdu velmi tvrdě. Už Otcovy sáně byly malým uměleckým dílkem a prasátka nejenže vypadala jako živá, ale měla dokonalý odstín růžové.

Jeskyně zaplňovala skoro celé první patro. Jedna z víl dostala pokutu za to, že kouřila za Kouzelným zvonečkovým vodopádem, a loutky všech národů, poháněné hodinovým strojkem, ukazující, jak můžeme všichni společně vycházet, se tu a tam porouchaly, ale celkově vzato, pomyslel si, je to všechno vzorová ukázka Potěšení všech dětských srdcí.

Děti se svými rodiči se stavěly u vchodu do fronty a rozšířenýma očima pozorovaly celé dění.

A peníze se hrnuly. Oh, jak se hrnuly!

A proto, aby náhodou zaměstnanci nepodlehli Pokušení, dal pan Krumple vytvořit zvláštní systém drátů vedoucích pod stropem místnosti. Ve středu každého patra seděl v malé budce pokladní. Zaměstnanci brali od zákazníků peníze, vkládali je do malé lanovky, poháněné hodinovým perem, a posílali ji pod stropem pokladníkovi, který je rozměnil a stejným vozíkem vrátil zpět drobné. Tak bylo zabráněno už vzniku Pokušení a malé vozíčky poletovaly pod stropem obchodu jako rakety.

Pan Krumple miloval Vánoce. Vždyť to byly především svátky dětí!

Zastrčil si prsty do kapsiček u vesty a zářil na všechny strany.

"Všechno v pořádku, slečno Tvrďásková?"

"Jistě, pane Krumple," přikývla pokladní pokorně.

"Skvěle, opravdu skvěle." Podíval se na rostoucí hromadu mincí.

Najednou z nich klikatě vyletěly jasné jiskřičky a uzemnily se na kovové mříži pokladny.

Pan Krumple zamrkal. Z ocelových obroučeк brýlí slečny Tvrďáskové před ním se rozletovaly jiskřičky na všechny strany.

Celý vzhled jeskyně se změnil. Na kratičký zlomek času měl pan Krumple pocit strašlivě zrychleného času, jako kdyby se všechno, co se dělo kolem, právě na ten zlomek vteřiny s jekotem brzd zastavilo. Což byl pochopitelně nesmysl.

Čtyři růžová prasata, kašírovaná z papíru, vybuchla. Panu Krumplovi se od hlavy odrazil papírový rypáček.

Na místě, kde ještě před okamžikem stála čtyři malá růžová prasátka, se teď potily a funěly čtyři obludy... No předpokládejme, že to byla prasata, protože hroši nemají špičaté uši a kovové kroužky v protažených rypácích. Jenže tahle stvoření byla obrovská, šedá a štětinatá a kolem se rychle šířil oblak čpavě nakyslého pachu.

A vůbec nevypadala sladce. Nebylo na nich ani za nehet roztomilosti. Jedno z nich k němu otočilo hlavu a upřelo na něj pohled malých, krví podlitých oček a neudělalo "chrochty", což byl zvuk, který pan Krumple, vychovaný ve městě, vždycky spojoval s prasaty.

Udělalo "Grrrhúúúííonng?".

I sáně se změnily. Byl na saně, které měli v jeskyni, velmi pyšný. Byly bílé a měly ozdoby v podobě stříbrných spirálek a arabesek. Osobně dohlížel na nalepení každé stříbřitě lesklé hvězdy. Jenže teď celá jejich krása ležela v troskách kolem saní, jež vypadaly, jako kdyby byl vyrobeny z nahrubo opracovaných polen a přibity na dvě masivní dřevěné sanice. Vypadaly starodávně a na rovných plochách byly ozdobeny řezbami ošklivě rozšklebených a rozchechtaných tváří, které se tady zdály naprosto nemístné.

Rodiče křičeli a pokoušeli se odtáhnout své děti pryč, ale příliš se jim to nedařilo. Děti se sbíhaly k velkým saním jako mouchy na med.

Pan Krumple se rozeběhl k té příšernosti a mával rukama. "Zastavte to! Zastavte to!" křičel. "Vystrašíte dětičky!"

Za sebou zaslechl nějakého malého chlapečka, který právě volal: "Hele, jaký mají kly! Žúžo!"

Jeho sestřička se přidala: "Jůů! Hele, tamhle ten čurá!" Zvedl se děsivý oblak nažloutlé páry. "Podívejte, rozlejvá se to až ke schodům! Kdo neumí plavat, ten se okamžitě chytne zábradlí!"

"Když budete zlobit, tak vás sežerou," vyprávěla jakási malá holčička zasvěceně a na tváři se jí zračil výraz naprostého souhlasu. "Sežerou vás celý. I s kostima. Ty pěkně schroupaj."

Jiné, starší dítě vyjádřilo své mínění: "Nebuď jak malý děcko. Vždyť nejsou skutečný. Oni si tady prostě najmuli mága a ten tady čaruje, tak je to. A nebo je to všechno poháněný hodinovejma strojkama. Každej ví, že nejsou opravdický a -"

Jeden z kanců obrátil hlavu a upřel na hošíka pohled krvavých oček. Hoch se okamžitě schoval za svou matku.

Pan Krumple, jemuž po tvářích stékaly slzy vzteku, se prodíral zmateným davem, až se ocitl ve středu Jeskyně Otce prasátek.

"Tak tohle má na svědomí Sdružení za stejná práva nestejně vysokých!" vykřikl. "Rozhodli se mě zruinovat! A zruinují to všem dětičkám! Podívejte se na ty krásné panenky!"

Víly zaváhaly. Děti se shlukovaly kolem kanců navzdory stálým pokusům svých matek odlákat je pryč. Zmíněná malá holčička jednomu z čuníků právě dávala pomeranč.

Bohužel, pohyblivá scénka panenek celého světa měla nepopiratelně nějaké potíže. Hudební automat pod nimi sice stále hrál "Když na sebe budem hodní, budeme se všichni hodni", ale vodítka, která oživovala loutky, se pokroutila, takže klačský hoch tloukl obřadním oštěpem do hlavy omnijskou holčičku, zatímco dívenka ve slavnostním kroji Achátové říše kopala malého čalamadoského druida do zadní strany roucha. To všechno přítomné děti nadšeně pozorovaly a fandily celé scénce bez nejmenšího náznaku diskriminace.

"Pane Krumple, v jeskyni máme ještě další problémy," obrátila se na majitele obchodu jedna z víl.

Zmatkem si prorazila cestu postava v červené a bílé a vrazila panu Krumplovi do ruky falešný plnovous.

"Tak to už je opravdu vrchol," prohlásil starý pán v kostýmu Otce prasátek. "Nevadí mi smrad pomerančů a mokrých kalhot, ale tohle snášet nemusím." Pak oddusal chumlem dětí pryč. Pan Krumple slyšel, jak popuzeně dodává: "A ke všemu to ještě dělá blbě!"

Pan Krumple se začal prodírat zástupem.

Někdo seděl ve velkém křesle. Na koleně měl posazené dítě. Ta postava byla... divná. Na sobě měla každopádně něco jako kostým Otce prasátek, ale pohled pana Krumpla po ní neustále klouzal, nedokázal zaostřit, oči mu ujížděly stranou, jako kdyby se pokoušely zachytit onu postavu v oblasti periferního vidění. Bylo to, jako kdyby se pokoušel nahlédnout si do vlastního ucha.

"Co se to tady děje? O co jde?" dotazoval se rozzlobeně.

Na rameni se mu sevřela ruka. Otočil se a zíral do tváře skřítka jeskyně. Tedy, ten tvor na sobě měl kostým skřítka, i když poněkud neupravený, jako kdyby ho někdo ve spěchu tvořil a pak dlouho používal.

"Kdo jste?"

Skřítek si vytáhl z koutku úst ocumlanou cigaretu a nahnul se k němu.

"Říkejte mi strýček Drsňák," řekl.

"Vy nejste skřítek!"

"To nejsem, já jsem Dědeček na scestí, pane."

V tom okamžiku se za Krumplem ozval hlas:

A CO BY SIS KE SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY PŘÁL TY, MALÝ ČLOVÍČKU?

Pan Krumple se v hrůze otočil.

Před ním - nedokázal onu osobu pojmenovat jinak než Otec prasátek-usurpátor - stálo malé děcko nejistého pohlaví, které se skládalo hlavně z obrovské čepice s bambulí zvané kulich.

Pan Krumple věděl, jak takové věci obvykle pokračují. Pokračovaly takto: dítě bylo strachem neschopné řeči, doprovázející matka zachytila pohled Otce prasátek a s oním zvláštním důrazem, jejž používají dospělí, když se paktují proti dětem, řekla třeba: "No, chceš přece malou panenku Jiskřenku, ne, Darinko? A skoro opravdovou sadu nádobí do kuchyně pro panenky, kterou jsme spolu viděly ve výloze, ne? A vystřihovánky ‚Co všechno vidíme v kuchyni', co? Co říkáš?"

A strachy ochromené dítě ze sebe roztřeseným hláskem vypraví "kuji" a dostane pomeranč nebo nafukovací balónek.

Jenže tentokrát to proběhlo poněkud jinak.

Doprovázející matka se dostala sotva ke slovům: "No, chceš přece -"

PROČ MÁŠ RUCE UVÁZÁNY NA KOUSCÍCH PROVÁZKU, DÍTĚ?

Dítě se podívalo na své ruce, změřilo si je po celé délce až k rozkývaným palčáčkům, které mu visely z rukávů. Pak je zvedlo, aby si je mohl Otec prasátek prohlédnout.

"Fou páčáky."

AHA. TO JE VELMI PRAKTICKÉ.

"Feš opvadickej?"

CO SI MYSLÍŠ TY?

Kulich se zahihňal. "Fem viděva tvý pvafe, jak ďá čií!" řeklo dítě a z tónu jeho hlasu se dalo soudit, že tento zážitek bude pravděpodobně zařazen mezi největší okamžiky, jaké kdy kulich prožil.

OH. HM... DOBRÁ.

"A měvo táákve hvozně vevikýho -"

TAK COPAK SI PŘEJEŠ KE SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY? přerušil holčičku spěšně Smrť.

Matka se znovu chopila příležitosti, jak zohlednit ekonomické hledisko celé operace, a rychle mu vskočila do řeči: "Ona by chtěla -"

Otec prasátek netrpělivě luskl prsty. Matčina ústa se s neslyšným klapnutím zavřela.

Dítě očividně vycítilo, že tady se mu nabízí příležitost, jaká se naskytne jen jednou v životě, a rychle spustilo.

"Či amádu. A taky vekej hvad, co má kvustý pičatý věže," vysypalo ze sebe v jediném zátahu. "A mečák," dodávalo spěšně.

CO ŽE TO? nechápal Otec prasátek.

"Vekej mečák?" řeklo dítě po krátké odmlce, ve které zřejmě zvažovalo srozumitelnost své odpovědi.

AHA. UŽ CHÁPU.

Strýček Drsňák strčil do Otce prasátek loktem.

"Čeká se od nich, že pěkně poděkujou," upozorňoval.

JSEŠ SI JISTÝ? LIDÉ TO OBVYKLE NEDĚLÁVAJÍ.

"Myslím, že vždycky poděkují Otci prasátek," zasyčel Albert. "Což jste vy, jasné?"

AHA, ANO, SAMOZŘEJMĚ. EHM. ČEKÁ SE OD TEBE, ŽE ŘEKNEŠ DĚKUJI.

"Kuju."

A BUĎ HODNÁ. TO JE SOUČÁSTÍ CELÉ VĚCI.

"Ano, sím."

DOBRÁ, TAK JSME UZAVŘELI SMLOUVU. Otec prasátek sáhl do svého pytle a vytáhl

- obrovský model hradu s - jak si správně přeložil - mnoha tlustými věžemi se špičatými stříškami, které byly jako stvořené k uvěznění princezny -

- krabici s několika sty nádhernými rytíři a pěšáky -

- a meč. Byl metr a půl dlouhý a jako břitva ostrá čepel mu jemně světélkovala.

Matka se zhluboka nadechla.

"To jí nemůžete dát!" vykřikla. "To je hrozně nebezpečné!"

TO JE MEČ, vysvětloval Otec prasátek. MEČE JSOU VYROBENY K TOMU, ABY BYLY NEBEZPEČNÉ.

"Vždyť je to jenom dítě!" zvolal pan Krumple.

JE TO POUČNÉ.

"Ale co kdyby se pořezala?"

TO BY PRO NI PŘEDSTAVOVALO VELMI VÝCHOVNOU LEKCI.

Strýček Drsňák něco s naléhavým výrazem zašeptal Otci prasátek do ucha.

SKUTEČNĚ? NO DOBRÁ. MYSLÍM, ŽE JE ZBYTEČNÉ, ABYCH SE O TOM PŘEL, KDYŽ ŘÍKÁŠ.

Čepel meče náhle zdřevěněla.

"A všechny ty ostatní věci taky nechce!" prohlásila rezolutně Darinčina matka, která teď stála tváří v tvář následkům unáhleného přání svého dítěte. "Je to holčička! A já si nemůžu dovolit takové drahé hračky!"

ALE JÁ JÍ TO CHTĚL PROSTĚ DÁT, řekl Smrť s mírně zaskočeným výrazem.

"Dát?" zbystřila matka.

"Dát?" zvolal pan Krumple, který naslouchal s hrůzou. "To tedy ne! To je naše zboží! To nemůžete jen tak rozdávat! Svátek prasečí hlídky tady není od toho, aby se tady rozdávalo! Tedy... chtěl jsem říci... samozřejmě, samozřejmě, že se dárky dávají," opravil se, protože si uvědomil, že ho pozoruje dav lidí, "ale nejdřív se musí přece koupit, chápete, tedy chtěl jsem prostě... haha." Nervózně se zasmál, protože si začal čím dál tím silněji uvědomovat jakousi cizotu, která jej obklopovala, a také vzdálený pohled strýčka Drsňáka. "No není to, jako kdyby hračky vyráběli elfové někde na Středu, haha..."

"To máte svatou pravdu," přikývl strýček Drsňák, vážně. "Byl byste maniak, kdybyste jen pomyslel na to, že dáte elfovi do rukou dláto, jedině snad, že byste stál o to, aby vám jím na čelo vydlabal svůj monogram."

"Chcete tím říct," ujišťovala se Darinčina matka ostrým hlasem, "že to všechno je zadarmo?" Nechtěla, aby se hovor odchýlil od tématu, které považovala za ústřední.

Pohled pana Krumpla bezmocně ulpěl na nabízených hračkách. Rozhodně nevypadaly jako ty, co měl jejich obchodní dům na skladě.

Pak se pokusil vrhnout ostrý pohled na Otce prasátek. I ta sebemenší částečka šedé kůry mozkové mu říkala, že má před sebou veselého tlustého muže v červenobílém kostýmu.

Tedy... skoro každá částečka. Několik těch opravdu nejbystřejších mu říkalo, že jeho oči vidí něco jiného, ale nedokázaly se dohodnout na tom, co. Několik z nich odmítlo spolupracovat docela.

Ze sevřených rtů mu uniklo několik slov.

"Jak se zdá... tak ano."

Přestože byl předvečer Svátku prasečí hlídky, univerzitní budovy hlučely hojným životem. Mágové nikdy nechodili časně spát, a dnes tady byla navíc Slavnost prasečí hlídky, která začínala jako obvykle o půlnoci.

Abyste měli nějakou představu o půlnoční hostině na Svátek prasečí hlídky, řekneme, že za něco malého na zub se na NU považovalo jídlo o pouhých třech či čtyřech chodech, ořechy a sýr nepočítaje.

Někteří z mágů začínali trénovat už celé týdny předtím. Tak například děkan už dokázal zvednout na jediné vidličce osmikilového krocana. To, že museli čekat do půlnoci, dokonale doladilo ostří jejich zdravého apetitu, které už bylo profesionálně vybroušeno.

Všude panoval příjemný duch radostného očekávání, všude tiše syčely a pěnily chuťové pohárky a všude se nenápadně shromažďovaly prášky a pilulky, které měly zasáhnout v oněch několik hodin vzdálených okamžicích, v nichž se osmnáct požitých chodů sešikuje někde v hloubi hrudního koše a vyrazí k protiútoku.

Výsměšek vyšel do sněhu a zvedl si límec. Všechna světla v budově Silnoproudé magie svítila.

"Nevím, nevím," zabručel si arcikancléř. "Je Noc prasečí hlídky, a ti tam pořád pracují. To není přirozené. Když jsem byl já student, bývalo mi touhle dobou už dvakrát špatně -"

Abychom nikomu nekřivdili, řekneme, že Rozšafín Ctibum a jeho skupina studentů-výzkumníků udělali jisté úlitby Svátku prasečí hlídky. Hex ozdobili jmelím a na velkou skleněnou kopuli, která pokrývala největší mraveniště, položili veselý papírový klobouček.

Pokaždé když sem Výsměšek zašel, zdálo se mu, že s tím... strojem... nebo myslícím strojem..., nebo co to vlastně bylo..., zase někdo něco dělal. Některé věci se v něm objevily přes noc. Občas, tedy podle Rozšafína, Hex sám... fuj!... to zřízení samo... nakreslilo plány nových kousků, které potřeboval... potřebovalo. Ze všech těch věcí často pobíhal Výsměškovi po zádech mráz, a ten teď znovu vyrazil na cesty, protože arcikancléř spatřil, že před zařízením sedí

kvestor. Na okamžik zapomenul všechno, co se před chvílí dozvěděl o bradavicích.

"Co tady děláte, starý brachu?" zeptal se s dobře utajovaným zděšením. "Měl byste být v hlavní budově a poskakovat sem tam, abyste si udělal v žaludku víc místa pro dnešní hostinu."

"Ať žije růžová, šedá a zelená," odpověděl mu kvestor.

"No... mysleli jsme si, že by Hex mohl..., jak bych to řekl, pane, pomoci, pane," začal vysvětlovat Rozšafín Ctibum, který sám o sobě s oblibou uvažoval jako o jediném příčetném člověku univerzity. "Víte, s tím kvestorovým problémem. Mysleli jsme si, že by to pro něj mohl být skvělý dárek ke Svátku prasečí hlídky."

"Ale proboha, vždyť kvestor nemá vůbec žádné problémy," odpověděl Výsměšek a poklepal přihlouple se usmívajícího muže po hlavě, zatímco jeho ústa formovala slova "až na to, že má v kouli cvrčka jako bábovku". "Jeho vědomí občas trochu bloudí, to je všechno. Povídám, VĚDOMÍ ŽE VÁM OBČAS TROCHU BLOUDÍ, hm? No to se ale dalo čekat, strávil příliš mnoho času sčítáním čísel, že? Málo čerstvého vzduchu. CHODÍME MÁLO NA ČERSTVÝ VZDUCH, CO, STARÝ BRACHU?"

"My jsme si mysleli, že by si... třeba... docela rád s někým promluvil," pokračoval Rozšafín.

"Cože? Co? Ale vždyť já s ním mluvím pořád! A vždycky se ho snažím vyvést tak trochu z něj samotného na čerstvý vzduch," zvolal Výsměšek. "Je důležité zabránit mu, aby se pořád plácal na jednom a tom samém místě."

"No... to tedy... jaksi... samozřejmě," přikyvoval Ctibum diplomaticky. Připomínal si kvestora jako muže, jehož představa vzrušujícího dobrodružství kdysi mívala podobu vejce vařeného na měkko. "Takže... hm... co kdybychom to ještě zkusili? Připraven, pane Hlomozraku?"

"Ano, díky, a zelenou se skořicí, jestli vás tím příliš neobtěžuji."

"Nedokážu si představit, jak si může povídat se strojem," řekl Výsměšek vzdorovitým hlasem. "Vždyť ta zatracená věc nemá žádné uši."

"No, víte, pane, my jsme jí vlastně jedno ucho udělali," vysvětloval Rozšafín. "Hm..."

Ukázal na velký buben umístěný uprostřed spleti trubek.

"Poslyšte, nekouká to támhle na konci z těch trubek naslouchací trumpeta starého Rumpála Žičky?" zamračil se Výsměšek s podezřením.

"To je ona, arcikancléři," odkašlal si Rozšafín. "Zvuk totiž, abyste pochopil, se šíří ve vlnách a -"

Najednou se zarazil. V mysli se mu vynořily všechny mágské předsudky. Byl si v tom okamžiku jistý, že Výsměšek to pochopí tak, že on, Ctibum, mluví o moři. Vznikne jedno z oněch bezedných nedorozumění, jaká pravidelně vznikala, když se někdo arcikancléři pokoušel něco vysvětlit. Slova jako "příliv", pravděpodobně i "zmrzlina" a "písek" by se jistě vynořila z...

"Je to všechno provozováno magicky, arcikancléři," vzdal se nakonec.

"Aha. Správně," přikývl spokojeně Výsměšek. Jeho hlas zněl mírně zklamaně. "Takže žádné ty složité věcičky s koly, převody, výstředníky, pery a trubicemi."

"Přesně tak, pane," přikývl Ctibum. "Jen magie. Vhodně pokročilá magie."

"Výborně. A co to má dělat?"

"Hex slyší, co říkáte."

"Zajímavé. Ušetří to spoustu času při propichování děr do těch vašich kartiček a tlučení do všech těch tlačítek, co jste tady vy, hoši, věčně provozovali."

"Sledujte tohle, pane," řekl Ctibum. "Dobrá, Adriane, aktivujte OSS."

"Jakpak to děláte?" zajímal se Výsměšek.

"No, to znamená, že Adrian zatáhne tadyhle za tu velkou páku," odpověděl neochotně Ctibum.

"Aha, to první je kratší, že."

Rozšafín si povzdechl. "To je ono, arcikancléři."

Kývl na jednoho ze studentů, který překlopil velkou červenou páku označenou nápisem NEPREKLÁPĚT! Někde uvnitř Hexu zabzučely převody. Dvířka mravenčí farmy se začala postupně jedna po druhých otevírat a miliony mravenců vyrazily do spleti skleněných trubic. Ctibum poklepal na rozlehlou dřevěnou klávesnici.

"Fakticky by mě zajímalo," komentoval okolní činnost arcikancléř,, jak vy si, mládenci, pamatujete, kdy a jak a co je potřeba všechno udělat," a pozoroval Rozšafína pohledem, který mladšímu mágovi připadal mírně pobavený.

"Víte, to je z větší části podvědomé, arcikancéři," odpověděl mu Ctibum. "Je samozřejmé, že nejprve se musíte poměrně dlouho učit. Takže teď, kvestore," dodával, "kdybyste nám něco řekl..."

"On vám říká, ABYSTE NĚCO ŘEKL, KVESTÓÓÓR!" zaječel arcikancléř snaživě kvestorovi do ucha.

"Vývrtka? To je velmi lechtivá otázka, to Stařenka vždycky říkala," přikývl kvestor.

Některé části uvnitř Hexu se začaly hýbat. V pozadí místnosti se začalo majestátně otáčet velké kolo pokryté ovčími lebkami.

A husí brk umístěný ve středu celé spleti táhel, vodicích lišt a pružinek začal psát:

+ + + Proč si myslíš, že jsi lechtivý? + + +

Kvestor na okamžik zaváhal. Pak řekl: "No, já mám totiž vlastní lžíci, abyste věděl."

+ + + Řekni mi něco o své lžíci + + +

"No... je to docela malá lžička..."

+ + + Dělá ti tvá lžička starosti? + + +

Kvestor se zamračil. Pak se ale očividně sebral. "Hopla, tady máme pana Sulce," prohlásil, ale nezdálo se, že by mu ona věta šla od srdce.

+ + + Jak dlouho jste pan Sulc? + + + .

Kvestor se rozzářil. "To si ze mě děláte legraci?"

"Úžasné!" zvolal Výsměšek. Má ho to pod kontrolou! Je to lepší než pilulky ze sušených žab! Jak se vám to podařilo?"

"No..." odpověděl váhavě Ctibum. "Prostě se to tak nějak stalo a..."

"Skutečně úžasné," opakoval Výsměšek. Vyklepal dýmku na jeden ze vstupů Hexu s nápisem "Vnitřní mraveniště", přičemž Ctibum bolestivě zamrkal. "Tahle věc je tedy něco jako veliký umělý mozek, že?"

"No, mohl byste si ho tak představovat," připustil Ctibum opatrně. "Jenže Hex ve skutečnosti nemyslí. To není ten proces. On jen vypadá, jako že myslí."

"Aha. To znamená, že je jako děkan," přikývl s pochopením Výsměšek. "Není nějaká naděje, že bychom do děkanovy hlavy umístili takovýhle mozek?"

"Váží to deset tun, arcikancléři."

"Ale? Vážně? Hm. Na to bychom tedy potřebovali pořádně velký krumpáč." Pak se na chvíli odmlčel a vsunul ruku do kapsy. "Já věděl, že jsem sem kvůli něčemu přišel," provázel slovy své počínání. "Tady ten pidimužík, to je skřet Bradavčák -"

"Dobrý den," ozval se stydlivě Bradavčák.

"- který, jak se zdá, vznikl, aby byl dnešní večer s námi. Podívejte, pomyslel jsem si, že tady něco nehraje. Samozřejmě, že kolem Svátku prasečí hlídky se vždycky dějí věci tak trochu tajemné a neskutečné," dodával Výsměšek. "Nejtajemnější noc roku hned po noci svatojánské a tak dále. Vzduchem sviští Otec prasátek. Čas nejtemnějších stínů a podivností všelikých. Dobrá. Všechen okultní odpad starého roku se najednou hromadí. Může se stát cokoliv. Já si jen myslel, že by se na to mohli vaši hoši mrknout. Pravděpodobně tady ale není nejmenší důvod k obavám."

"Skřet Bradavčák?" ujišťoval se Rozšafín.

Pidimužík v obranném gestu sevřel svůj pytel.

"No, dává to stejný smysl jako spousta jiných věcí, řekl bych," prohlásil Výsměšek. "Koneckonců víla Zubnička taky existuje, ne? To byste mohli klidně přemýšlet o tom, proč máme boha vína, a ne boha kocoviny a -"

Zarazil se.

"Slyšel ještě někdo ten zvuk?"

"Promiňte, arcikancléři, ale jaký zvuk?"

"Takové klingleklingleklingleklingle? Jako malé rolničky?"

"Já nic takového neslyšel, pane."

"Oh," Výsměšek pokrčil rameny. "No... co jsem to vlastně... ano, nikdo nikdy neslyšel o skřetu Bradavčákovi, až do dnešního večera."

"Svatá pravda," přikyvoval skřetvíl. "Dokonce já sám jsem o sobě do dnešního večera neslyšel, a to jsem já."

"No podíváme se na to, arcikancléři, a uvidí se, co zjistíme," odpověděl Ctibum diplomaticky.

"Hodný," přikývl Výsměšek, zastrčil si pidimužíka zpět do kapsy a podíval se na Hex.

"Úžasné," řekl znovu. "On skutečně vypadá, jako kdyby doopravdy myslel."

"Ehm... ano."

"Ale ve skutečnosti vlastně nemyslí?"

"Ehm... ne."

"Takže... on jenom vypadá, že myslí, ale přitom nemyslí a jen se tak tváří?"

"Ehm... ano."

"Takže se chová jako všichni lidé," uzavřel svůj průzkum spokojeně Výsměšek.

Když si hoch sedl na oficiální koleno, obdařil Otce prasátek zkoumavým pohledem.

"Tak abysme si rozuměli hned od začátku. Vím, že jste někdo převlečený za Otce prasátek. Otec prasátek je biologický i časový nesmysl. Doufám, že je to jasné."

AHA. TAKŽE JÁ NEEXISTUJU?

"Správně. Tohle všechno je jenom takové sezónní divadýlko a ještě k tomu dodám, že zbujele komerční. Dárky už mi nakoupila matka. Musel jsem jí dát instrukce, aby koupila ty správné. Ona občas dělá pěkný hlouposti."

Otec prasátek vrhl krátký pohled na ustaraně se usmívající vtělení mateřské nevýkonnosti, které postávalo opodál.

KOLIK JE TI LET, CHLAPČE?

Kluk zvedl oči k nebi. "Sem neslyšel, že byste se měl vyptávat na něco takovýho," řekl. "Já už jsem tyhle věci zažil několikrát. Máte začínat tím, že se zeptáte, jak se jmenuju."

ÁRON NEPOSEDEK, "V BOROVICÍCH", ULICE NA OKRAJI, ANKH-MORPORK.

"No, to vám asi někdo řekl," ušklíbl se Áron. "Zdá se, že ti lidi převlečení za víly tahají informace z matiček, co?"

JE TI OSM A NEUSTÁLE STÁRNEŠ... HM, AHA, ASI TAK DO PĚTAČTYŘICETI, řekl Otec prasátek.

"Nejspíš dostanou nějaký dotazník, když platí dárky, řekl bych," pokračoval Aron.

A PŘÁL BY SIS DOSTAT NEAGRESIVNÍ OŘECHOVÉ HADY ZE STO LAT, TERÁRIUM, SKLENICI SMRTNIČKU, LIS NA JEŠTĚRKY A PLAZY A SBĚRATELSKÉ ALBUM. CO JE TO LIS NA JEŠTĚRKY A PLAZY?

"Nemůžete si je lepit do alba, dokud jsou ještě nafouklý, to nevíte? No, to vám asi řekla, když jsem si zrovna prohlížel pastelky, že jo? Heleďte, mohli bychom tu frašku skončit? Dejte mi prostě můj pomeranč a už o tom nebudeme mluvit."

DOKÁŽU DÁT MNOHEM VÍC NEŽ JEN POMERANČ.

"Jo, Určitě. To jsem viděl. Pravděpodobně ve spolupráci s několika společníky, kteří vždycky odlákají

pozornost důvěřivých zákazníků. Páni, vždyť vy máte dokonce i falešný plnovous. A mimochodem, starý brachu, víte, že to vaše prase -"

ANO.

"Všechno to bylo udělaný pomocí zrcadel, provázků a nějakých trubek, že jo? Mně se to hned zdálo příliš umělé."

Otec prasátek luskl prsty.

"No, to bude asi zase jeden z těch vašich tajných signálů," řekl kluk a seskočil mu z kolena. "Tak vám mockrát děkuju."

ŠŤASTNÝ SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY, řekl Otec prasátek, když chlapec odcházel.

Otce prasátek vzápětí poklepal po rameni strýček Drsňák.

"Skvělá práce, mistře," řekl. "Nesmírná trpělivost. Já už bych ho byl sám párkrát lísknul přes ucho."

OH, JSEM SI JISTÝ, ŽE SI BRZO UVĚDOMÍ, PO JAK NESPRÁVNÝCH CESTÁCH KRÁČÍ. Rudá kapuce se pootočila, takže jen Albert mohl nahlédnout do jejích hlubin. NEJPOZDĚJI V TOM OKAMŽIKU, KDY OTEVŘE BALÍČKY, KTERÉ NESE JEHO MATKA...

HO. HO. HO.

"Nevaž to tak pevně! Nestahuj to tak tím špagátem!"

KVÍK!

Jak Zuzana procházela kolem řad svazků ve Smrťově knihovně, slyšela za zády hašteření. Místnost byla tak velká a vysoká, že by se tam klidně mohly tvořit mraky, kdyby se nebály.

"Dobrá, dobrá," ozval se zase hlas, který se pokoušela ignorovat, "takhle by to asi šlo. Musím mít možnost hýbat křídly, chápeš?"

KVÍK.

"Aha," řekla tiše Zuzana. "Otec prasátek..."

Nebyla to jedna kniha, ale hned několik polic zaplněných svazky. První z nich byly, jak se zdálo, napsány na srolovaných polovydělaných kůžích zvířat. Otec prasátek byl starý.

"O.K., jak to vypadá teď?"

KVÍK

"Slečinko?" ozval se hlasitěji havran, který hledal druhou příležitost.

Zuzana zvedla hlavu. Kolem prohopkal havran, jehož hruď byla jasně červená.

"Tvít, tvít," řekl. "Bubly, bubly, píp. Hopsy, hop, hopsy, hop kolem..."

"Koho tím chceš oklamat? Akorát možná sebe," zavrtěla Zuzana hlavou. "Já ten provázek vidím."

Rozbalila svitek.

"Možná bych si měl sednout na zasněženou větev," zamumlal jí havran chraptivě za zády. "V tom asi bude celý ten trik."

"Já to nedokážu přečíst!" stěžovala si Zuzana. "To písmo je nějaké... divné..."

"To jsou éterické runy," vysvětloval jí havran. "Vždyť koneckonců, Otec prasátek není jaksi... smrtelník..."

Zuzana přejela rukou po slabé kůži. Ty... tvary se jí točily kolem prstů.

Nedokázala je přečíst, ale cítila je. Byl v nich ostrý pach čerstvého sněhu, tak živý, že se jí začal dech u úst srážet v bílých obláčcích. Byl tam zvuk kopyt, praskot větví v promrzlém lese...

Zářící lesklá koule...

Zuzana rychle uhnula hlavou a odhodila svitek. Pak rozbalila ten, který vypadal, jako kdyby byl vyroben z pruhů stromové kůry. Písmo se vznášelo nad jeho povrchem. Ať byly svazky určeny k čemukoliv, rozhodně ne k tomu, aby je četly lidské oči. Mohli byste říci, že to bylo Braillovo písmo, kterého bylo třeba dotýkat se myšlenkami. Hlavou se jí třepotaly představy - vlhká kožišina, pot, vůně borové pryskyřice, saze, led, závan mokrého popela, prasata... ne, hnůj, rychle se opravila. Byla tam krev... a chuť... fazolí? Všechno představy beze slov. Téměř... zvířecí.

"Ale tohle všechno přece není pravda! Každý ví, že je to tlustý veselý stařík, který nosí dárky dětem!" řekla nahlas.

"Teď je, teď. Ale nebýval. Víš přece, jak to chodí," upozorňoval ji havran. "Ano?"

"Je to jako s tím... tou... pracovní rekvalifikací," pokračoval havran. "Dokonce i bohové musí jít s dobou, není-liž pravda? Byl pravděpodobně před tisícem let úplně jiný. Dej si říct. Třeba jenom proto, že tenkrát nikdo nenosil punčochy," pak se poškrábal na zobáku.

"Jasně, paninko," pokračoval mírně přemoudřele, "ale pravděpodobně to bylo jen klasické předjarní puzení. Znáš to... krev na sněhu přivolá východ slunce. Začíná to oběťmi zvířat, znáš to, uštve se k smrti nějaké velké srstnaté zvíře. Víš, že někde kolem hor Beraní hlavy žije kmen, který na každé svátky zabije střízlíka a pak s ním chodí od domu k domu a zpívá o něm? A to se spoustou ‚a hele ho, on je pašák a tralala a žumpsajda'? Nesmírně folklorní a velmi mystické."

"Střízlíka? A proč zrovna střízlíka?"

"Copak já vím? Třeba někdo řekl, přece nejsme magoři, proč bysme se honili za takovým dravcem, jako je orel, s jeho ostrým zobákem a obrovskými ocelovými pařáty, rozumíte, co kdybysme místo toho chytali tohodle střízlíka, který je velký sotva jako vořech a umí dělat akorát ‚píp'? No ale je to na vás, rozhodněte se sami. No, a pak to pomalu sklouzlo do náboženské roviny a začaly se dít ty klasické věci, jako když nějaký chudák našel ve svém talíři zvláštní fazoli a každý začal říkat ‚ohó, ty jsi král, příteli' a on si pomyslel ‚no to zas není tak špatný nápad', jenže oni mu zase řeknou ‚ale dlouhé zápisy o tom dělat nebudem!'. Bodejť by jo, když vzápětí zjistí, že pádí po sněhu a v patách má tucet

chlápků s obřadními srpy, a to všechno proto, aby zem znovu ožila a všechen sníh zmizel. Velmi, jak bych ti to... etnické. Pak nějakou opravdu bystrou hlavu napadlo: hej, poslyšte, vypadá to, že to zatracený slunce vždycky vyjde tak jako tak, tak proč vlastně dáváme druidům všechno to jídlo zadarmo? A vzápětí je najednou spousta volnejch pracovních příležitostí. Tak to prostě s bohy chodí. Oni si vždycky najdou způsob, jak... být nablízku a čekat."

"To zatracené slunce vždycky vyjde tak jako tak," opakovala Zuzana. "Jak to víš?"

"No, pozorování. Stane se to každý ráno. Viděl jsem to na vlastní oči."

"No, já spíš myslela všechny ty věci kolem obřadních srpů a tak."

Havran se pokusil zatvářit mazaně. "Když si vezmeme obyčejného průměrného havrana," řekl, "zjistíme, že je to vlastně velmi okultní pták. Slepý Io, bůh hromu, míval tajemné havrany, kteří dokázali doletět a vletět kamkoliv a kteří mu nosili zprávy o tom, co se děje na celém světě."

"Míval?"

"Nóó... on neměl v obličeji oči, jen takové ty, jak bych ti to, volně pohyblivé oční bulvy, které vždycky huíií - prosvištěly kolem." Havran si, zřejmě za celý rod, rozpačitě odkašlal. "No prostě a jednoduše, stala se taková nehoda, no."

"Myslíš ty někdy na něco jiného než na oči?"

"Teda... ještě tady jsou vnitřnosti."

KVÍK.

"No, má pravdu," přikývla Zuzana. "Bohové neumírají. Nikdy úplně nezemřou. Jen se tak trochu vytrácejí..."

Vždycky je tady nějaké to kam, pomyslela si. Do kamene, možná, nebo do slov písně, do mysli nějakého zvířete, snad do šepotu větru. Nikdy docela neodejdou, visí na světě třeba za jediný prst, za špičku nehtu a vždycky se snaží najít cestu zpět. Jednou bohem, vždycky bohem. Zdánlivě možná mrtví, ale přitom jen jako svět v zimě...

"Dobrá," probrala se z myšlenek, "tak se podíváme, co se s ním stalo."

Natáhla se pro poslední svazek a namátkou ho otevřela.

Ten pocit proti ní z knihy vyletěl jako bič...

...kopyta, strach, krev, sníh, chlad, noc...

Upustila knihu, která se s klapnutím zavřela.

KVÍK?

"Ale ano... jsem v pořádku."

Podívala se na knihu u svých nohou a věděla, že se jí dostalo přátelského varování, asi takového, jako když je zvířecí mazlíček rodiny šílený bolestí, ale pořád ještě tak krotký, že nepoškrábe ani nepokouše ruku, která jej krmí - tentokrát ještě ne. Ať už byl Otec prasátek kdekoliv - mrtvý, živý, někde -, chtěl, aby ho všichni nechali na pokoji...

Podívala se na krysího Smrtě. Malé oční důlky mu modře plály - až znepokojivě známým způsobem.

KVÍK. ÍK?

"Tuhle krysa říká, že kdyby se chtěl on něco dozvědět o Otci prasátek, stavil by se v Kostěném hradu."

"Ale to je přece jen taková pohádka," řekla Zuzana. "To je místo, kam se říká, že dojdou všechny dopisy, které děti před Svátkem prasečí hlídky posílají komínem. Povídání pro malé děti."

Otočila se. Krysa a havran na ni upírali pohledy. A ona si najednou uvědomila, že byla až příliš normální.

KVÍK?

"Tuhle krysa se ptá, co to znamená jenom pohádka?"

Pletiplot se zahradou pomalu přesunul k Davidu Mezinima. Tedy pokud se tomu vůbec dalo říkat zahrada. Byla to prostě země kolem... domu. Tedy pokud se tomu vůbec dalo říkat dům. Nikdo o tom moc nemluvil, ale stejně člověk občas musel vyjít ven. Nikdo z nich se uvnitř necítil dobře.

Otřásl se. "Kde je von?" zeptal se tiše.

"Nahoře," odpověděl mu David Mezinima. "Pořád ještě se pokouší vodevřít tu cimru."

"Tu se všema těma zámkama?"

"Jo."

David Mezinima si ubalil cigaretu. V domě... nebo věži, nebo napůl v tom i onom, prostě v tom kdovíčem... se nedalo pořádně kouřit. Když jste si tam zapálili, chutnalo to strašně a dělalo se vám špatně od žaludku.

"A proč to dělá? Dyť se nám podařilo všechno, kvůlivá čemu sme sem přišli, ne? Dyž sme tam stáli jako partička malejch fracků a čuměli, jak nějakej nedoštudovanej mág odříkává svý pitomý zaklínadla, měl sem co dělat, abych se nesmál. Vo co mu teďkom de?"

"No von akorát řek, že dyž je to taklenc zamčený, chce se prostě mrknout dovnitř."

"A já zase myslel, že se vod nás čeká, že uděláme, co se po nás chce, a vypadnem vocuď!"

"Jo? Tak mu řekni! Chceš si taky ubalit?"

Pletiplot si vzal sáček s tabákem a poněkud se uklidnil. "Teda řeknu ti, já byl v životě na pěkně hnusnejch místech, ale tohle je fakticky síla."

"To jo."

"Je to ta slaďárna, co nám bere dech. A taky by tady mělo bejt k jídlu něco jinýho než jabka."

"To jo."

"A co to zasraný nebe? To mi taky pěkně pije krev."

"To jo."

Snažili se držet oči od onoho zas... zasmušilého a nepřirozeného útvaru stranou. To nebe z jakéhosi důvodu působilo dojmem, že se vám každým okamžikem zřítí na hlavu. A bylo to ještě horší, když jste dovolili očím, aby

sklouzly k obzoru, protože tam žádný obzor nebyl. Efekt byl stejný, jako kdybyste měli bolení zubů v očích.

O kus dál se na houpačce houpal Běloskvoj Banjo. Zvláštní, pomyslel si Mezinima, jak se zdá, je tady Banjo dokonale šťastný.

"Včera vyšmát strom, na kterým rostou lízátka," prohlásil nevrle. "Teda, říkám včera, ale kdo ví? A chodí za tím chlapem jako pes. Vod ty doby, co zemřel tatík, eště nikdo s Banjem takhle netočil. Je jak malej kluk. Teda zevnitř. Takovej byl dycky. Všecko mi vyřizoval. Teda když jsem mu řek ‚polož ho', tak mu jednu vrazil a položil ho na zem."

"A ten dotyčnej zůstal ležet."

"Jo. A teď za ním chodí jako pes. Dělá se mi z toho blivno."

"A pročs sem teda lez?"

"Kvůlivá těm deseti tisícům tolarů. A von říká, že by toho mohlo bejt eště mnohem víc. Víc, než kolik si dokážeme představit."

On, to byl samozřejmě Časnačaj.

"Ale von tady nejde akorát po penězích."

"Jo, jasňačka, ale hele, já nepodepsal smlouvu na to, že pomůžu ovládnout svět," ušklíbl se David Mezinima. "S takovejma volovinama se můžeš dostat akorát do maléru."

"Jo, pamatuju si, že vaše máma nám dycky něco takovýho říkala," přikývl Pletiplot. David Mezinima zakoulel očima. Snad každý si pamatoval mámu Běloskvojovou.

"To byla správná ženská, vaše máma. Vod rány, ale spravedlivá."

"Vod rány... jo."

"Si vpomínám, jak tenkrát uškrtila Ulepenýho Ruma jeho vlastní nohou," pokračoval Pletiplot. "Ta její pravačka, ta byla vošklivá, čistej jed, to se vaší mámě musí nechat."

"Vošklivá... jo," přikyvoval David Mezinima.

"Zařídili jste jí, kluci, fajňáckej funus. Dyť tam byl skoro celej Stínov. Všichni jí přišli projevit úctu. A těch kytek. A každej vypadal tak..." Pletiplot v řeči poněkud klopýtl, "šťastnej. Ale takovým tím smutným způsobem, žejo," dodával spěšně.

"Jo."

"Máš nějakou představu, jak bysme se vocáď dostali domů?"

David Běloskvoj, alias Mezinima, zavrtěl hlavou.

"Já taky ne. Museli bysme nejspíš najít znova to místo..." Pletiplot se otřásl. "Teda, co proved tomu vozkovi..., rozumíš, tak bych se nedokázal chovat ani k vlastnímu fotrovi -"

"Jo."

"Když je to vobyčejnej mentál, tak si s tím dokážu poradit. Ale von dokáže mluvit docela normálně, a najednou -"

"Jo."

"Možná bysme se k němu mohli připlížit voba a-"

"Jo. Jo. A jak dlouho bysme zůstali naživu? Pár vteřin."

"Třeba bysme měli kliku -" začal Pletiplot.

"Jo? Dyťs ho viděl. Todle nejni jeden z těch mladejch, který ti akorát vyhrožujou. Tendle patří k těm, co tě vodkrouhnou a ani nemrknou. Estě rychlejc. Teď už nám nezbejvá než se ho držet. To je jako to přísloví, co se říká vo tý jízdě na tygrovi."

"A jaký přísloví se říká vo jízdě na tygrovi?" zeptal se Pletiplot s podezřením.

"No..." Mezinima zaváhal, "no prostě... mlátěj tě do ksichtu větve a mouchy a takový věci. A ty se musíš držet, nebo bys slítnul. Mysli na ty prachy. Je jich tam obrovskej pytel, viděls je sám."

"Já musím pořád myslet na to skleněný voko, co mě pozoruje. Musím pořád myslet na to, že mám dojem, jako kdyby mi čumělo rovnou do hlavy-"

"Buď bez obav, von tě z ničeho nepodezřívá."

"Jak to víš?"

"No, dyť sme pořád eště naživu, ne?"

Zatím přišlo v Jeskyni Otce prasátek na řadu další vykulené dítě.

KRÁSNÝ SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY. HO. HO. HO. A TY SE JMENUJEŠ... EUFROZÍNA SLEPIČKOVÁ, JE TO TAK?

"No tak, odpověz přece Otci prasátek!"

"Jo."

A JE TI ŠEST LET.

"No tak, miláčku, nestyď se. Jsou všechny stejné, v tomhle věku, viďte..."

"Jo."

A PŘÁLA BY SIS PONÍKA A...

"Jo." Malá ručka stáhla kápi Otce prasátek až dolů k malé puse. Strýček Drsňák slyšel naléhavý šepot. Pak se Otec prasátek narovnal.

ANO. JÁ VÍM. JE TO MOC OŠKLIVÉ PRASÁTKO, TO MÁŠ PRAVDU.

Jeho silueta se na okamžik rozostřila, ale pak se ustálila a ruka vklouzla do pytle.

TADY MÁŠ UZDU A SEDLO PRO SVÉHO PONÍKA, A TENHLE ZVLÁŠTNÍ TVRDÝ KLOBOUK A VYSOKÉ BOTY A KALHOTY, KTERÉ, KDYŽ SI JE VEZMEŠ NA SEBE, VYPADAJÍ, JAKO KDYBYS MĚLA V KAŽDÉ KAPSE

VELKÉHO KRÁLÍKA.

"Ale my nemůžeme mít poníka, že ne, Eufí, protože bydlíme ve třetím patře..."

ALE JAKPAK BYSTE NEMOHLI? JE V KUCHYNI.

"No, jsem si jistá, že si tak trošku děláš legraci Otče prasátek," prohlásila matka poněkud ostřejším hlasem.

HO. HO. ANO. JAKÝ JÁ JSEM TO VESELÝ TLOUŠTÍK. V KUCHYNI? TO JE LEGRACE. PANENKY A TAKOVÉ VĚCI PODLE VAŠEHO DOPISU BUDOU DORUČENY POZDĚJI.

"No? Co řekneš, Eufí?"

"Kuju."

"Nešoupnul jste jim doopravdy poníka do kuchyně, že ne?" naklonil se k Otci prasátek Albert, když se fronta posunula.

NEBUĎ BLÁZEN, ALBERTE. ŘEKL JSEM, ŽE BY TO BYLO SMĚŠNÉ.

"No, zaplať pánbůh. Chvilku jsem skoro věřil -"

JE V LOŽNICI.

"Ale..."

JE TO MNOHEM HYGIENIČTĚJŠÍ.

"No, tak to máme jistou jednu věc," přikývl zachmuřeně Albert. "Říkala ve třetím patře, co? Tak ti budou na Otce prasátek fakticky věřit."

JISTĚ. VÍŠ, MÁM DOJEM, ŽE TOMU ZAČÍNÁM PŘICHÁZET NA CHUŤ. HO. HO. HO.

Ve Středu zeměplochy plál sníh modře a zeleně. Na nebi visela Odstředová záře, celé závěsy bledého chladného světla, obklopující ústřední horský masiv, a vrhala na ledovou pustinu strašidelný svit.

Jedna část oné tajemné Aurory Corealis se nadouvala, točila a pak natáhla potrhané křídlo, na jehož konci bylo vidět malou tečku. Když ji oči představivosti přitáhly blíže, změnila se v Truhlíka.

Pomalu poklusával, pak už šel, jen co noha nohu mine, až se nakonec ve vzduchu zastavil docela. Zuzana se rozhlížela na všechny strany.

Pak přece jen našla, co hledala. Na konci údolí, porostlého zasněženými stromy, jasně zářilo něco, co odráželo lesk oblohy.

Kostěný hrad.

Její rodiče si s ní jednou, když jí bylo asi šest let, sedli a vysvětlili jí, že něco takového, jako je Otec prasátek, doopravdy neexistuje, že jsou to takové milé pohádky, které je hezké znát, ale že jsou to právě jen pohádky. A ona jim uvěřila. Všechny ty víly a bubáci, všechny ty krvavé pohádky, plné ohlodaných kostí z pradějin lidstva, nejsou ve skutečnosti skutečné.

Lhali jí. Jak se ukázalo, její vlastní dědeček je více než dva metry vysoký kostlivec. Ne tedy pravý vlastní dědeček z masa a kostí, ale ty kosti se zapřít nedaly.

Truhlík zlehka přistál a rozeběhl se po sněhu.

Byl Otec prasátek bůh? A proč ne? pomyslela si

Zuzana. Vždyť i jemu se koneckonců přinášely oběti. Všechno to sherry a koláče s masem. Hlásal přikázání, odměňoval dobré a věděl o každém všechno. Když jste v něj věřili, přiházely se vám pěkné věci. Někdy byl ve své jeskyni, jindy zase cestoval po obloze...

Věže Kostěného hradu se jí už teď tyčily vysoko nad hlavou. To velké písmeno si každopádně zasloužil.

Viděla v jedné dětské knize jeho obrázek. Navzdory jeho jménu umělec, který dřevořez vytvořil, dokázal, že stavba vypadala... jistým způsobem vesele.

Nebyla veselá. Pilíře u vchodu byly stovku metrů vysoké. Každý ze stupňů schodiště vedoucího ke vchodu byl vyšší než dospělý muž. Stupně byly ze starého ledu a měly šedozelenou barvu.

Z ledu. Ne z kostí. Na tvaru pilířů bylo cosi vzdáleně povědomého, možná že připomínaly nějakou tu stehenní kost a jejich hlavice zase lebky, ale všechno to bylo vytvořeno z ledu...

Truhlíkovi nedělala velikost schodiště žádné potíže. Ne že by se vznášel na zemi, on prostě vzhůru vyběhl po nakloněné rovině, kterou si sám vymyslel.

Nad ledem se prohánět vítr a před sebou hnal obláčky sněhu. Zuzana se rozhlédla po okolních závějích. Smrť po sobě nezanechává stopy, ale ona spatřila napůl zaváté otisky bot. Byla by ochotná se vsadit, že patří Albertovi. A... ano, další stopy sice byly sněhem téměř zasypány, ale zdálo se, že tady stály sáně. Dupala tady nějaká zvířata. Jenže sníh rychle zavál skoro všechny stopy.

Sesedla. Tohle bylo jistě to místo, o němž se mluvilo, ale pořád ještě to nějak nebylo ono. Podle všeho mělo plát jasným světlem a hučet činností a životem, zatímco tady to vypadalo jako v obrovském mauzoleu.

Kousek za pilíři ležela obrovská ledová deska rozbitá na mnoho kusů. Ve stropě po ní zbyl otvor, kterým bylo vidět hvězdy na temném nebi. Ještě když se dívala vzhůru, utrhlo se několik menších kousků ledu a se zaduněním dopadlo do sněhu.

Ve vzduchu se najednou zhmotnil havran a s unaveným pleskotem přeletěl na ledový pahýl nedaleko ní.

"Tohle místo je jako mírnice," poznamenala Zuzana.

"Jo, a bude to moje mírnice..., jestli budu muset... dneska v noci ještě létat," vyrážel ze sebe přerývaně havran, když se mu krysí Smrť svezl ze zad. "Nikdy jsem nepodepsal smlouvu na dálkové lety rychlejší než čas. Měl bych bejt někde v pralese a vyrábět vzrušující ozdobné konstrukce za účelem přilákání samiček."

"To dělají lemčíci," upozornila ho Zuzana. "Kdepak havrani."

"Aha, tak teď už si budeme vyčítat i původ, jo?" zašklebil se havran. "A kromě toho, věříte, že tady postrádám

jídlo?"

Pak protočil své na sobě nezávislé oči každé jiným směrem.

"A kde jsou všechna světla? Kde je ruch a shon? Kde jsou všichni ti veselí malí záprdkové ve špičatých čepicích, červených a zelených šatečkách, kteří sice nepřesvědčivě, ale zato rytmicky buší svými kladívečky do dřevěných hraček?"

"Tohle spíš vypadá jako chrám nějakého hromového boha," řekla Zuzana.

KVÍK.

"To ne, mapu jsem přečetla správně. A mimo to, Albert tady byl taky. Všude kolem je popel a nedopalky cigaret."

Krysák seskočil z pahýlu na zem a chvilku chodil sem a tam s kostěným čeníškem přitisknutým téměř ke sněhu. Po chvíli čenichání zakvičel a vyrazil do šera.

Zuzana ho následovala. Jak si její oči přivykaly na slabé modrozelené šero, všimla si něčeho, co se zvedalo ze země. Byla to jakási stupňovitá pyramida, na jejímž vrcholu bylo mohutné křeslo.

Někde v temnotě za ní se zachvěl a zasténal jeden z pilířů.

KVÍK.

"Tuhle krysa říká, že jí tohle místo nejspíš připomíná nějaký starý důl," tlumočil havran. "Rozumíš, potom, co byl opuštěnej a nikdo se nestará o výdřevu a výztuže a údržbu a tak? My takovejch denně vídáme..."

Aspoň že ty schody mají lidské rozměry, pomyslela si Zuzana a snažila se ho neposlouchat. I sem napadal sníh díky dalšímu otvoru ve střeše. Tady bylo Albertových stop opravdu mnoho.

"Co když starej prasečí Fotřík havaroval se saněma?" nadhodil havran.

KVÍK?

"No, copak by se to nemohlo stát? Prasata nejsou ani náhodou aerodynamický zvířata, nebo snad jo? A se vším tím sněhem, jen si to představte, špatná viditelnost, na poslední chvíli zjistí, že ten mrak, do kterýho se řítí, není mrak, ale hora, pak uvidí chumel vytřeštěnejch chodců v šafránovým oblečení, kteří se na něj dívaj seshora z úbočí, pak BÁC, a je po všem, až na to, že nějací šťastní horolezci přijdou k celýmu kopci jitrnic a najdou černou skříňku."

KVÍK!

"To jo, ale na druhý straně je to přece jenom starej pán. V tomhle věku už by se asi neměl prohánět v oblacích."

Zuzana zatáhla za něco napůl pohřbeného ve sněhu.

Byla to červenobíle pruhovaná cukrová tyčinka.

Rozhrábla nohou sníh hned vedle a našla dřevěného vojáčka v uniformě, která by nebyla nápadná, pokud byste ji měli oblečenou v nočním klubu chameleónů, jejichž jediným koníčkem jsou tvrdé drogy. Další pátrání ještě vyneslo na světlo zlomenou trumpetku.

Ze tmy se ozvalo sténání, skřípění a tichý praskot.

Havran si odkašlal.

"Aby bylo jasno, co krysák myslel tím, když mluvil o starým dole," začal opatrně, "totiž to, že staré doly mají sklony sténat a praštět podobným způsobem, chápeš? Nikdo je prostě neudržuje. Padají do nich různý věci. A vzápětí je z tebe červ pod písečným závalem. Chtěl jsem tím akorát říct, že bychom se tady neměli zbytečně zdržovat."

Zuzana, pohroužená v myšlenkách, šla dál.

Tohle všechno bylo špatně. Celé to místo vypadalo, jako kdyby bylo opuštěné už mnoho let, což samozřejmě nemohla být pravda.

Pilíř nedaleko ní zapraskal a téměř neznatelně se zachvěl. Od stropu se snesla prška ledových krystalků.

Bylo jasné, že to není obvyklé místo. Postavit palác z ledu v takových rozměrech je nemožné. Podobalo se to tak trochu Smrťovu domu. Kdyby Smrť opustil svůj dům na delší dobu, všechny ty pozastavené věci, jako čas nebo fyzikální zákony, by ho převálcovaly. Bylo by to, jako když se protrhne přehradní hráz.

Obrátila se k odchodu a znovu zaslechla ono podivné zasténání. Podobalo se sice zčásti zmučeným zvukům vydávaným ledem, až na to, že led nestává slovy: "Ach, jejky, jejky..."

Ve sněhu ležela postava. Zuzana ji málem minula, protože postava byla oblečena v dlouhém bílém rouchu. Ležela s roztaženýma rukama a nohama, jako kdyby chtěla dělat otisky do sněhu, a pak se jí nechtělo vstát.

Na hlavě měla malou korunku z vinných listů.

A nepřestávala sténat.

Zuzana zvedla hlavu. I tady byla střecha propadlá. Jenže nikdo nemohl spadnout z takové výšky a přežít to.

Rozhodně ne žádný člověk.

Vypadal jako člověk a teoreticky celkem mladě. Jenže to bylo opravdu jen teoreticky, protože i v nedostatečném světle, které se odráželo od sněhu, vypadala jeho tvář jako obličej někoho, komu se z toho už dávno dělá špatně.

"Je vám něco?" zeptala se.

Nehybná postava otevřela oči a upřela pohled vzhůru.

"Přeju si, abych byl mrtev..." zasténala. Kdesi ve stínech budovy se od stropu zřítil ledový balvan velikosti domu a vybuchl v oblaku ostrých ledových úlomků.

"To možná nejste na tak špatném místě," řekla Zuzana. Uchopila mladíka pod pažemi a zvedla ho ze sněhu. "Myslím, že teď uděláme nejlíp, když odsud zmizíme, co říkáte? Tohle místo už se brzo rozpadne na kusy."

"Ach, jejky, jejky..."

Podařilo se mu zachytit se jí jednou rukou kolem krku.

"Můžeš jít?"

"Ach, jejky, jejky..."

"Možná, že by ti pomohlo, kdybys přestal říkat nesmysly a trochu se snažil."

"Mně je to líto, ale jak se zdá, mám ... příliš mnoho nohou. Au."

Zuzana dělala, co mohla, aby ho udržela ve vztyčené poloze, když s potácením, klouzáním a podklesáváním kolen dorazili k východu.

"Moje hlava," řekl mladík. "Moje hlava, moje hlava. Strašně mě bolí. Moje hlava. Mám pocit, jako kdyby mě do ní každou chvíli někdo uhodil. Moje hlava. Kladivem."

A někdo ho opravdu tloukl. V jeho vlhkých kudrlinkách seděl malý skřítek v purpurových a zelených šatičkách a v rukou svíral stříbrné kladívečko. Přátelsky na Zuzanu kývl a znovu udeřil.

"Ach, jejky, jejky..."

"To snad nebylo potřeba!" zvolala Zuzana.

"To mě chceš učit mou práci?" osopil se na ni šotek. "Předpokládám, že ty bys to asi dělala líp, co?"

"Já bych to nedělala vůbec!"

"Jenže někdo to dělat musí," řekl skřítek.

"On je. Součást. Dohody," vysvětloval mladík.

"No, vidíš?" zatetelil se spokojně mrňous. "Mohla bys mi podržet kladívečko, než mu natřu jazyk tady tím žlutým svinstvem?"

"Okamžitě z něj slez!"

Zuzana se pokusila mužíka lapit. Ten ovšem hbitě uskočil, přičemž v jedné ručičce svíral své stříbrné kladívko a napůl se ukryl za nejbližší pilíř.

"Já jsem součástí dohody, já jsem součástí dohody!" ječel.

Mladík si sevřel hlavu rukama.

"Cítím se strašně," řekl. "Nemáte kousek ledu?"

Načež, protože existují jisté zvyklosti a neměnné procesy silnější než obyčejné fyzikální zákony, se budova zřítila.

Pád Kostěného hradu byl majestátní a impozantní, a jak se přihlížejícím zdálo, trval dosti dlouho. Praskaly pilíře, desky stropů klouzaly, led se tříštil a rozpadal. Vzduch nad bortícími se troskami se naplnil mlhou ze sněhu a ledové tříště.

Zuzana všechno pozorovala z okraje lesa. Mládenec, který se opíral o příhodný kmen, otevřel oči.

"To bylo úžasné," vypravil ze sebe.

"To myslíš to, jak se všechno mění zpátky na sníh?"

"Ne, to, jak sis mě hodila na rameno a vyběhla ven. Au!"

"Jo tohle."

Skřípot ledu pokračoval. Padlé sloupy se nepřestaly hýbat, když dopadly na zem, ale dál se rozpadaly na kusy.

Když se usadila ledová mlha, nezbylo tam nic, jen sněhové závěje.

"Jako kdyby to tady nikdy ani nebylo," řekla Zuzana nahlas. Obrátila se ke sténající postavě.

"Dobrá, a teď, co jsi tady dělal?"

"Já nevím. Zrovna jsem otevřel oči. Otevřel jsem oči a byl jsem tady."

"Kdo jsi?"

"Já... myslím, že se jmenuju Žlučoblij. Jsem... ano, jsem oh bůh kocoviny."

"Cožpak existuje i bůh kocoviny?"

"Je to oh bůh," opravil ji. "Když se se mnou lidé setkají, chápeš, obvykle se chytí za hlavu a řeknou: ‚Oh bože...' Kolik vás to tady vlastně stojí?"

"Cože? Jsem tady sama!"

"Aha. Dobrá, dobrá."

"V životě jsem o bohu kocoviny neslyšela..."

"A slyšelas někdy o Vínopijovi, bohu vína? Au..."

"To ano."

"Velký tlusťoch, kolem hlavy věnec z révových listů, a vždycky ho malujou rozchechtaného a se sklenicí v ruce... Au. No a víš, proč je tak spokojený? On a ten jeho přihlouplý ksicht? Protože ví, jak skvěle se bude ráno cítit. Jsem to totiž já, kdo -"

"- mívá kocovinu?" dodala Zuzana.

"A to vůbec nepiju! Au! A kdo končí každé ráno s hlavou v záchodové míse? Ach, jejky, jejky!" Vstal a sevřel si hlavu rukama. "Měl by mít člověk pocit, že má hlavu uvnitř vyloženou psími chlupy?"

"Myslím, že ne."

"No." Žlučoblij se zakýval. "Znáš takové ty lidi, co ráno vstanou a řeknou: Včera večer jsem do sebe nalil patnáct kousků dvanáctek, a když jsem se ráno probudil, měl jsem hlavu čistou jako zvoneček?"

"To ano."

"Ti hnusáci! Mají hlavy čisté, protože jsem to já, kdo se se sténáním probudí v hromadě natráveného guláše! Aspoň jednou, a myslím opravdu aspoň jednou, bych rád ráno otevřel oči a zjistil, že mám hlavu v posteli, a ne přinejmenším v kýblu." Odmlčel se. "Jsou tady v tom lese žirafy?"

"Tady? Neřekla bych."

Zadíval se nervózně přes Zuzaninu hlavu.

"Ani indigově modré, takové protáhlé, co se vždycky rozsvítí a zase zhasnou?"

"To je velmi nepravděpodobné."

"Díky bohu." Znovu se zakýval se a tam. "Promiň, ale obávám se, že budu muset vyhodit snídaní."

"Vždyť je noc!"

"Vážně? V tom případě to asi bude večeře."

Tiše si klekl do sněhu za silným stromem.

"Neutekl jim náhodou z cirkusu?" ozval se hlas z větve nad Zuzaninou hlavou. "Já podle toho, jak umí obrátit kufr naruby."

Po krátké a hlasité mezihře se oh bůh vynořil zpoza stromu.

"Já vím, že musím jíst," vypravil ze sebe s námahou. "Háček je ale v tom, že jediný čas, kdy vidím nějaké jídlo, je ve chvílích, kdy putuje obráceným směrem..."

"A co jsi dělal právě tam?"

"Au? To si mě klidně prohledej," odpověděl oh bůh. "A to jsem ještě měl štěstí, že jsem v ruce nedržel nějakou dopravní značku a v kapse neměl kus dámského prádla." Povzdechl si. "Někdo si někde opravdu skvěle užil," dodal toužebně, "a já bych si přál, abych to byl býval já."

"Radím ti, aby sis dal pořádnýho panáka," prohlásil havran. "Dej si chlup ze psa, kterej pokousal někoho jinýho."

"Ale proč zrovna tam?"

Oh bůh zanechal pokusů zaostřit na havrana. "Já bohužel nevím tak docela přesně, kde je to tvoje tam."

Zuzana se obrátila k místu, kde stával hrad. Byl pryč, zmizel zcela beze stopy.

"Támhle ještě před chvílí stávala jedna velmi důležitá budova," řekla.

Oh bůh opatrně přikývl.

"Já často vídám věci, které tam ještě před chvilkou nebyly," řekl. "A ty skoro pravidelně o chvilku později zmizí. A musím ti říct, že to bývá ve většině případů štěstí. Takže si toho obvykle moc nevšímám."

Chytil se za žaludek a zmizel opět za nejbližším stromem.

Teď je tam jen sníh, pomyslela si Zuzana. Nic než sníh a vítr. Ani náznak trosek.

Znovu ji zaplavila podivná vlna jistoty, že to není tím, že by tady hrad Otce prasátek jednoduše už nebyl. Ne... on tady nebyl nikdy. Žádné trosky, žádné stopy.

Bylo to velmi zvláštní místo. Tady měl podle pověstí žít Otec prasátek. Což bylo velmi divné, když se nad tím člověk zamyslel. "Ani co by se za nehet vešlo to tady nevypadalo jako místo, kde by žil štědrý výrobce hraček, přítel všech dětí a starý veselý pán. Vítr skučel ve větvích stromů za nimi. Z větví klouzaly sněhové návěje. Ze tmy občas zazněly zvuky, které se podobaly dusotu kopyt.

Ze sněhové závěje vyskočila malá pavoučí postavička a přistála oh bohovi na hlavě. Obrátila korálkové oko k Zuzaně a zaskřehotala: "Všechno dobrý?" Na ta slova odněkud skřet vytáhl své kladívko. "Někteří z nás prostě musí pracovat, chápeš, i když jsme metaforického... ne, spíš folklorního původu."

"No tohle, okamžitě běž pryč!"

"Jestli si myslíš, že jsem zlej, tak počkej, až uvidíš růžový slony," ušklíbl se mužík.

"Nevěřím ti."

"Vylezou mu vždycky z uší, poletujou mu kolem hlavy a při tom cvrlikají."

"Hm," ozval se havran a z hlasu mu čišela ironie, "to spíš vypadá na červenky. A ty jsou všeho schopný."

Oh bůh zasténal.

Zuzana najednou cítila, že ho nemůže opustit. Byl to člověk. No, přesněji řečeno měl lidskou podobu. Tedy, každopádně měl dvě ruce, dvě nohy. Tady by jistě umrzl. Je pravda, že bohové, a jistě i oh bohové, pravděpodobně nemohou umrznout, jenže takhle lidé nepřemýšlejí. Za takových podmínek prostě nemůžete někoho jen tak opustit. Byla pyšná na tuhle zcela normální a logicky lidskou myšlenku.

Kromě toho by mohl znát odpovědi na některé otázky. Stačilo, aby ho udržela v bdělém stavu alespoň tak dlouho, aby jejím otázkám porozuměl. Ze stínů na okraji pralesa je pozorovaly zvířecí oči.

Pan Krumple seděl na mokrých schodech a vzlykal. Nedokázal se k oddělení hraček dostat blíž. Kdykoliv se o to pokusil, vyzvedl ho dav ze země a proud lidí ho znovu vynesl na okraj zástupu.

Někdo řekl: "Vrchol večera, co, šéfe", a když Krumple zvedl hlavu, spatřil před sebou malou a velmi nepravidelně tvarovanou postavu, která se k němu zmíněnými slovy obrátila.

"Vy jste jeden ze skřítků?" zeptal se, když v duchu vyčerpal všechny ostatní v úvahu přicházející eventuality.

"Ne, pane, abych vám řekl pravdu, nejsem skřítek. Abych se vám přiznal, jsem desátník Nóblhóch z Hlídky. A tohle je svobodník Postihnout, pane." Podivný tvor pak nahlédl do papíru, který svíral v horní končetině. "Vy jste pan Skrupule?"

"Krumple!"

"Jo, to je ono. Poslal jste běžce na strážnici, pane, a my jsme na vaši žádost, jak vidíte, zareagovali s doporučeníhodnou rychlostí," pokračoval desátník Nóblhóch. "A to navzdory faktu, že je podvečer Svátku prasečí hlídky, což má za následek mnoho podivnejch událostí, ale, a což je nejdůležitější, že máme na strážnici prasečnicový večírek, při němž všichni hoši dusej pivo a trhaj kořalu, prostě si to lejou do hlavy. Ale to je v pořádku, protože Myčák, to je tady svobodník Postihnout, nepije, pane, jelikož je to proti jeho víře, a já přestože piju, pane, přihlásil jsem se dobrovolně, protože je to moje občanská povinnost, pane."

Noby předvedl jakýsi pozdrav, o němž se domníval, že je to řízné zasalutování. Nedodal už: "A když se o svátkách vydá hlídka posloužit takovýmu zazobanci, jako jseš ty, předpokládá se, že si velící důstojník skupiny přijde na nějakou tu láhev nebo dvě, nebo na nějaký jiný hmatatelný důkaz vděčnosti", protože to už za něj říkal celý jeho postoj. Dokonce i Nobyho uši byly ztělesněním očekávání.

Naneštěstí nebyl pan Krumple v nijak zvlášť chápavé náladě. Vstal a ukázal roztřeseným prstem k vrcholku schodiště.

"Chci, abyste zašli tam nahoru," řekl, "a zatkli ho!"

"Zatkli koho, pane?" zajímal se Noby.

"Otce prasátek!"

"A proč pane?"

"Protože sedí tam nahoře ve své jeskyni a mýrnix týrnix rozdává dárky!"

Desátník Nóblhóch se nad tím zamyslel.

"Nedal jste si už nějakou tu skleničku na oslavu, pane?" řekl pak hlasem, v němž se chvěla naděje.

"Jsem abstinent!"

"To je velmi moudré, pane," přikývl spokojeně svobodník Postihnout. "Alkohol jest dehtem lidské duše. Janerad, kniha druhá, verš dvaadvacet."

"Promiňte, pane, ale tady s vámi nějak nedokážu držet krok," zachmuřil se desátník Nóblhóch a zatvářil se užasle. "Já si vždycky myslel, že Otec prasátek má rozdávat dárky, nebo se mýlím?"

Tentokrát se pan Krumple zarazil a nějakou chvíli o tom přemýšlel. Až dosud se mu totiž nepodařilo srovnat si všechny události v hlavě, takže nebyl s to posoudit nic jiného než jejich základní špatnost.

"Ale tohle není skutečný Otec prasátek!" prohlásil. "Ano, to je ono! Je to falešný Otec!"

"A víte, že já si vždycky myslel něco podobného?" přikyvoval Noby. "Myslel jsem si, že každý rok stráví Otec prasátek alespoň čtrnáct dní v umělé jeskyni v obchodním domě v Ankh-Morporku? A že se tam pěkně zapotí? Aha! Ale asi ne. Asi je to jenom nějaký penzista s falešným plnovousem, co?"

"Víte, já chtěl říct, že... to není ten Otec prasátek, kterého tady obvykle míváme," vysvětloval Krumple a snažil se dostat na pevnější půdu. "On se sem prostě vetřel!"

"Ale, tak jiný falešný Otec? Ne ten pravý falešný?"

"Správně... ano... ne..."

"A začal rozdávat dárky?" ujišťoval se Noby.

"No vždyť to říkám! To je přece Zločin, ne?"

Desátník Nóblhóch si zamnul nos.

"No, skoro," přikývl, protože se nechtěl s konečnou platností připravit o šanci na dar nebo slavnostní remuneraci.

Ale pak mu najednou svitlo. "On rozdává vaše zboží!"

"Ne! Vůbec ne, on si to všechno přivezl s sebou!"

"Ale? No, kdyby rozdával vaše zboží, pak bych okamžitě viděl, kde je zakopaný pes. To je jasná známka provedeného zločinu, když chybí nějaký zboží, to jo. Ale když se někde nějaký věci objeví - nóó, tak to je choulostivá věc. Pokud to samozřejmě nejsou věci jako nohy nebo ruce. Měli bychom pevnější zem pod nohama, kdyby vám to zboží kradl."

"Tohle je obchod," prohlásil pan Krumple, který se v myšlenkách dostal ke kořeni celého problému. "Tady se zboží zadarmo nedává. Copak můžeme počítat s tím, že si u nás někdo něco koupí, když tady nějaká osoba stejné zboží rozdává? Teď prosím běžte a vyveďte ho odsud."

"Jo jako myslíte, abysme tak nějak Otce prasátek třeba zatkli?"

"Ano!"

"V předvečer Svátku prasečí hlídky?"

"Ano!"

"Ve vašem obchodě?"

"Ano!"

"Před všema těma dětma?"

"A-" pan Krumple zaváhal. Ke své hrůze si uvědomil, že na tom, co desátník Nóblhóch říká, proti veškeré pravděpodobnosti něco je. "Vy si myslíte, že by to nevypadalo dobře?"

"Těžko říct, jak by to mohlo vypadat, pane."

"Nemohli byste to provést nějak pokradmu?"

"Hmm, tedy pokradmu, ano, to bychom mohli zkusit," odpověděl desátník Nóblhóch. Věta zůstala viset ve vzduchu s rozpačitě rozhozenýma rukama.

"Zjistili byste, že nejsem nevděčný," dodal konečně pan Krumple.

"Nechte to na nás," usmál se desátník, kterému vítězství vlilo novou energii do žil. "Vy si pěkně zajděte do své kanceláře, uvařte si hrnek čaje a my to během chvilky vyřídíme. Uvidíte, že nám budete moci být vděčný."

Krumple na něj vrhl pohled muže zmítaného vážnými pochybnostmi, ale nakonec se skutečně vydal do své kanceláře. Desátník Nóblhóch si spokojeně zamnul ruce.

"Vy tam u vás, odkud jsi, nemáte žádný takový svátky, že ne, Myčáku?" zeptal se, když stoupali po schodišti do prvního patra. "Podívej se na ten koberec, člověk by skoro řekl, že jim ho pochcalo prase..."

"My tomu říkáme Půst Sv. Janerada," odpověděl mu Postihnout, který pocházel z Omnie. "Ale není to příležitost k podporování pověr a odporného komercionalismu. My se prostě v rodinách sejdeme k tiché modlitbě a

společnému posezení."

"Co, krocan, kuřata, ryby a tak dál?"

"Je to půst, desátníku Nóblhóchu. My nic nejíme."

"No dobrá. Každý podle své chuti, ne? A aspoň nemusíte vstávat brzo ráno jen proto, abyste zjistili, že cokoliv jste se chystali upéct, je tak velké, že se vám to nevejde do trouby. Dárky taky ne?"

Spěšně ustoupili stranou, když po schodech kolem nich rychle sbíhaly dvě děti, které mezi sebou nesly obrovský model lodi.

"Někdy si můžeme vyměnit nová náboženská kázání vydaná tiskem a děti samozřejmě dostávají výtisky Knihy Janeradovy," pokračoval svobodník Postihnout. "Někdy dokonce s obrázky," dodával opatrným způsobem člověka, který hovoří o autoritou povoleném potěšení.

Kolem procupitala malá holčička, která si nesla medvěda většího, než byla sama. Růžového.

"Mně vždycky dávaj sůl do koupele," postěžoval si Noby, "a mýdlo a pěnu do koupele a rostlinný přísady do koupele a tuny různejch věcí do koupele, a já nemám ani šajna proč, protože já se skoro vůbec nekoupu. Člověk by si myslel, že jim to dojde, co říkáš?"

"Já říkám, že je to odporné," prohlásil svobodník Postihnout.

V prvním patře hučel dav.

"Pch, podívej se na ně. Když jsem byl dítě já, tak mně pan Otec prasátek nepřinesl nikdy nic," řekl desátník Nóblhóch a zachmuřeně pozoroval děti. "A věšel jsem si punčochu pravidelně, každý svátky. Nikdá v ní nic nebylo, akorát jednou se mi do ní můj táta vyzvracel." Sundal si helmu.

Noby nebyl v žádném případě hrdina, ale teď se mu najednou v oku zablesklo jako člověku, který viděl příliš mnoho prázdných a jednu příliš plnou punčochu. Z jakési nedostatečně zahojené rány na jeho malé okoralé duši byl stržen strup.

"Jdu na to," zavrčel.

V prostoru mezi Velkou síní univerzity a vstupními vraty je rozlehlý kruhový vestibul, kterému se říká Vzpomínka na arcikancléřovo střevo, i když nikdo neví proč, stejně jako nikdo neví, proč tam musí být podle prastaré tradice položen každou druhou středu do výklenku vysoko ve zdi malý bochánek s rozinkami a jeden měďák*. Výsměšek stál uprostřed a zíral vzhůru

"Řekněte mi, starší pAsáku, je pravda, že jsme na hostinu ke Svátku prasečí hlídky nikdy nepozvali žádnou ženu?"

"Samozřejmě, že jsme nikdy žádnou nepozvali, arcikancléři," přikývl starší pAsák. Zvedl pohled k prachem pokrytým trámům a zapřemýšlel, co tam upoutalo Výsměškův pohled. "U všech bohů, samozřejmě že jsme je nikdy nezvali. Ženské vždycky pokazí celou zábavu, to říkám já."

"A všechny služebné vždycky dostaly až do půlnoci volno?"

"Velmi úctyhodný zvyk, to říkám já," opakoval starší pAsák a cítil, jak mu tuhne za krkem.

"Tak mi řekněte, proč támhle nahoru rok co rok věšíme otýpku toho zatraceného jmelí?"

Starší pAsák, s hlavou stále zvednutou, se otáčel kolem dokola.

"No, jak bych... tedy... víte, je to... jaksi..., je to symbolické, arcikancléři."

"Ano?"

Starší pAsák vycítil, že se od něj očekává něco víc. Zatápal v zaprášených vikýřích svého vzdělám.

"To listí, rozumíte..., to je symbol... zelené, zatímco ty bobule..., chápete... tedy ve skutečnosti, ano, ty bobule symbolizují..., jsou symbolem bílé. Tak. Zelená a bílá. To je silná symbolika."

Čekal. Naneštěstí nečekal zbytečně.

"A čeho?"

Starší pAsák se rozkašlal.

"Nejsem si tak docela jistý, že to musí být něčeho," odpověděl.

"Tak?" Arcikancléř se na chvilku zamyslel a pak

dodal: "Takže bychom mohli říci, že bílá a zelená symbolizují malou cizopasnou rostlinu?"

"Ano, to jistě," souhlasil starší pAsák.

"Takže jmelí vlastně symbolizuje jmelí?"

"Přesně, arcikancléři," souhlasil starší pAsák, který viděl, že má na mále.

"Legrační věc, tohleto," pokračoval zamyšleným hlasem arcikancléř. "Tohle konstatování je buď tak hlubokomyslné, že by trvalo celý život, než by člověk pochopil každou částečku jeho významu, nebo je to absolutní volovina. Tak by mě zajímalo, co z toho to opravdu je."

"Mohlo by to být oboje," snažil se starší pAsák zoufale.

"A tahle poznámka je buď nesmírně bystrá, nebo velmi banální."

"No, mohla by být to i -"

"Neškrábejte to, pAsáku."

Na vstupní vrata někdo zabušil.

"Aha, to budou zpěváci chrochtovníci," řekl starší pAsák, vděčný za to přerušení. "Každý rok chodí k nám jako k prvním. Mně osobně se vždycky nejvíc líbila ta ‚Chlapci jako lilie', znáte ji."

Arcikancléř naposled zvedl hlavu ke kytici jmelí pod stropem, vrhl na zářícího pAsáka přísný pohled a otevřel malá dvířka v hlavních vratech.

"Tak abych vám to řekl rovnou, chrochtovníci, já na nějaké -" začal. "Oh. No musím říct, že jste si mohl vybrat

lepší čas..."

Postava v černém plášti s kápí prošla dřevem zavřených vrat a na rameni nesla něco jako zplihlý pytel.

Starší pAsák rychle ustoupil.

"Oh... dnes ne... dnes v noci ne..."

Teprve pak si všiml, že to, co měl za roucho, je dole zdobeno aplikací z černé krajky a kápě, i když to byla kápě, byla mnohem stylovější a elegantnější než ta, se kterou si ji na první pohled spletl.

"Zastavila jste se jen tak, nebo jste tady služebně?" zeptal se Výsměšek.

Zuzana si shrnula kápi z hlavy.

"Potřebuju vaši pomoc, pane Výsměšku."

"Vy jste..., nejste vy Smrťova vnučka?" řekl Výsměšek. "Nesetkali jsme se několikrát -" "Ano," přerušila ho s povzdechem Zuzana.

"A... vy mu stále pomáháte, ehm..." Jeho pozvednutá obočí ukázala na nehybnou postavu na jejím rameni.

"Potřebovala bych, abyste ho vzkřísili," vysvětlila mu.

"To máte na mysli nějaký zázrak?" ozval se starší pAsák, který se držel za Výsměškovými zády.

"On není mrtvý," vysvětlila Zuzana. "Jen odpočívá."

"To říkají o všech," mávl rukou starší pAsák.

Výsměšek, který byl poměrně praktický, pozvedl oh bohovi hlavu. Ozvalo ze zasténání.

"Vypadá, jako kdyby byl tak trochu pod parou," řekl.

"Je to bůh kocoviny," svěřila mu Zuzana. "Oh bůh kocoviny."

"Vážně?" podivil se Výsměšek. "Já nikdy žádnou kocovinu neměl. Nevěřila byste, ale můžu pít celou noc a ráno jsem čerstvý jak sedmikráska."

Oh bůh pomalu otevřel oči, otočil pohled k Výsměškovi a začal ho bušit oběma pěstmi do prsou.

"Ty mizernej, hnusnej lumpe! Já tě nenávidím, nenávidím, nenávidím -"

Oči se mu zase zavřely a oh bůh sklouzl na zem.

"Co to mělo být?" zeptal se užaslý Výsměšek.

"Myslím, že to byla jistá nervová reakce," odpověděla Zuzana diplomaticky. "Dnes v noci se děje něco opravdu moc ošklivého. Doufám, že právě on by mi mohl alespoň zčásti vysvětlit, o co jde. Ale nejdřív musí začít normálně myslet."

"A to jste ho přinesla sem?" podivil se Výsměšek.

HO. HO. HO. SAMOZŘEJMĚ. ZDRAVÍM TĚ, MALÉ DÍTĚ JMÉNEM ROHOVÍN BRADAVČÁK, MOC HEZKÉ JMÉNO, STÁŘÍ SEDM, JE TO TAK? VÝBORNĚ. ANO, JÁ VÍM, ŽE TO UDĚLALO. ANO. VŠUDE PO TÉ ČISTÉ PODLAZE. TO JE TAKOVÁ VĚC, KTEROU SKUTEČNÁ PRASATA DĚLÁVAJÍ, VÍŠ? NO NO, TO NIC, UŽ O TOM NEMLUV. TAK HEZKÝ SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY A BUĎ HODNÝ. JÁ DOBŘE VÍM, JESTLI JSI HODNÝ NEBO ZLOBÍŠ, TO MI VĚŘ. HO. HO. HO.

"No, musím přiznat, že jste jim do těch jejich malých životů vnesl něco opravdu kouzelného," zabručel Albert, když bylo spěšně odvedeno další dítko.

TEN VÝRAZ NA TĚCH MALÝCH TVÁŘIČKÁCH MI DĚLÁ MOC DOBŘE, prohlásil Otec prasátek.

"Myslíte tu směs strachu a úžasu a tu nerozhodnost, jestli se mají smát, plakat, nebo si pustit do gatí?"

ANO. TO JE TO, ČEMU JÁ ŘÍKÁM VÍRA.

Přenesli oh boha do Velké síně a položili ho na lavici. Kolem se shromáždil výkvět staršího mágstva. Do posledního muže byli připraveni pomoci těm, kdož byli méně šťastní než oni, aby tak zůstali.

"Vím, co je na kocovinu nejlepší," ozval se děkan, který se cítil ve společenské náladě.

V očekávám k němu pozvedli pohledy.

"Když se předtím člověk pořádně opije!" řekl.

Pak se rozhlédl po přítomných a rozzářil se.

"To byla dobrá slovní hříčka, co říkáte?" dodal, aby zmírnil nenaložené ticho, které se rozhostilo kolem.

"To jsme se zasmáli," zavrčel Výsměšek. Obrátil se k děkanovi zády a znovu se zamyšleně zadíval na oh boha.

"Říká se, že jsou na ni dobrá syrová vejce -" vrhl ošklivý pohled na děkana, "tedy, myslím tím, že jsou špatná pro kocovinu," uvažoval nahlas. "A taky čerstvá pomerančová šťáva."

"Klačská káva," ozval se rozhodným hlasem lektor Zaniklých run.

"No jo, ale tenhle chlápek nemá jenom svoji kocovinu, on má kocovinu všech," upozorňoval Výsměšek.

"Já zkoušel kdeco," mumlal oh bůh. "Vždycky se mi po tom chce spáchat sebevraždu a zvracet."

"Směs hořčice a ředkve?" ozval se profesor Neurčitě mlhavých studií. "Rozmíchat ve smetaně. A přidat pár tlučených ančoviček."

"Co jogurt?" přiložil si své polínko kvestor.

Výsměšek se na něj užasle podíval.

"To znělo skoro rozumně," rozhlédl se. "Dobrá práce. U toho bych na vašem místě zůstal, kvestore. Hmm. Pokud si vzpomínám, tak můj strýc klel při omáčce Ohó-ohó," dodal.

"Myslel jste jistě, že se s ní zaklínal?" ujišťoval se lektor Zaniklých run.

"Nejspíš oboje," odpověděl mu Výsměšek. "Pamatuju si, jak jednou vypil v rámci léčebné kúry té omáčky celou láhev, a zdá se, že ho to skutečně vyléčilo. Když ho přišli připravit do rakve, vypadal velmi mírumilovně."

"Vrbová kůra," ozval se zase kvestor.

"To je skvělý nápad," připojil se lektor Zaniklých run. "To se dává jako analgetikum."

"Ano? No, možná, ale pravděpodobně by bylo lepší podat mu to ústy," řekl Výsměšek. "Poslyšte, kvestore, cítíte se dobře? Zdáte se mi nějak hrozně při sobě."

Oh bůh otevřel krustou slepené oči.

"A je jisté, že mi to všechno pomůže?" zamumlal.

"Spíš by tě to zabilo," prohlásila Zuzana.

"Ano? Výborně."

"Mohli bychom přidat Englebertův zesilovač," navrhl děkan. "Vzpomínáte, jak ho Afekt použil na svůj hrách? Každý z nás stačil sníst sotva jediný!"

"A nedokázali byste spíš udělat něco víc... magického?" zajímala se, Zuzana. "Odčarovat z něj ten alkohol, nebo něco takového?"

"To ano, jenže teď už to přece není alkohol, že?" upozornil ji Výsměšek. "Teď už se proměnil v celou řadu jednotlivých malých jedů, které mu křepčí v játrech."

"Stačil by na to Spoldův nesměsitelný separátor," napadlo lektora Zaniklých run. "A jak je to jednoduché. Člověk skončí s kádinkou plnou všech těch nedobrot. Vůbec to není těžké, když vám nevadí vedlejší účinky."

"A jaké jsou ty vedlejší účinky?" zajímala se Zuzana, která už se s mágy setkala předtím.

"Ten hlavní je, že na to, co zbude z toho člověka, stačí o něco větší kádinka," informoval ji lektor Zaniklých run.

"Živé?"

Lektor Zaniklých run zkřivil tvář a rozhodil ruce. "V širším slova smyslu ano," přikývl. "Živé tkáně, každopádně. Ale zaručeně střízlivé."

"Myslím, že máme na mysli něco, co by ho ponechalo v původní podobě a naživu," zavrtěla hlavou Zuzana.

"No, to jste měla říct..."

Pak děkan vyslovil onu posvátnou mantru, která měla tak mocný vliv na rozvoj vědění ve všech dobách.

"A co kdybychom to všechno jednoduše smíchali dohromady a počkali, co to s ním udělá?" řekl.

A Výsměšek na to zareagoval zcela tradičním způsobem.

"Myslím si, že za pokus by to stálo."

Velký skleněný pohár určený k léčení byl postaven na stupínek uprostřed místnosti. Mágové rádi dělají obřad téměř z čehokoliv, ale podvědomě cítili, že jestliže mají vyléčit největší kocovinu na světě, je třeba to udělat stylově.

Zuzana a Žlučoblij přihlíželi tomu, jak byly do poháru přidávány jednotlivé ingredience. Když byla nádoba plná asi z poloviny a její obsah měl zhruba hnědooranžovou barvu, udělal lektvar něco jako žbrumm.

"No, mám pocit, že tím jsme to moc nevylepšili," prohlásil lektor Zaniklých run.

Englebertův zesilovač byl poslední přísadou. Děkan spustil do poháru nazelenalou světelnou kouli, která se okamžitě ponořila pod hladinu. Jediný viditelný výsledek byl ten, že se po stěnách poháru vyplazily purpurové bubliny, přetekly přes okraj a přepadávaly na zem.

"A to je ono?" zeptal se oh bůh.

"No, myslím, že s tím jogurtem to nebyl zrovna nejlepší nápad," přemýšlel nahlas děkan.

"Tak tohle já pít nebudu," prohlásil Žlučoblij rozhodně a vzápětí si znovu sevřel hlavu.

"Ale co víme, bohové jsou prakticky nesmrtelní, že?" nadhodil jen tak mimochodem děkan.

"No výborně," zasténal Žlučoblij. "A proč mi teda rovnou nezkusíte nacpat nohy do mlýnku na maso."

"No, jestli si myslíte, že by to pomohlo..."

"Předpokládal jsem jistou dávku neochoty ze strany pacienta," řekl arcikancléř. Smekl klobouk a z kapsičky v jeho podšívce vylovil malou křišťálovou kouli. "Podívejme se, co dělá v tomto okamžiku bůh vína, ano? Najít takového zábavymilovného boha, jako je on, by nemělo být nijak zvlášť těžké, a navíc za takového večera, jako je ten dnešní..."

Dýchl na sklo a vyleštil oblý povrch. Pak se mu na tváři objevil spokojený úsměv.

"Tady ho máme, toho vykuka! Sedí na Dunmanifestinu, myslím. Ano... ano... polehává na gauči a je obklopen nahými menádami."

"Čím že to?" zarazil se děkan. "Maniaky?"

"On myslí... vzrušujícími mladými ženami," vysvětlila mu Zuzana. A měla dojem, že mezi mágy došlo k viditelnému oživení, které se projevilo v jejich co možná nejnenápadnějším, ale současně co nejtěsnějším semknutí se kolem křišťálové koule.

"Nedokážu přesně poznat, co to vlastně dělá..." řekl Výsměšek.

"Dovolte, třeba to poznám já," protlačil se kupředu profesor Neurčitě mlhavých studií plný dychtivosti. Výsměšek se napůl pootočil, aby udržel kouli z jeho dosahu.

"Aha, už je to jasné," řekl zvučným hlasem. "Pije. Vypadá to na pivo ležák, a co je tohle? Jako kdyby to bylo nějaké hutné sladké víno..."

"Ach, jejky,jejky..." zasténal oh bůh.

"A ty mladé ženy, o kterých -" začal lektor Zaniklých run.

"Na stole vidím další láhve," pokračoval Výsměšek. "Támhle ta... no jistě, to by mohla být mačkadlice, která, jak jistě víte, se dělá z jablek -"

"Hlavně z jablek," opravil Výsměška děkan. "Ale abychom se vrátili k těm ubohým děvčatům -"

Oh bůh se svezl na kolena.

"...hm, a támhle vidím nějaký nápoj, a věřili byste, že v láhvi plavou nějací červi..."

"Ach, jejky, jejky..."

"...támhle! Támhle je prázdná veliká sklenice, nevidím přesně, co v ní bylo, ale zůstal v ní papírový deštníček. A pár višní na špejli. Ano a taková veselá opička."

"...áách..."

"... samozřejmě je tam ještě mnoho dalších skleniček," pokračoval Výsměšek nadšeně. "Co sklenička, to jiná barva, věřili byste tomu? Takové ty dobroty vyráběné z melounů, kokosových ořechů, čokolády a takových těch věciček. A víte, co je na tom nejlegračnější? Všechny ty sklenice na stole jsou alespoň půllitrové..."

Žlučoblij se zvedl a popošel ke stupínku.

"Tak dobře," zasténal, "já tu mizernou břečku vypiju."

"Ještě není úplně hotová," zarazil ho Výsměšek. "Ano, děkuju ti, Afekte."

Afekt, který před sebou tlačil vozík, se tiše přiblížil ke stupínku s pohárem. Na vozíku byla velká kovová mísa a v ní ve vrstvě drceného ledu stála malá lahvička.

"Právě před chvílí jsem to vyrobil pro slavnostní večeři," řekl Výsměšek. "Zatím se to ještě nemělo čas uležet."

Odložil křišťálovou kouli a z klobouku vylovil pár silných rukavic.

Mágové se od něj najednou vzdálili tak rychle, že skupina shora připomínala zrychlené záběry rozvíjejícího se květu. V jedné chvíli se tísnili kolem Výsměška a vzápětí už se ukrývali za různými kusy těžkého nábytku.

Zuzana měla pocit, že se účastní nějakého obřadu, jehož pravidla nikdo neuznal za vhodné jí vysvětlit.

"Co je to?" zeptala se, když Výsměšek opatrně pozvedl lahvičku.

"To je omáčka Ohó-ohó," vysvětlil jí Výsměšek. "Nejlepší dochucovadlo známé člověku. Nejšťastnější společník masa, ryb, zvěřiny, vajec a mnoha rozličných chodů zeleninových. Není však zcela bezpečné používat ji, když se na lahvičce sráží vlhkost." Chvilku lahvičku pozoroval, pak její povrch přetřel palcem a vyloudil tak skřípavě vrzavý zvuk. "Na druhé straně," pokračoval vesele "Jestliže tady připravujeme lék typu Uzdrav nebo zabij, pak máme, jestliže je pacient prakticky nesmrtelný, reálnou šanci na vítězství."

Přitiskl zátku palcem do hrdla lahvičky a zuřivě protřepal obsah. Ozval se náraz, protože se profesor Neurčitě mlhavých studií a starší pAsák pokusili současně vlézt pod jeden stůl.

"A jak se zdá, tak tihle dva jsou z jakéhosi důvodu proti tomu," dodal Výsměšek a přistoupil k poháru.

"Já mám raději omáčku, která se nechová tak, že minimálně půl hodiny po jejím požití nesmíte dělat žádné náhlé pohyby," zabručel děkan.

"A která se nehodí jako trhavina k rozbíjení menších balvanů," tiše se připojil lektor Zaniklých run.

"Nebo jako neselektivní herbicid k ničení hluboce zakořeněných plevelů," přidal se profesor Neurčitě mlhavých studií.

"A kterou už vlády tří měst postavily mimo zákon," huhlal lektor Zaniklých run.

Výsměšek opatrně odzátkoval lahvičku. Ozval se krátký sykot nasávaného vzduchu.

Pak nechal skanout do poháru několik kapek. Nic se nestalo.

Přidal poněkud štědřejší dávku. Směs zůstávala až tvrdohlavě netečná.

Výsměšek podezřívavě přičichl k hrdlu lahvičky.

"Tak mě napadlo, jestli jsem přidal dost strouhané wahúni?" řekl a po krátkém zaváhání obrátil lahvičku vzhůru nohama a většinu šťávy nechal skanout do směsi.

Hustá tekutina jednoduše udělala žbrrumm.

Mágové začali vstávat, oprašovali se a vrhali jeden na druhého rozpačité úsměvy lidí, kteří vědí, že právě zafungovali jako synchronizované mužstvo ve hře Udělejme-ze-sebe-pitomce.

"Vím, že to čertovo lejno tady máme už dlouho." Smutně obrátil lahvičku od omáčky dnem vzhůru a zasmušile na ni zíral.

V jejím hrdle se najednou objevil slaboučký pramínek omáčky a na okraji hrdla se vytvořila malá vypuklina.

Všechny mágské hlavy, jakoby přitahovány neviditelnými provázky, se obrátily tím směrem.

Mágové by nebyli mágy, kdyby alespoň občas nedokázali nahlédnout kousek do budoucnosti.

Oblina se pomalu zvětšovala, pak se začala protahovat, pomalu na sebe brala kapkovitý tvar a většina přítomných mágů se obrátila a s rychlostí na muže obdařené tolika lety a ještě více centimetry v pase nevídanou se začali vrhat na podlahu.

Kapka se utrhla a dopadla.

Udělalo to žbrrumm.

To bylo všechno.

Výsměšek, který stál nehybný jako socha, si s úlevou vydechl.

"No, nevím," řekl nakonec. "Byl bych rád, kdybyste vy, hoši, alespoň někdy ukázali, že máte nějakou páteř, a ne se -"

Ohnivá koule ho srazila na zem. Pak se vznesla ke stropu, kde se roztáhla do šířky a s tichým plesknutím zmizela. Zanechala po sobě jen otvor s pravidelně odchlípnutou omítkou na okraji, který vypadal jako květ chryzantémy.

Místnost naplnilo jasné bílé světlo. A bylo slyšet jakýsi zvuk.

CINK. CINK.

SSŠŠš...

Mágové riskovali pohled přes rameno.

Pohár teď svítil, byl plný tekuté záře, která tiše pobublávala a vysílala na všechny strany jiskry, podobné otáčejícím se démantům.

"No tohle..." vydechl lektor Zaniklých run.

Výsměšek se zvedl z podlahy. Mágové se většinou uměli skvěle koulet, ale i kdyby se jim to právě nedařilo, byli většinou natolik polstrovaní, že se mohli odrážet a poskakovat.

Výkvět univerzity se začal pomalu stahovat zpět k poháru a za ním se na stěnách prodlužovaly temné stíny, tvořené ostrou září.

"No, tak co je to?" zajímal se děkan.

"Pamatuju si, že otec mi dal kdysi několik velmi vzácných rad o pití," vzpomněl si Výsměšek. "Říkal mi: Synu, nikdy nepij žádné pití, které je ozdobené papírovým paraplíčkem, nikdy nepij nic, co by mělo nějaký komický název, a nikdy nepij to, co změní barvu, když se do toho přidá poslední ingredience. A nikdy, ale opravdu nikdy nedělej tohle -"

A vstrčil do poháru prst.

Vytáhl ho s jedinou malou kapkou na konci.

"Buďte opatrný, arcikancléři," varoval ho děkan. "To, s čím pracujete, může představovat koncentrovanou střízlivost!"

Výsměšek se zarazil s prstem na půli cesty k ústům.

"Dobrá připomínka," přikývl. "Teď, ve svém věku, už nestojím o to začínat znovu jako střízlivý." Rozhlédl se kolem. "Jak obvykle testujeme takovéhle věci?"

"Většinou si vyžádáme dobrovolníky z řad studentů," řekl děkan.

"A co se stane, když se nám nikdo nepřihlásí?"

"Stejně jim to dáme."

"Není to trochu neetické?"

"Ne, když jim to neřekneme, arcikancléři."

"Aha, skvěle."

"Já to vyzkouším," zamumlal oh bůh.

"Něco, co namíchali tihle mago - mágští gentlemani?" řekla Zuzana. "Vždyť tě to může zabít!"

"Předpokládám, že ty jsi asi nikdy neměla kocovinu, co?" řekl oh bůh. "Jinak bys nevykládala takové pitomosti."

Připotácel se k poháru, na druhý pokus se mu ho podařilo uchopit a větší část z něj vypít.

"Tak, a teď bude ohňostroj," komentoval to havran ze Zuzanina ramene. "Plameny z úst, výkřiky, ruce sevřené na krku, hlava pod proudem studené vody a všechny takové ty věcičky -"

Smrť ke svému úžasu zjistil, že mu jednání se členy fronty dělá neobyčejné potěšení. Jen málokdy předtím se setkal s někým, kdo by byl rád, že ho vidí.

DALŠÍ! A JAK SE JMENUJEŠ TY, MALIČKÝ... Smrť zaváhal, ale sebral se a zaútočil... MALIČKÁ OSOBO?

"Noby, Nóblhóch, Otče prasátek," řekl Noby. Zdálo se mu to, nebo bylo to koleno, na němž seděl, opravdu mnohem kostnatější, než by mělo být? Jeho zadek se chvíli dohadoval s mozkem, ale nakonec si na ně Noby sedl a byl pokoj.

A BYL JSI HODNÝ CHLA... HODNÝ TRPA... HODNÝ SKŘ... HODNÝ JEDINEC?

A Noby najednou zjistil, že ztratil kontrolu nad vlastním jazykem. Ten, bez Nobyho vůle a ve strašlivém napětí, řekl:

"Jo."

Snažil se trochu vzpamatovat, zatímco mocný hlas pokračoval. NO, PAK PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE BY SIS PŘÁL DÁREK VHODNÝ PRO HODNÉHO ČLOV... PRO HODNOU OBL... PRO HODNÉHO SAMEČKA?

Aha, a teď ti ubalím jednu do žeber, pudeš se mnou, ty starej plesnivče, vsadím se, že už si dávno nepamatuješ ten sklep z druhý strany domu kalounkáře ve Staroobuvnický, co? Všechny ty rána Svátku prasečí hlídky, když jsem se budil v zimě a viděl, že mi zase někdo udělal díru do toho mýho mizernýho malýho světa?

Tahle slova se sice Nobymu formovala v krku, ale než se dostala k hlasivkám, byla převálcována něčím podivným a k Nobyho úžasu se změnila v:

"Jo."

NĚCO HEZKÉHO?

"Jo."

Teď už z Nobyho vůle sotva něco zbývalo. Svět se skládal jen z jeho obnažené duše a Otce prasátek, který vyplňoval vesmír.

A SAMOZŘEJMĚ BUDEŠ CELÝ PŘÍŠTÍ ROK DOBRÝ, ŽE? Malé zbytky základní nobyovštiny chtěly říci: Hm, a jak vlastně chcete definovat slovo "dobrý", pane? Jako nějaký zboží, který si nikdo nenechá ujít? Nebo, například, můj kámoš byl na hlídce, jo, a zjistil, že si jeden švec nechal na noc otevřený dveře u krámu, jo? Teda, víte jak to myslím, každej mohl vlézt dovnitř, jo, ale předpokládejte, že tenhle můj přítel si tam vzal jednu nebo dvě věcičky tak jako za vodměnu a pak zavolal ševče a nechal ho zamknout krám, to se taky počítá jako "dobrý"?

Dobré a špatné byly pro Nobyho způsob myšlení dokonale relativní pojmy. Tak například většina jeho příbuzných byly kriminální živly. Ale stejně jako předtím, i tahle výzva k intelektuální debatě padla do pasti někde v oblasti jeho hlasivek, vyděšená strachem z toho obrovského vesmírného plnovousu.

"Jo." kníkl.

TAK A TEĎ BYCH RÁD VĚDĚL, CO BY SIS PŘÁL. Noby se vzdal a seděl němý jako ryba. Ať už se teď mělo stát cokoliv, ať se to tedy stane, a on s tím už nic neudělá... Právě v těchto chvílích světlo na konci jeho duševního tunelu ukazovalo jen začátek dalšího tunelu.

AHA, UŽ VÍM...

Otec prasátek prohrábl svůj vak a vytáhl podivně tvarovaný dar zabalený v přezdobeném svátečním papíře, který díky jakémusi momentálnímu zmatku ze strany Otce prasátek na sobě měl figurky veselých havranů. Desátník Nóblhóch dárek uchopil nervózníma rukama.

A JAK SE ŘÍKÁ?

"Kuji."

TAK A TEĎ BĚŽ.

Desátník Nóblhóch s úlevou sklouzl na zem, protlačil se zástupem a zastavil se až u svobodníka Postihnouta.

"Co se stalo? Co se stalo? Já nic neviděl!"

"Já taky nevím," přiznal Noby. "Dal mi tohle."

"Co je to?"

"Nevím..."

Vrhl se na havrany zdobený obal.

"Celá tahle záležitost je typická," prohlásil svobodník Postihnout. "Je to jen uctívání idolů a -"

"Je to Burleigh-Silnorukův dvoučinný třípákový samostříl s pažbou z leštěného ořechu a stříbrnými dekoracemi!"

"- obyčejná komercializace jakéhosi data, které má čistě astronomický význam," pokračoval Postihnout, který málokdy dával pozor, když byl uprostřed svých odsudků. "Když už by se měl vůbec nějak slavit, pak -"

"Já ho viděl v Lucích a střelách! Vydavatel ho umístil na první místo ankety ‚Co bych si koupil, kdyby umřel bohatý strýc Sidney'! A chlápkovi, co na ten samostříl dělal posudek, museli zlomit ruku, aby ho pustil."

"- nějakou malou bohoslužbou -"

"Ten musel stát prachů! Ten určitě koštuje víc než můj celoroční plat! Vyrábí se jenom na zakázku! A čeká se na něj celou věčnost!"

"- určenou k oslavě darů božích a jeho dobrotivosti." Svobodníku Postihnoutovi konečně došlo, že se děje něco zvláštního.

"Nezatkneme toho podvodníka, desátníku?" zeptal se.

Desátník Nóblhóch se na něj podíval nepřítomným zrakem, v němž se zračila nekonečná majetnická pýcha.

"Vy jste tady cizinec, Postihnout," prohlásil. "Nemůžu od vás čekat, že vám dojde skutečnej význam Svátku prasečí hlídky."

Oh bůh zamrkal.

"Ach," řekl. "Je to lepší. Určitě. Mnohem lepší. Děkuju vám."

Mágové, kteří sdíleli havranovu víru v to, že se život drží vyzkoušených vyprávěcích postupů, ho ostražitě pozorovali.

"Teď už to musí začít každou chvilku," ozval se lektor Zaniklých run s přesvědčením, "nejspíš nějakým netypickým výkřikem a -"

"Víte co?" řekl oh bůh. "Myslím, že bych mohl snísť vajíčko na měkko."

"- nebo se mu možná začnou kroutit uši -"

"A možná vypít sklenici mléka," dodával oh bůh.

Výsměšek se zdál být zaskočen.

"Vy se opravdu cítíte líp?" ujišťoval se.

"Ale ano," přikyvoval oh bůh. "Vážně cítím, že bych mohl riskovat úsměv bez obavy, že by mi upadl vršek hlavy."

"Ne, ne, ne," protestoval děkan. "Takhle to určitě není v pořádku. Každý přece ví, že úspěšné léčení kocoviny zahrnuje spoustu veselých výkřiků a tak podobně."

"Možná bych vám mohl říci nějaký vtip," nabídl oh bůh opatrně.

"A nemáte neodbytné puzení rozběhnout se někam ven a vstrčit hlavu do putýnky se studenou vodou, mladý muži?" vyzvídal Výsměšek.

"No... ani ne," odpověděl mladík. "Ale jestli vám to udělá radost, tak bych si dal topinku."

Děkan si sundal klobouk a vytáhl z jeho špičky vylepšenou verzi thaumometru - nového magoměru. "Něco se muselo stát," prohlásil. "Cítil jsem silný magický proud."

"A ani se vám nezdálo, že by to chutnalo nějak. .. zvlášť kořeněně?" pokračoval Výsměšek v pátrání.

"No, ono to nemělo vlastně vůbec žádnou chuť," svěřoval se oh bůh.

"Ale počkejte, vždyť je to úplně jasné," vmísila se do hovoru Zuzana. "Když bůh vína pije, pocítí tady Žlučoblij následky, takže když bůh kocoviny vypije lék na kocovinu, pak se musí následky vrátit stejnou cestou zpět."

"To by mohlo být," potvrdil děkan, "vždyť on je vlastně jen jakýsi kanál."

"No, já se zatím vždycky považoval spíš za nějaké potrubí," řekl oh bůh.

"Ne, poslyšte, on je určitě v pořádku," zvolal Výsměšek. "Když tamten pije, tenhle mládenec z toho má ošklivé následky. Takže z toho logicky vyplývá, že když požije lék na kocovinu, všechny ty ošklivé následky se vrátí toutéž cestou zpět a -"

"Někdo se tady zmiňoval o křišťálové kouli," ozval se oh bůh hlasem, který najednou zvonil pomstychtivostí. "Tohle bych si nechtěl nechat ujít..."

Byla to objemná sklenice a v ní pořádná dávka. Neobvykle velký a neobvykle dlouhý drink. Jeden z těch

výjimečných koktejlů, do kterého se každá ingredience leje velmi dlouho a velmi pomalu, takže leží v barevných vrstvách jedna nad druhou. Nápoje, jako byl tenhle, mají sklony nazývat se jmény jako Semafor či Duhová pomsta nebo na místech, kde si lidé pravdy více cení, Vítej a sbohem, slečno mozková buňko.

Navíc tomuhle nápoji plul na hladině lístek zeleného salátu a na cukrem ojíněném okraji sklenice koketně hřadoval plátek citronu a ananasu. V poháru byla dvě papírová paraplátka, jedno modré a jedno růžové, a obě měla na konci višni.

A někdo si dal tu práci a vyrobil led ve tvaru malých slonů. Po takových zjištěních už neexistuje žádná naděje. To už klidně můžete pít i na místě s takovým jménem, jako je třeba Cococobana.

Bůh vína pohár pozvedl s radostí a láskou. To byl nápoj jeho srdce.

Pozadím zněla rumba. Několik mladých a půvabných dam se k němu tisklo popředím. Bude to skvělá noc. Vždycky to byly skvělé noci!

"Všem krásné Prasečnice!" zvolal a pozvedl pohár.

Pak: "Neslyšeli jste někdo něco?"

Kdosi mu se zakvíknutím vyfoukl do obličeje papírového hada.

"Ne, vážně... něco jako sestupnou stupnici...?"

Protože to nikoho nezajímalo, pokrčil rameny a strčil loktem do jednoho ze svých druhů z Mokré čtvrti.

"Co kdybychom si dali ještě ze dvě ze tři a pak vyrazili do toho klubu, co znám?" nadhodil.

A v tom okamžiku…

Mágové se narovnali a dva nebo tři z nich se usmáli.

Jen oh bůh zůstal v předklonu s očima přilepenýma ke křišťálové kouli, tvář pokřivenou zlomyslným úšklebkem.

"Najednou máme erupci!" vykřikl a vítězoslavně udeřil pěstí do vzduchu. "Ano! Ano! Ano! Přišla bída na kozáky, co? Hahá! Jak se ti líbí ta jablka?"

"Víte, jsou to hlavně jablka," upozorňoval ho děkan.

"No, mně se zdá, že je tam ještě mnoho jiných věcí," zabručel Výsměšek. "Zdá se, že jsme obrátili tok příčinných souvislostí..."

"A bude to nastálo?" obrátil se k němu s nadějí oh bůh.

"Obávám se, že nikoliv. Koneckonců jsi bůh kocoviny, takže se všechno vrátí k původnímu stavu, jakmile účinek léku pomine."

"Potom asi nemám mnoho času. Přineste mi... co bych si tak... deset litrů dvanáctky, nějakou vodku s pepřem a láhev kávového likéru! A s paraplíčkem! Jistě by se nám pod ten opasek vešla ještě jedna, ten pacholek, ale počkej, já ti dám, podíváme se, jak se ti to bude líbit, panáčku!"

Zuzana ho chytila za ruku a odtáhla ho k nejbližší lavici.

"Neudělala jsem všechno pro to, abych tě dostala do střízlivého stavu, jen kvůli tomu, aby ses zase nadral jako peří."

Zamrkal na ni. "Ne?"

"Potřebuju, abys mi pomohl."

"Pomohl ti s čím?"

"Říkal jsi, žes nikdy předtím nebyl člověk, nebo ne?"

"No..." Oh bůh se pokusil sám sebe prohlédnout. "Je to zvláštní. Pamatuju si, že jsem měl vždycky bolení hlavy..., ale nikdy jsem neměl hlavu. To není tak docela v pořádku, že ne?"

"Ale potenciálně jsi existoval?" zeptal se Výsměšek.

"Myslíte, že jsem existoval?"

"Myslíte, že existoval?" přidala se Zuzana.

Výsměšek se odmlčel. "Ale ne," řekl po chvilce. "Obávám se, že za to mohu já, nebo ne? Řekl jsem mladému Ctibumovi o pití a kocovině, to si vzpomínám, a...?"

"A tak jste ho stvořil?" svraštil děkan obočí. "Tomu se mi opravdu nechce věřit, Vzoromile! Pch! Jen tak, z čistého vzduchu? Co kdybychom to mohli dělat všichni, no? Má někdo chuť stvořit si nějakého nového skřítka?"

"Jako třeba šotka Plešoděje?" rozveselil se lektor Zaniklých run. Ostatní mágové se zasmáli s ním. "Já neplešatím!" vykřikl dotčeně děkan. "Mám jenom v některých místech vlasy dost daleko od sebe."

"Jasně, část na hlavě a druhou část na hřebenu," neodpustil si lektor Zaniklých run.

"Nemyslím, že by bylo třeba dělat si legraci z někoho, kdo plešatí," řekl Výsměšek. "A kromě toho, víte, co se říká o holohlavých mužích, děkane."

"Jo, to vím, říká se ‚podívejte se na něj, jakou má pleš'," přisadil si lektor Zaniklých run. Děkan mu v poslední době lezl na nervy.

"Tak naposled," zařval děkan, "já nepleš-"

Zarazil se.

Ozvalo se zvláštní tiché klingleklingleklingleklingle.

"Rád bych věděl, odkud se to ozvalo."

"Ehm," začal děkan, "nemám náhodou něco na hlavě?"

Ostatní mágové k němu upřeli pohledy.

Pod kloboukem se mu něco hýbalo.

Velice opatrně zvedl ruku a smekl.

Mrňavoučký skřítek, který mu seděl na temeni hlavy, svíral v každém pářátku hrst děkanových vlasů. V náhlém světle provinile zamžikal.

"Stalo se něco?" zeptal se.

"Okamžitě to ze mě sundejte!" zaječel hystericky děkan.

Mágové váhali. Měli jisté, i když velmi vzdálené znalosti teorie o tom, že velmi malá stvoření mohou přenášet choroby, a i když byl skřítek přece jen o něco větší, nikdo nestál o to chytit chorobu řídnoucích vlasů.

Zuzana ho lapla jediným zručným pohybem.

"Ty jsi skřítek Plešoděj?" zeptala se.

"A kdo jiný?" odsekl na to skřítek a zakroutil se jí v ruce.

Děkan si zoufale prohrábl vlasy.

"A co jsi dělal s mými vlasy?" zeptal se popuzeně.

"No, myslím, že některé z nich jsem musel rozdělit po tvých hřebenech," odpověděl po pravdě skřet, "ale z některých jsem myslím utkal takové malé kulaté rohožky, které ucpávají odpad jak ve vaně, tak v umyvadle."

"Co chceš říct tím myslím?" zajímal se Výsměšek.

"Okamžik," přerušila ho Zuzana.

"Jen chviličku," řekla. Obrátila se k oh bohovi. "Kde jsi byl, ale přesně, než jsi zjistil, že ležíš ve sněhu?"

"No... tak jako... myslím, že všude," odpověděl oh bůh. "Všude, kde se ještě chvilku předtím konzumoval alkohol v neřízeném množství, dalo by se říci."

"A-ha," udělal si Výsměšek. "To znamená, že jsi byl imanentní životní síla, co?"

"No, myslím, že to jsem mohl být," připustil oh bůh.

"A když jsme žertovali o skřítku Plešodějovi, objevil se náhle na děkanově hlavě," pokračoval Výsměšek. "Na místě, kde jsme si jeho činnosti v minulých měsících mohli všichni všimnout, i když jsme byli příliš slušní, než abychom tuto skutečnost komentovali."

"Vy prostě vyvoláváte věci z nebytí do bytí, pane," řekla Zuzana.

"Vážně? Jako třeba: okamžitě dej děkanovi obrovský pytel peněz?" řekl děkan, jehož myšlení v některých okamžicích startovalo jako blesk. Pak se s výrazem naděje rozhlédl kolem. "Zaslechl někdo z vás tiché cinkání?"

"Dostáváte často pytle peněz od neznámých dárců, pane?" zeptala se ho Zuzana.

"No, rozhodně bychom nemohli říci, že denně, mladá dámo," odpověděl děkan. "Ale jestli -"

"Takže tady pravděpodobně není okultní prostor pro Obrovský pytel peněz," usmála se na něj Zuzana.

"Tedy já osobně vždycky přemýšlel, co se asi stane s mými ponožkami," ozval se kvestor zvesela. "Víte, co myslím, ať děláte co děláte, vždycky jedna do páru chybí. Když jsem byl kluk, vždycky jsem si myslel, že je něco potají odnáší... pryč a požírá."

Mágové se nad tím zamysleli. Pak to ale zaslechli všichni - slaboučký cinkavý zvuk, který upozorňoval, že se odehrává něco magického.

Arcikancléř ukázal dramaticky k nebesům.

"Vzhůru do prádelny!" zvolal.

"Ta je dole, Výsměšku," upozornil ho děkan.

"Dolů do prádelny tedy!"

"Dobře víte, že paní Vidláková nemá ráda, když jí tam chodíme," nadhodil profesor Neurčitě mlhavých studií.

"A kdo je tady vlastně arcikancléřem Neviditelné univerzity, ptám se?" zrudl Výsměšek. "Snad paní Vidláková? Já si to nemyslím! Jsem to snad já? A hleďme, jak úžasné, tomu kupodivu věřím!"

"To ano, ale dobře víš, jaká umí být," stále ještě váhal profesor.

"Ehm, no, na tom něco je -" připustil arcikancléř.

"Ale poslyšte, mám dojem, že odjela na dovolenou ke své sestře," napadlo najednou kvestora.

"No my si přece nedáme poroučet od nějaké hospodyně!" rozhorlil se znovu arcikancléř. "Do prádelny!"

Mágové se vzrušeně vyhrnuli ze dveří a v místnosti nechali jen Zuzanu, oh boha, skřeta Bradavčáka a skřítka Plešoděje.

"Vysvětli mi ještě jednou, co to bylo za lidi," požádal oh bůh.

"Jedni z nejchytřejších lidí na světě," odpověděla mu Zuzana.

"A já jsem střízlivý, že?"

"Chytrý není totéž co rozumný," řekla Zuzana, "a oni říkají, že jestliže chceš vykročit cestou moudrosti, pak musíš první krok udělat jako malé dítě."

"A myslíš, že slyšeli i o druhém kroku?"

Zuzana si povzdechla. "Asi ne, ale občas, když s křikem pobíhají kolem, o něj zakopnou."

"Aha." Oh bůh se rozhlédl kolem. "Myslíš, že by se tady našlo k pití něco, co by v sobě nemělo alkohol?"

Cesta k moudrosti skutečně začíná prvním krokem. Lidé bohužel dělají tu chybu, že ignorují všechny ty tisíce dalších kroků, které následují za ním. Udělají první krok rozhodnutím, že splynou s vesmírem, a z neznámého důvodu zapomenou udělat ten druhý, logický krok, což je žít sedmdesát let vysoko v horách, denně jen z misky čaje a misky rýže s jačím tukem, protože teprve ten druhý krok dá tomu prvnímu nějaký smysl. Říká se sice, že cesta do pekel je dlážděná dobrými přesvědčeními, ale je třeba dodat, že pravděpodobně budou všechna na prvních několika krocích.

V takových okamžicích ze sebe děkan vždycky vydával to nejlepší. Šel v čele výpravy, proplétal se mezi obrovskými mosaznými káděmi, šťoural svou holí do temných koutů a tiše, spíš sám pro sebe, si říkal "k-šopa! k-šopa!".

"Ale proč by se to mělo objevit zrovna tady?" zašeptal lektor Zaniklých run.

"Je to bod nestabilní reality," vysvětlil mu pohotově Výsměšek, který se právě postavil na špičky, aby nahlédl do bublajícího kotle. "Každá z těch podivných věcí se vždycky objeví tady. To už byste taky mohl vědět!"

"Ale proč zrovna teď?" nechápal profesor Neurčitě mlhavých studií.

"Tiše!" zasyčel děkan. Pak bleskově vskočil do ústí další chodby a svou hůl napřáhl v obranném gestu před sebe.

"Aítei!" zvolal a pak se zatvářil zklamaně.

"Ehm, jak asi bude tahle věc, co krade ponožky, velká?" obrátil se k arcikancléři starší pAsák.

"To nevím," připustil Výsměšek. Nahlédl za hromádku dřevěných valch. "Když o tom ale přemýšlím, například já musel za ty roky ztratit celé tuny ponožek."

"Já taky..." přiznal lektor Zaniklých run.

"No... máme ho potom hledat na malých místech, nebo naopak na těch velmi velkých místech?" pokračoval starší pAsák hlasem člověka, jehož myšlenkový vlak právě vjel do dlouhého temného tunelu.

"Dobrá úvaha," přikývl Výsměšek. "A děkane, proč pořád mluvíte o nějaké kůlně?"

"Já říkám šopa, Vzoromile," odpověděl mu děkan. "To znamená... to znamená..."

"Malá dřevěná budova?" nadhodil Výsměšek.

"No, někdy ano, ale jindy zase... prostě potřebujete si říct ‚šopa'."

"A tohle ponožkové stvoření... ono je krade, nebo požírá?" nedalo to spát staršímu pAsákovi.

"Ten člověk pro nás má velkou cenu," zabručel pochvalně Výsměšek a přestal se věnovat děkanovi. "Všichni se budou snažit, aby nevypadali jako ponožky, předejte dál!"

"Jak můžete -" začal děkan, ale najednou se zastavil.

Zaslechli to všichni.

...grmf, grmf, grmf...

Byl to velmi zaměstnaný zvuk, zvuk něčeho, co chce uspokojit skutečně zvláštní choutky.

"Ponožkožrout!" zasténal vyděšeně starší pAsák a pevně stiskl víčka.

"Kolik myslíte, že to bude mít chapadel?" zeptal se lektor Zaniklých run. "Tedy myslím - odhadem?"

"Je to ale pořádný zvuk, co?" rozhlížel se kvestor. "Já bych řekl, že alespoň půl tuctu," prohlásil lektor Zaniklých run a začal couvat.

...grrnf, grmf, grmf...

"Jak nás to uvidí, strhne nám to okamžitě ponožky..." zakvílel starší pAsák.

"Aha, takže to musí mít alespoň šest chapadel, co říkáte?" zadrmolil lektor Zaniklých run.

"Já mám dojem, že se to ozývá z jedné z těch kádí," naklonil děkan hlavu ke straně.

Každá z praček byla dvě patra vysoká a stroje se většinou používaly během studijního roku, kdy univerzita kypěla životem. Obrovské otočné kolo bylo spojeno převodem s několika mohutnými dřevěnými kopistěmi, které se po jeho roztočení pohybovaly v kádích. Kádě pak byly vyhřívány topeništěm umístěným pod nimi. Když pračky běžely naplno, potřebovaly přinejmenším půl tuctu lidí, kteří prádlo namáčeli a vytahovali, přikládali pod kádě a mazali převody. Výsměšek je viděl v plné činnosti jen jednou a pamatoval si, že mu scéna připomněla velmi čisté a hygienické peklo, místo, kam by mohlo přijít po smrti mýdlo.

Děkan se zastavil u dveří, za nimiž se matně leskly kádě.

"Něco tam je," zašeptal. "Poslouchejte!"

...grmf...

"Teď to přestalo! Už to ví, že jsme tady!" sykl. "Všechno v pořádku? Připraveni? 'nik-šopa!"

"Ne!" kváknul lektor Zaniklých run.

"Já otevřu dveře a vy se to pokusíte zastavit! Jeden... dva...tři! Oh..."

Sáně vyletěly k nebi hustě pokrytému padajícím sněhem.

MYSLÍM SI, ŽE TO CELKOVĚ PROBĚHLO VELMI DOBŘE, CO ŘÍKÁŠ?

"Jistě, mistře," přikývl Albert.

MUSÍM ALE ŘÍCT, ŽE TEN CHLAPEČEK V KROUŽKOVÉ ZBROJI PRO MĚ BYL TAK TROCHU ZÁHADOU.

"Já si myslím, že to byl člen Hlídky, mistře."

OPRAVDU? NO, ALE ŘEKL BYCH, ŽE ODCHÁZEL ŠŤASTNÝ, A TO JE HLAVNÍ VĚC.

"Myslíte, pane?" V Albertově hlase bylo slyšet obavy. Smrťova osmotická povaha měla sklony nasávat některé nové myšlenky až nebezpečně rychle. Albert samozřejmě chápal, proč je tohle všechno nutno podnikat..., ale mistr... mistr prostě občas postrádal onu nezbytnou duševní výbavu, která by mu umožnila rozlišit, co by mělo být pravda a co nikoliv...

A TAKY SI MYSLÍM, ŽE V TOM SMÍCHU JSEM SE MOC DOBŘE VYPRACOVAL. HO. HO. HO.

"Každopádně, mistře. Je velmi veselý," odpověděl Albert. Podíval se na seznam, který držel v ruce. "Bohužel, práce nepočká, že? Ta další je nedaleko, takže bych se na vašem místě držel nízko."

SKVĚLÉ. HO. HO. HO.

"Adresa tady je: Sára, malá prodavačka zápalek, vchod do Náprstkova obchodu s dýmkami a tabákem, Vysolgrošná ulice."

A COPAK SI TA PŘEJE KE SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY OD OTCE PRASÁTEK? HO. HO. HO.

"Nevím. Nikdy nám nenapsala. A mimochodem, jen taková drobnost, mistře, nemusíte pořád říkat to ‚ho, ho,

ho'. Ale počkejte..., tady se říká..." Albertovy rty se při čtení pohybovaly.

MYSLÍM, ŽE PANENKOU ŽÁDNÁ HOLČIČKA NEPOHRDNE. NEBO NĚJAKÉ PLYŠOVÉ ZVÍŘÁTKO, CO? ON TO VĚTŠINOU NÁŠ PYTEL POZNÁ SÁM OD SEBE. TAK CO PRO NI MÁME, ALBERTE?

Do dlaně mu vklouzlo něco malého.

"Tohle," řekl Albert.

OH.

Nastala chvilka zhrozeného ticha, v níž oba zírali na přesýpací hodiny dívenčina života.

"Jste tady i z jiných příčin, ne jen kvůli Svátku prasečí hlídky," vzpamatoval se Albert. "Život jde dál, jak se obrazně říká."

ALE TEĎ MÁME SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY.

"Pokud vím, tak je to velmi tradiční čas právě pro tyhle události," odpověděl mu Albert.

MYSLEL JSEM, ŽE TO JE ČAS ŠTĚSTÍ A RADOSTI, řekl Smrť.

"Hm, to je, ale víte, jedna z věcí, které působí, že jsou lidé ještě šťastnější, je pomyšlení, že existují lidé, kteří šťastní nejsou," oznámil mu Albert suše. "Tak to prostě bývá, mistře. Mistře?"

NE. Smrť vstal. TAK BY TO ALE BÝT NEMĚLO.

Velká síň Neviditelné univerzity byla připravena k zahájení tradiční hostiny Svátku prasečí hlídky. Stoly už sténaly pod vahou porcelánu a stříbra a bude trvat ještě několik hodin, než se na nich objeví nějaké skutečně podstatné jídlo. Navíc bylo dost těžké představit si, kam by se v tom pralese broušených sklenek a přetékajících mis s ovocem vůbec nějaké jídlo vešlo.

Oh bůh zvedl destičky, v nichž bylo rozepsáno menu, a obrátil na stranu čtyři.

"Čtvrtý chod: měkkýši a korýši. Směs humrů, krabů, ostrorepů, garnátů, krevet, ústřic, škeblí, mušlí obrovských, mušlí zelenoústých, mušlí úzkoústých a zuřivých kuželnatek tygřích. S tekutým bylinkovým máslem. Víno: Chardonnay ‚Tři mágové', ročník Mluvící žáby, Pivo: Hlemýžďův ‚Starý výstředník'. Odložil složku. "A to je jen jeden chod?"

"V oboru společného stravování tihle lidé znamenají opravdu mnoho," vysvětlila mu Zuzana.

Obrátil ozdobnou složku v ruce.

Na přední straně obálky byl erb Neviditelné univerzity a přes něj čtyři velmi starodávná písmena:

? ? ? ?

"To jsou nějaká magická písmena?"

"Ne," povzdechla si Zuzana. "Oni si to dávají tisknout na všechny tyhle jídelní lístky. Dalo by se to nazvat neoficiálním mottem Neviditelné univerzity."

"A co to znamená?"

"Čte se to: je, d, p, d."

Žlučoblij na ni vrhl nechápavý pohled.

"Já jsem slyšel, ale co to znamená?"

"Hm. Aha. Víš, ta písmena pocházejí z prastaré magické abecedy a tak jako u nás se písmena nazývají á, bé, cé, dé, é, ef..., tak ty jejich znaky se jmenují az, buky, vědě, glagoli, dobro, jesť a tak dále. Tyhle jsou ‚jesť, dobro, piť, dobro', a když to takhle vyslovíš, zní to jako ‚jíst dobře, pít dobře'."

"Aha," Žlučoblij moudře přikývl. "Jak vidím, mohly by se ale vykládat různě."

Zuzana se tváří v tvář jeho výrazu naprostého nepochopení cítila poněkud bezmocná. "Hm. Ani ne," zavrtěla hlavou. "Oni to tak mají vymyšlené, aby tomu každý hned nerozuměl, a když na to přijde, aby se zasmál. Všichni mágové tu abecedu znají. Říká se tomu slovní hříčka. Jesť dobro, piť dobro." Chvilku se na něj zkoumavě dívala. "Směješ se," přikývla, "ale jenom ústy. Jenže doopravdy se vlastně nesměješ, protože se od tebe nečeká, že se budeš takovým věcem smát."

"No, možná že bych se měl raději podívat po sklenici mléka," řekl oh bůh bezmocně a upřel pohled do nepřehledného bludiště džbánů a lahví. Jak se zdálo, na smysl pro humor zcela rezignoval.

"Myslím, že arcikancléř by na univerzitě mléko netrpěl," zavrtěla hlavou Zuzana. "Tvrdí totiž, že dobře ví, odkud pochází, a že je to velmi nehygienické. A to je člověk, který den co den sní ke snídani tři vejce, věřil bys tomu? A jen tak mimochodem, jak víš o mléku?"

"Mám... mám jisté vzpomínky," řekl oh bůh. "Ne že by to bylo něco konkrétního. Jen takové útržky, víš? Tak jako třeba vím, že stromy rostou vždycky tím zeleným koncem nahoru a tak. Je to asi tím, že bohové jisté věci prostě vědí."

"A máš nějaké zvláštní božské schopnosti?"

"Asi bych dokázal změnit vodu v nepříliš dobrý alkohol." Stiskl si prsty můstek nosu. "Je to k něčemu? A taky bych asi dokázal seslat na lidi oslepující bolest hlavy."

"Potřebuju zjistit, proč se můj dědeček z... chová divně."

"To se ho nemůžeš zeptat?"

"On mi to nechce říct."

"A zvracel v poslední době hodně?"

"To bych neřekla. On snad ani nejí. Občas nějaké to kari."

"To musí být pěkně hubený."

"Ani si nedokážeš představit jak."

"No, v tom případě... nedívá se na sebe náhodou často do zrcadla a neříká ‚blé!'? A nevyplazuje na sebe

náhodou jazyk a nepřemýšlí o tom, proč ho nemá žlutě potažený? Víš, je možné, že mám nějakou moc nad lidmi, kteří trpí postopiciálním stavem. Jestli hodně pil, možná že bych ho našel."

"Nevěřím, že něco takového dělal. Asi bude lepší, když ti to řeknu rovnou... můj dědeček..., totiž abys rozuměl..., on je..., víš, když někdo umře, tak si ho prostě vezme... Smrť."

"Tak on je mrtvý! No, to je mi líto."

"Řekla jsem, že on je Smrť."

"Promiň, asi jsem ti nerozuměl."

"Smrť. Znáš... Smrtě?"

"To jako myslíš černé roucho -"

"- s kápí, kosa, bílý kůň, kosti... ano Smrť."

"Poslyš, rád bych se jenom ujistil, že jsem to pochopil správně," prohlásil oh bůh hlasem, v němž bylo slyšet až příliš pochopení. "Ty si myslíš, že tvůj dědeček je Smrť a že se chová divně?"

Ponožkožrout se opatrně zadíval na mágy. Pak se jeho čelisti znovu pustily do práce.

...grmf, grmf...

"Hele, támhleta je moje!" vykřikl profesor Neurčitě mlhavých studií a pokusil se prudkým výpadem ponožku zachránit. Ponožkožrout spěšně ucouvl.

Vypadal jako maličký slon se silným chobotem, který se směrem dolů nálevkovitě rozšiřoval, a právě v něm mizela jedna z profesorových ponožek.

"To je ale legrační trpaslík, co?" uchechtl se arcikancléř a opřel svou hůl o stěnu.

"Pusť to, ty mizerné střevo!" opakoval profesor a znovu se vrhl po ponožce. "Kššc! Jedeš!"

Ponožkožrout se pokusil uniknout, ale zůstal při tom na místě. Něco takového je teoreticky nemožné, ale je to pohyb využívaný množstvím malých zvířat, když jsou přistižena při požírání něčeho zakázaného.

Nohy zuřivě zahrabaly po zemi, ale krk a horečně pracující čelisti se jen natáhly a začaly se otáčet kolem žrádla. Nakonec zmizela v jeho chobotu s mlaskavým zvukem poslední ponožka a stvoření potácivým poklusem s odfukováním odběhlo za nejbližší kotel. Po chvíli zpoza kotle vystrčilo jedno oko a pozorovalo je.

"Jsou drahé, chápejte, mají zdvojenou patu," huhlal rozzlobeně profesor Neurčitě mlhavých studií.

Výsměšek otevřel jednu z malých zásuvek svého klobouku a vytáhl z něj dýmku a sáček bylinkového tabáku. Škrtl sirkou o bok pračky. Jak se zdálo, bude to ještě mnohem zajímavější večer, než předpokládal.

"Tohle si musíme pořádně ujasnit," řekl, když prvních pár obláčků kouře naplnilo prádelnu vůní podzimních ohňů. "Nemůžeme dovolit, aby se nám tu zničehonic začali objevovat různí pitvorové jenom proto, že si na ně někdo pomyslí. Je to nehygienické."

Sáně smykem zahnuly do ústí Vysolgrošné uličky.

TAK JDEME NA TO, ALBERTE.

"Víte, ale od vás se nečeká, že budete dělat takové věci, mistře. Vzpomeňte si, jak to dopadlo minule."

OTEC PRASÁTEK BY TO UDĚLAT MOHL.

"Ale... malá holčička, prodavačka zápalek, která umírá na sněhu, je právě součástí toho, čemu se říká duch Svátku prasečí hlídky," snažil se Albert zoufale. "Pochopte, lidi se o tom doslechnou a říkají: ‚No, my jsme na tom hůř než oloupanej banán, k jídlu nemáme nic víc než bláto a starý boty, ale pořád ještě jsme na tom líp než ta chudák holka, co prodávala ty sirky.' Díky tomu pomyšlení jsou šťastní a vděční za to, co mají, chápete?"

JÁ VÍM, CO JE TO DUCH PRASEČNIC, ALBERTE.

"Promiňte, pane. Ale podívejte, bylo by to vlastně v pořádku, protože ona se přece probudí a všechno kolem jiskří a září a zní nádherná hudba a poletujou tam andělé, pane."

Smrť zastavil.

AHA. TAKŽE SE TAM NAKONEC V POSLEDNÍ CHVÍLI OBJEVIL NĚKDO S TEPLÝM OBLEČENÍM A HORKÝM PITÍM?

No maucta, pomyslel si Albert. Mistr je zase v jedné z těch svých komických nálad.

"Ehm. Ne. No, alespoň ne v poslední minutě, pane. Ne, nebylo to v poslední minutě."

A KDY?

"Jak bych vám to... spíše jako po poslední minutě." Albert si nervózně odkašlal.

TO CHCEŠ ŘÍCT, JAKO ŽE AŽ PO TOM, CO UŽ BYLA...

"Ano. Alespoň tak je to v té pohádce, mistře. Já za to nemůžu."

A PROČ SE NEOBJEVIL NIKDO PŘEDTÍM? ANDĚLÉ PŘECE MAJÍ POMĚRNĚ VYSOKOU NOSNOST.

"To vám neřeknu, mistře. Řekl bych, že si lidé myslí, že když se to stane tím způsobem, je to tak nějak... uklidňující..." Albert zaváhal a zamračil se. "Poslyšte, kdybych teď měl někomu najednou vykládat, že..."

Smrť se podíval na malé tělíčko, které rychle pokrýval padající sníh. Pak postavil přesýpací hodiny do vzduchu a dotkl se jich prstem. Zajiskřily.

"Tohle ale nesmíte," pokusil se naposled Albert a cítil se při tom prabídně.

OTEC PRASÁTEK ANO. OTEC PRASÁTEK DÁVÁ DÁRKY. NEEXISTUJE LEPŠÍ DAR NEŽ BUDOUCNOST.

"No jo, ale když-"

ALBERTE.

"Dobrá, mistře."

Smrť zvedl dívenku do náruče a vykročil ke konci uličky.

Sněhové vločky padaly jako peří andělů. Smrť vyšel na hlavní ulici a oslovil dvě postavy, které se prodíraly padajícím sněhem.

VEZMĚTE JI NĚKAM DO TEPLA A DEJTE JÍ POŘÁDNOU VEČEŘI, přikázal a vstrčil malý uzlíček jednomu z nich do rukou. A MOŽNÁ ŽE SI TO POZDĚJI PŘIJDU ZKONTROLOVAT.

Pak se otočil a zmizel v hustých vířících vločkách.

Svobodník Postihnout se podíval na malou dívenku, kterou měl v náručí, a pak na desátníka Nóblhócha.

"Co to má znamenat, desátníku?"

Noby odtáhl cíp pokrývky.

"To nevím," zavrtěl hlavou. "Zdá se, že nás vybrali, abychom udělali dobročinnej skutek."

"Já bych neřekl, že je to zrovna dobročinná věc, hodit někomu někoho takhle na krk."

"Ale nech toho, na strážnici beztak zbylo jídlo," usmál se Noby. Měl velmi silný a velmi jistý pocit, že se to od něj čeká. Pamatoval si velkého muže z Jeskyně Otce prasátek, i když si nějak nemohl vybavit jediný rys jeho tváře. A nedokázal si vybavit ani jediný rys tváře člověka, který jim podal dítě. To znamená, že to musela být jedna a ta samá osoba.

Krátce potom zazněla ve Vysolgrošné uličce rajská hudba, rozzářilo se jasné světlo a na jejím opačném konci se objevili dva očividně rozčilení andělé, ale Albert po nich tak dlouho házel sněhové koule, až nakonec odletěli.

Hex dělal Rozšafínu Ctibumovi starosti. Rozšafín nevěděl, jak zařízení funguje, ale všichni ostatní předpokládali, že ano. Ach ano, měl dost jasnou představu o některých částech a byl si téměř jistý, že Hex přemýšlel o věcech tak, že si je převede na čísla, pak je rozmělní a vytřídí (za tím účelem k němu přece připojili odstředivku z prádelny a mlýnek na mák), ale na co potřeboval tu spoustu svatých obrázků? A pak tady byla myš. Nezdálo se, že by tam byla k něčemu, ale kdykoliv jí zapomněli dát sýr, Hex přestal pracovat. Jeho součástí také byly všechny ty beraní lebky. Mravenci po nich tu tam pobíhali, ale nezdálo se, že by tam lebky hrály nějakou důležitou roli.

Z čeho však měl Ctibum největší strach, bylo to, zda se jednoduše nepřipletl do nějakého dopravního kultu. Četl o nich. Nevzdělaní a důvěřiví lidé, jejich ostrovy možná byly kdysi navštíveny nějakou obchodní lodí, která uhnula z pravidelné trasy a chtěla tady vyměnit perly a kokosové ořechy za takové skvosty civilizace, jako byly skleněné korálky, zrcátka, sekery a pohlavní choroby, začali později vyrábět velké modely té lodi v domnění, že přilákají ji i její magický náklad. Ale protože to byli lidé velmi nevzdělaní a velmi důvěřiví, nechápali, že jakkoliv přesné napodobení tvaru a podoby předmětu s sebou nenese automaticky i jeho obsah.

Vytvořil podobu, tvar Hexu a postavil ho na magické univerzitě, kde hranice mezi skutečnem a neskutečnem byla tak slaboučká, že jste jí mohli proniknout pouhým pohledem. Nabyl hrozivého podezření, že jen přeměňují na hmatatelnou skutečnost nákres, který byl ukryt někde ve vzduchu.

A Hex věděl, jak by to mělo vypadat.

Tak například celá ta záležitost kolem elektřiny. Hex s tím námětem přišel jednoho večera, nedlouho potom, co požádal o myš.

Rozšafín se pyšnil tím, že ví skoro všechno z toho mála, co se o elektřině ví. Třeli o sebe balony a skleněné tyče tak dlouho a úpěnlivě, že se jim podařilo přitáhnout Adriana ke stropu a při tom to nemělo na Hex ani ten nejmenší vliv. Pak zkusili přivázat větší množství koček na obvod dřevěného kola, a když se pak kolo rychle roztočilo, nasypali pod ně větší množství jantarových valounků, o něž se kočky třely. Tak se jim podařilo vyprodukovat celkem slušné množství elektřiny, která se rozptýlila po okolí. Ta nešťastná věc pak povlávala ve vzduchu celé dny, ale nezdálo se, že by si našla nějakou cestu do Hexu, a kromě toho všem vadil ten strašlivý hluk.

Nápad s hromosvodem prozatím stále vetoval arcikancléř.

Z toho všeho cítil Rozšafín jistou depresi. Byl si jistý, že svět by měl fungovat mnohem účinněji.

A teď navíc i ty věci, o nichž si myslel, že jdou dobře, jdou špatně.

Upřel zachmuřený pohled na psací brk spočívající ve spleti per a táhel v útrobách Hexu.

Dveře se prudce rozletěly. Jen jediná osoba dokázala rozrazit dveře s takovou razancí. Ctibum se ani neotočil.

"Zdravím, arcikancléři."

"Funguje ta vaše myslící mašina?" šel Výsměšek přímo k věci. "Já že tady mám takový drobný zajímavý-"

"Nefunguje to," zarazil ho Ctibum.

"Ne? A proč jako? To si to udělalo prázdniny na Svátek prasečí hlídky?"

"Podívejte," ukázal Rozšafín Ctibum.

Hex psal: + + + Hopla! Tady máme sýr! + + + MELOUN MELOUN MELOUN + + + Chyba v adrese ulice u Melasového dolu č. 14. Ankh-Morpork + + + !!!!! + + + Jednajednajednajedna + + + Press Reset+ + +

"Co se to děje?" zeptal se Výsměšek, za nímž se do místnosti tlačili další.

"Vím, že to zní hloupě, arcikancléři, ale my se obáváme, že něco chytil od kvestora."

"Hloupost, myslíte?"

"Ale to je přece nesmysl, mladíku!" zahlaholil děkan. "Idiotismus není nakažlivá choroba!"

Výsměšek zabafal ze své dýmky.

"No, já jsem si to kdysi taky myslel," řekl. "Ale teď už si nejsem tak docela jistý. Například moudrost chytit můžete, ne?"

"Ne, to teda nemůžete," odsekl mu děkan. "Není to přece rýma, Vzoromile. Moudrost je... no, vrozená."

"Ale bereme sem přece studenty a doufáme, že chytí moudrost - od nás, ne?" rozhlédl se po přítomných Výsměšek.

"No, metaforicky," připustil váhavě děkan.

"A jestli se denně stýkáte se smečkou pitomců, nebude trvat dlouho a budete brzo sami pěkně pitomí," pokračoval Výsměšek.

"No, tohle bych spíše považoval za řečnický obrat..."

"A stačí, když budete mluvit pět minut s chudákem kvestorem a budete mít pocit, že se vám to samému tak trochu pozpřehazovalo v hlavě, nemám pravdu?"

Mágové zachmuřeně přisvědčili. Pobyt v kvestorově společnosti, jinak naprosto neškodné, občas skutečně působil tak, že mozky jeho společníků sténaly námahou.

"Takže váš Hex chytil od kvestora hloupost," ujišťoval se arcikancléř. "Jednoduché. Přirozená hloupost musí vždycky porazit umělou inteligenci." Pak několikrát udeřil dýmkou z boku do Hexovy naslouchací trubice a vykřikl: "CÍTÍTE SE DOBŘE, STARÝ BRACHU?!"

Hex napsal: + + + Nazdar, maminka testuje + + + MELOUN MELOUN MELOUN + + + Sýrová chyba odstraněna + + + !!!!! + + + Pan Rosol! Pan Rosol! + + +

"Jak se zdá, Hex dokáže vyřešit všechno, co se týká výhradně čísel, ale když zkusíte cokoliv jiného, dostanete tohle," stěžoval si Rozšafín.

"Vidíte? To je přesně kvestorova nemoc," upozorňoval Výsměšek. "Zlaté ručičky, když jde o to něco spočítat, ale prasečí paznehty, když jde o cokoliv jiného. A zkoušeli jste mu už dávat pilulky ze sušených žab?"

"Promiňte, pane, tohle je velmi neinformovaná poznámka," odpověděl mu Rozšafní. "Nemůžete přece sypat do strojů léky."

"Nevidím jediný důvod proč ne," zaškaredil se Výsměšek. Znovu udeřil do naslouchacího potrubí a zařval: "UŽ BRZO VÁS DOSTANEME ZPĚT NA... na... no samozřejmě, starý brachu! Kde je to prkénko se všemi těmi knoflíky s písmeny a čísly, pane Ctibume? Aha, výborně." Usedl ke klávesnici a napsal jedním prstem, pomalu jako předseda akciové společnosti:

T-Y B-A-Š-E P-I-L-U-L-E Z-E S-U-Š-E-N-Ý-XH Ž-A-B.

Hexovy trubky zařinčely.

"To nemůže fungovat, pane," zavrtěl Rozšafín hlavou.

"Ale mělo by," trval na svém Výsměšek. "Jestli ho může napadnout, že je nemocný, může ho taky napadnout, že by se mohl vyléčit."

Napsal: S-P-O-U-A-T-A P-I-K-U-L-E-K Z-E S-U-Š-E-N-Ý-XH Ř-A-B.

"Tak se mi zdá," dodal, "že tahle věc věří tomu, co se jí řekne, ne?"

"No, když to chcete brát takhle, tak máte pravdu, Hex nemá představu o tom, co je to nepravda."

"Výborně. Takže já jsem právě řekl té věci, že dostala spoustu pilulek ze sušených žab. Ten stroj mě nenazve lhářem, že ne?"

Uvnitř složitých zákoutí Hexu se ozvalo klepání a bzukot.

Pak Hex napsal: + + + Dobrý večer, arcikancléři + + + Jsem zcela zdráv a těším se na další úkoly + + +

"Takže už ne blázen?"

+ + + Ujišťuji vás, že jsem stejně příčetný jako kterýkoliv člověk + + +

"Kvestore, a vy od té mašiny koukejte zmizet, ano?" obrátil se arcikancléř ke kvestorovi. "No dobrá, takže předpokládám, že do lepšího stavu už ho nedostaneme. Teď si věci pěkně utřídíme. Chceme zjistit, co se to děje."

"Jedná se o něco konkrétního, nebo máte na mysli situaci jen tak všeobecně?" obrátil se k němu Rozšafín s mírným sarkasmem.

Ozval se skřípot Hexova pera. Výsměšek se podíval na papír.

"Tady se píše ‚Druhotný vznik antropomorfních personifikací'," řekl pak. "Co to znamená?"

"Hm... já si myslím, že se Hex pokusil odpovědět na vaši otázku," zamračil se Rozšafín.

"Ano, u všech všudy? Vždyť jsem si ani nestačil rozmyslet, jak ta otázka bude znít!"

"On vás slyšel mluvit, pane."

Výsměšek pozvedl obočí. Pak se naklonil k mluvicí trubici.

"SLYŠÍŠ MĚ, TY TAM?"

Pero zaskřípělo.

+ + + Ano + + +

"STARAJÍ SE O TEBE DOBŘE, DOUFÁM?"

"Nemusíte křičet, arcikancléři," upozornil ho Ctibum.

"Co to ale znamená ‚druhotný vznik'?"

"Ehm. Myslím, že už jsem o tom slyšel, arcikancléři," pokýval hlavou Rozšafín. "To znamená, že existence některých věcí automaticky vede k existenci věcí dalších. Jestliže existují jisté věci, musí právě tak existovat jiné jisté věci."

"Jako třeba... zločin a trest?" ujišťoval se Výsměšek. "Pití a kocovina... samozřejmě..."

"Něco takového jsem měl na mysli, pane."

"Takže... když existuje víla Zubnička, musí existovat skřítek Bradavčák?"

Výsměšek si zamnul plnovous. "To dává jistý smysl. Ale proč ne například skřet zubů moudrosti? Víte ten, který nosí lidem ty, co dorůstají poslední? Nějaký malý tatrman s pytlem plným velkých stoliček?"

Rozhostilo se ticho. Ale právě do onoho ticha zazněl vzdálený zvuk stříbrných rolniček.

"Ale to snad... myslíte, že jsem mohl vyvolat -" začal Výsměšek.

"Mně se to zdá logické," ozval se starší pAsák. "Pamatuju si, jak strašlivě to bolelo, když rostly moudráky

mně."

"To bylo minulý týden?" ušklíbl se jízlivě děkan.

"Aha," přikývl Výsměšek. Nezdálo se, že by ho to nějak vyvedlo z míry, protože lidi, jako je Výsměšek, nikdy nic neuvede do rozpaků, i když naopak mnoho lidí se ocitá v rozpacích právě díky jim. Sklonil se znovu k naslouchací trubici.

"JSI TAM JEŠTĚ?"

Rozšafín Ctibum obrátil oči v sloup.

"MOHL BYS NÁM LASKAVĚ ŘÍCT, JAKOU VÝŠI REALITY TADY TEĎ MÁME?"

Brk psal: + + + Na stupnici od jedné do deseti -otázka + + +

"JO!" zařval Výsměšek.

+ + + Dělte okurkovou chybou + + + Prosím, re-instalujte vesmír a znovu nakopněte + + +

"Zajímavé," zavrčel Výsměšek. "Máte někdo představu o tom, co to znamená?"

"K sakru," zasténal Rozšafní. "Už to zase spadlo."

"Výsměšek se zatvářil nechápavě. "Ano? Ale já neviděl, že by se to vůbec vzneslo?"

"No, já tím chtěl říct..., ten systém se tak trochu zbláznil," vysvětloval Ctibum.

"Aha," přikývl Výsměšek. "Tak na to jsme odborníci."

Zabušil znovu pěstí na zvukovou rouru.

"CHCEŠ DALŠÍ DÁVKU SUŠENÝCH ŽAB, STARÝ BRACHU?" zařval.

"Ehm, víte, kdybyste nás to laskavě nechal vyřídit, arcikancléři," ozval se naléhavým hlasem Ctibum a snažil se Výsměška vymanévrovat od stroje.

"Co znamená ‚dělte okurkovou chybou'?" zajímala se hlava univerzity.

"Víte, Hex se nám jenom snaží říct, že jestli nakonec najde nějakou odpověď, ví, že ta odpověď bude pravděpodobně nesmyslná."

"A to ‚znovu nakopněte'? To znamená, že ho pořádně nakopete, nebo co?"

"Oh, to ne, samozřejmě že... my..., tedy abyste věděl... no, abych řekl pravdu, tak ano," zakoktal se poněkud Ctibum. "Adrian vždycky dojde dozadu a... ehm... strčí do něj několikrát nohou. Ale má na to svou techniku," dodával spěšně.

"Aha. Myslím, že pomalu začínám chápat, jak to s tím myslícím strojem doopravdy je," rozjasnil se Výsměšek. "Takže on si jednoduše myslí, že vesmír potřebuje nakopat, co?"

Hexovo pero znovu zašustilo po papíře. Rozšafín se podíval na papír.

"Asi ano. Tahle čísla prostě nemohou být správná!"

Výsměšek se znovu spokojeně usmál. "To chcete říct, že se buď zbláznil celý svět, nebo ta vaše mašina?"

"Ano!"

"No, v tom případě si dovedu představit, že je na to lehká odpověď, co říkáte?"

"Samozřejmě, každý den Hex velmi pečlivě testujeme," odpověděl Rozšafín Ctibum.

"Jedna nula pro vás, mladíku!" Udeřil do mluvicí trubice stroje.

"TY TAM, DOLE -"

"Opravdu nemusíte křičet, arcikancléři," upozorňoval Ctibum.

"- co je to ta antropomorfická personifikace?"

+ + + Lidé vždycky připisovali náhodné, přírodní nevysvětlitelné a jiné jevy entitám v lidské podobě + + + To jsou například Janek Mráz, Otec prasátek, víla Zubnička nebo Smrť + + +

"Jo, tihle! Ano, ale ti existují. Sám jsem jich pár potkal."

+ + + Lidé se vždycky nemýlí + + +

"Dobrá, ale jsem si jistý, že něco takového jako Ponožkožrout nebo bůh kocoviny nikdy neexistovalo."

+ + + Ale neexistuje jediný důvod, proč by nemohli existovat + + +

"Ten stroj má naprostou pravdu, abyste věděli," ozval se lektor Zaniklých run. "Mužíček, který roznáší bradavice, není o nic divnější než někdo, kdo dává dětem za vytržené zuby peníze, když se nad tím zamyslíte."

"Možná, ale co Ponožkožrout?" vrtěl hlavou profesor Neurčitě mlhavých studií. "Kvestor jenom řekl, že si vždycky myslel, že mu něco požírá ponožky, a bingo, už to tady bylo!"

"Ale my mu to všichni věřili, ne: Já tedy rozhodně. Přišlo mi to jako nejlepší vysvětlení toho, kam se za ty roky poděly všechny moje chybějící ponožky. Víte, kdyby například jen napadaly někam za zásuvku nebo za prádelník, byla by jich tam už touhle dobou celá hora."

"Já vím přesně, co myslíš," přikývl Ctibum. "To je jako s tužkama. Za ty roky jsem si musel koupit snad tisíce tužek, ale kolik jsem jich doopravdy vypsal až na malého špačka? Dokonce i já jsem se přistihl, jak myslím na to, že se vždycky něco tajně připlíží a sní je -"

Ozval se tichý cinkavý zvuk. Klingleklingleklingle-klingle. Ztuhli.

"Co to bylo?" nadhodil profesor opatrně. "Mám se otočit? Uvidím něco strašného?"

"Vypadá to jako značně překvapený pták," odpověděl Výsměšek.

"S velice podivným zobákem," dodal lektor Zaniklých run.

"Přál bych si vědět, kdo dělá ten zatracený cinkavý zvuk," pokračoval arcikancléř.

Oh bůh pozorně naslouchal. Zuzana žasla. Nezdálo se, že by jí snad něco nevěřil. Ještě nikdy předtím nedokázala s někým mluvit takhle otevřeně a taky mu to řekla.

"Bude to asi tím, že jsem neměl žádné a něčím ovlivněné počáteční představy. A to zase pravděpodobně

vyplývá z toho, že jsem nikdy nebyl počat."

"No dobře, tak nebo tak, zatím se věci mají takhle," končila své vyprávění Zuzana. "Jak je vidět, nezdědila jsem po něm... fyzické předpoklady. Ale předpokládám, že vůči světu zaujímám jistý nepříliš typický pohled."

"A jaký?"

"No... ne vždycky je pro mě ohraničen bariérami. Jako třeba tohle."

Zavřela oči. Cítila se lépe, když neviděla, co dělá. Určitá část jejího já jí totiž pak umíněně tvrdila, že to není možné.

Vnímala jen slabé chladné lechtání.

"Co jsem udělala?" zeptala se stále ještě se zavřenýma očima.

"Ehm... mávala jsi rukama skrz stůl," řekl oh bůh.

"Vidíš?"

"Ehm... předpokládám, že to umí většina lidí?"

"To tedy ne!"

"Nemusíš hned křičet. Já nemám s lidmi téměř žádné zkušenosti, copak jsi to nepoznala? Tak asi jako kdybych stál v místnosti, jejíž okno by mělo zatažené závěsy, ve kterých je mezera a tou by svítilo slunce a vrhalo dovnitř stíny kolemjdoucích lidí a... Jediné, co vím, je to, že si většinou přeji, aby se otevřela zem a pohltila je nebo aby byli raději mrtví. Ti lidé, ne ty závěsy."

Zuzana se na židli opřela - a věděla, že malá část jejího vědomí jí říká "ano je tady židle, je to skutečný předmět, můžeš na ní sedět" .

"Jsou tady ještě další věci," pokračovala. "Pamatuju si různé události. Události, které se ještě nestaly."

"To musí být moc užitečné, ne?"

"Ne! Protože nikdy nevím, co se pak - podívej, je to, jako kdyby ses díval na budoucnost klíčovou dírkou. Vidíš kousky věcí, ale nevíš jakých a dějů a nevíš, co znamenají, dokud se nedostaneš do doby, kdy se děje odehrávají a jednotlivé předměty nezapadnou na své místo."

"No, v tom by mohla být jistá potíž," připustil oh bůh.

"Věř mi. Nejhorší z toho všeho je to čekání. Čekáš, až se jeden z těch kousků stane minulostí. Chápej, většinou si z budoucnosti nepamatuju nic užitečného, jen pokřivené malé útržky, stopy, které nedávají smysl, dokud už není příliš pozdě. Jseš si jistý, že nevíš, proč ses najednou objevil v hradu Otce prasátek?"

"Ne. Pamatuju si jenom, že jsem byl... Dovedeš si představit, co je to mysl bez těla?"

"Nejistě."

"Výborně. To znamená, že pochopíš, co to je, i když řeknu bolest hlavy bez hlavy? A vzápětí jsem ležel na zádech, která jsem nikdy neměl, na spoustě bílého studeného něčeho, co jsem nikdy předtím neviděl. Jenže předpokládám, že když už má někdo najednou vzniknout, musí se to taky stát někde."

"Někde, kde měl existovat někdo, kdo tam už neexistuje," řekla Zuzana spíše sama pro sebe.

"Prosím?"

"Otec prasátek tam nebyl," pokračovala Zuzana. "On tam stejně neměl být, ne dnešní noci, ale tentokrát tam nebyl ne proto, že by byl někde jinde, ale protože už nebyl nikde. Zmizel dokonce i jeho hrad."

"Myslím, že ještě chvíli a už celou tu záležitost s převtělováním pochopím," řekl oh bůh.

"Většina lidí -" začala Zuzana. Najednou se celá otřásla. "Ale ne. Co to dělá? Co TO DĚLÁ?"

DOBŘE ODVEDENÁ PRÁCE, ŘEKL BYCH.

Sáně hřměly nocí. Hluboko pod nimi ubíhala zasněžená pole.

"Hmpf," odpověděl Albert. A popotáhl.

JAK ŘÍKÁTE TOMU PŘÍJEMNÉMU TEPLU, KTERÉ CÍTÍM UVNITŘ?

"Pálení žáhy!" odsekl Albert.

ZASLECHL JSEM V TVÉM HLASE NÁZNAK NEMÍSTNÉHO MRZOUTSTVÍ? řekl Smrť. PRO TEBE NEMÁME CUKROVÉ PRASÁTKO, ALBERTE.

"Já o žádné dárky nestojím, mistře," povzdechl si Albert. "Snad kromě toho, abych se probudil a zjistil, že je všechno zase pěkně po starém. Heleďte, víte dobře, že se to pokaždé, když se rozhodnete měnit věci, nějak zvrtne..."

ALE OTEC PRASÁTEK MŮŽE MĚNIT VĚCI. MALÉ ZÁZRAKY, KAMKOLIV PŘIJDE, A SPOUSTA VESELÉHO HO, HO, HO. UČÍME LIDI, CO TO JE SKUTEČNÝ VÝZNAM SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY, ALBERTE.

"Cože? Tím myslíte to, že všechna prasata a dobytek byly poraženy a při troše štěstí že každej bude mít dost jídla na zimu?"

NO, KDYŽ JSEM ŘEKL SKUTEČNÝ VÝZNAM-

"Nebo že nějakému ubožákovi usekli někde v lese hlavu jenom kvůli tomu, že při večeři našel v omáčce fazoli, a proto se teď léto začíná vracet?"

NO, NEMYSLEL JSEM PRÁVĚ TOHLE, ALE -

"Aha, už vím, myslel jste to, jak pronásledovali nějaké ubohé zvíře a nastříleli své šípy do vlastní jabloně, a díky tomu začínají stíny ustupovat?"

ANO, TO JE KAŽDOPÁDNĚ JEDEN Z TĚCH VÝZNAMŮ, ALE-

"Potom musíte mluvit o tom, jak lidi vždycky zapálili obrovský oheň, který měl sloužit slunci jako vzor a přesvědčit ho, aby se přestalo flákat za obzorem a pustilo se do pořádné každodenní práce?"

Smrť se odmlčel, zatímco kanci pádili nad zvlněnými pahorky.

NESNAŽÍŠ SE MI TO ZROVNA ULEHČIT, ALBERTE.

"No, ale to jsou opravdu všechno ty skutečné významy, o kterých jsem slyšel."

MYSLEL JSEM, ŽE BYS SE MNOU MOHL SPOLUPRACOVAT, ALBERTE.

"Ale vždyť ono je to všechno opravdu o slunci, mistře. Bílej sníh, rudá krev a slunce. Nikdy to nebylo o ničem jiném."

TAK DOBRÁ. OTEC PRASÁTEK ALE MOHL LIDI NAUČIT I TEN NESKUTEČNÝ VÝZNAM SVÁTKŮ.

Albert si pohrdavě odplivl přes postranici saní. "Pch! ‚Alespoň v tom jednom dni, budme na sebe hodní', to myslíte?"

ZNÁM MNOHEM HORŠÍ VÁLEČNÉ POKŘIKY.

"No sakra, sakra, sakra..."

PROMIŇ.

Smrť sáhl do záhybů roucha a vytáhl přesýpací hodiny.

OBRAŤ TY SÁNĚ, ALBERTE. POVINNOST VOLÁ.

"Která povinnost?"

TAK TI PĚKNĚ DĚKUJU. ALE KLADNĚJŠÍ PŘÍSTUP Z TVÉ STRANY BY VĚCEM ROZHODNĚ NEUŠKODIL.

"Neuvěřitelné! Máte ještě někdo tužku?" rozhlédl se Výsměšek po svých společnících.

"Už jste mu dal čtyři," zaprotestoval lektor Zaniklých run. "A nezbyl z nich ani špaček. A dobře víte, že si teď musíme kupovat tužky sami, arcikancléři."

To bylo jedno z oněch bolavých míst. Jako většina lidí, kteří nemají základní představu o skutečné ekonomii, vyhlásil Vzoromil Výsměšek Plán důsledné finanční kontroly, v němž se počítaly i kancelářské sponky. Každý ze starších mágů musel odevzdat špačka tužky, pokud chtěl ze zamčené zásuvky v arcikancléřově stole dostat nové psací náčiní. Protože se málokomu podařilo uchovat více než napůl vypsaný zbytek, byli mágové nuceni občas vyklouznout ven a nakoupit si tužky za své vlastní peníze.

Příčina nedostatku nedopsaných tužek se teď krčila před nimi, a se bzučením chroustala tužku tvrdosti HB. Nakonec znechuceně vyplivla kvestorovi na botu objímku z mosazného plechu, ve které seděla guma.

Rozšafín Ctibum si dělal poznámky.

"Myslím, že to funguje takhle," řekl. "To, co tady máme, je personifikace jistých sil, jak řekl Hex. Ale funguje to jen, když jsou ty síly... tedy... logické." Pak polkl. Rozšafín, tváří v tvář daným faktům, pevně věřil v pravdu logiky, ale nenáviděl zbytečné používání onoho slova. "Tedy, nechci tím říci, že je logické, že existuje stvoření, které požírá ponožky, ale ... víte..., dává to jistý smysl..., je to prostě nejpravděpodobnější pracovní hypotéza."

"Tak trochu jako Otec prasátek," přikývl s pochopením Výsměšek. "Když jste dítě, je to stejně dobré vysvětlení pro to, co se děje, jako kterékoliv jiné, že?"

"A co je potom nelogického na tom, že by mohl existovat skřet, který by mi nosil plné pytle peněz?" prohlásil uraženě děkan. Výsměšek podal Pobertužkovi další tužku.

"Víte, pane... tak za prvé, vy jste nikdy zničehonic nedostal obrovský pytel peněz a nepotřeboval jste si vytvořit teorii, která by to vysvětlovala, a za druhé, nikdo jiný, možná kromě vás, by to nepovažoval za možné."

"Pch!"

"Ale proč se to všechno děje teď?" přemýšlel nahlas Výsměšek. "Podívejte! Vyskočil mi na prst! Máte ještě někdo tužku?"

"Možná, že ty... síly tady byly vždycky," uvažoval dál Ctibum. "Ponožky a tužky se vždycky nevysvětlitelně ztrácely, co si budeme povídat. Ale proč se najednou začaly takhle zhmotňovat... Obávám se, že to mi uniká."

"No, ale to bychom měli raději zjistit, nemyslíte?" prohlásil rezolutně Výsměšek. "Nemůžeme dovolit, aby se nám tady dělo něco takového. Aby nám tady vznikali přihlouplí antibohové a nějaká různá bůhvíco jenom proto, že na ně lidé mysleli? To by se nám tady taky mohly objevit pěkné věci. Co kdyby například nějakého idiota napadlo, že musí existovat bůh špatného trávení, no?"

Cinkylinkycinkylinkycink.

"Ehm... mám strach, že se právě stalo," řekl tiše Rozšafín Ctibum.

"Co se děje? Co se děje" rozhlížel se zmateně oh bůh. Chytil Zuzanu za ramena.

Pod prsty ucítil kosti.

"SAKRA," řekla Zuzana. Odstrčila ho, opřela se o stůl a dávala při tom pozor, aby jí neviděl do obličeje.

Nakonec, s velkou dávkou sebekontroly, které se v několika posledních letech naučila, se jí podařilo vrátit svůj hlas k normálu.

"Vypadává ze své vlastní role," zamumlala spíš sama pro sebe. "Naprosto jasně to cítím. A to na jeho místo vtahuje mě. Proč to všechno dělá?"

"To se mě zbytečně ptáš," odpověděl jí oh bůh a spěšně ustupoval. "Víš... jen tak pro všechny případy... Než ses ode mě odvrátila, vypadalo to, jako když máš opravdu hluboké oční stíny... Jenže ty žádné nemáš..."

"Podívej, je to velice jednoduché," řekla Zuzana a otočila se. Cítila, jak se jí na hlavě sám od sebe mění účes, což dělal vždycky, když byla nervózní. "Víš, jak to v rodinách bývá? Ze tam vládne třeba babiččina nebo pradědečkova podoba, modré oči, koňské zuby a tak? No, v naší rodině vždycky nakonec převládne Smrť."

"Ehm... to snad nakonec v každé rodině, ne?"

"Ale mlč, nežvaň nesmysly," zarazila ho Zuzana. "Já nemyslela smrt. Já myslela Smrť s velkým S. Pamatuju si věci, které se ještě nestaly, a umím MLUVIT TÍM HLASEM a krást se tím kradmým způsobem... a jestli začal dělat něco

jiného, budu za něj muset tu jeho profesi dělat já. A že nějak vypadl ze své role, to je naprosto jasné. Nevím, co se stalo se skutečným Otcem prasátek nebo proč dědeček dělá jeho práci, ale vím něco o tom, jak myslí, a taky to, že nemá ... žádné ochranné duševní mechanismy jako my. Neumí věci zapomenout nebo je ignorovat. Bere všechno logicky a doslova doslova a nedokáže pochopit, proč to pokaždé nefunguje -"

Všimla si jeho užaslého výrazu.

"Podívej..., jak bys to udělal, kdybys chtěl, aby měli všichni lidi na světě dostatek slušného jídla?" zeptala se.

"Já? No, tedy..." Oh bůh se na chvíli zamyslel. "No, předpokládám, že by člověk nejdřív musel všude zavést nějaký jednotný politický systém, správně rozdělit zemědělskou půdu a zajistit její dokonalé využití a obdělávání, potom -"

"Ano, ano, to stačí. Ale on by prostě každému dal pořádné jídlo," řekla Zuzana.

"Aha. Už je mi to jasné. Velmi nepraktické. Pch, to je stejná hloupost, jako kdybys řekla, že můžeš obléct nahé tím, že jim prostě dáš nějaké oblečení."

"Ano! Vlastně ne! Samozřejmě, že ne! Myslela jsem tím, že je jasné jak - ale, vždyť ty víš, jak to myslím."

"Ano, myslím, že ano."

"Ale on to neví."

Vedle nich něco s hlasitým praskotem spadlo.

Z hořících trosek se vždycky vykutálí doutnající kolo. Dva muži s obrovskou tabulí skla vždycky přecházejí silnici před komikem, který je právě hlavním účastníkem bláznivé pouliční honičky. Některé zákonitosti vyprávění jsou tak silné, že případy jim podobné se odehrávají snad i na planetách, kde se v poledne kámen vaří klokotem. A když se zřítí stůl, který se prohýbá lahůdkami, vždycky zůstane jeden jakoby zázrakem nepoškozený talíř, který se točí dokola, rychleji a rychleji, až se zvukem podobným zakvokání zůstane ležet.

Zuzana a oh bůh ho pozorovali a pak přesunuli pozornost k mohutné postavě, která teď ležela v tom, co zbylo z ovocných mis zdobících střed stolu.

"On... zhmotnil se z čirého vzduchu," zašeptal oh bůh.

"Skutečně? Tak tam jen tak nestůj. Pomoz mi ho zvednout, ano?" řekla Zuzana a pokusila se odvalit velký meloun.

"Ehm, za uchem má hrozen vína -"

"No a?"

"Mně se dělá mdlo, když si na víno jenom vzpomenu -"

"Ale no tak, nech toho."

Společnými silami se jim podařilo zvednout nove příchozího na nohy.

"Tóga, sandály... vypadá tak trochu jako ty," řekla Zuzana, zatímco se ničitel ovoce nejistě kýval sem a tam.

"Byl jsem taky tak zelený?"

"Skoro."

"Je... je tady někde záchod?" zamumlal podivný muž ulepenými rty.

"Myslím, že stačí projít támhle tím obloukem," řekla Zuzana. "Slyšela jsem, že tyhle stavy prý nejsou zvlášť příjemné."

"Jaké ‚prý'? A příjemné, u psí nohy!" zasténala tlustá postava a vykročila naznačeným směrem. "Až se vrátím, mohl bych dostat sklenici vody a tabletu živočišného uhlí?"

Dívali se, jak odchází.

"To je nějaký váš přítel?"

"Bůh špatného zažívání, myslím. Poslyš, já... myslím si... Mám dojem, že si něco pamatuju," řekl oh bůh. "Těsně předtím, než jsem se vsebevtělil. Ale zní to hloupě..."

"No?"

"Zuby," řekl oh bůh.

Zuzana zaváhala.

"Nemyslíš tím, že na tebe něco útočilo, že?"

"Ne. Jenom... měl jsem prostě pocit zubatosti. Asi to nic neznamená. Jako bůh kocoviny vídávám mnohem horší věci, to mi věř."

"Jenom zuby. Spoustu zubů. Ale ne strašné zuby. Jenom obrovské množství malých zoubků. Skoro... smutných?"

"Ano! Jak to víš?"

"Och, já... možná, že si pamatuju, jak jsi říkal, co jsi mi ještě neřekl. Nevím. A co velká červená zářící koule?"

Oh bůh se na chvíli zamyslel a pak zavrtěl hlavou.

"Ne, tady ti nepomůžu. Pamatuju si jenom ty zuby. Řady a řady zubů."

"Řady si nepamatuju já," řekla Zuzana. "Cítila jsem jenom, že důležité jsou zuby."

"Hele, je to úžasný, co všechno se dá se zobákem dokázat," řekl havran, který zkoumal prostřený stůl a právě se mu podařilo zvednout víko jedné misky.

"Co to tam máš?" zeptala se Zuzana unaveně.

"Oči," oznámil jí havran s radostným rozechvěním. "Mágové, panečku, vědí, jak to skutečně roztočit, to se jim musí přiznat. Ti se ale opravdu o nic neošidí, to ti řeknu."

"To jsou olivy," oznámila mu Zuzana.

"Mají pech," ušklíbl se havran. "Viděl jsem je první."

"Ale to je přece druh ovoce! Nebo zeleniny nebo čeho!"

"Jseš si jistá?" Havran otočil jedno nezávislé oko k misce a druhé upřel na Zuzanu.
"To jsem."
Oči se zase přeostřily.
"Takže ty jsi najednou náramnej expert na oční bulvy, jo?"
"Podívej se dobře! Vždyť jsou zelené, ty pitomý ptáku!"
"No, mohly by to být velice staré oči," snažil se havran udržet pozice. "Někdy tak vypadají -"
KVÍK, řekl krysí Smrť, který se právě prokousal napůl cesty plátem sýra.
"A vůbec nejsem tak pitomý," odporoval havran. "Havranovití jsou výjimečně inteligentní, a co se týče některých pralesních druhů, ty dokážou používat i jednoduché nástroje!"
"Aha, takže ty jsi specialista na havrany, ano?" ušklíbla se Zuzana.
"Madam, pokud jste si nevšimla, tak já jsem -"
KVÍK, řekl krysí Smrť.
Oba se otočili. Krysí Smrť ukazoval na své zuby.
"Víla Zubnička?" nechápala Zuzana. "Co je s ní?"
KVÍK.
"Řady zubů," ozval se oh bůh. "Já jsem to... vzpomínáš? Řady zubů? Kdo je to víla Zubnička?"
"No, tu dneska vidíš každou chvíli," odpověděla mu Zuzana. "Nebo spíš je. Je to taková živnostenská činnost. Dostaneš žebřík, opasek s penězi a kleště a dáš se do toho."
"Kleště?"
"Když nemá dost drobných, musí na protiúčet vytáhnout další zub. Ale podívej, víly Zubničky jsou docela neškodné. S několika z nich jsem se setkala. Jsou to prostě pracující děvčata. Nikoho neohrožují."
KVÍK.
"Já jenom doufám, že si dědeček nevzal do hlavy, že bude dělat i jejich práci. Můj bože, když si představím, že -"
"Ony sbírají zuby?"
"Ano. Jak jinak?"
"Proč?"
"Proč? Je to jejich zaměstnání."
"No, a kam nosí ty zuby, když si je vezmou?"
"Copak já vím? Ony prostě... prostě si vezmou zub a nechají místo něj peníze," vysvětlovala Zuzana. "Co je to za otázku - ‚Kam nosí ty zuby?'"
"No, jenom mě to tak zajímalo. Lidé to asi všichni vědí, a já jsem hrozně hloupý, když se tak ptám, asi je to všeobecně známá věc."
Zuzana se zamyšleně zadívala na krysího Smrtě.
"No, ale to je pravda... Kam vlastně nosí ty zuby?"
KVÍK?
"Říká, abys ho prohledala," odpověděl havran. "Třeba je prodávají?" Zaútočil zobákem na další nádobu. "A co tyhle, vypadají moc pěkně, jenom jsou tak trochu svraštělé a -"
"Nakládané vlašské ořechy," odpověděla mu Zuzana nepřítomně. "Co asi dělají s těmi zuby? K čemu jsou jim všechny ty zuby? Ale i tak... Komu by mohly uškodit víly Zubničky?"
"Máme dost času na to, abychom některou z nich našli a zeptali se jí?" řekl oh bůh.
"Čas není náš problém," odpověděla Zuzana.

Jsou takoví, kteří věří, že vědění je něco, co se získá časem - něco, co je třeba vydobýt z šedé hmoty nevědomosti jako ryzí kov ze zlatonosné rudy.
Jiní říkají, že je třeba si vědění jen připomenout, že kdysi, v dávné minulosti, byl Zlatý věk, kdy všichni věděli všechno a kameny přiléhaly jeden na druhý tak, že jste mezi ně nezasunuli ani čepel nože, víte, o čem je řeč, a každý ví, že tenkrát existovaly létací stroje, chápete, protože máme nákresy věcí, které lidi mohli vidět vysoko ze vzduchu, rozumíte, a existuje muzeum, já o něm četl, kde našli v prastarém chrámu pod oltářem kapesní kalkulačku, chápete, co to znamená? Jenže vlády velmocí to všechno tutlají a...
Vzoromil Výsměšek věřil, že vědění může člověk získat tak, že bude křičet na lidi, a důsledně to praktikoval. Mágové seděli v mágorlíku kolem společného stolu, který byl pokrytý silnou vrstvou knih.
"Je Svátek prasečí hlídky, arcikancléři," ozval se přátelsky děkan a namátkou listoval jakýmsi prastarým svazkem.
"Není. Až do půlnoci," odpověděl Výsměšek. "Vyřešení téhle záhady vám, chlapi, jenom dodá chuti k půlnoční hostině."
"Poslyšte, možná, že mě něco napadlo, arcikancléři," ozval se profesor Neurčitě mlhavých studií. "Tohle je Vedlejšův Přehled základních bohů. Jsou tady různé věci o lárech a penátech, a jak se zdá, ty nám přesně pasují na tuhle situaci."
"Lárové a penáti? A k čemu byli dobří tam, kde byli doma?"
"Hahaha," zasmál se profesor.
"Co je?" obrátil se k němu Výsměšek.
"Měl jsem dojem, že jste udělal dobrý vtip, arcikancléři," odpověděl profesor.
"Ano? Nic takového jsem neměl v úmyslu."

"To pro nás není nic nového," prohlásil děkan koutkem úst.

"Co jste to říkal, děkane?"

"Ale to nic, arcikancléři."

"Myslel jsem si, že jste udělal tu narážku na ‚domov', protože jsou to obojí domácí bohové. Nebo spíš kdysi bývali. Už před dlouhou dobou upadli v zapomnění. Byli to ani ne tak bohové jako... bůžkové domovů, jako například -"

Ostatní tři mágové, kterým to na mágy poměrně rychle myslelo, mu zakryli ústa dlaněmi.

"Pozor!" zvolal Výsměšek, "Stačí neopatrné slovo a vytvoříte nový život! To je důvod, proč nám záchod obsadil velký tlustý bůh špatného trávení a zvrací tam. Mimochodem, kde je kvestor?"

"Byl na záchodě, arcikancléři," odpověděl lektor Zaniklých run.

"Co? Když tam šel -"

"Ano, arcikancléři."

"No, určitě bude v pořádku," řekl Výsměšek nezúčastněným hlasem člověka, který pozoruje, jak se někomu mimo doslech právě děje něco ošklivého. "Ale ani trochu nestojíme o to, aby se nám tady objevovali další ti..., cože je to, profesore?"

"Lárové a penáti, arcikancléři, ale já přece neříkal, že -"

"Mně se to zdá naprosto jasné. Děje se něco nedobrého a tihle malí pidižvíci se vracejí. Takže nám zbývá jen zjistit, co se kde pokazilo, a uvést to na správnou míru."

"No, to jsem rád, že se to všechno tak snadno a rychle vyjasnilo," zavrčel děkan.

"Domácí bůžkové," opakoval Výsměšek. "Takže nic jiného než domácí bůžkové říkáte, profesore?" Otevřel zásuvku ve svém klobouku a vytáhl dýmku.

"Ano, arcikancléři. Tady se píše, že to bývalo něco jako místní duchové. Dohlíželi na to, aby kynul chleba, aby se dobře utlouklo máslo a tak."

"A požírali tužky? A jaký byl jejich přístup k oddělení ponožek?"

"To bylo ještě dávno v době trvání První říše," upozornil ho profesor Neurčitě mlhavých studií. "Sandály, tógy a tak."

"Aha. Takže žádné ponožky?"

"Pokud je obecně známo, tak žádné. A bylo to devět set let předtím, než Osric Karandaš objevil na okraji pláží neznámého ostrova Sumatří, jejichž písek byl bohatý na grafit, onen malý kořík, z nějž se po delší době šlechtění podařilo vypěstovat -"

"Dobrá, dobrá, všichni už víme, že máte pod stolem na kolenou otevřenou encyklopedii, profesore," přerušil ho Výsměšek. "Ale já bych řekl, že od té doby se nám věci poněkud změnily. Přizpůsobily se časům. Nevyhnuly se mnoha změnám. Tihle taky. Kdysi dohlíželi na to, aby kynulo těsto, teď se změnili na obludky požírající tužky a ponožky a dohlížejí na to, abyste nikdy nenašli čistý ručník, když ho právě potřebujete -"

Ozvalo se vzdálené zacinkání.

Umlkl.

"Co jsem to zase řekl? Stalo se to zas, co?"

Mágové zachmuřeně přikyvovali.

"A to bylo poprvé, co se o tom někdo zmínil, že?"

Mágové znovu přikývli. "Dobrá, u všech rohatých, je neuvěřitelné, že opravdu nikdy nenajdete čistý ručník, když -"

Odněkud se ozvalo sílící bzíí. Do místnosti veplul zhruba ve výši ramen ručník. Všem se vnucovala představa tisíců malých křídel.

"Tenhle byl můj," zasmušil se lektor Zaniklých run.

Ručník zmizel směrem k Velké síni.

"Ručníkové vosy," zabručel děkan. "Skvělá práce, arcikancléři."

"No ale já přece, k sakru, vždyť já... je to přece lidská přirozenost, ne?" bránil se Výsměšek. "Věci se nedaří, pokazí se, zmizí, je přece docela přirozené, vymyslet si malá stvoření, která - dobrá, dobrá! Dám pozor. Chtěl jsem jen říct, že člověk je od přírody mytizující postava."

"Tím chce říct, že si právě takové malé duchy věcí velmi rádi vymýšlíme," řekl děkan, aniž zvedl hlavu.

"Ehm... Omluvte mě na chvilku, pánové," řekl Rozšafín Ctibum, který až dosud zamyšleně psal na desku stolu, u nějž seděl. "Naznačujeme tím vším snad, že se věci vracejí zpět? Mohli bychom to považovat za životaschopnou pracovní hypotézu?"

Mágové se rozhlédli jeden po druhém.

"Dokonale životaschopnou."

"Samozřejmě, že ano."

"Ano, to je přesně to, co je třeba servírovat vojskům!"

"Jakým vojskům? Jaká věc? Co se servíruje vojskům?"

"No... no přece vojskům se dávají... dávky konzervovaných potravin? Pořádné zbraně, dobré boty... a takové věci."

"A co to má co společného s tím, o čem tady právě mluvíme?"

"No to se mě neptejte. On začal mluvit o tom, co všechno budeme dávat vojskům."

"Byli byste už všichni laskavě zticha? Nikdo žádným vojskům nic nedává!"

"Hm. A neměla by vojska přece jen něco dostat? Koneckonců, je předvečer Svátku prasečí hlídky."

"Podívejte, já to použil jen jako řečnický obrat, chápete? Chtěl jsem tím jenom říct, že s vámi naprosto souhlasím. To je jen takový pestrý jazyk. Dobří bohové, přece jste si vážně nemysleli, že bych chtěl doopravdy rozdávat něco vojákům? Ať už v předvečer Prasečnic, nebo někdy jindy?"

"Nechtěl jste?"

"Nechtěl!"

"To ale od vás není zrovna pěkné, co?"

Rozšafín větu přešel bez povšimnutí. Určitě je to tím, pomyslel si, že jejich mysl se zaměstnává hlubokomyslnými obtížnými věcmi a myšlenkami, a jejich ústům je proto dovoleno bloudit kolem bez omezení a dělat ze sebe nesnesitelné pitomce.

"Já tedy nesouhlasím s použitím toho myslícího stroje," ozval se děkan. "Už jsem to opakoval několikrát. Příliš to koketuje s kultem. Mně vždycky stačil okult, děkuju vám mnohokrát."

"Na druhé straně, on je tady mezi námi jediná osoba, která dokáže myslet přímo a dělá, co se jí řekne," odpověděl Výsměšek.

Sáně se hnaly padajícím sněhem a za sebou nechávaly hustou kondenzační stopu.

"Hm, to byla fakticky legrace," huhlal Albert a pevně se držel postranice.

Běžící kanci dopadli na střechu nedaleko univerzity a přešli ze cvalu do rychlejšího kroku.

Smrť se podíval na přesýpací hodiny.

ZVLÁŠTNÍ, řekl.

"Takže je to práce pro kosu, ano?" zajímal se Albert. "Nebudete chtít asi ani ten kožich, ani plnovous, ani veselé ho-ho-ho?" Rozhlédl se kolem a jeho jízlivost byla náhle nahrazena údivem. "Hej... jak tady může být někdo mrtvý?"

Někdo přece. Ve sněhu leželo nehybné tělo.

Bylo jasné, že onen muž právě zemřel. Albert zašilhal k obloze.

"Není tady místo, odkud by mohl spadnout, a ve sněhu nejsou žádné otisky," řekl když Smrť máchl kosou. "Řekněte mi, kde se tady vzal? Vypadá jako něčí osobní strážce. Byl ubodán k smrti. Vidíte, tady má ošklivou ránu po noži."

"Je to špatné," řekl onen lidský duch a prohlížel sám sebe.

Pak se podíval na Alberta a na Smrtě a jeho duchovitá tvář změnila výraz z užaslého na zvědavý.

"Dostali zuby! Všechny! Jednoduše vešli dovnitř... a... oni... nečekali ani chvilku..."

Vybledl a zmizel.

"No tohle, o čem to ten chlap mluvil?" zvolal Albert.

MÁM SVÁ PODEZŘENÍ.

"Viděl jste ten odznak na jeho blůze? Byl na něm obrázek, jako když někomu vytahují zub."

ANO. PŘESNĚ TO TAM BYLO.

"A odkud to pochází?"

Z MÍSTA, KAM JÁ NESMÍM.

Albert se ještě jednou zadíval na tajemnou mrtvolu a pak znovu zvedl pohled ke Smrťově nezúčastněné lebce.

"Nemůžu si pomoct, ale pořád si říkám, jaká to byla legrační náhoda, že jsme takhle narazili na vaši vnučku," řekl.

ANO.

Albert naklonil hlavu ke straně. "Když vezmeme v potaz počet komínů a dětí na světě a tak dále..."

TO JE PRAVDA.

"Skutečně neuvěřitelná náhoda."

"I takové věci se stávají."

"Tomu by jeden jen stěží uvěřil, řekl byste vy."

ŽIVOT NÁM VŽDYCKY DOKÁŽE PŘIPRAVIT NĚJAKÉ PŘEKVAPENÍ.

"A nejen život," zabručel Albert. "A zdálo se, že to s ní doopravdy otřáslo, co? Ta se fakticky namíchla. Vůbec bych se nedivil, kdyby se začala vyptávat co a jak."

TO JSOU CELÍ LIDÉ, CO BYS OD NICH CHTĚL.

"Ale točí se kolem ní krysák, ne? Ten z ní pravděpodobně nespustí oční důlek. Bude hlídat její kroky, doufám."

JE TO ALE MALÝ ULIČNÍK A VELKÝ LENOCH, CO?

Albert věděl, že nemůže vyhrát. Smrť měl tvář, kterou by nedokázal překonat ani ten nejlepší hráč pokeru.

JSEM SI JISTÝ, ŽE SE BUDE CHOVAT ROZUMNĚ.

"Jo, to jo," vrčel Albert, když se vraceli zpátky k saním. "Vždyť to má v rodině, jednat rozumně. A hlavně logicky."

Jako mnozí barmani i Igor ukrýval pod nálevním pultem obušek, aby s jeho pomocí vyřídil různá malá nedorozumění a nepříjemnosti, ke kterým zvláště kolem zavírací hodiny docházelo, i když je třeba říci, že bar hospody Na márách nikdy nezavíral a nikdo si nepamatoval, že by byl viděl Igora jinde než za barem. Ať tak či tak, věci se někdy člověku vymkly z ruky. Nebo tlapy. Nebo spáru.

Igorova oblíbená zbraň byla proti obyčejným palicím poněkud modifikována. Obušek byl okován stříbrem (proti vlkodlakům), ověšen česnekem (proti upírům) a obtočen pruhem pestrobarevné pokrývky (proti bubákům). A

všem ostatním většinou stačilo, že to bylo sedmdesát centimetrů solidního, pod vodou ztvrdlého dubu.

Pozoroval okno. Plížil se po něm mráz. Z jakéhosi nepochopitelného důvodu kradmé prsty mrazu po skle nemalovaly klasické motivy kapradí, ale vzorek, v němž se opakovala tři malá štěňata vyhlížející z boty.

Najednou mu někdo poklepal na rameno. Otočil se s obuškem v ruce, ale okamžitě se uklidnil.

"Oh... to jste vy, slečno. Neslyšel jsem dveře."

Zuzana neměla na žádné dveře čas. Spěchala.

"Neviděl jste v posledních dnech Violu, Igore?"

"Myslíte tu holku od zubů?" Igorovi se soustředěně stáhlo obočí. "Tak tu jsem už neviděl týden, nebo spíše dva."

Pak se mu obočí nenaloženě setkalo nad kořenem nosu, když si všiml, že se havran pokouší nenápadně došourat za napůl vyprázdněný sáček slaných buráků.

"Měla byste si to odvést, slečno," řekl. "Znáte pravidla o domácích mazlíčcích a pomocníčcích. Jestliže se na požádání nedokážou přeměnit v lidskou bytost, mají zákaz vstupu."

"Jo, možná, ale někteří z nás mají rozhodně mnohem víc mozkových buněk než prstů," zamumlal hlas od misky s oříšky.

"Kde bydlí?"

"Tak poslyšte, slečno, víte, že na takovéhle otázky zásadně -"

"KDE BYDLÍ, IGORE?"

"Na Stydlonohé ulici, hned vedle krámu starého rámovače obrazů." odpověděl Igor automaticky. Pak se zatvářil rozhořčeně, protože si uvědomil, co řekl.

"Ale no tak, slečno, vždyť znáte pravidla! Zatím mě nikdo nepokousal, nikdo mi nerozerval hrdlo a nikdo se mi neschovává za dveřmi, když jdu domů! A vy na mě nezkoušejte hlas svého dědečka! Mohl bych vám sem zakázat vstup za to, jak se ke mně chováte!"

"Promiňte, ale je to důležité," odpověděla. Koutkem oka stačila sledovat, že se havran kradmo přesunul na police za barem a teď se pokouší dostat do jakési nádoby s víčkem.

"Jo, a co kdyby si náhodou některý z upírů řekl, že je důležité, aby neminul svou svačinku?" reptal Igor a ukládal obušek zpět pod pult.

Směrem od láhve s nakládanými vejci se ozvalo ostré křach. Zuzana se tam snažila za žádnou cenu nepodívat.

"Můžeme jít?" zeptal se oh bůh. "Ze všeho toho alkoholu kolem jsem hrozně nervózní."

Zuzana přikývla a spěšně vyšla z hospody.

Igor zabručel. Pak se vrátil k oknu, aby dál pozoroval mráz, protože Igor od života nikdy příliš nežádal. Po chvilce zaslechl tlumený hlas, který si tiše liboval: "Ám o! Onechně jenno ám!"

Slova byla částečně nesrozumitelná, protože havran měl jedno vejce nabodnuté na zobáku.

Igor si povzdechl a pozvedl svůj obušek. S havranem by to bylo velmi špatně dopadlo, kdyby si krysí Smrť nevybral právě onen okamžik k tomu, aby Igora kousl do ucha.

TÁMHLE DOLE, řekl Smrť.

Přitáhl opratě tak prudce, že kanci dostali smyk a skončili rypáky proti původnímu směru jízdy.

Albert se snažil vyhrabat ze závěje medvídků, v níž podřimoval.

"Co se děje? Co se děje? Do něčeho jsme narazili?" ptal se.

Smrť ukázal dolů. Prostíralo se tam nekonečné sněhové pole a jen slabé světlo svící, které tu a tam blikalo v okénčích zavátých chaloupek, prozrazovalo, že i tady existuje nicotný lidský život.

Albert se rozhlédl a pak si uvědomil, co Smrť objevil.

"To je nějakej šílenec, co putuje sněhem," řekl. "Podle toho, jak vypadá, byl asi někde na dříví. Na toulky venku moc špatná noc," pokračoval. "A já jsem taky venku, když už o tom mluvíme. Heleďte, mistře, jsem si jistý, že už jste udělal až až, abyste zajistil -"

TAM DOLE SE NĚCO DĚJE. HO, HO, HO.

"Podívejte, on bude jistě v pořádku," bručel Albert, který se křečovitě držel boku saní, mířících příkře dolů. Na sněhu na okamžik zableskl pruh světla, když nosič dřeva otevřel dveře sněhem zapadané chatrče. "Podívejte támhle! Dva lidé mu spěchají v patách, vidíte, ale jsou obtíženi balíčky a dalšími věcmi, vidíte? Přece jen bude mít nakonec hezké Prasečnice, tak co? Teď bychom mohli obrátit a -"

Smrťovy modře planoucí důlky přehlédly celou scénu do poslední podrobnosti.

TO NENÍ V POŘÁDKU.

"Ale ne... už ho to bere zas."

Oh bůh zaváhal.

"Co myslíš tím, že nedokážeš projít těmi dveřmi?" zeptala se Zuzana. "V baru jsi dveřmi klidně prošel."

"To bylo něco jiného. Mám jisté božské síly v přítomnosti alkoholu. Ale vždyť už jsme stejně zaklepali a ona se nám neozvala. A co se asi stalo s panem Způsobilem?"

Zuzana pokrčila rameny a prošla laciným dřevem. Věděla, že by to pravděpodobně neměla dělat. Pokaždé, když něco takového udělala, spotřebovala na to určitou dávku, no, dejme tomu, normálnosti. A dříve či později zapomene, na co jsou kliky u dveří, stejně jako to zapomněl její dědeček.

Když už o tom tak přemýšlela, uvědomila si, že on vlastně nikdy ani nezjistil, na co kliky u dveří jsou.

Otevřela dveře zevnitř. Oh bůh vstoupil a rozhlédl se kolem, což mu netrvalo dlouho. Nebyla to velká

místnost. Vznikla přepažením větší místnosti, která už byla malá sama o sobě.

"Tak tady žije víla Zubnička?" podivil se Žlučoblij. "Není to tady... trochu těsné? Všude po zemi krámy... A co je to za věci, co tady visí na té šňůře?"

"To jsou... ženské šaty," odpověděla mu nepřítomně Zuzana, která se přehrabovala v papírech na malém stolečku.

"Nejsou zrovna velké," komentoval to oh bůh. "A trochu tenké..."

"Řekni mi," zeptala se ho Zuzana, aniž zvedla hlavu, "ty vzpomínky, které jsi měl, když ses tady objevil..., ty nebyly příliš složité, že...? Aha..."

Nahlédl jí přes rameno, když otevřela malý zápisníček v červených deskách.

"Mluvila jsem s Violou jenom párkrát," řekla. "Myslím, že ty zuby někam odnáší a dostává nějaké procento z vyplacených peněz. Není to zrovna skvěle honorované zaměstnání. Znáš to, napíšou vždycky, že si můžeš vydělat až několik set tolarů doma a ve svém volném čase, ale ona říká, že by si vydělala víc, kdyby chodila žebrat ke kostelu - aha, tohle je zajímavé."

"Co je to?"

"Říkala mi, že každý týden dostává dopředu jména."

"Co, to jako jména dětí, kterým vypadne zub?"

"Ano. Jména a adresy," přikývla Zuzana listující v zápisníku.

"To nezní moc pravděpodobně."

"Promiň, ale nejsi ty náhodou bůh kocoviny? Aha, podívej, tady je ten zub, o který přišla minulý měsíc Tylda." Usmála se na kratičký zápis. "Ona si ho vlastně skoro vyrazila, protože nutně potřebovala ten půltolar."

"Máš ty vůbec ráda děti?" zeptal se oh bůh.

Vrhla na něj posměšný pohled. "Rozhodně ne syrové," odpověděla. "Dospěláci mi nevadí. Moment..."

Pak prolistovala další strany a znovu se vrátila zpět.

"Tady je několik prázdných stránek," řekla. Podívej, posledních pár dnů jsou stránky neodškrtané. Žádná jména, žádné adresy. Ale když se vrátíš o jeden dva týdny, jsou všechny přesně vedené a na patě každé stránky je dole připsána příslušná suma, vidíš? A... tohle, to přece nemůže být správné, že ne?"

Na první z neodškrtaných stran, to znamená na pondělí minulého týdne, bylo zapsáno posledních pět jmen. Většina dětí podvědomě věděla, kdy zbytečně nepokoušet štěstí, a jen ty hamižné nebo dentálně bezstarostné přivolávaly vílu Zubničku kolem Svátku prasečí hlídky.

"Přečti ta jména," požádala Zuzana.

"Vilém Nemyslík, přezdívka - Vilík (doma), Vrhač (ve škole), II. p. zad. lož. Zakopaná třída č. 68.

Andulka Šafářova, přezdívka - tatínkova princeznička, podkr. lož. Hippo 5.

Ctihodný Jefrem Bibleton, přezdívka - Trable v gatích (doma), Čtyřočko (ve škole). I. p. vzadu, Šourkovy domy, třída Zeleně-"

Zarazil se. "Povídám, připadá mi to trochu zmatené, nezdá se ti?"

"Je to celý báječný nový svět," řekla Zuzana. "Ještě nejsi na konci. Jenom pokračuj."

"Nuhakme Icta, přezdívka - Malý skvost, přízemí, Úsměvný Falafel, klačský celonoční obchod smíšeným zbožím, roh Nasáté a Šerošedé.

Reginald Běloskvoj, přezdívka - Surovec z třídy Zeleně, Neviděli jste tohoto muže?, Vandal Husí brány, Postrach kopce Šlofík, pok. 17, YMPA.

"Ympa?"

"To je cizí zkratka pro společnost, které se tady říká Klub mladých členů reformované církve vyznavačů božské krve Bel-Shamharota," odpověděla mu Zuzana. "Zdá se ti, že by to mohl být spolek, jehož člen by měl očekávat návštěvu vily Zubničky?"

"To ne."

"Ani mně ne. Mně to spíš připadá jako někdo, kdo by měl očekávat návštěvu Hlídky."

Zuzana se rozhlédla. Byl to opravdu velmi ubohý pokoj, taková ta místnost, kterou si najímá někdo s přesvědčením, že tam nepobude dlouho, a kde přejít v noci po podlaze znamená slyšet rytmický praskot smrtelného flamenca rozšlapávaných švábů. Je až neuvěřitelné, kolik lidí stráví celý život na místě, kde nechtěli zůstat dlouho.

Nepohodlná úzká postel, drolící se omítka, malé, napůl slepé okno...

Otevřela okno, zašmátrala pod úzkým parapetem a pocítila uspokojení, když její pátrající prsty nahmátly silnější šňůrku, na níž byl uvázán sáček z voskovaného plátna. Vytáhla ho nahoru.

"Co je to?" zeptal se oh bůh, když sáček položila na stůl a otevřela.

"No, tohle je dost známá věc," odpověděla mu Zuzana a vytáhla několik balíčků zabalených v pomačkaném voskovaném papíře. "Když žiješ sám, myši a hmyz ti sežerou všechno, protože před nimi jídlo nikam neschováš - a za oknem je v chladnu a bezpečí. Více méně. Je to starý trik. Takže... podívej na tohle. Okoralá slanina, plesnivý chleba a kousek sýra, kterým by ses mohl oholit. Ta nebyla doma už pěkných pár dnů, to mi věř."

"No nazdar. Takže co teď?"

"Kam asi nosila ty zuby?" řekla Zuzana nahlas, ale hlavně sama pro sebe. "Co má, krucipísek, víla Zubnička společného s -"

Ozvalo se zaklepání na dveře. Zuzana otevřela.

Venku stál malý holohlavý mužíček v dlouhém hnědém kabátě. V ruce držel zápisník, a když spatřil Zuzanu, nervózně zamrkal.

"Ehm..." začal.

"Copak si přejete?" zeptala se Zuzana.

"Ehm, víte, viděl jsem světlo, a tak jsem si myslel, že je Viola doma," odpověděl jí mužíček. Rozpačitě si pohrával s tužkou, která byla k bloku připevněna kouskem provázku. "Ona má totiž trochu zpoždění v zubech a taky má nějaký malý dloužek a Norbert se nevrátil s vozem a já to musím nahlásit, a tak jsem se raději předtím zastavil pro případ..., třeba jestli není nemocná nebo tak něco, není to nic pěkného, být sám a nemocný, a ještě k tomu na Svátek prasečí hlídky-"

"Ona tady není," odpověděla Zuzana.

Muž na ni vrhl ustaraný pohled a smutně potřásl hlavou.

"Chybí nám skoro třináct tolarů v polštářových peněžích, chápejte. Budu to muset ohlásit."

"Komu?"

"No, musí to jít výš, rozumíte? Já jenom doufám, že v tom nebude něco takového jako tenkrát v Quirmu, kde nám jedno děvče začalo vykrádat domy. Pak už jsme o něm nikdy neslyšeli -"

"Ohlásit komu?"

"A pak jsou tady žebřík a kleště," pokračoval mužík ve své litanii proti světu, který nechápe, co to znamená, když člověk musí vyplnit formulář AF17, a to hned trojmo. "Jak mám provádět zjištění momentálního stavu zásob, když se každou chvíli přijde na to, že se z něj někteří zaměstnanci průběžně zásobují?" Znovu potřásl hlavou. "Já to nechápu. Dostanou celkem slušné zaměstnání, jenže si snad představují, že budou pořád pracovat za vlahých letních nocí, nebo co, pak se trochu ochladí, a bac ho, sbohem, Karle, jdu dělat někam do tepla servírku. A pak je tady Norbert. Já ho znám. To je vždycky hlt pro zahřátí a pak další, aby tam tomu prvnímu nebylo smutno, pak třetí pro případ, že by ty první dva zabloudily... A to všechno musím napsat do své zprávy, to jistě chápete, a kdo to všechno nakonec odnese? Já vám to řeknu -"

"Budete to vy, že," řekla Zuzana. Byla téměř hypnotizovaná. Mužíček měl aureolu řídkých ustaraných vlásků a jemný, neméně ustaraný knírek. A jeho hlas zcela nezastřeně vyjadřoval, že před vámi stojí muž, který se bude obávat, že až nastane konec světa, padne vina na jeho hlavu.

"Tak, správně," souhlasil a v hlase mu zazněl mírně odmítavý tón. Nechtěl připustit, aby mu byť i malá troška pochopení prosvětlila dokonale zachmuřený den. "Vím, že to děvčata někdy nemají lehké, ale já jim vždycky říkám, jen pěkně v klidu, je to jednoduchá práce se žebříkem, nemusí trávit večery v kouři a po kotníky v papírových odpadcích a doplácet manko ze svého, a to bych ještě dodal, že -"

"Vy zaměstnáváte víly Zubničky?" vskočila mu Zuzana rychle do řeči. Oh bůh stále ještě stál, ale oči už mu začínala potahovat sklovitá mžurka.

Mužíček se mírně nafoukl. "Svým způsobem," přisvědčil. "V zásadě vedu oddělení velkosběru a expedice -"

"Kam expedujete?"

Podíval se na ni. Odpovědi na jasné přímé otázky nebyly jeho silnou stránkou.

"Já prostě jen dohlédnu na to, aby se všechno v pořádku naložilo na vůz," zamumlal. "Když jsou zuby naloženy na voze a Norbert mi podepíše příjemku GV19, je to pro mě vyřízené, jenže jak říkám, on se tenhle týden vůbec neukázal a -"

"A to jezdí pro trochu zubů celý vůz?"

"No, vozí taky zásoby pro strážné a - poslyšte, kdo vlastně jste? A co tady děláte?"

Zuzana se narovnala. "Tak na tohle nemusím odpovídat," prohlásila sladkým hlasem jen tak. Pak se znovu sklonila k mužíčkovi.

"O JAKÉM VOZE TO TADY MLUVÍME, KARLE?" Oh bůh se vyděšeně odtáhl. Mužík v hnědém kabátě uskočil tak prudce, že málem upadl na záda. Zachránila ho jen stěna chodby, na kterou narazil. Zuzana postoupila za ním.

"Jezdí vždycky v úterý," vrazil ze sebe vyděšeně. "Ehm, co jste -"

"A KAMPAK ODJÍŽDÍ?"

"Já nevím! Jak už jsem řekl, když mi Norbert podepíše-"

"GV19, je to pro vás vyřízená věc," řekla Zuzana normálním hlasem. "Ano. To už jste říkal. Jak se Viola jmenuje celým jménem? Nikdy se o tom nezmínila."

Mužík zaváhal.

"PTALA JSEM SE-"

"Viola Botičková!"

"Děkuju vám."

"A Norbert taky zmizel," pokračoval Karel, jehož mozek zřejmě přepnul na autopilota. "To je podle mě podezřelá věc. On má totiž ženu. A vůbec, nebyl by to první chlap, kterému by se zatočila hlava z třinácti tolarů a hezky tvarovaného kotníku a - tedy ne že bych tím chtěl říct, že by byl Norbert nějaký takový hlupák, který by všechno hodil za hlavu, a vůbec, kam by svět přišel, kdybychom se všichni rozhodli utéct s mladýma slečinkama?"

Vrhl na Zuzanu přísný pohled člověka, který kdyby nevěděl, že se beze něj svět neobejde, by se už dávno nudil se štětcem a paletou při malování nahých krásek na některém z tropických ostrovů.

"Co se stane s těmi zuby?" vyptávala se Zuzana.

Zmateně zamrkal. Hrubec, pomyslela si Zuzana. Velice malý, slabý a velmi hloupý hrubec, který si nedovolí skoro žádnou hrubost, protože sotva kdy narazí na někoho, kdo je ještě menší a slabší než on, takže se snaží každému ve svém okolí alespoň trošičku znepříjemnit život...

"Co je to za otázku?" podařilo se mu ze sebe vypravit tváří v tvář jejímu pohledu.

"Nikdy jste o tom nepřemýšlel?" řekla Zuzana a v duchu sama pro sebe dodala: já tedy ne. Napadlo to vůbec

někoho ?

"No, to už není moje věc, já jen -"

"Rozumím. To už jste říkal," přerušila ho znovu Zuzana. "Děkuju vám. Velmi jste mi pomohl. Mnohokrát vám děkuji."

Mužík na ni chvíli zíral, ale pak se obrátil a rychle seběhl po schodech.

"Zmiz, záprdku!" zabručela Zuzana.

"To je velmi neobvyklá kletba," prohlásil oh bůh nervózně.

"Je to tak snadné," pokračovala Zuzana. "Když budu chtít, najdu každého. Je to v naší rodině dědičný znak."

"Aha. Výborně."

"Ne, ty tomu nerozumíš. Máš ty vůbec nějakou představu, jak těžké je být normální? Na co všechno musíš pořád pamatovat? Jak chodit spát? Jak zapomínat? Na co jsou kliky?"

Proč mu to vlastně vykládám, pomyslela si, když se dívala do jeho šokované tváře. Jediné, co si musí pamatovat on, je, jak vyzvracet alkohol, který vypil někdo jiný.

"Víš co, pojďme," řekla a vyrazila ke schodům.

Bylo tak snadné sklouznout k nesmrtelnosti, jezdit na koni, vědět všechno. A věděla, že pokaždé když to udělá, přibližuje se den, kdy nedokáže seskočit ze sedla a cokoliv zapomenout.

Smrť - to bylo její dědictví.

Je to odkaz vašich předků.

"A kam jdeme teď?" zajímal se oh bůh.

"Do spolku YMPA," odpověděla krátce.

Stařec v chatrči přehlížel velmi nejistým pohledem hostinu, která před ním ležela. Seděl na židli a choulil se do sebe jako pavouk před plameny.

"Dal jsem si uvařit trochu fazolí," mumlal a pozvedl k návštěvníkům zakalené oči.

"Dobré nebe, nemůžete jíst na Prasvečer fazole," zvolal král a široce se usmál. "To přináší strašlivé neštěstí, jíst na svátek prasátek fazole. Přísahám!"

"Sem nevěděl," odpověděl stařík a v zoufalých rozpacích sklopil oči do klína.

"Přinesli jsme ti tohle skvělé jídlo. Nebo tobě se to snad nezdá?"

"Vsadím se, že jsi za ty dary nekonečně vděčný," řeklo páže ostrým hlasem.

"Jistě, samozřejmě, jakpak by ne, děkuju, prosím, je to od vás nesmírně laskavé, panáčkové," drmolil stařec hlasem síly myšího pískotu. Zamrkal, protože nevěděl, co má dělat teď.

"Toho krocana jsem se skoro nedotkl, je na něm pořád ještě spousta masa," liboval si král. "A vezmi si kus tady toho do křupava vypečeného hvízdáka euroazijského nadívaného husími játry."

"Ale já mám docela rád pořádný talíř fazolí a nikdy jsem nebyl nikomu za nic zavázaný ani dlužný-" nedokončil větu stařec s pohledem stále upřeným do klína.

"Dobré nebe, s tím si přece vůbec nemusíš lámat hlavu," zabublal srdečným hlasem král. "Jsou Prasečnice! Jen tak jsem se díval z okna svého hradu a povídám tuhle mladému Jermainovi: ‚Co je to tamhle za chlápka?' a on mi odpověděl: ‚Ale, to je jeden venkovan, takový človíček, který žije na samotě u lesa' a já mu říkám: ‚Podívej, já už nemůžu ani sousto, jinak bych prasknul a koneckonců, máme Svátek prasečí hlídky', a tak jsme sbalili všechno do ubrusu a jsme tady."

"A já předpokládám, že jsi až pateticky vděčný," opakovalo páže. "Předpokládám, že jsme vnesli jasný paprsek světla do temného tunelu tvého života, co?"

"-jistě, vznešení pánové, jakpak by ne, akorát že já si ten zbytek fazolí schovával kolik tejdnů a v ohništi si peču pár bramborůch, našel jsem je ve sklepě a myši se jich skoro netkly." Stařec nezvedl oči nad úroveň kolen stojících hostů. "A náš táta nás vychoval k tomu, abysme od nikoho nic nežádali -"

"Poslyš," řekl král a bylo slyšet, jak o něco zesílil hlas, "ušel jsem dnes v noci celé kilometry a vsadil bych se, že takové jídlo jsi v životě neviděl, co?"

Starci začaly po tvářích pomalu stékat slzy bezmocného ponížení.

"- víte, je to od vás určitě moc laskavé, vzácní pánové, ale takové věci jako labutí to, jak jste to říkali, s tím, já bych to ani neuměl jíst, ale jestli chcete trochu mých fazolí, stačí říct -"

"Rád bych se vyjádřil naprosto jasně," přerušil ho král ostře. "Tohle je skutečná prasátkovská dobročinnost, pochopil? A my tady budeme sedět a pozorovat šťastný úsměv na tvé neotesané, ale poctivé hubě, pochopil?"

"A jak se říká dobrému králi?" dodalo promptně páže.

"Kuji."

"Výborně," řekl král a spokojeně se opřel. "Tak a teď si vezmi svou vidličku a -"

Dveře se s rachotem rozletěly. Do místnosti vkráčela nezřetelná postava, kolem níž se točil hustý sněhový vír.

CO SE TO TADY DĚJE?

Páže se pokusilo vstát a tasit meč. Nikdy nepochopilo, kde se za ním vzal ten druhý muž, ale byl tam a klidně ho zase přimáčkl na židli.

"Nazdar, synu. Jmenuju se Albert," zazněl mu do ucha hlas. "Co kdybys ten meč velmi, ale opravdu velmi pomalu odložil. Někdo by mohl přijít k úrazu."

Kostnatý prst se zabořil do břicha krále, který byl příliš šokován, než aby se zmohl na odpověď.

CO SI MYSLÍTE, ŽE DĚLÁTE, SIRE?

Král se pokusil na postavu zaostřit. Měl z ní dojem červené, bílé, ale současně i černé.

K Albertovu skrytému úžasu se tomu muži podařilo zvednout se na nohy a vypnout se tak královsky, jak to jen šlo.

"To, co se tady odehrává, ať už jsi kdokoliv, jest akt pravé dobročinnosti, jakou se na Svátek prasečí hlídky sluší konat. A kdo -"

TO TEDY NENÍ!

"Cože? Jak se odvažuješ -"

KDE JSI BYL MINULÝ MĚSÍC? BUDEŠ TADY PŘÍŠTÍ TÝDEN? NE. ALE DNES V NOCI CHCEŠ UVNITŘ CÍTIT TO PŘÍJEMNÉ TEPLO SPOKOJENÉHO JÁ. CHCEŠ, ABY O TOBĚ DNES VEČER ŘEKLI - JAK DOBRÉHO TO MÁME KRÁLE.

"A jé, už zase zachází příliš daleko -" zabručel si Albert pro sebe. Znovu přitlačil páže na židli. "Kdepak, nic takového, synku, jen zůstaň pěkně v klidu. Jinak z tebe zbude sotva mastný flek."

"Ať už je to, co je to, pořád je to víc, než co má!" odsekl král. "A jediné, čím se nám odvděčil, je nevděk-"

ANO, A TO VÁM VŠECHNO POKAZILO, CO? Smrť se naklonil kupředu. BĚŽTE PRYČ.

Král ke svému nesmírnému úžasu zjistil, že velení převzalo jeho tělo a odnáší ho z místnosti.

Albert poklepal páže po rameni. "A ty taky utíkej," řekl.

"-já jsem nikdy nechtěl nikoho rozzlobit, akorát, že jsem taky nikdy nikoho o nic nežádal -" brumlal stařík, který se pohyboval ve svém malém, ubohém a pokorném světě, a nervózně si při tom proplétal prsty.

"Bude lepší, když to teď necháte na mně, mistře, jestli vám to nevadí," řekl Albert. "Budu v cuku letu zpátky." Maléry, pomyslel si. Zachraňovat maléry. Mistr nikdy nic nedomyslí až do konce.

Krále dohonil kousek od chatrče.

"Ach, tady jste, pane," řekl. "Ještě než se vydáte na cestu, nechci vás samozřejmě zdržovat, ale je tady jedna taková maličkost -" Albert se naklonil k užaslému monarchovi. "Kdyby někoho napadlo udělat nějakou chybu, jako třeba že by sem zítra poslal biřice, dal toho staříka vytáhnut z jeho boudy a zavřel ho do vězení nebo tak něco... nóó..., tak to by byla chyba, kterou by si mohl uložit do paměti a hýčkat jako poslední chybu svého života. Moudrému napověz... že?" Tajemným gestem si poklepal ze strany na nos. "Hezké Prasečnice, pane."

Pak se obrátil a vrátil se do chatrče.

Potraviny, které ještě před chvílí ležely na stole, zmizely. Stařec zmateně zíral na prázdný stůl.

NAPŮL SNĚZENÉ ZBYTKY, řekl Smrť. TAK TO MY DOKÁŽEME PŘECE JEN NĚCO LEPŠÍHO. Sáhl do svého pytle.

Albert mu zadržel ruku dřív, než ji stačil vytáhnout.

"Dovolil byste, mistře, abych vám trošku poradil? Já jsem vyrostl ve stejné chatrči, jako je tahle."

A PŘI VZPOMÍNCE NA TO CÍTÍŠ, JAK SE TI VKRÁDAJÍ SLZY DO OČÍ?

"Spíš krabička sirek do ruky, mistře. Poslyšte..."

Stařík si jen vzdáleně uvědomoval, jak si ti dva něco šeptají. Seděl se svěšenými rameny a zrak upíral do prázdna.

NO, JESTLI JSEŠ SI JISTÝ...

"Byl jsem tam, zažil jsem to, obíral jsem kosti," přikývl Albert. "Dobročinnost nespočívá v tom, že lidem dáváte to, co chcete vy, ale v tom, že jim dáváte to, co potřebují dostat."

DOBRÁ.

Smrť znovu vnořil ruku do pytle.

ŠŤASTNÝ SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY. HO, HO, HO.

Vytáhl věnec klobás. Celý uzený bok. Malý soudek soleného vepřového. Hromadu vepřových drobů, zabalených v mastném papíře. Klasický černý pudink. Několik nádob s nechutně vyhlížejícími a až nechutně chutnými vedlejšími produkty, tak vysoce ceněnými v každém na prasatech závislém hospodářském společenstvu. A nakonec byla na stůl s tichým nárazem položena jako koruna toho všeho -

"Prasečí hlava," vydechl nevěřícně stařec. "Celá prasečí hlava! Neměl jsem ovar už kolik let. A sulc! A plný lavór vepřových nožiček! A mísa vepřového sádla!"

HO. HO. HO.

"Úžasné," vydechl Albert. "Jak se vám, mistře, podařilo, že se ta prasečí hlava podobá králi i tím výrazem?"

MYSLÍM, ŽE JE TO POUHOPOUHÁ NÁHODA.

Albert poplácal starce po zádech.

"Tak ať si to, do prdele, pěkně užiješ. A ta tvoje prdel potom taky," řekl. "A teď si myslím, že můžeme jít, mistře."

Zanechali starce sedět u stolu, na jehož plnou desku zíral s nábožnou úctou a nebeským potěšením.

NEBYLO TO PŘEKRÁSNÉ? nadhodil Smrť.

"To jistě bylo," potřásl Albert hlavou. "Chudák stará. Fazole na Svátek prasečí hlídky? To je pech. Mizerná noc na fazole, zvlášť když mezi nima člověk najde v misce nějakou zvláštní."

CÍTÍM, ŽE JSEM BYL STVOŘEN PRÁVĚ PRO TAKOVÉ VĚCI.

"Skutečně, mistře?"

JE TO KRÁSA, DĚLAT NĚCO TAKOVÉHO, ŽE SE LIDÉ TĚŠÍ NA TO, AŽ VÁS UVIDÍ.

"Hm," zabručel Albert.

OBVYKLE SE NA MĚ NIJAK ZVLÁŠŤ NETĚŠÍ.

"Ano, to asi máte pravdu."

JEN SNAD ZA NĚKTERÝCH NEOBVYKLÝCH A VELMI NEŠŤASTNÝCH OKOLNOSTÍ.

"Správně, správně."
A MÁLOKDY MI NECHAJÍ SKLENKU SHERRY.
"To věřím."
MYSLÍM, ŽE BYCH SI NA TUHLE PRÁCI SNADNO ZVYKL.
"Ale to snad nebude potřeba, že ne, mistře?" řekl Albert spěšně a myslí mu proletěla hrůzná vidina toho, jak navždy zůstává skřítkem Albertem. "Protože my dostaneme Otce prasátek zpátky, že? Říkal jste přece, že přesně to uděláme, ne? A mladá slečna Zuzana se kolem toho taky točí, takže..."
ANO. SAMOZŘEJMĚ.
"Ne že by ji o to někdo prosil, že?"
Albertův velmi citlivý sluch nezachytil ani náznak nějakého nadšení.
No nazdar, pomyslel si.
VŽDYCKY JSEM SE UBÍRAL TUDY, KUDY MI VELELA POVINNOST.
"Správně, mistře."
Sáně zvýšily rychlost.
MÁM VŠE POD KONTROLOU A SMĚŘUJI PŘESNĚ K CÍLI.
"Takže nemusíme mít obavu z žádných potíží, že, mistře?"
VŠECHNY OBAVY BY BYLY ZBYTEČNÉ.
"To opravdu rád slyším, mistře."
KDYBYCH MĚL KŘESTNÍ JMÉNO, PAK BY MÉ PROSTŘEDNÍ JMÉNO BYLO POVINNOST.
"Výborně."
ALE STEJNĚ...
Albert napjal uši, seč mohl, a měl dojem, že na samé hranici slyšitelnosti zachytil smutné zašeptání.
Ho. Ho. Ho.

Byla tam velká společnost. Jak se zdálo, konala se v celé budově.
"To jsou tedy každopádně velmi energičtí mladí mužové," podotkl oh bůh opatrně, když šlápl na mokrý ručník. "Mají sem přístup i ženy?"
"Nemají," odpověděla krátce Zuzana. Pak prošla stěnou do kanceláře ředitele. Kolem produsala skupinka mladíků, kteří vlekli sud piva.
"Ráno toho budete litovat," varoval je Žlučoblij. "Silné nápoje jsou zrádné, na to nezapomeňte."
Mladíci postavili sud na stůl a narazili ho.
"Po tomhle bude někomu pěkně špatně," zvýšil hlas oh bůh, aby přehlušil všeobecný hluk. "Doufám, že si to uvědomujete. Vy si myslíte, že je to chytré, co, snížit se na úroveň těch božích hovádek... tedy na tu úroveň, na jakou se snižují ona, když pijí jako vy... no, víte jistě, jak to myslím."
Beze slova odešli a vedle sudu nechali jeden napěněný korbel.
Oh bůh se na něj podíval, zvedl ho a čichl k němu.
"Hm."
Ze stěny vystoupila Zuzana.
"Nebyl tady už - co to děláš?"
"Chtěl jsem zkusit, jak chutná pivo," prohlásil oh bůh provinile.
"Ty nevíš, jak chutná pivo?"
"No rozhodně ne, jak chutná, když ho piješ. Je to... je to úplně něco jiného, když jde ven," odpověděl kysele. Znovu upil a pak si dal ještě jeden, mnohem delší doušek. "Nechápu, proč se kolem toho tolik nadělá," dodal.
Pak obrátil prázdný korbel.
"Předpokládám, že to teče tady z toho kohoutku," zabručel. "Abys věděla, tak mám poprvé ve svém životě chuť se opít."
"A nejsi snad pořád opilý?" zeptala se Zuzana, která ho vlastně ani příliš neposlouchala.
"Ne. Já byl vždycky opíjený. Vždyť jsem ti to vysvětloval."
"Nebyl tady už několik dní," řekla Zuzana. "To je zvláštní. A neřekl, kam jde. Když tady byl tu poslední noc, měla ho Viola na seznamu. Zaplatil za ubytování týden dopředu a já zjistila číslo jeho pokoje."
"A klíč?"
"Co to je za divné nápady?"
Pokoj pana Běloskvoje byl malý. To nebylo nijak překvapující. Překvapující však bylo, jak dokonalý pořádek tam panoval, jak pečlivě byla ustlána malá postel, jak byla zametena podlaha. Bylo těžké představit si, že tady doopravdy někdo žije, ale tu a tam na to něco ukazovalo. Na jednoduchém nočním stolku byl malý, dosti neumělý obrázek buldoka v paruce, který mohl při bližším zkoumání vzdáleně připomínat ženu. Tato celkem nelogická úvaha by mohla být podpořena nápisem "Mazlíčkovi od maminky" na zadní straně.
Vedle obrázku byla položena kniha. Zuzanu zajímalo, jakou knihu si může koupit někdo s reputací pana Banja Běloskvoje.
Jak se ukázalo, kniha měla šest stran a jedna z nich, jak se zdálo, měla okouzlit dětskou duši magií tištěného slova sdělením, že Ola má mísu a máma má Olu.
Na žádné ze stran nebylo více než deset slov, a přesto byla mezi strany čtyři a pět pečlivě vložena záložka.
Vrátila se k přední desce. Byl na ní obrázek kytičky růžových poupat, v nichž byly červené a rozesmáté dětské tvářičky. Koliha se jmenovala Poupata. Tváře dětí byly buclaté jako tváře barokních andělíčků.

Kniha vypadala jako spisek, který je pečlivě, i když pomalu čten.

A to bylo všechno.

Slepá ulička.

Ale možná, že ne.

Na podlaze vedle postele, jako kdyby ji tam někdo upustil náhodou, ležela stříbrná půltolarová mince.

Zuzana ji zvedla a zamyšleně si s ní začala pohazovat. Pak si prohlédla oh boha od hlavy k patě. Převaloval hlt piva z jedné strany úst na druhou a zamyšleně upíral oči ke stropu.

Přemýšlela o síle a životaschopnosti jeho vtělení v Ankh-Morporku, navíc ještě teď, na Svátek prasečí hlídky, a co teprve v okamžiku, kdy léčebná kúra povolí. Koneckonců, vždyť jediný cíl jeho existence spočíval v tom, aby ho bolela hlava a téměř bez ustání zvracel. Faktem je, že pro lidi s takovouhle kvalifikací ve městě mnoho pracovních příležitostí nebylo.

"Poslyš," obrátila se k němu, "Jel už jsi někdy na koni?"

"Já nevím. Co je to kůň?"

Kdesi v hlubinách Smrťovy knihovny se ozval skřípavý zvuk.

Nebyl hlasitý, ale zdál se v tom neustálém, neodbytném šumu píšících se knih hlasitější, než by dávaly tušit pouhopouhé decibely.

Říká se, že každý člověk v sobě nosí knihu. V téhle knihovně byl v každé knize jeden člověk. Skřípot zesílil. Měl rytmickou, rotující podobu. Kniha vedle knihy, regál za regálem... a v každé z nich, na stránce stále se měnícího "teď", se pomalu dopisovaly řádka za řádkou tak, jak sledovaly příběhy lidských životů...

Zdroj skřípotu se konečně vynořil zpoza rohu. Vydávalo ho něco, co vypadalo jako velmi chatrná stavba, několik pater vysoká. Podobalo se to nejspíše po stranách otevřené dobývací věži. V její základně, mezi koly, byla šlapadla s převody, které celou věc poháněly a ovládaly.

Zuzana křečovitě svírala zábradlí na vrcholku konstrukce.

"Nemůžeš si pospíšit?" křičela dolů. "Jsme teprve u Be."

"Už tady šlapu celou věčnost!" vyrážel ze sebe udýchaný oh bůh.

"No, zdá se, že A je tady velmi populární písmeno."

Zuzana si prohlížela ubíhající regály. Byly tady mimo jiné umístěny i všechny knihy se společnou hlavičkou Anon. - anonymní - všichni lidé, kteří z nějakého důvodu nedostali jméno.

Jejich knihy byly většinou velmi slaboučké. "Aha... takže... Boč... Bog... Boh... zahni vlevo..."

Knihovní věž se skřípěním zahnula za další roh.

"No... Bor... čert aby to vzal, Bot bude ještě alespoň o dvacet regálů výš."

"No, to mám opravdu radost," zasténal oh bůh.

Zatáhl za páku, která přehazovala převod z jednoho ozubeného kola na druhé, a opřel se do pedálů.

Praskající a skřípající věž se začala velmi pomalu vysouvat vzhůru.

"Dobrá, už jsem tady," zavolala Zuzana dolů, když se horní plošina několik minut pomalu zvedala. "Tady, moment... aha... Adéla Botičková..."

"To znamená, že Viola bude ještě o pár regálů dál, co?" pokusil se oh bůh téměř marně o jakousi ironii.

"Dopředu!"

Věž se trhaně rozjela podél písmene B.

"Stop!"

Oh bůh sešlápl brzdový pedál a věž se s nebezpečným zakýváním zastavila.

"Myslím, že tohle je ona," ozýval se Zuzanin hlas shora. "Dobrá, můžeš spouštět."

Roztočilo se velké kolo, opatřené těžkými olověnými závažími, a jednotlivé díly věže se začaly pomalu zasouvat do sebe. Poslední dva metry Zuzana sešplhala.

"Je tady opravdu každý?" zeptal se oh bůh, když začala listovat posledními popsanými stránkami.

"Každý."

"I bohové?"

"Všechno, co je živé a má vlastní myšlení," odpověděla Zuzana, aniž zvedla pohled od knihy. "To je ale divné. Zdá se, že je v nějakém... snad vězení. Kdo by chtěl uvěznit vílu Zubničku?"

"Někdo, kdo má příliš citlivé zuby?"

Zuzana se vrátila o několik stran zpět. "Je to... masky přes obličej... lidé, kteří ji někam odnášejí a tak dál. Ale -" obrátila stránku, "- říká se tady, že poslední práci provedla na Banjovi... a, ano, dostala jeho zub..., pak měla pocit, že za ní někdo stojí..., tady je něco o jízdě na povoze... a maska spadla a pak cítila nějakou dlážděnou cestu... a..."

"To všechno v té knize je?"

"Je to životopis. Každý má svůj životopis. Píše se současně s tím, jak žiješ."

"Já mám taky nějaký?"

"Asi ano."

"Ach jejky. ‚Vstal, vyzvracel se a chtěl umřít.' Žádné zvláštní čtení."

Zuzana obrátila další stranu.

"Věž," řekla. "Je v nějaké věži. Podle toho, co vidí, je ta věž vysoká a uvnitř sněhově bílá..., ale zvenčí ne? Vypadá neskutečně. Kolem rostou jabloně, ale ty stromy... vypadají divně. A je tam řeka, ale ani ta není v pořádku. Jsou v ní zlaté rybky..., ale ty plavou po hladině."

"Aha. Ekologická katastrofa," přikývl oh bůh.

"To se mi nezdá. Ona říká, že vidí, jak se hýbají, jak plavou."

"Co? Po hladině?"

"Tak jí to prostě připadá."

"Fakt? A nemyslíš, že se mohla přejíst některého z těch sýrů porostlých tou podezřelou plísní, co?"

"A bylo tam modré nebe..., ale tohle asi nějak špatně pochopila... Tady se píše, že tam bylo modré nebe nahoře..."

"Jasně. To je pro nebe nejlepší místo," přikývl oh bůh. "Nebe, které vidíš dole, pravděpodobně věští ošklivé nepříjemnosti."

Zuzana několikrát obrátila tutéž stranu sem a tam. "Ona myslí..., že nebe bylo nahoře, ale už ne dál. Žádné nebe na obzoru."

"No promiň," přerušil ji oh bůh. "Já sice na tomhle světě nejsem dlouho, to připouštím, ale myslím si, že na obzoru musí být nebe. Tak přece poznáš, že je to obzor."

Zuzana měla neustále pocit, že jí to připadá podivně známé, ale kdykoliv se pokusila soustředit, myšlenky jí nekontrolovatelně uhýbaly stranou.

"Já to místo viděla," řekla a poklepala prstem na stránku. "Kdyby se jenom lépe podívala na ty stromy. .. Říká tady, že mají hnědé kmeny a zelené listy a připadají jí velmi divné. A..." soustředila se na další odstavec, "Jsou tam květiny. S velkými kulatými květy." Upřela na oh boha nevidoucí pohled.

"To není skutečná krajina," řekla nakonec.

"No, mně se ale zase nezdá nijak neskutečná," zavrtěl hlavou oh bůh. "Obloha. Stromy. Květiny. Mrtvé ryby."

"Hnědé kmeny stromů? Vždyť ty jsou většinou šedočerné, porostlé nazelenalým mechem. Hnědé kmeny stromů můžeš vidět jen na jednom místě," odpověděla mu Zuzana. "Je to totéž místo, kde je nebe jen nahoře. Modré nebe, které nikdy nedosahuje k zemi."

Zvedla hlavu. Na vzdáleném konci chodby mezi regály bylo jedno z těch vysokých, velmi úzkých oken. Bylo jím vidět do černé zahrady. Černé keře, černá tráva, černé stromy. Vody ozdobného jezírka křižovaly rybí kostřičky, pod vodou rostly černé lekníny.

Byly tam v jistém slova smyslu i různé barvy, ale jen ty, které byste dostali, kdybyste prohnali černý paprsek hranolem. Byly tady náznaky barev, tu a tam jste mohli při troše dobré vůle sami sebe přesvědčit, že vidíte velmi, ale opravdu velmi tmavou purpurovou nebo půlnoční modř. Jenže krajina byla celkově černá, pod černým nebem, protože to byla krajina, která náležela Smrťovi, a to říká vše.

Smrť měl podobu, do jaké si ho během staletí stvořili lidé k obrazu svému. Proč kostlivec? Protože kosti připomínají smrt. Jeho nástrojem byla kosa, protože všem lidem živícím se obděláváním půdy to dávalo možnost vytvářet skvělé metafory. A žil v pochmurné krajině, protože pro lidskou představivost by bylo příliš obtížné představit si, že Smrť žije na nějakém hezkém místě uprostřed pestrobarevných květů.

Stvoření jako Smrť žijí v lidské fantazii a berou na sebe podoby lidských představ. Nebyl sám...

...ale jemu se ten jeho scénář příliš nelíbil. Začal se zajímat o lidi. Byla to myšlenka nebo vzpomínky na něco, co se ještě nestalo?

Oh bůh sledoval její pohled.

"A můžeme se za ní na to místo vypravit?" nadhodil.

"Říkám my, protože mám dojem, že jsme do toho spadli jen z toho důvodu, že jsem byl v nesprávný čas na nesprávném místě."

"Je naživu. To znamená, že je smrtelná," uvažovala Zuzana nahlas. "A to zase znamená, že ji dokážu najít." Obrátila se a zamířila k východu z knihovny.

"Jestli říká, že je nebe jen nad hlavou, co je mezi ním a obzorem?" ptal se oh bůh, který se rozeběhl za ní.

"Nemusíš se mnou chodit," upozornila ho Zuzana. "Není to tvůj problém."

"Ano, ale když uvážíš, že mým problémem je to, že smysl mého života spočívá v tom, abych se cítil mizerně, je cokoliv jiného mnohem lepší."

"Může to být nebezpečné. Nevěřím, že je tam dobrovolně. Myslíš, že bys byl co platný v boji?"

"Samozřejmě. Dokážu lidi pozvracet!"

Byla to chatrč a stála někde na jednom z předměstí malého městečka Scrota. Scrotum mělo hodně předměstí, která často ležela dost daleko. Rozbitý vůz tady, mrtvý pes tam, lidé jimi často projížděli, aniž si to uvědomili, a některá z nich se na mapě objevila jen proto, že kartografy už nudily ty obrovské, nepopsané prostory plání.

Svátek prasátek přišel po vzrušení, které obyvatelům poskytovala zelná sklizeň, v době, kdy bylo ve Scrotu klidno a mrtvo a nebylo na co se těšit až do jarní Slavnosti rašícího zrní.

Tahle chatrč měla železný sporák s trubkou, která procházela střechou pokrytou pevnými došky ze sušených zelných listů.

Z nitra roury se ozývaly slabé hlasy.

TOHLE JE ALE OPRAVDU PĚKNÝ NESMYSL!

"Já myslím, že ty tradice vznikaly v dobách, kdy měl každý pěkný velký krb, mistře." Tenhle hlas přicházel odněkud shora, jako kdyby někdo stál nahoře na střeše a křičel do komína.

VÁŽNĚ? A TO JE JEŠTĚ ŠTĚSTÍ, ŽE V TĚCH KAMNECH NEHOŘÍ.

Ozvalo se další tlumené škrábání a několik plechových nárazů a pak zadunění z břichatého těla sporáku.

SAKRA.

"Co se děje, mistře?"

TA ZATRACENÁ DVÍŘKA NEMAJÍ KLIKU ZEVNITŘ. TOMU JÁ ŘÍKÁM BEZOHLEDNOST.

Několik dalších nárazů, pak kovové zaskřípění, když se uprostřed plátů nadzvedl litinový kruh a odsunul se stranou. Z otvoru se vysoukala ruka, natáhla se k přední straně sporáku a hmatala po ní tak dlouho, až nahmátla kličku.

Chvilku si s ní hrála, ale brzo bylo jasné, že ruka nepatří tvoru, který by byl zvyklý něco otvírat.

Abychom celou věc zkrátili, řekneme, že nakonec z kamen vystoupil Smrť. Jak přesně to udělal, bychom těžko vysvětlovali, aniž bychom museli tuhle stranu několikrát přeložit a propíchnout špendlíkem. Prostor a čas byly ze Smrťova pohledu jen dvě věci, o nichž mu někdo vyprávěl. Když při jejich přidělování došlo na Smrtě, dostal cedulku s razítkem a nápisem "neaplikovatelné". Možná že by to napomohlo vaší představě vesmíru jako gumové plachty, ale možná taky, že ne.

"Pusťte mě dovniř, mistře, tady venku je zima jako v psinci," ozval se slabý hlas ze střechy.

Smrť přešel ke dveřím. Štěrbinou pod nimi navál do místnosti sníh. Nervózně si prohlížel dveře i rám.

Zvenčí se ozvalo zabušení a Albertův hlas zazněl mnohem blíže.

"Tak co se děje, mistře?"

Smrť prostrčil hlavu zavřenými dveřmi.

TADY ZEVNITŘ JSOU TAKOVÉ KOVOVÉ VĚCI -

"Závory, mistře. Musíte je odsunout," řekl Albert a vstrčil si ruce do podpaží, aby si je trochu zahřál.

AHA.

Smrťova hlava zmizela. Albert podupával nohama a díval se, jak se jeho dech sráží ve vzduchu, zatímco naslouchal šmátrání a škrábání na druhé straně dveří.

Pak se znovu ze dřeva vynořila Smrťova hlava.

EHM...

"To bude asi řetězová západka, mistře. Musíte řetízek natáhnout, až bude skoro napjatý, a pak ten konec zvednout tou drážkou nahoru."

AHA. DOBRÁ. DOBRÁ.

Hlava znovu zmizela. Albert poskakoval sem a tam a čekal.

Objevila se hlava.

ZATÍM SE MI TO PODAŘILO AŽ K TOMU NAPNUTÉMU ŘETÍZKU, ALE...

Albert si povzdechl. "A pak musíte jeho konec zvednout tou drážkou nahoru."

AHA. ANO. UŽ TO CHÁPU.

Hlava zmizela.

U mrtvé krávy mojí prababičky, pomyslel si Albert, ten to snad nepochopí nikdy.

Dveře se s trhnutím otevřely. Za nimi stál Smrť a zářil pýchou. Albert se vpotácel dovnitř a v patách se mu hnal oblak sněhu.

"Hrome, že je tam ale psí počasí," zabručel Albert. "Nějaké sherry?"

ZDÁ SE, ŽE NIKOLIV.

Smrť se ohlédl k jediné punčoše zavěšené vedle krbu. Byla děravá. K punčoše byl připíchnut dopis psaný neuspořádaným písmem. Smrť ho vzal do ruky.

CHLAPEC BY SI PŘÁL KALHOTY, KTERÉ BY BYLY JENOM JEHO, VELKÝ MASOVÝ KOLÁČ, MYŠ Z MANDLOVÉHO TĚSTA, SPOUSTU HRAČEK A ŠTĚNĚ, KTERÉ BY SE JMENOVALO ŠPINDÍRA.

"No to je fakt krása," zavrčel Albert, "tak to abych rychle zamáčkl slzu, protože všechno, co dostane, je tahle malá dřevěná hračka a jedno jablko." Pozvedl ruku s vyjmenovanými předměty.

ALE V DOPISE SE JASNĚ PÍŠE, ŽE -

"Ano, jistě, ale tady zase vstupují do hry ty ekonomicko-sociální faktory, chápete, mistře?" přerušil ho Albert. "Na světě by zavládl strašlivý chaos, kdyby každý dostal, o co si řekne, co?"

ALE TAM V OBCHODNÍM DOMĚ JSEM JIM DÁVAL, CO CHTĚLI...

"Jasně, a obávám se, že s tím budem mít ještě hodně problémů, mistře. Všechny ty vaše ‚hračky', které doopravdy fungují. Já nic neříkal, protože to v té chvíli bylo ku prospěchu věci, ale takhle to prostě dělat nemůžete. K čemu je dobrý bůh, který vám dá všechno, o co si řeknete, no?"

TAK TO JSI MĚ DOSTAL. NEVÍM.

"To, co je důležité, je ta naděje, mistře. To je velká součást víry. Dejte lidem sklenici džemu teď a oni si sednou a snědí ji. Konec. Slibte jim tu sklenici do budoucna, a ona je udrží na nohou navěky."

A CHCEŠ ŘÍCT, ŽE PROTO CHUDÍ DOSTANOU JEN UBOHÉ DÁRKY A BOHATÍ DÁRKY DRAHÉ?

"Přesně tak," přikývl Albert. "Takový je duch Prasečnic."

Smrť se téměř rozplakal.

ALE VŽDYŤ JÁ JSEM OTEC PRASÁTEK! ZDÁLO SE, ŽE UPADL DO ROZPAKŮ. TEDY ALESPOŇ V TÉTO CHVÍLI.

"To ale na věci nic nemění," odpověděl mu Albert a pokrčil rameny. "Pamatuju si, jak jednou, to jsem byl ještě malej šprček, zamiloval jsem se do velikého koně, kterého měli v hračkářství za výlohou..." Tvář se mu na chvilku složila do vrásek, když si vyvolával ty dávno zašlé vzpomínky. "Pamatuju si, jak jsem jeden den - a to byla zima jako na středovejch pláních - strávil celý hodiny s nosem přitisknutým na sklo výkladu, až si potom někdo všiml, že tam pláču, a vzal mě do tepla. Těsně předtím jsem viděl, jak vyndavaj koně z výlohy, a víte, v ty chvilce jsem fakticky věřil, že ho dostanu já. Já o tom koni skutečně snil. Byl červenobílý, měl skutečné kožené sedlo, uzdu a bůhvíco ještě. A byl houpací. Byl bych pro toho koně zabíjel." Znovu pokrčil rameny. "Jenže to bylo všechno marné, protože my doma neměli ani hrnek, kterej bysme si dali pod postel, a občas jsme si museli dokonce plivnout na chleba, aby trochu změkl

a dal se jíst..."

PROSÍM TĚ, TOHLE BYS MI MĚL OBJASNIT. CO JE TAK DŮLEŽITÉ NA HRNKU, KTERÝ SI DÁVÁŠ POD POSTEL?

"No, to je... to je takovej slovní obrat, mistře. Znamená to, že jste chudej jako kostelní myš."

A KOSTELNÍ MYŠI JSOU CHUDÉ?

"No... asi jo."

ALE JISTĚ NEJSOU CHUDŠÍ NEŽ OSTATNÍ MYŠI? A KROMĚ TOHO, V KOSTELE PŘECE BÝVÁ SPOUSTA LOJOVÝCH SVÍCÍ A JINÝCH VĚCÍ, KTERÉ JSOU K JÍDLU.

"To je zase takový řečnický obrat, mistře. Nemusí to dávat tak úplně smysl."

AHA. UŽ ROZUMÍM. POKRAČUJ.

"Samozřejmě, že jsem si stejně pověsil vpodvečer Svátku prasečí hlídky punčochu ke krbu a ráno, teda... víte, víte co? Můj táta mi do ní vstrčil takovýho malýho koníčka, kterýho mi vyřezal sám..."

ACH, řekl Smrť. A TEN KONÍČEK PRO TEBE ZNAMENAL STOKRÁT VÍC NEŽ VŠECHNY TY DRAHÉ HRAČKY A HOUPACÍ KONĚ NA SVĚTĚ, ŽE?

Albert na něj vrhl mírně horečnatý pohled. "Ne! To tedy neznamenal! Když je člověku sedm, je to většinou bezohledný malý sobec. On se táta stejně po večeři pěkně nasral a rozšlapal mi ho na hadry."

PO VEČEŘI?

"No jo, asi jsme měli kousek sádla na chleba, nebo tak něco..."

ALE I PŘESTO, DUCH SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY-

Albert si povzdechl. "No když chcete, mistře, když teda chcete..."

Smrť vypadal mírně vyvedený z míry.

ALE PŘEDPOKLÁDEJME, ŽE BY TI BYL OTEC PRASÁTEK PŘINESL TVÉHO ZÁZRAČNÉHO HOUPACÍHO KONĚ -

"Ale, táta by ho stejně brzo vyměnil za pár flašek kořalky," ušklíbl se Albert.

ALE NAVŠTÍVILI JSME PŘECE DOMY, KDE MĚLY DĚTI SPOUSTU HRAČEK, A MY JIM PŘINESLI JEŠTĚ VÍCE HRAČEK, A V CHATRČÍCH, JAKO JE TAHLE, DĚTI NEDOSTALY PRAKTICKY NIC.

"Pch, my bysme byli dali prakticky všechno za to, kdybysme dostali to vaše nic, když jsem byl malej," povzdechl si Albert.

BUĎ ŠŤASTNÝ Z MÁLA A SPOKOJ SE S TÍM, CO JSI DOSTAL, TO MÁŠ NA MYSLI?

"Tak zhruba, mistře. To je celkem dobrý předsevzetí. A taky taktika. Dejte jim jen nějakou lacinou maličkost a řekněte jim, že musí být šťastné. Zbytek příště. Sklenice džemu do budoucna, chápete, mistře."

TO JE, ALE ŠPATNĚ. Smrť zaváhal. TEDY, CHTĚL JSEM ŘÍCI... JE SPRÁVNÉ BÝT ŠŤASTNÝ Z TOHO, CO DOSTÁVÁME. ALE MUSÍTE NĚCO DOSTAT, ABYSTE MOHLI BÝT ŠŤASTNÍ Z TOHO, ŽE TO MÁTE. JE PŘECE NESMYSL, ABY BYL NĚKDO ŠŤASTNÝ Z TOHO, ŽE NIC NEMÁ.

Albert cítil, že se mu tváří v tvář téhle nové sociální politice mírně propadá půda pod nohama.

"Jo, to já nevím," zavrtěl hlavou. "Ale předpokládám, že by se utěšovali tím, že mají měsíc a hvězdy a zdraví a takové věci."

JSEM SI JISTÝ, ŽE BY SE TOHO NA SVĚTĚ ZA TAKOVÝCH PODMÍNEK HODNĚ ZMĚNILO.

"Jediné, co vím já, je, že kdyby nás táta o Prasečnicích chytil s pytlem hraček, hned by nás zflákal jako koně, protože by si byl jistej, že jsme je někde zčórovali."

ALE... TO JE. TO JE NEFÉR.

"To už je život, mistře."

ALE JÁ NE!

"Já tím myslím, že všeobecně se předpokládá, že to tak bude," řekl Alfréd.

NE. TY CHCEŠ ŘÍCT, ŽE TAK TO ZATÍM CHODILO.

Albert se opřel o sporák a ubalil si jednu ze svých strašlivých cigaret. Bylo lepší nechat mistra, aby se těmihle věcmi prokousal sám a udělal si je po svém. Bylo to jako s těmi houslemi. Celé tři dny jen drnčení a praskot strun a pak už se té věci nikdy nedotkl. To byl ten skutečný Smrťův problém. Všechno, co mistr dělal, se tomu tak trochu podobalo. Když si něco takového vzal do hlavy, bylo jen třeba dostatečně dlouho počkat, až se mu to z ní zase vykouří.

Mistr si myslel, že celé svátky Prasečnic jsou samé... samý švestkový pudink, brandy a ho, ho, ho, a nemá ten druh myšlení, který by mu dovolil nevšímat si ničeho jiného. A proto trpí.

JE SVÁTEK PRASEČÍ HLÍDKY, řekl Smrť, A LIDÉ UMÍRAJÍ NA ULICÍCH. JEDNI LIDÉ USEDAJÍ K HOSTINÁM ZA OSVĚTLENÝMI OKNY A JINÍ LIDÉ ŽÁDNÝ DOMOV NEMAJÍ. JE TO SPRÁVNÉ?

"No, samozřejmě, to je hrozně složitá otázka -" začal Albert.

TEN VENKOVAN MĚL POSLEDNÍ HRST FAZOLÍ A KRÁL MĚL K JÍDLU TOLIK, ŽE BY SI ANI NEVŠIML, KDYBY Z TOHO DAL CHUDÝM PŘEDEM TŘEBA CELOU POLOVINU. JE TO SPRÁVNÉ?

"No jo, ale kdybyste to všechno dal zase tomu venkovanovi, byl by za rok za dva stejně nadutý jako ten král -" začal Albert, záštiplný pozorovatel lidských charakterů.

HODNÍ A ZLÍ? řekl Smrť. ALE JE SNADNÉ BÝT HODNÝ, KDYŽ JSI BOHATÝ. JE TO SPRÁVNÉ?

Albert se chtěl přít. Chtěl říci: Jo? A jak to potom přijde, že tolik těch bohatých prďolů jsou hnusáci k pohledání? A to, že je někdo chudý, zdaleka neznamená, že je taky zlý. Když jsem byl malý kluk, byli jsme chudí, ale poctiví. No, abych řekl pravdu, tak spíše hloupí než poctiví. Ale v zásadě poctiví.

Ale nepřel se. Mistr nebyl na žádné spory naladěný. Vždycky udělal to, co si myslel, že má být uděláno.

"Vy jste přeci říkal, že to všechno děláme jen proto, aby lidé nepřestali věřit v -" začal, ale pak se zarazil a začal znovu. "Když už mluvíme o tom, co je a není fér, pak vy sám, mistře -"

JÁ NEČINÍM ROZDÍLŮ MEZI CHUDÝMI A BOHATÝMI, odsekl mu ostře Smrť. ALE TOHLE NESMÍ BÝT SMUTNÝ ČAS. PŘEDPOKLÁDÁ SE, ŽE ČAS SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY BUDE ČASEM HOJNOSTI, RADOSTI A MÍRU. A SLÁB TEN, KDO ZTRÁCÍ V SEBE VÍRU! Přitáhl si blíž svůj rudý plášť. A MALÝ TEN, KDO MALÝ MÁ JEN CÍL! dodal.

"Vždyť to nemá čepel," řekl oh bůh. "Je to jen rukověť meče."

Zuzana ustoupila ze světla a pohnula zápěstím. Vzduchem zableskla tenká modrá linka a na okamžik zviditelnila čepel tak tenkou, že ji lidské oko nedokázalo vnímat.

Oh bůh spěšně ustoupil.

"Co je to?"

"No, teď to přetíná ty nejmenší částečky vzduchu. A dokáže to vyseknout duši z těla, takže se, prosím tě, drž raději kousek dál."

"No, to tedy budu, to budu."

Zuzana vylovila ze stojanu na deštníky černou pochvu.

Stojánek na deštníky! Tady nikdy nepršelo, ale Smrť měl v předsíni stojan na deštníky. Prakticky nikdo ze Zuzaniných známých stojan na deštníky neměl. V jakémkoliv seznamu užitnosti jednotlivých kusů nábytku a bytových potřeb by byl stojan na deštníky až někde skoro na konci.

Smrť žil v černém světě, kde nebylo nic živého a všechno bylo tmavé, v jeho knihovnách byl jen prach a pavučiny, protože je stvořil na efekt, nikdy tam nesvítilo slunce, vzduch se nikdy nepohnul, ale on měl stojánek na deštníky! Pár hřebenů ve stříbře u postele. Chtěl být víc než kostlivé zjevení. Pokoušel se vytvořit jisté náznaky osobnosti, ale ty zradily samy sebe, příliš se inzerovaly, byly zbytečně okaté, jako dospívající chlapec, který se předtím, než vyrazí do ulic, navoní vodou po holení jménem Divoký hřebec.

Dědeček nikdy nepochopil věci přesně. Viděl život zvenčí, a proto mu tak docela neporozuměl.

"Vypadá to hrozně nebezpečně," řekl oh bůh.

Zuzana zasunula meč do pochvy.

"To doufám," odpověděla.

"Ehm... kam teď půjdeme? Ale přesně?"

"Někam, kde je nebe jen nahoře nad hlavu. A... já už takové místo viděla. Dřív. Znám to místo."

Přešli ke stáji. Na dvoře čekal Truhlík.

"Řekla jsem ti, že se mnou nemusíš jezdit," řekla Zuzana a zachytila se sedla. "Víš, jsi přece jen.... náhodný kolemjdoucí."

"Ale jsem také bůh kocoviny, který byl z kocoviny vyléčen," řekl oh bůh. "Takže momentálně vlastně nemám žádnou funkci."

Když to říkal, vypadal tak opuštěný a ztracený, že povolila.

"Dobrá, tak pojď."

Vytáhla ho za sebe.

"Jenom se drž!" řekla a dodala: "Ale chyť se mě někde jinde, když dovolíš."

"Promiň, to bylo špatně?" zeptal se oh bůh a přesunul ruce.

"To bych ti zbytečně dlouho vysvětlovala a ty asi ani neznáš všechna slova, která bych k tomu musela použít. Kolem pasu prosím!"

Zuzana vytáhla z kapsy Violetiny hodiny a pozvedla si je k očím. Zbývala v nich ještě spousta písku, ale ona si nebyla jistá, zda je to skutečně tak dobré znamení.

Jediné, čím si byla jistá, bylo to, že Smrťův kůň dojede kamkoliv.

Zvuk Hexova psacího brku zněl, jako by jej vydával zoufalý pavouk uzavřený v krabičce od sirek.

Navzdory své nechuti k tomu, co se dělo, si musel Rozšafín Ctibum v duchu přiznat, že na jednu část jeho já to udělalo velký dojem.

Pokaždé v minulosti, když se Hex vzpouzel vydat své výpočty nebo je upřesnit, když upadl do mechanického trucu a začal psát věci jako + + + Sýrová chyba odstraněna + + + a podepisoval se tajemným + + + Press Reset + ++, pokoušel se Rozšafín řešit situaci chladně a logicky.

Nikdy ho nenapadlo například udeřit Hex palicí. Ale přesně tím teď Hexovi Výsměšek vyhrožoval.

Bylo to velmi působivé, ale co víc, bylo více než znepokojivé, že Hex chápal, o co se jedná.

"Tak dobrá," přikývl Výsměšek a odložil palici.

"Takže už žádné takové ty nápisy jako ‚nedostačující datle', jasné? Ve Velké síni je těch věcí několik beden. Můžeš je mít všechny, co se mě týče -"

"On mluví o datech, ne o datlích," snažil se Ctibum vyjasnit situaci.

"Cože? To myslíš... jako nějaké jiné? Třeba víc ulepené?"

"Ne, ne, data, doje Hexovo slovo pro... no, údaje."

"To je ale divný způsob vyjadřování," prohlásil Výsměšek pohrdavě. "Když neví, co odpovědět, tak proč jednoduše nenapíše ‚to jste mě dostali' nebo ‚k sakru, to nevím' nebo ‚k čertu, o tom nemám ani potuchy'? Všechny ty řeči o nedostatku datlí jsou jenom obyčejné naschvály, to si myslím já. Prostě kecy. Vytahuje se." Pak se obrátil k Hexovi. "Tak hele, zkus hádat."

Brk začal psát + + + Nedostač - a zastavil se. Chvilku se jen třásl na místě, pak se přesunul na novou řádku a začal znovu.

+ + + Tady se jen pokusím počítat nahlas, rozumíte? + + +

"To beru," přikývl spokojeně Výsměšek.

+ + + Množství víry na světě muselo dosáhnout horní hranice + + +

"To je divné konstatování," zabručel děkan.

"Dává to smysl," přikývl Výsměšek. "Předpokládám, že lidé jednoduše... víc věří v některé věci. Jak se zdá, existuje určitá hranice, kam až můžete věřit. To jsem ale já říkal už dávno. Dobrá. A co?"

+ + + Objevili se tvorové, ve které se věřilo kdysi +++

"Ano, to je pravda, tak by se to dalo říct."

+ + + Zmizeli, protože se na ně už nevěřilo + + +

"To se mi zdá naprosto logické," souhlasil Výsměšek.

+ + + Lidé věřili v něco jiného - otázka + + +

Výsměšek se rozhlédl po ostatních mázích. Zavrtěli hlavami.

"Je to možné," přisvědčil opatrně. "Lidé dokáží věřit ve spoustu různých věcí."

+ + + Následně z toho vyplývá, že je-li odstraněn hlavní předmět víry, bude velká dávka víry přebývat + + +

Výsměšek zíral na slova na papíře.

"To jako... že se poflakuje všude kolem?"

Obrovské kolo zdobené beraními lebkami se pomalu a majestátně roztočilo. Mravenci, kteří zatím klidně putovali skleněnými trubkami sem a tam, se rozběhli dvojnásobnou rychlostí.

"Co se děje?" zeptal se Výsměšek hlasitým šeptem.

"Myslím, že Hex hledá slovo ‚poflakuje'," odpověděl Ctibum. "Asi bude ve velkém rejstříku slov."

Odněkud shora se na pružině spustily velké přesýpací hodiny.

"Na co to je?" zajímal se arcikancléř.

"Eh... to ukazuje, že Hex na zadaném úkolu pracuje."

"Hm. A to bzučení? Jako kdyby přicházelo odněkud zpoza stěny."

Ctibum se rozkašlal.

"Tam je právě velký rejstřík slov, arcikancléři."

"A jak to funguje?"

"No... víte, představte si paměť jako řadu malých regálků, nebo... nebo otvorů, arcikancléři, kam si můžete odložit věci, no a my objevili způsob, jak vytvořit takový druh paměti, na který se dokážou dokonale napojit mravenci, ale co je důležitější, dokáže se zvětšovat podle množství informací, které do ní uložíme, a i když je tak trochu pomalá -"

"Ale ono to bzučí opravdu hodně nahlas," upozorňoval děkan. "Bude to fungovat?"

"Ano, to jen dokazuje, že se tam opravdu pracuje," odhodlal se nakonec k odpovědi Rozšafín. "Jsou to totiž... úly, víte?"

Znovu si odkašlal.

"Jiné druhy pylů, jinak silná vrstva medu, rozmístění vajíček... Je fakticky neuvěřitelné, kolik informací můžete uložit v jediné medové plástvi."

Rozhlédl se po jejich tvářích. "A kromě toho je to velmi bezpečné uložení dat, protože kohokoliv, kdo by si s tím zkoušel hrát, včely ubodají k smrti a Adrian navíc věří, že až se to na prázdninové měsíce zavře, dostaneme ještě ke všemu pěknou dávku medu." Znovu si odkašlal. "Pro... naše písečné... čarodějky." dokončil.

Pod jejich pohledy se cítil stále menší a bylo mu hůř a hůř.

Nakonec mu na pomoc přispěchal Hex. Přesýpací hodiny se zasunuly a brk byl zase vytažen z kalamáře s inkoustem.

+ + + Ano. Poflakují se kolem. A narůstají + + +

"To znamená, že se shromažďují kolem nových středů, arcikancléři," snažil se pomoci Ctibum.

"To vím," odsekl arcikancléř. "U zapařeného kravince! Vzpomínáte, když se nám všude kolem rozlila ta životní síla? Člověk pomalu nemohl tvrdit, že jeho kalhoty jsou jeho kalhoty! Tak... teď se nám kolem potuluje přebytečná víra, hrom do škopku, a tihle malí ďáblíci z toho těží? Vracejí se? Myslím tyhle domácí bůžky?"

+ + + To je možné+ + +

"Dobrá, tak teď nám ale řekni, v co to tak najednou lidé nevěří?"

+ + + Sýrová chyba odstraněna + + + MELOUN MELOUN MELOUN + + + Press Reset + + +

"Děkuju ti. Jednoduché ‚nevím' by mi bylo stačilo," řekl Výsměšek a posadil se.

"Že by některý z hlavních bohů?" nadhodil profesor Neurčitě mlhavých studií.

"Pch, kdyby zmizel jeden z těch, to bychom se rychle dozvěděli."

"Je Svátek prasečí hlídky," napadlo děkana. "Doufám, že je Otec prasátek v pořádku, co?"

"Ty věříš na Otce prasátek?" ušklíbl se Výsměšek.

"No, je tady přece pro děti, ne?" obrátil se k němu děkan. "Ale jsem si jistý, že ty na něj věří všechny. "Alespoň já na něj jako dítě věřil. Jaké by to pro mě jako pro dítě byly svátky, kdybych si nesměl vedle krbu pověsit povlak na polštář -"

"Povlak na polštář?" přerušil ho ostře starší pAsák.

"No, do punčochy se toho zrovna moc nevejde," odpověděl děkan.

"Dobrá, ale celý povlak na polštář?!"

"A co je na tom?"

"Myslíte, že se mi to jenom zdá, neboje to skutečně pěkně chamtivé a sobecké chování? V naší rodině jsme si vždycky směli pověsit jen velmi malé punčochy," vykládal starší pAsák. "Perníkové prasátko, cínový husar, pár pomerančů - to bylo všechno. Aha, takže jak je vidět, lidé s potahy místo punčoch pěkně nabourali celý trh, co?"

"Ty mlč a oba přestaňte žvanit," vykřikl Výsměšek. "Musí existovat nějaká jednoduchá cesta, jak to zjistit. Podle čeho se pozná, že Otec prasátek existuje?"

"Někdo vypije připravené sherry, na zemi se objeví otisky nohou ušpiněných od sazí, na střeše stopy sanic a váš povlak na polštář je plný dárků," zabručel děkan.

"Ale, povlak na polštář!" vypravil ze sebe s temným pohrdáním starší pAsák. "Pch. Tak to bych skoro odhadoval, že jste byli taková ta fajnová rodina, kde se dárky rozbalovaly až po sváteční večeři, co? Co mívá takový obrovský prasátkovský stromek v hale, co?"

"Ale co kdyby -" začal Výsměšek, jenže už bylo pozdě.

"No a co?" děkan se vzpurně zamračil. "Samozřejmě, že se u nás s dárky čekalo až po večeři -"

"Tedy řeknu vám jednu věc, co mě dovedlo fakticky našňupnout, to byli lidi s velkým snobáckým prasátkovským stromkem v hale. A taky bych se vsadil, že jste měli jeden z těch pitomých louskáčků na ořechy, co vypadá jako velká palečnice," pokračoval starší pAsák. "Některým lidem muselo samozřejmě stačit kladivo na uhlí, co bylo v kůlně. A protože jedli jednou denně, zakousli něco obyčejného v poledne a neměli žádnou opulentní hogo fogo večeři vpodvečer."

"Nemůžu za to, že naše rodina měla majetek," odpověděl děkan a to by bylo mohlo věci přivést téměř do normálu, nebýt toho, že dodal: "A úroveň!"

"A hlavně velké potahy na polštáře!" vykřikl popuzeně starší pAsák a začal zuřivě poskakovat. "A vsadím se, že jmelí jste si kupovali od chudáků na trhu, že je to tak?"

Děkan pozvedl obočí. "Samozřejmě! My jsme se neplížili za městem a nekradli jmelí z cizích živých plotů jako někteří!" odsekl.

"Ale to je přece součást celé té sváteční legrace! Je to tradice!"

"Co? Slavit Prasečnice pod kradenou zelení?" Výsměšek si zakryl oči rukama.

Slyšel, že podobné chování někdo nazval "srubovou horečkou". Když se spolu dva lidé tísnili v zimě za dlouhých večerů a temných mrazivých nocí příliš dlouho v malém srubu, vždycky si dříve či později začali lézt na nervy. Jistě však existovala myšlenková škola, která by byla ochotná diskutovat o tom, že když někdo tráví svůj život na univerzitě, kde je více než pět tisíc místností, tedy alespoň těch, o kterých se ví, obrovská knihovna, nejlepší a největší kuchyň ve městě, pivovar, palírna, mlékárna a výrobna sýrů, nedohledné vinné sklepy, prádelna, holírna, kuželník a stovky metrů ambitů a chodeb, je třeba pohlížet na výraz "tísnit se" z poněkud jiného úhlu. Ale na druhé straně je třeba říci, že mág dokáže mágovi lézt velmi rychle na nervy, i když oba sedí v protilehlých rozích velmi rozměrného pole.

"A co kdybyste na chvíli zavřeli ty svoje huby?" zařval. "Je Svátek prasečí hlídky! To není doba na hloupé hádky!"

"Právě naopak," odporoval profesor Neurčitě mlhavých studií zachmuřeně. "Přesně tohle je ten nejlepší čas na hloupé hádky. U nás doma jsme považovali za výjimečné štěstí, když se večeře odbyla bez klasického zahájení typu: Je to ostuda, že se váš Jindřich odmítl spojit do kšeftu s naším Rudou. Nebo: Jak je možné, že ty děti pořád ještě nikdo nenaučil používat i nůž? To bylo další oblíbené otevření."

"A trucování," přikývl Rozšafín Ctibum.

"No aby ne, jasně, trucování," rozzářil se profesor. "To by nebyly žádné Prasečnice, kdyby všichni neseděli v jedné místnosti a každý z nich mlčky nezíral na jinou stěnu."

"Hry byly horší," nadhodil Rozšafín.

"Horší než děti, co se navzájem tloukly hračkami, které dostaly, myslíš? Nebyl by to žádný druhý den svátků, kdyby se po domě nepovalovala kolečka a kusy rozlámaných panenek a v každém koutě neřvalo jedno dítě. Těžké ublížení na těle a baterie přiloženy."

"U nás se hrávala taková pitomost, které se říkalo Najdi bačkoru," vzpomínal Rozšafín. "Někdo někam schoval bačkoru a my ji pak museli hledat. A pak jsme se kvůli tomu všichni pohádali."

"To ale ještě nebylo to nejhorší," prohlásil lektor Zaniklých run. "Pořád ještě nebylo skutečně prasečnicky zle, dokud si někdo neposadil na hlavu papírový klobouček. Vždycky dojde na tu chvíli, a určitě to všichni znáte, kdy si nějaká strašlivá prateta posadí na hlavu papírový klobouček a šklebí se a mrká na každého, protože se tak po bohémsku odvázala."

"No ano, na papírové kloboučky bych byl málem zapomněl," připustil profesor Neurčitě mlhavých studií. "Hoši!"

"Později někdo navrhne, že by se mohla hrát nějaká stolní hra," přidal se Rozšafín.

"Správně. A nikdo pořádně nezná pravidla."

"Ale to nezabrání někomu jinému, aby nenavrhl, že se bude hrát o nějaké to penny."

"A o pět minut později tam máte dva lidi, kteří už spolu celý život nepromluví ani slovo kvůli dvěma penny."

"A nějaké strašlivě nevychované a uřvané malé děcko -"

"Já vím! To znám! Nějaké strašlivé malé děcko, kterému rodiče dovolili zůstat ještě chvíli vzhůru, vyhraje všechny peníze, protože je to hnusný a bezohledný malý podvodník!"

"Přesně na to jsem myslel!"

"Ehm..." pokusil se hovor zastavit Rozšafín, který měl zvláštní dojem, že když byl malý, býval oním dítětem on.

"A nezapomeň na dárky," dostával se do varu profesor Neurčitě mlhavých studií, jako kdyby v duchu

předčítal z jakéhosi seznamu přírodních katastrof. "Jak... hm... přitažlivé se člověku zdají v těch pestrobarevných papírech a s ozdobnými stužkami, jak těhotné jsou možnostmi... a pak je rozbalíte a zjistíte, že balicí papír byl mnohem zajímavější než sám obsah, a vy musíte říct ‚jak milé, to se bude opravdu hodit'. Podle mého přesvědčení není ani tak lepší někoho obdarovat než být sám obdarován, ale je to méně trapné."

"Přišel jsem na to, že jsem byl celé roky doslova vysmívaným vývozcem svátečních dárků -"

"Jo, to je snad každý," přidal se profesor. "Člověk utratí celý majlant na dárky pro jiné lidi, a všechno, co držíš v ruce, když dáš pryč ozdobný papír, jsou obnošené pantofle odporné barvy a příručka o tom, jak si správně čistit uši."

Výsměšek seděl a naslouchal jim ve zděšeném úžasu. Vždycky Prasečnice miloval, každou jejich minutu. Měl radost z toho, že uvidí své prastaré a vzdálené příbuzné, těšil se na jídlo i sladké pochoutky, býval dobrým v takových hrách jako Na krvavé koleno nebo Pan čáp ztratil čepičku. Byl vždycky první, kdo si nasadil papírový klobouček. Cítil, že papírové kloboučky dodávají celému svátku tu správnou slavnostní náladu. A vždycky si pečlivě četl přání na svátečních pohlednicích a vždycky věnoval několik milých vzpomínek odesílateli.

Když teď naslouchal přítomným mágům, bylo to jako dívat se, jak se někdo snaží rozkopat na kusy domeček pro panenky.

"Ale třeba sváteční žabky. Někdy mívají legrační hesla... ne?" pokusil se.

Všichni se k němu na okamžik obrátili, ale pak znechuceně odvrátili pohledy.

"To se vám může zdát, když máte smysl pro humor jako drátěné ramínko na šaty," ušklíbl se starší pAsák.

"Božíčku," řekl Výsměšek, "pak Otec prasátek asi opravdu neexistuje, když tady vy všichni sedíte s dlouhými nosy. On není z těch, který by na svoje svátky dovolil, aby byli lidi otrávení, nenaložení a nepříjemní jeden na druhého!"

"Výsměšku, vždyť je to jenom nějaký starý zimní bůh," upozornil ho starší pAsák. "Není to víla Fajnálada nebo kdovíkdo."

Lektor Zaniklých run zvedl bradu z dlaní. "Co je to víla Fajnálada?"

"Ale, to jsem si jenom vzpomněl na něco, co nám říkala naše babička, když bylo deštivé odpoledne, my nemohli ven a lezli jsme jí na nervy," vysvětloval starší pAsák. "Říkala vždycky: Asi na vás budu muset zavolat vílu Fajnáladu..." zarazil se a zatvářil se provinile.

Arcikancléř přiložil divadelním gestem ruku k uchu a znělým hlasem zvolal: "Teď ticho již. Co jest to zaslechlo ucho mé?"

"Někde něco zazvonilo," dodal po chvilce. "Tak ti děkujem, starší pAsáku."

"To ne," zasténal starší pAsák. "Ne, ne, ne!"

Chvilku napjatě poslouchali.

"Třeba nám to projde," zašeptal nakonec Rozšafín. "Já neslyšel nic."

"Jo, ale představit by sis ji dokázal, ne?" odpověděl mu rovněž šeptem děkan. "V okamžiku, kdy jsi to řekl, se mi v hlavě objevila její podoba. Tak především ponese přes rameno plný pytel slovních hrátek, hádanek a hříček. Nebo nám hned navrhne, abychom šli někam do přírody, protože je to výborné pro naše zdraví."

Mágové se otřásli. Nebyli proti přírodě a venkovské krajině, byli prostě jen proti tomu, aby tam někdo hledal místo jim.

"Takové ty rozjařené povahy, ty mě vždycky dokázaly strašlivě zničit," ozval se děkan.

"No, jestli se objeví nějaký ubohý uzlíček rozjařenosti, tak to nestrpím," zvedl odhodlaně bradu starší pAsák a založil si ruce na prsou. "Poradil jsem si s obludami, trolly a velkými zubatými příšerami, takže nemám v úmyslu tady trpět nějakou -"

"Dobrý den! Dobrý den!"

Hlas byl toho druhu, jímž se čtou dětem vhodné pohádky. Každá samohláska byla dokonale zakulacená. Mágové slyšeli, jak oba koncové vykřičníky, zrozené z jisté křečovitě zoufalé veselosti, zapadly na svá místa. Obrátili se.

Víla Fajnálada byla malá a kulatá, na sobě měla tvídovou sukni a boty tak dokonalé, že by si jistě samy dokázaly vypočítat povinné daňové odvody. Hodně se podobala vaší první učitelce, té v první třídě, co má speciální výcvik na to, jak zacházet s těmi, kdož se ještě počurávají z nervozity, a s chlapečky, jejichž jediným příspěvkem do pokladnice úžasného společného světa je to, že opakovaně tlučou malé holčičky do hlavy dřevěným koníkem. Je třeba říci, že této představě napomáhala i píšťalka, která jí visela kolem krku na provázku, a výraz, jenž dával tušit, že každou chvilku zatleská rukama.

Maličká gázová křídla, která jí byla na zádech sotva vidět, měla zřejmě jen pro efekt, ale mágové nedokázali spustit oči z jejích ramen.

"Dobrý den -" zopakovala, ale už zdaleka ne tak jistě. Vrhla na ně podezřívavý pohled. "Vy jste opravdu velcí hoši," řekla po chvilce, jako by jí to udělali naschvál. Zamrkala. "Je mojí povinností rozhánět chmury a rozptylovat smutek," dodala, jako kdyby citovala naučenou roli. Jak se zdálo, pak se přece jen trochu sebrala a pokračovala: "Takže všichni hlavy vzhůru a chci vidět samé rozesmáté tváře!"

Její pohled se srazil s pohledem staršího pAsáka, který neměl rozesmátou tvář pravděpodobně ani jednou v životě. Byl specialistou na obličeje otrávené a zamračené. Ten, který vykouzlil teď, by se mohl klidně účastnit mistrovství kyselých tváří.

"Promiňte, madam," ozval se Výsměšek, "ale to, co vám sedí na rameni, je opravdu kuře?"

"To... ehm... to je... ehm... modrý pták Štěstí," řekla víla Fajnálada. Její hlas se maličko chvěl, jako hlas poctivého člověka, který sám tak docela nevěří tomu, co právě řekl, ale bude to tvrdit i nadále pro případ, že by se potvrdilo, že stokrát opakovaná lež se nakonec stává pravdou.

"Já se velmi uctivě omlouvám, ale to je kuře, madam. Živé kuře," nedal se zmást Výsměšek. "A právě zakvokalo."

"Je ale modré," snažila se bez velké naděje.

"No, tak to jediné je pravda," připustil Výsměšek tak laskavě, jak to jen dokázal. "Kdyby to bylo ponecháno na mně, byl bych si představoval poněkud... proudnicovitěji řešeného modrého ptáka Štěstí, ale to samozřejmě není vaše vina."

Víla Fajnálada si nervózně odkašlala a chvilku si hrála s knoflíky na svém střízlivém a praktickém svetru.

"A co si takhle dát nějakou hezkou hru, abychom se všichni dostali do té správné nálady?" řekla. "Nějaké hádanky, třeba? Nebo soutěž v malování? A vítěz by mohl dostat i nějakou malou odměnu."

"Madam, my jsme mágové," oznámil jí starší pAsák. "My se nijak zvlášť neradujeme."

"Co nějakou scénku?" pokračovala víla dobré nálady. "Nebo už jste si na něco hráli? A co takhle zazpívat si nějaký kánon? Znáte ‚Červená se line záře'?"

Její odvážný úsměv narazil do skupinové chmury semknutých mágů. "Nechceme přece být pan Otravný nebo pan Zasmušilý, že?"

"Chceme," odpověděl jí bez váhání starší pAsák.

Fajnáladě poklesla ramena a pak si začala horečně ohmatávat neforemné rukávy svetru. Nakonec v jednom z nich skutečně objevila kapesník. Začala si osušovat oči.

"Takže je to zase všechno špatně a k ničemu, co?" řekla a brada se jí třásla. "V téhle době se nikdo nechce bavit, nikdo nechce být veselý a já se tak snažím. Sepsala jsem Knihu žertů a sebrala tři krabice starých šatů na scénky a... a... a kdykoliv se pokusím lidi rozveselit, zdá se, že jim to připadá trapné... a já se vážně tak snažím..."

Hlasitě se vysmrkala.

Dokonce i starší pAsák měl dost slušnosti na to, aby se zatvářil rozpačitě.

"Ehm..." začal.

"Copak by to někomu ublížilo, kdyby zkusil být alespoň trošičku veselejší?" vzlykla Fajnálada.

"Ehm... v jakém směru?" zeptal se starší pAsák, který se cítil hrozně.

"Ale vždyť existuje tolik hezkých věcí, nad kterými je možno se potěšit," řekla víla a znovu se vysmrkala.

"To jako... kapky rosy, záře slunce a takové věcičky?" sondoval opatrně starší pAsák a tentokrát se mu do hlasu podařilo přimísit jistou dávku jízlivosti, i když bylo slyšet, že mu nejde od srdce. "Ehm, nechtěla byste si půjčit můj kapesník? Je skoro čistý."

"Proč někdo dámě nenaleje trochu dobrého sherry?" napadlo Výsměška. "A trochu zrní pro to její kuře..."

"Oh, já nikdy nepiju alkohol," zvedla víla zděšeně ruce.

"Skutečně?" podivil se Výsměšek. "A přitom je to něco, co zase my považujeme za činnost, která člověka dokáže rozveselit. Pane Ctibume... byl byste tak laskav a zašel sem na okamžik?"

Přivolal mladého mága co nejblíže.

"Na to, aby vznikla ona, se musela kolem poflakovat pěkná dávka víry," zašeptal mu. "Musí vážit aspoň osmdesát kilo, jestli mám jenom trochu odhad. Kdybychom se chtěli spojit s Otcem prasátek, jak bychom to nejlépe provedli? Dopis do krbu?"

"Jistě, ale ne dnes večer, pane," zavrtěl hlavou Rozšafín Ctibum. "Dneska bude doručovat."

"To znamená, že se nedá odhadnout, kde bude," pochopil okamžitě Výsměšek. "Ale do prkenný vohrady!"

"Ale je také možné, že tady ještě nebyl," dopověděl Ctibum.

"Proč by sem měl vůbec chodit?" nechápal Výsměšek.

Knihovník si přetáhl pokrývku přes hlavu a schoulil se do klubíčka.

Jako orangutan toužil po teple deštného pralesa. Potíž byla v tom, že nikdy deštný prales ani neviděl, a v orangutana byl proměněn v době, kdy byl plně dospělým člověkem. Ale něco v jeho kostech to cítilo a to něco nemělo ani zdaleka v lásce zimní chlad. Jenže až do morku těchže kostí byl také knihovníkem a radikálně odmítl, aby se v knihovně rozdělal sebemenší oheň. Výsledkem toho bylo, že se po celé univerzitě ztrácely polštáře a pokrývky a všechny končily v jakémsi kokonu v příručním oddělení, kde lidoop trávil nejhorší zimní chladna.

Přelehl si na druhý bok a přitáhl si pevněji kvestorovy záclony.

Někde mimo jeho hnízdo se ozvalo skřípání a nějaký šepot.

"Ne, lampu nezapalujte."

"Říkal jsem si, proč jsem ho dneska celý večer neviděl."

"Oh, on chodí na Svátek prasečí hlídky spávat časně, pane. Tak tady to je... prosím, pane."

Ozvalo se tiché zašustění.

"Máme štěstí, ještě nebyla naplněna," ozval se po chvilce Ctibum. "Vypadá to, jako kdyby použil jednu z kvestorových."

"Dává si ji tam každý rok?"

"Co já vím, tak ano."

"Ale to není tím, že by se považoval za dítě. Je v tom jen ta jeho dětská jednoduchost."

"Třeba je to u orangutanů jiné, arcikancléři."

"Myslíte, že to dělají i v džungli?"

"To si nedokážu představit, pane. Tak především tam nemají žádné krby."

"A taky mají hrozně krátké nohy, že? A taky jsou většinou velmi podzásobeni v oblasti punčoch a ponožek, tihle orangutani. Byli by na tom samozřejmě dobře, kdyby si mohli pověsit rukavice. Otec prasátek by si musel

zdvojnásobit pracovní dobu, kdyby si mohli pověsit rukavice. To jako díky tomu, jak mají dlouhé ruce."

"Výborně, arcikancléři."

"Povídám, co je to tady na... no ne, to je sklenka sherry. Kdo šetří, má za tři." Pak se v šeru ozvalo tiché zabublání.

"Myslím, že to sherry tady bylo pro Otce prasátek."

"A ten banán?"

"Myslím, že ten tady je pro prasata, pane."

"Pro prasata?"

"Ale vždyť víte, pane. Dlabal, Klekták, Kořenáč a Rypoun. Tedy tím myslím -" zarazil se Ctibum, který si uvědomil, že tohle jsou věci, které by si dospělý muž už dávno neměl pamatovat, "- ta jména, která jim dávají děti, jestli se nemýlím."

"Banány prasatům? To ale není tradice, že ne? Já bych myslel, že by se jim měly dávat žaludy, ne? Jablka nebo tuříny."

"Ano, pane, ale knihovník miluje banány."

"Je to velmi výživné ovoce, pane Ctibume."

"Jistě, pane. I když, což je legrační, to přesně řečeno není ovoce."

"Jak to, že ne?"

"Jak povídám, pane. Botanicky je to jistý druh ryby. Podle mé teorie kmenově spřízněný s krullskou mihululkou, která je samozřejmě také žlutá a vyskytuje se v celých trsech nebo hustých skupinách u pobřeží."

"A ta žije taky na stromech?"

"No, obvykle ne, pane. Banány, jak se zdá, hledají nové životní prostory."

"Dobré nebe, vážně? Zvláštní věc, ale já nikdy neměl rád banány a ryby se mi vždycky zdály tak trochu podezřelé. To by to vysvětlovalo."

"Jistě, pane."

"Útočí na plavce?"

"O něčem takovém jsem neslyšel, pane. Samozřejmě, žluté mihululky mohou být tak chytré, že útočí jen na plavce, kteří se neprozřetelně vzdálili příliš daleko od břehu."

"A to jako, kdyby šlo o banány..., myslíte jako hodně vysoko? Tedy na stromech, chápete?"

"Možné by to bylo, pane."

"Mazané, co?"

"Ano, pane."

"No, ale my si zatím můžeme udělat pohodlí, Ctibume, že?"

"Jistě, pane."

Ve tmě zasvitla rozškrtnutá zápalka. Výsměšek si zapaloval dýmku.

Ankhmorporští chrochtovníci nacvičovali celé týdny.

O tomto zvyku hovořila už Anaglypta Hýčkalová, organizátorka nejlepší a nejvybranější skupiny městských zpěváků, jako o dokonalé příležitosti k deklaraci přátelství a dobré vůle.

Každý člověk by se měl vyvarovat lidí, kteří otevřeně a bez zábran hovoří o "přátelství a dobré vůli" jako o něčem, co se dá přiložit na život jako křenová placka. Stačí, abyste se k nim jen na okamžik obrátili zády, a už začnou organizovat tanec k návratu slunce a vy nemáte na výběr, zbývá vám jen jediné - vyrazit k okraji lesa.

Zpěváčci teď byli s dokonalou harmonií v polovině třídy Zeleně stejně jako v polovině písně "Červená slepička". Plechovky od různých potravinářských produktů už byly plné darů pro chudé tohoto města, nebo alespoň pro ty chudé, kteří byli podle mínění paní Hýčkalové dostatečně pitoreskní, ale ještě ne příliš páchnoucí, a dalo se od nich čekat, že řeknou "děkuji vám". Lidé přicházeli ke dveřím a naslouchali. Oranžové světlo svící tvořilo vlahá jezírka na sněhu. Lucerny poblikávaly mezi padajícími vločkami. Kdybyste z té scénky dokázali sundat víčko, museli byste uvnitř najít čokoládové bonbony. Nebo alespoň zajímavý výběr noblesních sušenek.

Paní Hyčkalová slyšela, že chrochtování je prastarý lidový zvyk a není třeba nikomu vykládat, o co tady jde, ale ona cítila, že se jí podařilo odstranit všechna ta rušivá místa, která by nelibě zněla jemným uším.

Jen pomalu a postupně si chrochtovníci uvědomovali jakousi podivnou disharmonii.

Vzápětí se zpoza rohu vynořila jiná skupinka klouzajících a kymácejících se zpěváků.

Někteří lidé se chovají odlišně. Řídí se zvláštním rytmem. Bubeník, který udával rytmus tady, se musel vyučit někde jinde, možná mezi mimozemšťany na jiné planetě.

V čele skupinky byl muž bez nohou, popojíždějící na malém vozíku, a zpíval, seč mu síly stačily, přičemž tloukl o sebe dvěma velkými poklicemi jako činely. Říkalo se mu Podříznutý Arnold. Postrkoval ho Jindra Rakvář, jehož pracný boj se zcela jinou písní rušily pravidelné záchvaty dokonale arytmického kašle. Jindru Rakváře doprovázel dokonale obyčejný muž v potrhaném, špinavém, ale velmi drahém oblečení, jehož příjemný tenor se téměř ztrácel v kvakotu kachny, která mu seděla na hlavě. Ten slyšel na jméno Kachní muž nebo Kachna, i když, jak se zdálo, nikdy nepochopil, proč mu tak ostatní říkají, ani to, proč je neustále obklopen lidmi, kteří vidí kachny tam, kde evidentně žádné kachny být nemohou. Průvod pak uzavíral muž, kterého za sebou vlekl na kusu silnějšího provázku malý šedý voříšek. Mužem byl Starý Smrďa Rum, kterého v Ankh-Morporku považovali za nejvyšinutějšího ze všech ankh-morporských vyšinutých žebráků. Ten pravděpodobně zpívat vůbec neuměl, ale alespoň se pokoušel do rytmu nadávat. Přesněji řečeno do rytmů.

Chrochtovníci zastavili a v hrůze pozorovali podivnou skupinku.

Jak tak žebráci postupovali ulicí, ani jedna ze skupin si nevšimla, že z kanálů ve spirálách vystupují podivné černé a šedé obláčky, které stoupají i z větších spár mezi dlažebními kostkami a mizí v temnotě. Lidé měli vždycky nutkání zpívat a bušit o sebe různými předměty, když dospěli k temnému nedopalku roku, kde všechny možné druhy psychických ošklivostí načerpaly sílu z krátkých šedých dnů, dlouhých černých nocí a ještě delších stínů a začaly se množit. Později začali lidé zpívat harmonicky, což téměř ztratilo svůj účinek. Ti, kdož opravdu vědí, jen buší předměty o sebe a křičí.

Žebráci však nebyli tak dokonale vyškoleni v základních významech folklorních činností. Dělali jen obyčejný kravál v naději, že jim lidé dají peníze, aby toho nechali.

Ale i v jejich mírně řečeno neuspořádaném projevu bylo možno vytušit náznak písně.

Nadešel nám svátek
Otce všech prasátek.
Čuník už je buclatej,
dejte tolar kulatej.

"Když ne tolar, aspoň penny nebo klobouk s pérem," jódloval Starý Smrďa Rum sólo, "nedáte-li ani ten, tak my na mhmf hmpffhmf..."

Kachna s prozíravostí studovaného člověka ucpal Starému Smrďovi ústa dlaní. "Promiň," omlouval se, "ale tentokrát bych byl rád, kdyby před námi lidé dveře nezavírali. A stejně se ti to moc nerýmovalo."

Nedaleké dveře se nicméně s třesknutím zavřely. Ti druzí chrochtovníci se spěšně odsunuli do poněkud klidnějších míst. Pokoj lidem dobré vůle byla fráze ražená někým, kdo se ještě nesetkal se Starým Smrďou Rumem.

Žebráci přestali zpívat s výjimkou Podříznutého Arnolda, který měl sklony žít ve svém malém světě.

"- nikdo neví, že se dá vyžít i z vařených bot den za dnem..."

Pak ale jakási změna v ovzduší pronikla i do jeho podvědomí.

Vítr shazoval sníh ze stromů, kde se sotva stačil usadit. Vzduchem se zatočil sněžný vír a snad se skutečně stalo, že žebráci, jejichž kompasová střelka ne vždy ukazuje přímo na REALITU, zaslechli útržek rozhovoru.

"Já jen říkám, že to zdaleka není tak jednoduché, mistře -"

JE MNOHEM HEZČÍ DÁVAT NEŽ DOSTÁVAT, ALBERTE.

"Ne, mistře, je to jenom mnohem dražší. Nemůžete přece chodit jen tak sem a tam a rozdá-"

Po sněhu se rozsypaly věci.

Žebráci je zmateně pozorovali. Podříznutý Arnold opatrně zvedl velké růžové prasátko z mandlové hmoty a ukousl mu rypáček. Starý Smrďa Rum zíral užasle na velkou sváteční žabku, která se mu odrazila od klobouku, a pak s ní zatřásl a přiložil si ji k uchu.

Kachní muž otevřel velký sáček sladkostí.

"Ale, větrové pokroutky?" podivil se.

Jindra Rakvář si z krku stahoval věnec vuřtů.

"Vyprdnoutsenato?" prohlásil Starý Smrďa Rum nejistě.

"To je sváteční žabka," oznámil mu šedivý voříšek a poškrábal se zadní nohou za uchem. "Musíš za ni zatáhnout."

Rum bezcílně zamával ve vzduchu žabkou, kterou třímal za jeden konec.

"Ale, dej to sem," zavrčel pes a sevřel druhý konec žabky do zubů.

"Přísahám," brblal Kachna a lovil v závěji, "že tady je celé pečené prase! A obrovská mísa pečených brambor, která se jako zázrakem nerozbila! A... podívejte..., není to tady v té lahvi kaviár? A chřest! A konzerva krevetek! Bohové! Co jsme to měli mít ke slavnostní večeři, Arnolde?"

"Staré boty," odpověděl Arnold. Otevřel krabici doutníků, která ležela na sněhu, a s výrazem nadšení jeden z nich olizoval.

"Jenom staré boty?"

"Ale ne. Nadívané lógrem a s pečeným lógrem. A že je to dobrej lógr, já už ho nějakou dobu schraňoval na svátky."

"A teď si můžeme dát jako jeden z chodů pečenou husu!"

"Výborně. Co kdybysme ji nadili starejma botama?"

Směrem od sváteční žabky se ozvala rána. Slyšeli, jak chytrý voříšek Starého Smrdi Ruma vrčí.

"Ale ne, ne, ne, na hlavu si dáš klobouk a to veselý motto si přečteš."

"Cech kloboučníků, číslo padesát sedm?" řekl Rum a podal proužek papíru Kachnovi. Kachní muž byl považován za intelektuála skupiny.

Zadíval se na nápis.

"Aha, už to vidím... Tady se píše ‚Pomoc, pomoc, pomoc, spadl jsem do stroje na žabky a běžím tady na tom páse, ale docházejí mi už síly, vytáhněte mě z -'." Několikrát otočil proužkem papíru v prstech. "Víc už tady není, když nepočítám ty hnědočervené skvrny."

"Vždycky ty starý otřepaný fráze," zavrčel pes. "Někdo bouchněte Ruma do zad, jo? Jestli se bude ještě chvíli smát, tak se - no už se stalo. Dobrá, to taky není nic novýho."

Žebráci strávili několik dalších minut tím, že sbírali šunky, láhve a nádoby, které se povalovaly ve sněhu. Obložili jimi Arnolda na jeho vozíku a vyrazili ulicí.

"Jak je možný, že jsme dostali takovejch věcích?"

"Sou Prasečnice, ne?"
"Jo, ale dyť sme si ani nepověsili punčochy."
"Copak nějaký máme?"
"Já si pověsil starou botu."
"Počítá se to?"
"Já nevím. Rum mi ji sežral."

Tak já tady čekám na Otce prasátek, pomyslel si Rozšafín Ctibum. Sedím tady ve tmě a čekám na Otce prasátek. Já. Já, který věřím ve fyziku. Dokážu z hlavy spočítat druhou odmocninu z 27,4. Tohle bych dělat neměl. To je něco jiného než si pověsit punčochu. Na tom něco je, protože co kdyby...

Chvíli seděl zcela nehybně, pak si vyzul špičatý sandál a sroloval si podkolenku. Při takových věcech vám může být velkou pomocí, když si to všechno představíte jako vědecké ověření zajímavé hypotézy.

Odněkud ze tmy se ozval Výsměškův hlas: "Jak dlouho ještě? Co myslíte?"

"Všeobecně se věří na to," odpověděl mu Rozšafín a přitom silně zatáhl, "že celá roznáška je kompletně ukončena chvíli před půlnocí."

"Jste v pořádku, Ctibume?"

"Všechno v pořádku, pane. Dobrý. Ehm... nemáte s sebou náhodou napínáček? Nebo alespoň malý hřebíček?"

"To asi nemám."

"Tak nic, už je to dobré. Našel jsem kapesní nůž."

Po chvilce zaslechl Výsměšek ze tmy tichý škrábavý zvuk.

"Jak byste napsal ‚elektřina', pane?"

Výsměšek se na okamžik zamyslel. "Víte, já si myslím, že bych něco takového nikdy nenapsal."

Zase bylo chvíli ticho a pak se ozvalo kovové zazvonění. Knihovník zavrčel ze spaní.

"Co děláte?"

"Shodil jsem lopatku na uhlí."

"A proč šmátráte kolem krbu?"

"Oh, já si jen tak... víte, myslel jsem..., tak se rozhlížím. Takový malý pokus. Koneckonců, jeden nikdy neví, že?"

"Nikdy neví co?"

"No... prostě nikdy neví, víte?"

"Někdy ví," řekl Výsměšek. "Já si myslím, že vím mnoho věcí, které jsem kdysi nevěděl. Někdy si myslím, jak zvláštní je, co všechno nakonec člověk ví. A často mě napadá, jaké nové věci se ještě dozvím."

"No právě, člověk nikdy neví."

"To je pravda."

Vysoko nad městem se Albert obrátil ke Smrťovi, který, jak se zdálo, se mu snažil pohledem vyhnout.

"Tyhle věci jste neměl z pytle, mistře! Nebyly tam žádný doutníky ani broskve v brandy, ani žádný jídlo s cizozemskejma jménama!"

ALE ANO, VYTÁHL JSEM JE Z PYTLE.

Albert na něj vrhl podezřívavý pohled.

"Ale to jste je tam nejdřív sám strčil, že jo?"

NE.

"Ale, musel jste je tam strčit, co?"

NE.

"No tak, jen se přiznejte, strčil jste je tam."

NE.

"Někde jste je votočil a nacpal do toho pytle."

NE.

"Stejně jste je tam dal."

NE.

"Samozřejmě, že jo."

DAL.

"Já to věděl, že ste je tam musel dát. Kde ste je čórnul?"

JEN TAK TAM LEŽELY.

"No co já vím, tak celý pečený prase se jen tak hned někde nepovaluje."

JAK SE ZDÁ, NIKDO O TY VĚCI NESTÁL, ALBERTE.

"Před pár komínama jsme byli nad tím noblesním restaurantem..."

SKUTEČNĚ? VIDÍŠ, NEVŠIML JSEM SI.

"A teď mám tak nějak dojem, že jste tam dole byl déle než obvykle, když dovolíte."

ŽE BY?

"Jakpak tam ty věci - uvozovky dole - jen tak ležely - uvozovky nahoře?"

NO... PROSTĚ TAM JEN TAK LEŽELY. VŽDYŤ VÍŠ. ZAHÁLELY.

"V kuchyni?"

MUSÍM PŘIZNAT, ŽE V TÉ MÍSTNOSTI BYLY JISTÉ KULINÁRNÍ NÁLEŽITOSTI A VYBAVENÍ.

Albert na něj namířil roztřesený prst.

"Vyjste někomu sbalil prasečnicovou večeři, mistře!"

STEJNĚ BUDE SNĚDENA, bránil se chabě Smrť. A KROMĚ TOHO, MĚL JSEM DOJEM, ŽE JSI TO POVAŽOVAL ZA DOBRÝ NÁPAD, KDYŽ JSEM TOHO KRÁLE VYHNAL ZE DVEŘÍ.

"No jo, ale to bylo něco jinýho," řekl Albert a ztlumil hlas. "Jenže, heleďte, Otec prasátek se nespouští krbovým komínem proto, aby lidem kradl večeře!"

TI ŽEBRÁCI SI TO MOC UŽIJÍ, ALBERTE.

"No, asi ano, ale -"

TO NEBYLA KRÁDEŽ. BYLO TO JEN TAKOVÉ PŘEMÍSTĚNÍ. JE TO DOBRÝ ČIN VE ŠPATNÉM SVĚTĚ.

"To tedy není!"

TAK JE TO ŠPATNÝ ČIN VE ŠPATNÉM SVĚTĚ A NIKDO SI TOHO NEVŠIMNE.

"Ne? A co kdybyste alespoň trochu myslel na ty lidi, kterejm jste čmajznul tu večeři?"

TI SAMOZŘEJMĚ DOSTALI JISTOU KOMPENZACI. NEJSEM DOCELA BEZ SRDCE. TEDY METAFORICKY. A TEĎ - KUPŘEDU VZHŮRU.

"Náš cíl leží tam dole, mistře."

TAK TEDY KUPŘEDU DOLŮ!

Bylo tam něco jako vlnité lokýnky. Truhlík jimi probíhal bez námahy, i když se zdálo, že se nehýbe. Vypadalo to, jako když je zavěšen ve vzduchu.

"Ach, jejky, jejky," vypravil ze sebe oh bůh namáhavě.

"Copak?" zeptala se Zuzana."

"Zkus zavřít oči -"

Zuzana na chvíli zavřela oči. Pak zvedla ruku a dotkla se vlastní tváře.

"Vidím pořád..."

"A já si myslel, že to jenom já. Obyčejně to bývám jenom já."

Lokýnky zmizely.

Dole se objevila zelená plocha.

A právě to na tom bylo zvláštní. Byla to jednolitá zelená plocha. Zuzana už několikrát letěla nad venkovskou krajinou i zámeckými parky, dokonce i nad džunglemi a močály, ale takovou zelenou jako tady neviděla nikde. Kdyby zelená patřila k primárním barvám, vypadala by takhle.

A ta pokroucená věc tam dole...

Neubránila se výkřiku. "To přece není řeka!"

"Jak to, že ne?"

"Je modrá!"

Oh bůh se odvážil jediného pohledu dolů.

"Voda přece je modrá," přikývl.

"Samozřejmě, že není!"

"Tráva je zelená, voda je modrá..., to si pamatuju. Je to z něčeho, co znám."

"No, vlastně svým způsobem..." Zuzana zaváhala. ...Každý přece ví, že tráva je zelená a voda modrá. Většinou to tak nebývá, ale každý to ví, stejně jako ví, že je modré i nebe.

Udělala chybu, že při té myšlence zvedla hlavu.

Byla tam obloha. Samozřejmě modrá. A tam dole byla země. Ta byla zelená.

A mezi nimi nebylo nic. Ani bílý prostor. Ani černá noc. Jednoduše... nic, a to až na konec světa. V místech, kde vám mozek říkal, že by mělo něco být, přesněji obzor, na němž se úpravně stýkají země a nebe, tam byla pouhá prázdnota, která sála pohled jako uvolněný zub.

A pak tam bylo slunce.

Viselo pod nebem a vznášelo se nad zemí.

Bylo žluté.

Žluté jako pampeliška.

Truhlík se snesl na trávu u řeky. Nebo spíš na onu zeleň u řeky. Vypadala jako mech nebo houba. Očichával ji.

Zuzana mu sklouzla ze hřbetu a pokoušela se co nejméně zvedat pohled. To znamenalo, že se dívala na ostře modrou vodu.

Byly v ní oranžové ryby. Nevypadaly moc přirozeně, jako kdyby je stvořil někdo, kdo si myslí, že ryby se skládají ze dvou obloučků, tečky a trojúhelníkového ocasu. Připomínaly jí vzdáleně kostlivé rybičky z jezírka jejího dědečka. Ryby, které odpovídaly... svému okolí. A viděla je, přestože voda byla jen hustou barevnou plochou. Část Zuzanina já ji přesvědčovala, že voda by měla být průhledná.

Klekla si na břeh a ponořila do vody ruku. Na omak to byla voda, ale to, co jí protékalo mezi prsty, byla tekutá modř.

A najednou věděla, kde je. Poslední kousek skládačky zapadl na své místo a poznání se v ní rozvilo jako květ za letního dne. Věděla, jak budou vypadat okna v domku, kdyby nějaký zahlédla, i jak bude stoupat kouř z komína.

A na stromech budou velmi pravděpodobně jablka. Budou červená, protože každý ví, že jablka jsou červená. Slunce je žluté. Voda modrá. A tráva zelená.

Jenže on existuje další svět, kterému ti lidé, jež v něj věří, říkají skutečný svět, svět, kde obloha může mít

jakoukoliv barvu od šedobílé přes rudou barvu zapadajícího slunce k jedovaté bouřkové žluti. A stromy mohou vypadat všelijak. Třeba jako spleť holých zčernalých větví, které se na jaře črtají proti nebi, nebo jako rudožlutý plamen před příchodem zimy. Slunce bylo bílé a žluté a oranžové. Voda hnědá, zelená šedá i modrá...

Barvy tady byly barvy léta, ale ne léta pozemského. Byly to letní barvy, jak si je představovalo oko.

"To jsou dětské kresby," řekla.

Oh bůh se sesul na zelenou plochu.

"Pokaždé, když se podívám na ten prázdný prostor, začnou mi slzet oči," zamumlal. "Cítím se strašně."

"Povídám, že tohle je krajina, jak ji kreslí děti," opakovala Zuzana.

"Ach propána... mám dojem, že ten magický lektvar začíná vyprchávat..."

"Viděla jsem podobných obrázků dost," pokračovala Zuzana. "Nebe namaluješ nahoru, protože ho máš nad hlavou, a když jsi vysoký sotva metr, tak toho z obzoru stejně moc nevidíš. A každý ti říká, že tráva je zelená a voda modrá. Tohle je krajina, jakou děti kreslí. Takhle kreslí i Tylda. Já jsem taky tak kreslila. Dědeček si schoval nějaké moje -"

Zarazila se.

"No, prostě tak kreslí všechny děti," zamumlala. "Tak jdeme, musíme najít dům."

"Jaký dům?" zasténal oh bůh. "A nemohla bys mluvit tišeji?"

"Bude tady někde dům," řekla Zuzana a vstala. "Vždycky tady bývá dům. Mívá čtyři okna. A z komína vychází kouř, který se točí jako pero z gauče. Podívej, tohle je podobná krajina jako ta u děd- u Smrtě. Nemá vlastně se zeměpisem nic společného."

Oh bůh popošel k nejbližšímu stromu a udeřil do něj hlavou, jako kdyby doufal, že ho začne bolet.

"Ale zdá se vypadat jako zeměpis."

"Copak jsi někdy viděl takovýhle strom? Velikou zelenou kouli na hnědé tyči? Vždyť to vypadá jako lízátko!" prohlásila Zuzana a vlekla oh boha za sebou.

"Tomu já nerozumím. To je poprvé, co v životě vidím strom. Auauúú! Něco mně spadlo na hlavu!" Zmateně zamžoural na zem. "Je to červené."

"To je jablko," vysvětlila mu. Pak si povzdechla. "Každý ví, že jablka jsou červená."

Nikde nebyly žádné keře. Zato tam byla spousta květin a každá z nich měla dva listy. Rostly zvlášť a jejich různé barvy se odrážely od zeleného podkladu.

Nakonec stromy zmizely, a tam, v zatáčce řeky, stál dům.

Nevypadal nijak velký. Měl čtyři okna a dveře. Z komína stoupal kouř podobný vývrtce.

"Víš, je to legrační věc," řekla Zuzana s pohledem upřeným na dům. "Takhle kreslí domy Tylda. A přitom žije ve velké vile. Já je tak taky kreslila, a přitom jsem se narodila v paláci. Proč?"

"Třeba jsou to všechno obrázky tohohle jediného domu," zasténal zubožený oh bůh.

"Cože? To myslíš vážně? Že by všechny dětské kresby zachycovaly tohle místo? Že bychom ho měli všichni uložen v hlavě?"

"Mě se neptej, já se jenom snažím udržovat hovor," řekl oh bůh.

Zuzana zaváhala. Před očima jí vyvstávala otázka: "Co teď?" Neměla by tam jednoduše jít a zaklepat?

Pak si ale uvědomila, že to je normální myšlení...

V zářící, zvonící a žvanící restauraci si právě hlavní vrchní zakoušel své. Bylo přítomno množství lidí a personál měl být zaměstnán sypáním jedlé sody do vína, aby tak vyrobil velmi drahé bublinky, a krájením zeleniny na velmi malé kostičky, aby ji mohl podnik účtovat co nejdráž.

Místo toho stál v neuspořádané skupince v kuchyni.

"Kam to všechno zmizelo?" ječel majitel. "A někdo probral dokonce i sklep!"

"Vilém tvrdí, že cítil něco jako závan studeného větru," ozval se jeden z mladých číšníků. Ředitel ho zatlačil ke štosu nahřátých talířů a on teprve teď pochopil, čemu předtím tak docela nerozuměl. Totiž proč se předehřátým prázdným talířům říká horké.

"Já mu dám závan chladného větru! A zbylo nám vůbec něco?"

"No, jsou tam různé zbytky a nedojedky..."

"Zbytky a nedojedky! To jsem určitě špatně slyšel. Snad des curieux et des bouts," opravil ho majitel.

"Jasně, chápu, samozřejmě. A taky, hm, taky..."

"Nic jiného?"

"Ehm... staré boty. Zablácené staré boty."

"Staré-?"

"Boty. Spousta," přikývl číšník. Cítil, že se v jistých partiích připaluje.

"A jak jsme přišli k těm... starým ročníkům obutí?"

"Nevím. Prostě se tady najednou objevily. Trouby jsou plné bot, pane. A spíž jakbysmet."

"Máme dnes reservé pro stovku lidí! Všude bude zavřeno! Kde je šéfkuchař?"

"Vilém se ho pokouší přemluvit, aby vylezl ze záchodu. Zavřel se tam a má zase jednu z těch svých chvil."

"Něco se připéká. Co to cítím?"

"To jsem já, pane."

"Staré boty," mumlal majitel. "Staré boty... staré boty... Jsou kožené? Žádné dřevěné podpatky, žádná guma?"

"Vypadají jako obyčejné boty. A strašně zablácené, pane."

Majitel shodil frak. "Dobrá. Doneste nějakou smetanu, ano? Máme cibuli? Česnek? Máslo? Staré hovězí

kosti? Trochu těstovin?"

"Ehm, to jistě všechno máme, pane..."

Majitel si zamnul ruce. "Dobrá," zabručel a stáhl z háku zástěru. "Vy tam, dejte vařit vodu! Spoustu vody! A najděte mi někde hodně velké kladivo! Ty, nakrájej pár cibulí! Zbytek začne třídit boty. Chci, abyste z nich vyřízli jazyky a odtrhli podrážky. Uděláme jim. .. okamžíček... Mousse de la Boue dans une Panier de la Pâte de Chaussures..."

"A kde to vezmeme, pane?"

"Blátivá pěna v košíku přezůvkových těstovin. Chápete? Není to naše vina, jestliže ani Quirmané nerozumějí restaurační quirmštině. To koneckonců není žádná lež."

"No, ale tak trochu to -" začal číšník. Byl plnohodnotně proklet hned v začátku svého projevu.

"Pak tady máme Brodequin rôti Façon Ombres..." Když majitel viděl vyděšený výraz hlavního číšníka povzdechl si. "Vojenské boty na způsob Stínova," přeložil.

"Ehm... na způsob Stínova?"

"V blátě. A jestli uvaříme zvlášť jazyky, můžeme dát na jídelní lístek i Languette braisée."

"Jsou tam i nějaké dámské boty, pane," ozval se jeden ze starších kuchařů.

"Skvěle. Připište na jídelní lístek... Počkejte...

Nožka ďune Bonne Femme... a... ano... Servis dans un Coulis de Terre en l'Eau. To je bláto, abyste tomu rozuměli."

"A co uděláme s tkaničkami, pane?" ozval se další z kuchařů.

"Dobrý nápad. Najděte někde ten recept na Spaghetti Carbonara."

"Pane?" žasl vrchní číšník.

"Začínal jsem jako kuchař," odpověděl mu majitel a zvedl velký nůž. "Copak si myslíte, že bych si jinak mohl dovolit tuhle restauraci? Vím, jak se to dělá. Když jídlo pořádně načančáte a je v pořádku omáčka, jste ze dvou třetin za vodou."

"Ale tady budeme všechno dělat ze starých bot!" zakvílel kuchař.

"Ze skvěle odleželého hovězího," opravil ho majitel. "Bude to měkké, než mrknete okem."

"No, ale... no, ale to... nemáme polévku -"

"Bláto. A spoustu cibule."

"A inzerovali jsme pudinky -"

"Bláto. Zkuste, jestli by náhodou nezkaramelizovalo. Člověk nikdy neví."

"Nemůžu najít ani kávu a... Jenže oni asi stejně do kávy nevydrží..."

"Bláto. Café de Terre," odpověděl mu majitel pevně. "Pravá zemitá káva."

"Ale pane! Obávám se, že na to přijdou, pane!"

"Až dosud na nic nepřišli," odtušil s temným přízvukem majitel.

"To nám nikdy neprojde, pane, nikdy!"

V zemi s nebem jen nad hlavou zatím David Běloskvoj Mezinima vlekl dolů po schodech další pytel peněz.

"Musej tam bejt celý tisíce," řekl Pletiplot.

"Statisíce," přikývl David Mezinima.

"A co za krámy je tohle?" zeptal se Kočičák a otevřel jakousi krabici. "Jenom papíry." Odhodil krabici stranou.

David Mezinima si povzdechl. Byl všemi deseti pro třídní solidaritu, ale Kočičák mu někdy vážně lezl na nervy.

"To jsou listiny se zápisy pozemkových práv," řekl. "Ty jsou lepší než peníze."

"Papíry lepší než peníze?" ušklíbl se Kočičák. "Něco ti řeknu - když to můžeš spálit, nemůžeš to utratit."

"Počkej," řekl Pletiplot. "O tom už jsem něco slyšel. A hlavní Zubnička má nějaký pozemky?"

"Musela přece vydělat nějaký peníze, ne?" přikývl David Mezinima. "Pamatuj na všechny ty půltoláče pod polštářema."

"A když to zmáknem, tak budou naše?"

"To je nějaká lstivá votázka nebo co?" zamračil se Kočičák.

"Bodejť, ale... hele, když vidíš tohle všechno, nezdá se vám deset tisíc na jednoho trochu málo?" nadhodil David Mezinima.

"Jenže von nemine ani -"

"Gentlemani..."

Otočili se. Ve dveřích stál Časnačaj.

"My sme akorát... My sme sem akorát snášeli věci," oznamoval pohotově Pletiplot.

"Ano. Já vím. Přikázal jsem vám to."

"A je toho tady opravdu tolik," řekl Časnačaj. Usmál se na ně. Kočičák se rozkašlal.

"Musí toho bejt za tisíce," liboval si David Mezinima. "A co všechny ty pozemkový práva? Helejte, tendle například je na vobchod s fajíkama v Medový ulici! V Ankh-Morporku! Dyť zrovna tam si já kupuju tabák! Starej Náprstek vždycky brečí nad tím, jak vysoký má nájemný!"

"Ach. Takže se vám podařilo otevřít pokladny," řekl Časnačaj příjemně.

"Jo... no..."

"Výborně. Výborně," přikyvoval Časnačaj. "O to jsem vás sice nežádal, ale když už se stalo... dobrá, dobrá. A kde si myslíte, že víla Zubnička dostává své peníze na zuby? Malí pidimužíci těží někde v dolech zlato? Nebo je to vílí zlato? Ale to se přece ráno mění v popel a škváru."

Zasmál se. Pletiplot se zasmál. Dokonce i David Mezinima se zasmál. A v tu chvíli ho Časnačaj chytil pod

krkem a zatlačil ho k nejbližší stěně.

Něco se zamíhalo a když se David Mezinima pokusil mrknout, ucítil bolest v levém víčku.

Časnačajovo zdravé oko, pokud se mu dá říkat zdravé, měl těsně u obličeje. Jeho zornička se změnila v pouhou tečku. Jediné, co David Mezinima viděl, byl hrot nože, který mu Časnačaj držel těsně před levým okem.

"Vím, co se o mě říká. Že dokážu někoho zabít snáz než mrknout okem," zašeptal Časnačaj. "A abych se přiznal, tak vás bych opravdu v téhle chvíli raději zabil, než bych mrknul, pane Běloskvoji. Vy stojíte uprostřed zlatého hradu a vymýšlíte, jak byste ukradl pár penny. Můj bože. Co s vámi mám dělat?"

Maličko se uvolnil, ale jeho ruka stále ještě držela hrot nože těsně před Davidovým nemrkajícím okem.

"Vy si myslíte, že vám pomůže Banjo," pokračoval Časnačaj. "Tak to vždycky bylo, že? Jenže Banjo mě má rád. Opravdu rád. Banjo je můj přítel."

Davidovi Mezinima se podařilo zaostřit pohled za Časnačajovo ucho. Jeho bratr tam jen stál s prázdnou tváří, jakou míval vždycky, když čekal na nový rozkaz nebo na chvíli, až se mu v hlavě objeví nějaká nová myšlenka.

"Kdybych si myslel, že vůči mě chováte nějaké ošklivé úmysly, byl bych moc rozčarovaný," pokračoval Časnačaj. "Mnoho přátel už mi nezbývá, pane Davide Mezinima."

Ustoupil a spokojeně se usmál. "Tak zase dobří?" řekl, když se David Mezinima svezl po stěně k zemi. "Pomoz mu, Banjo."

Na ta slova Banjo vykročil kupředu.

"Banjo má srdce malého dítěte," řekl Časnačaj a nůž jakoby kouzlem zmizel někde v záhybech jeho roucha. "A víte, že si totéž myslím o sobě?"

Všichni ostatní stále ještě stáli ztuhlí na místě. Od chvíle, kdy Časnačaj zaútočil na Davida Běloskvoje, se nikdo z nich neodvážil pohnout. David Mezinima byl urostlý muž a Časnačaj byl jako párátko, ale přesto zvedl Davida ze země jako peříčko.

"Co se týče peněz, abych se přiznal, tak ty já na nic nepotřebuju," pokračoval Časnačaj a sedl si na pytel stříbra. "To jsou jen drobné. Ty si můžete rozdělit mezi sebou a bezpochyby se budete snažit podvést, okrást a ošidit jeden druhého, až z toho bude přecházet zrak. Jaká tragédie. Je to skutečné strašné, když člověk ztrácí přátele."

Kopl do pytle. Ten pukl. Z pukliny vytryskl drahocenný proud stříbrných a měděných mincí.

"A vy budete hýřit a utratíte to všechno za pití a ženy," řekl, když viděl, jak lačnýma očima pozorují mince, které se kutálely až do těch nejvzdálenějších koutů místnosti. "Myšlenka na to, že byste je mohli investovat, se v těch vašich malých pokřivených mozečcích ani drápkem nezachytí -"

Z Banjovy hrudi se vydralo dlouhé zadunění. Dokonce i Časnačaj trpělivě čekal, dokud obrovitý muž nesestavil svou větu. Výsledek zněl:

"Já mám prasátko."

"A co bys dělal s milionem tolarů, Banjo?" zajímal se Časnačaj.

Další zadunění. Banjova tvář se zkřivila úsilím.

"Koupil... bych si... větší prasátko?"

"Skvělá myšlenka." Vrah vstal. "Teď bychom se mohli skočit podívat, jak pokračuje náš mág, co říkáte?"

Vyšel z místnosti, aniž se ohlédl. O chvilku později za ním vykročil Banjo.

Ostatní se pokoušeli nedívat se jeden druhému do tváře. Pak se ozval Pletiplot. "Neříkal von, že si můžeme vzít prachy a zmizet?"

"Seš blbej jak monolit, nedostali bysme se vocáď ani na pár metrů," odpověděl mu David Mezinima, který si stále ještě držel rukou tvář. "Au. To fakticky bolí. Von mi pořezal víčko... Pořezal mi to my zasraný voko!"

"Tak to tady nechme všechno a vezměme roha! Nikdy jsem nechtěl jezdit na tygrech."

"A co budeš dělat, když po tobě pude?"

"Proč by se unavoval takovejma, jako sme my?"

"On si na svý kamarády vždycky čas udělá," odpověděl David Mezinima hořce. "U všech bohů, sežeňte mi někdo kus čistýho hadru, nebo něco takovýho..."

"O.K. Ale... nemůže nás přece hledat všude."

David Mezinima zavrtěl hlavou. On sám prošel nemilosrdnou uliční univerzitou Ankh-Morporku a že ji udělal, dokazovalo to, že zůstal naživu. Jeho zkušenosti a vrozená inteligence rostly s neustálým nebezpečím. Stačilo mu podívat se do Časnačajových rozdílných očí, aby věděl jednu věc: kdyby vás Časnačaj chtěl najít, nebude vás hledat všude. Půjde se podívat jen na jedno jediné místo, a to tam, kde se budete ukrývat.

"Jak je možný, že ho tvůj brácha tak žere?" David Mezinima udělal ošklivý obličej. Banjo vždycky dělal, co se mu řeklo, jednoduše proto, že mu to řekl jeho bratr David. Až doteď, samozřejmě.

Musela to být ta rána v baru, po níž Banjo padl jako podťatý strom. David Běloskvoj, alias Mezinima, na to velice nerad vzpomínal. Slíbil matce, že na Banja dohlédne. Když David Mezinima vyskočil ze svého místa, aby sfoukl momentálně nepozorné světélko Časnačajova života, zjistil, že vrah stojí za ním a tiskne mu na záda nůž. A to prosím před očima všech! Byla to potupa, nic jiného než...

Pak si Banjo sedl, zatvářil se užasle a vyplivl zub...

"Kdyby se ho Banjo pořád nedržel jako ocásek, mohli bysme se na něj vrhnout všichni najednou," uvažoval Kočičák.

David Běloskvoj zvedl hlavu a jednou rukou si tiskl k oku kapesník.

"Vrhnout se a něj všichni najednou?" řekl.

"Jo, beztak je to všechno tvoje vina," pokračoval Pletiplot.

"Jo, tak moje, jo? Takže tos nebyl ty, kdo řek: páni, deset táců, du s váma?"

Pletiplot o krok ustoupil. "Já nevěděl, že se to takhle strašidelně zvrtne! Já chci domů!"

David Mezinima navzdory vzteku a bolesti zaváhal. Tohle nebylo normální, takhle Pletiplot obvykle nemluvil, přes všechno svoje stěžování a reptání. Tady to bylo divné místo, o tom nebylo pochyb, a celá ta věc se zuby byla velmi... zvláštní, ale on byl s Pletiplotem několikrát na kšeftech, kdy se všechno zvrtlo a měli v patách nejen Hlídku, ale i Cech zlodějů, a Pletiplot byl klidný jako kdykoliv jindy.

A kdyby je v takových případech chytili náhončí cechu, byli by jim přitloukli uši ke kolenům a hodili je do řeky. V základní příručce Davida Mezinima - a to byla velmi jednoduchá kniha, psaná v duchu a velkým písmem - se nikomu nemohlo stát nic hroznějšího.

"Co je to s váma?" řekl. "Všichni jste - chováte se jako malý děti!"

"Myslíte, že naděluje lidoopům dřív než lidem?"

"To je zajímavá myšlenka, pane. To z velké části odpovídá mé teorii, že lidé pravděpodobně pocházejí z opice," přikyvoval Rozšafín. "Je to smělá hypotéza, která by mohla smést nevědomost celých staletí, kdyby příspěvkový výbor našel způsob, jak mi poskytnout prostředky na to, abych si mohl zapůjčit loď, na které bych obeplul -"

"Já si myslím, že by mohl doručovat podle abecedy," ozval se Výsměšek.

Do temného krbu padlo několik kusů sazí.

"Předpokládejme, že by to mohl být on, co myslíte?" pokračoval Výsměšek. "No dobrá, taky bychom ještě mohli zkontrolovat -"

Do popela něco dopadlo. Oba mágové stáli nehybně, zatímco se postava v krbu tiše narovnávala. Ozvalo se zašustění papíru.

TAK SE NA TO PODÍVEJME -

Ozval se úder, když Výsměškova dýmka dopadla na zem.

"Kdo, k čertu, jste?" řekl. "Pane Ctibume, zapalte svíci!"

Smrť ustoupil.

JSEM SAMOZŘEJMĚ OTEC PRASÁTEK. EHM. HO, HO, HO. KOHO JSTE ČEKAL V TÉ DNEŠNÍ NOCI, PTÁM SE?

"Ne, vy nejste Otec prasátek!"

JSEM, PODÍVEJTE SE, MÁM PLNOVOUS A POLŠTÁŘ A VŠECHNO!

"Ale ve tváři vypadáte výjimečně hubený!"

JÁ JSEM... JÁ... NENÍ MI DOBŘE. TO JE TÍM, ŽE... ANO, ZA TO MŮŽE VŠECHNO TO SHERRY. A TO POBÍHÁNÍ SEM A TAM. JSEM TAK TROCHU NEMOCNÝ.

"Nevyléčitelně," dodal Výsměšek. Chytil postavu za plnovous. Ozvalo se zadrnčení, jak gumička praskla.

"To je falešný plnovous!"

TO TEDY NENÍ! bránil se Smrť.

"Tady jsou háčky, které se chytají za uši, a ty vám musely nadělat dost potíží, to věřím!"

Výsměšek pozvedl předmět doličný.

"Co jste měl v úmyslu, když jste se sem spustil komínem?" pokračoval. "Tedy že byste měl zvláště vybraný vkus..."

Smrť v obranném gestu zamával kouskem papíru.

TADY MÁM OFICIÁLNÍ DOPIS OTCI PRASÁTEK. ŘÍKÁ SE TADY... začal a pak se znovu podíval do papírku. JE TOHO TADY VLASTNĚ HODNĚ. JE TO CELÝ SEZNAM. KNIŽNÍ NÁLEPKY EX LIBRIS, SLOVNÍKY A ENCYKLOPEDIE, TUŽKY, BANÁNY...

"Knihovník prosí Otce prasátek o takové věci?" nevěřil Výsměšek. "Proč?"

TO NEVÍM, odpověděl Smrť. To byla diplomatická odpověď. Položil prst na příslušné slovo, aby se mohl arcikancléř podívat sám. Orangutanský znak pro "vráceného špačka" byl více než zajímavý.

"Mám ve stole spoustu tužek," odpověděl nenaloženě arcikancléř. "A rád dám novou tužku každému, kdo mi dokáže, že tu minulou už téměř vypsal."

ONI VÁM MUSÍ NĚJAKÝM ZPŮSOBEM DOKAZOVAT, ŽE UŽ NEMAJÍ ČÍM PSÁT?

"Samozřejmě. Jestliže někdo potřebuje běžné potřeby, stačí, když zajde za mnou. Nikdo o mně nemůže říct, že jsem nepřející nebo co."

Smrť pečlivě prošel celý seznam.

TO JE DOKONALÉ, potvrdil s antropologickou přesností.

"Kromě banánů, rybu bych si do stolu nedal ani za nic."

Smrť se znovu zadíval na svůj seznam a pak se pohledem vrátil k Výsměškovi.

NUŽE? řekl v naději, že tím se celá věc vyjasní.

Mágové vědí, kdy zemřou. Výsměšek žádné předtuchy neměl a teď, ke Ctibumově hrůze, s mrknutím šťouchl Smrtě do polštáře.

"Proč vy?" zajímal se. "Co se stalo s tím druhým chlápkem?"

PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE VÁM TO MUSÍM VYSVĚTLIT.

Ve Smrťově domě se ozývá šepot písku a téměř neslyšný zvuk přesouvaného skla, které se pohybuje někde v temnotě...

A ve vyprahlých stínech je cítit ostrou vůni nového sněhu a slyšet dusot kopyt.

Křivomus téměř polkl vlastní jazyk, když se mu za ramenem objevil Časnačaj.

"Tak co, děláme nějaké pokroky?"

"Gnk...!"

"Prosím?"

Mág se trochu vzpamatoval. "No... nějaké... trochu," přikývl. "Myslíme si, že se nám podařilo odemknout jeden zámek."

V Časnačajově pohledu zablesklo podivné světélko

"A pokud se nepletu, tak je jich sedm?" ujišťoval se vrah.

"No... ano, ale jsou z poloviny magické a z poloviny reálné, takže z poloviny neexistují... Víte, tím myslím, že některé jejich části vůbec nevidíte -"

Pan Záhněda, který na jednom ze zámků pracoval, odložil šperhák.

"Je to moc špatné, pane. Ale tady by se, bohužel, nepořídilo vůbec nic, ani kdybych si na to vzal krumpáč. Možná kdybych se vrátil do města a sehnal si někde párek draků, tak bychom s tím trochu pohnuli. Když je dobře nakrmíte uhlím a pak jim šikovně kroutíte krkem, dokážete jimi propálit i ocelové pláty."

"Bylo mi řečeno, že jste nejlepší zámečník ve městě," řekl Časnačaj.

Banjo, který stál za ním, přešlápl z nohy na nohu.

Pan Záhněda se zatvářil dotčeně...

"No, to je jistě pravda," přikývl, "ale řeknu vám jednu věc, zámky se obvykle nemění během té doby, kdy na nich pracujete."

"A já zase myslel, že dokážete otevřít každý zámek, ať ho vyrobil kdo vyrobil," odpověděl Časnačaj.

"Pokud ho vyrobily lidské ruce," odpověděl poněkud popuzeně pan Záhněda. "A většina trpaslíků. Kdo ale vyrobil tenhle, to nevím. O magii jste mi nic neřekl."

"To je ovšem škoda," pokýval Časnačaj hlavou. "V tom případě se můžete klidně vrátit domů."

"No, litovat toho nebudu." Pan Záhněda si začal ukládat nářadí do brašny. "A co mé peníze?"

"A já vám nějaké dlužím?"

"Vydal jsem se na tu cestu s vámi, jak jsme se dohodli. Já přece nemohu za to, že se to všechno ukázalo být magickou záležitostí. Nějaký honorář bych dostat měl."

"Aha, no, já vaše hledisko celkem chápu," přikývl Časnačaj. "Určitě byste měl dostat, co si zasloužíte. Banjo?"

Banjo se klátivým pohybem vydal kupředu, ale pak se zastavil.

Ruka pana Záhnědy se vynořila z vaku a svírala těžké páčidlo.

"Ty si snad musíš myslet, že jsem se narodil včera, ty slizký mizero," řekl pan Záhněda. "Já takové typy, jako jsi ty, znám. Ty si prostě myslíš, že je to všechno jenom hra. Děláš si sám pro sebe malé žertíčky, myslíš si, že si toho nikdo jiný nevšimne, a považuješ se za bůhví jak chytrého. Dobrá, pane Časnačaji, já odcházím, jasné? Teď hned. Se vším, co mi patří. A vy mi v tom nezabráníte. A Banjo už teprve ne. Znal jsem starou mámu Běloskvojovou, ještě než přišli kluci na svět. Myslíte si, že jste zlý? Myslíte si, že jste drsný? Máma Běloskvojová by vám klidně ukousla obě uši a vyplivla vám je do oka, vyjeden nafoukaný prevíte. A já s ní pracoval, takže mně strach nenaženete, a malý Banjo už teprve ne, vždyť je to chudák kluk."

Pan Záhněda se podíval nejprve na jednoho a pak na druhého, a potěžkal páčidlo. Křivomus se přikrčil u otevřených dveří.

Viděl, jak Časnačaj půvabně přikývl, jako by pan Záhněda pronesl nějakou krátkou děkovací řeč.

"Obdivuji váš názor na věc," usmál se Časnačaj. "A opakuji, mé jméno se vyslovuje Ča-snač-aj. A teď, Banjo, prosím."

Banjo se naklonil nad panem Záhnědou, natáhl jednu tlapu a zvedl ho za páčidlo tak prudce, že boty malého zámečníka zůstaly ležet na zemi.

"No tak, vždyť mě znáš, Banjo!" zakrákoral zámečník a zazmítal se ve vzduchu. "Pamatuju tě jako malého kluka, chovával jsem tě na kolenou, vzpomeň si, častokrát jsem pracoval pro tvou mámu -"

"Máte rád jablka?" zaduněl Banjo.

Pan Záhněda se znovu zazmítal.

"Musíte říct ano," řekl Banjo.

"Ano!"

"Máte rád hrušky? Musíte říct ano."

"Tak tedy dobrá, ano!"

"A máte rád, když vás někdo shodí ze schodů?"

David Mezinima pozvedl ruku, aby si zjednal ticho.

Rozhlédl se po partě.

"Tohle místo už vám leze na nervy? Ale už jsme spolu byli předtím na různých ošklivých místech, nemám pravdu?"

"Na takhle mizerným ale ne," zavrčel Pletiplot. "V životě jsem ještě nebyl na místě, kde by mě všecko bolelo, když se podívám na oblohu. Mám z toho husí kůži."

"Pletiplot je jak malý děcko, ble, ble, blé," pošklebovál se Kočičák.

Všichni se k němu obrátili. Nervózně si odkašlal.

"Vodpusť..., nevím, co mě to popadlo, proč jsem to řek..."

"Dyž budem držet dohromady, všecko dobře dopadne-"
"Ententýky dva špalíky..." zahuhlal Kočičák.
"Cože? Co to žvaníš?"
"Vodpusť... Jen tak mi to uklouzlo."
"Prostě vám chci říct," pokračoval David Mezinima, že estli-"
"Broskyňa na mě dělá ksichty!"
"To teda nedělám!"
"Lhář se moří, gatě mu shoří!"
V tě chvíli se staly dvě věci. David Mezinima ztratil trpělivost a Broskyňa zařval.
Z kalhot mu stoupal tenký proužek dýmu.
Začal poskakovat kolem a zoufale se rukama tloukl přes zadek.
"Kdo to udělal? Kdo to udělal?" rozhlížel se zuřivě David Mezinima.
"Já nikoho neviděl," odpověděl Pletiplot. "Teda, abyste rozuměli, nikdo u něj nebyl. Kočičák řek ‚gatě mu hoří' a hned nato - "
"Je, a teď si cumlá palec!" vykřikl Kočičák posměšně. "Bé, bé, bé! Stejská se mu po mamince! Víš, co se stane takovejm fakanům, co si cumlaj palce? Vobjeví se veliká vobluda s nůžkama a - "
"Okamžitě přestaň vést takhle blbý řeči!" vykřikl David Mezinima. "Já se na to vykašlu, vždyť je to, jako dyž se člověk dohaduje s partou mrňavejch - "
Nahoře v budově někdo vykřikl. Výkřik chvíli trval a zdálo se, že se přibližuje, ale pak umlkl, byl nahrazen tupými nárazy a občas se ozval zvuk, jako když na kamennou podlahu narazí kokosový ořech.
David Mezinima doběhl ke dveřím právě včas, aby viděl, jak se tělo pana Záhnědy, zámečníka, kutálí kolem. Pohybovalo se velmi rychle a velmi nešikovně. Chvilku za ním proletěl po točitých schodech jeho vak s nářadím. Při jednom z nárazů pukl, ozvalo se řinčení nářadí a šperháků, které se sypaly po schodech za svým bývalým majitelem.
Ten zatím zmizel ve spirálovém ohybu šachty a bylo jasné, že se zastaví až hluboko dole na úpatí schodů.
David Mezinima zvedl hlavu. O dvě otáčky schodiště výš na protější straně rozlehlé šachty stál Banjo a díval se na něj.
Banjo nerozeznával dobré od špatného. Věci tohoto druhu vždycky ponechával na svém bratrovi.
"Ehm... chudák, musel uklouznout," zabručel David Mezinima.
"No jo, určitě musel uklouznout," přikyvoval Broskyňa. I ten se díval nahoru.
Bylo to zvláštní. Předtím si jich nevšiml. Zdálo se, že bílá věž září jakýmsi vnitřním světlem. Ale teď se po bílém kameni pohybovaly stíny. Ale ne, nebylo to po kameni, ale v něm.
"Co to bylo?" řekl. "Ten zvuk..."
"Jaký zvuk?"
"Znělo to jako... jako když někdo brousí nůž," řekl Broskyňa. "A bylo to fakticky blízko."
"Vždyť jsme tady akorát my!" řekl David Mezinima. "Čeho se bojíte? Že se na vás vrhnou sedmikrásky? Tak pojďte..., skočíme dolů a pomůžeme mu..."

Nedokázala těmi dveřmi projít. Odolávaly všem jejím pokusům. Několikrát se o ně ošklivě narazila. Zuzana se tedy pokusila vzít za kliku.
Slyšela, jak oh bůh udiveně vydechl. Jenže ona už byla zvyklá na budovy, které byly větší uvnitř než zvenčí. Její dědeček praktický význam rozměrů nikdy nepochopil.
Druhá věc, která upoutala okamžitě oko každého, byla schodiště. Začínala naproti sobě v prostoru, který teď vypadal jako obrovská kulatá věž, jejíž horní konec se ztrácel v jakémsi oparu. Spirály schodišť se točily do nekonečna.
Zuzaniny oči se vrátily k té první věci.
Byla to obrovská kuželovitá hromada ve středu podlahy.
Byla bílá. Třpytila se ve studeném světle, které sem přicházelo odněkud z mlhy nahoře.
"Jsou to zuby," řekla.
"Myslím, že budu zvracet," řekl oh bůh roztřeseným hlasem.
"Na zubech není nic strašného," ohlédla se po něm Zuzana. Nešlo jí to ale od srdce, protože na hromadu byl ve skutečnosti pohled velmi děsivý.
"Copak jsem říkal, že se bojím? Mám akorát znovu kocovinu... ach, jejky, jejky..."
Zuzana velmi opatrně přistoupila k hromadě.
Byly to samé malé zuby. Dětské zuby. Nevěděla, kdo je tady shromáždil, ale ať to byl kdokoliv, byl v tomto směru velmi důsledný. Několik se jich odkutálelo o kus dál a leželo rozsypáno po podlaze. Poznala to v okamžiku, kdy na jeden šlápla a ten praskavý zvuk a kluzký pocit v ní vyvolaly zoufalé přání, aby se už nic podobného neopakovalo.
Ten, kdo je tady vysypal, byl však týž člověk, který pak kolem oné obscénní hromady nakreslil po podlaze značky křídou.
"Je jich tak hrozně moc," zašeptal Žlučoblij.
"Nejméně dvacet milionů, když vycházíme z průměrné velikosti mléčného zubu," odpověděla mu Zuzana. Byla mírně šokovaná, když si uvědomila, že její odpověď přišla téměř automaticky.
"Jak to můžeš vědět?"
"Objem rotačního kužele," odpověděla Zuzana, "Velké vé, jako objem, se rovná jedna třetina krát pí er na druhou krát malé vé, jako výška. Vsadím se, že slečnu Cílenou nikdy nenapadlo, že se mi to bude hodit na místě, jako je tohle."

"To je úžasné. A to jsi spočítala z hlavy?"

"Tady něco není v pořádku," řekla Zuzana tiše. "Nemyslím si, že to je to, co by měla víla Zubnička dělat. Všechna ta námaha, aby dostala zuby, a pak by je tady měla sypat na hromadu? Ne. Každopádně tady vidím nedopalek cigarety. Nezdá se mi, že by si víla Zubnička balila vlastní cigára."

Upřela pohled na křídové značky na podlaze.

Hlasy kdesi nahoře ji přinutily pozvednout oči. Měla dojem, že zahlédla hlavu, která se naklonila přes zábradlí a pak se rychle stáhla zpět. Nestačila si tvář pořádně prohlédnout, ale byla si jistá, že rozhodně nepatřila žádné víle.

Znovu se obrátila ke křídovému kruhu načrtnutému kolem zubů. Někdo chtěl mít všechny zuby na jednom místě a nakreslil na zem kruh, aby těm, kteří je přivezou, ukázal, kam je vysypat.

Kolem kruhu pak bylo nakresleno několik menších značek.

Měla skvělou paměť na detaily. Byla to další z dědičných rodinných vlastností. A teď se jí jeden z takových detailů začal pohybovat v hlavě jako ospalá včela.

"Och, to ne," vydechla. "Nikdo by se přece neodvážil zkusit -"

Někdo vykřikl; jakýsi hlas tam nahoře v té zářivě běli.

Po schodišti, které k ní bylo blíž, se skutálelo tělo. Byl to malý hubený muž středního věku. Technicky vzato stále ještě to byl hubený muž středního věku, ale dlouhé spirálovité schodiště k němu ani zdaleka nebylo laskavé.

Tělo se několikrát překulilo po bílé mramorové podlaze, kousek po ní klouzalo a zůstalo ležet jako malá hromádka bez kostí.

Rozběhla se k němu, ale než k němu dorazila, tělo zmizelo a nezbylo po něm nic kromě krvavé skvrny.

Zachřestění podobné zvuku rolniček ji znovu přinutilo zvednout oči ke schodišti. Teď se po něm dolů řítilo páčidlo, skákalo jako pstruh v peřejích, pak se na posledních několika schodech odrazilo, vysokým obloukem a špičkou napřed dopadlo na dláždění, do kterého se zarazilo, a s tichým bzukotem rozvibrovaného kovu zůstalo stát.

Pletiplot vyběhl na vrcholek schodiště celý udýchaný.

"Tam dole jsou nějaký lidi, pane Časnačaj!" zasípal. "David a ostatní se tam vypravili, aby je lapli, pane Časnačaj!"

"Ča-snač-aji," řekl Časnačaj, aniž spustil oči z mága.

"Rozumím, pane!"

"No a?" řekl Časnačaj. "Prostě... to s nimi vyřiďte."

"Ehm... jeden z nich je dívka, pane."

Časnačaj se ani teď neohlédl. Mávl neurčitě rukou.

"Tak to s nimi vyřiďte slušně a na úrovni."

"Ano, pane... ano, jasně..." Pletiplot si odkašlal. "Nechcete, abysme z nich vymáčkli, proč jsou tady, pane?"

"Dobré nebe, ne! Proč bych měl chtít něco takového? A teď už běžte."

Pletiplot tam chvíli mlčky stál, ale pak se otočil a odběhl.

Když dupal dolů po schodišti, měl dojem, že zaslechl zaskřípění, jako by se otvíraly staré dřevěné dveře.

Zbledl.

Byly to jenom dveře, říkala mu ta normálnější část jeho mozku. Na tomhle místě jich byly celé stovky, přestože - když se nad tím zamyslel - ani jedny z nich neskřípaly.

Ta druhá část jeho mozku, ta která dlela v okolí temných míst někde na horní části jeho páteře, říkala: Nebyly to ani jedny z nich a ty to víš, protože také víš, které to doopravdy byly ...

To zaskřípění neslyšel už třicet let. Vyrazil ze sebe slabý výkřik a začal brát schody po čtyřech.

Stíny ve výklencích a rozích začaly tmavnout.

Zuzana vyběhla část schodiště a oh boha táhla za sebou.

"Víš, co se pokoušejí udělat?" řekla. "Víš, proč sem přivezli všechny ty zuby a umístili je do toho kruhu? Ta síla... pro všecko na světě..."

"To neudělám," řekl vrchní číšník pevně.

"Podívejte, koupím vám hned po Svátku prasečí hlídky mnohem lepší pár - "

"Jsou tam ještě dvě na těstoviny s botami, jedna na porce Purée de la Terre a tři na Tourte a la Boue," řekl číšník, který právě vběhl dovnitř.

"Zákusky z bláta!" zasténal vrchní číšník. "Nemohu uvěřit tomu, že podáváme zákusky z bláta. A teď ještě chcete moje boty!"

"Se šlehačkou a cukrem, když dovolíte. Skutečná chuť Ankh-Morporku. A to jistě dostaneme objednávku přinejmenším na čtyři přídavky těch bot. Co je pravda, to je pravda. Už jsme v ponožkách všichni-"

"Stůl číslo sedm vzkazuje, že steaky byly skvělé, ale maličko tužší," zvolal další číšník, který vběhl do kuchyně.

"Dobrá. Na ty další použijte větší kladivo a vařte je o něco déle." Majitel se obrátil zpět k trpícímu vrchnímu číšníkovi. "Podívej, Viléme," řekl a vzal ho za rameno. "Tohle není jídlo. Nikdo nečeká, že to bude jídlo. Kdyby se chtěli lidé jenom najíst, zůstali by doma, nemám pravdu? Chodí se sem předvádět. Hledají nové zážitky. Tohle není vaření, Viléme. Tohle je cuisine. Je ti to jasné? A budou se sem vracet, aby to zažili znovu."

"No ano, ale staré křápy..."

"Trpaslíci jedí krysy," řekl majitel. "A trollové pojídají kamení. V Jakazačistánu žijí lidé, kteří pojídají hmyz, a na Vyvažovacím kontinentu zase lidé, kteří se živí polévkou z ptačích slin. Tyhle boty alespoň pocházejí z poctivé krávy."

"A to bláto?" řekl vrchní číšník zachmuřeně.

"Neexistuje jakési staré rčení, které říká, že člověk za svého života sní přinejmenším jedno kolečko hlíny?"

"Ano, ale neříká se tam, že ho musí sníst najednou."

"Viléme?" řekl majitel laskavě a zvedl velkou vařečku.

"Ano, šéfe?"

"Tak už si, ksakru, sundej ty zatracený boty, ano?"

Když Pletiplot dorazil k úpatí věže, třásl se a nebylo to jen námahou. Běžel přímo ke dveřím a byl by vyběhl ven, kdyby ho David Mezinima nezachytil.

"Pusť mě! Jde to po mně!"

"Koukněte na ten jeho ksicht," zvolal Kočičák. "Vypadá, jak když viděl strašidlo!"

"Jo, bodejť, ale není to strašidlo," zablekotal Pletiplot. "Je to horší než strašidlo - "

David Mezinima mu uštědřil hlasitý políček.

"Seber se! Vohlídni se! Nic tě nehoní! Každopádně dyby vo něco šlo, můžeme bojovat, ne?"

Hrůza měla chvilku času, aby o něco ustoupila. Pletiplot se ohlédl ke schodišti. Nic tam nebylo.

"Dobrá," řekl David Mezinima, který pozoroval Pletiplotovu tvář. "A teďka... co se stalo?" Pletiplot sklopil pohled k zemi.

"Já myslel, že je to ta skříň," zamumlal. "No tak, smějte se..."

Nikdo se nesmál.

"Jaká skříň?" zeptal se Kočičák.

"No, když sem byl malej..." Pletiplot zmateně zamával rukama. "Když už to chcete vědět, tak sme mívali takovou velikánskou almaru. Dubovou. A vona měla... jako dyž... na dveřích byl takovej... strašnej... ksicht." Rozhlédl se po jejich tvářích, které byly stejně dřevěné jako vzpomínaná skříň. "Teda von to nebyl vopravdickej vobličej, byly tam takový... jako dyž... vozdoby vokolo klíčový dírky, něco jako kytky a listí a takový věci, ale dyž ste na to koukali... správným způsobem..., byl to jako dyž takovej ksicht. A voni mi ji dali do pokoje, páč se nikam jinam nevešla, byla hrozně veliká a v noci... dycky v noci... prostě v noci -"

Byli to dospělí muži, přesněji řečeno žili už několik desetiletí, což se v některých společnostech považuje za totéž. Ale ani jeden z nich ještě neviděl muže tak zničeného strachem.

"No tak?" řekl Kočičák drsně.

"...tak vona... šeptala různý věci," řekl Pletiplot tichým roztřeseným hláskem, který zněl jako myší pískot v hladomorně.

Podívali se po sobě.

"Jaký věci?" řekl David Mezinima.

"Já nevím! Dycky sem měl hlavu pod polštářem! A vůbec, sou to jenom takový věci z doby, dyž sem byl malý dítě, jasný? Táta se jí nakonec zbavil. Spálil ji. A já se na to koukal."

V duchu se všichni otřásli jako lidé, jejichž mozky se z temnot vynořily zpět na světlo.

"To je, jako to bejvalo se mnou a s tmou," řekl Kočičák.

"Ale nezačínej s tím zasejc," řekl David Mezinima. "A i kdyby, teď už se tmy nebojíš. Ses tím vlastně proslulej. Makal sem s tebou ve všech možnejch sklepech, podzemních chodbách a takovejch místech. Dyť si kvůli tomu dokonce dostal i svý méno. Kočičák. Protože ve tmě vidíš jako kočka."

"Jo, jasně... dyž to hodně zkoušíš, tak se s tim nakonec vyrovnáš," řekl Kočičák. "Protože dyž seš velkej, víš, že sou to akorát stíny a tak. A kromě toho, už to dávno nejni ta tma, jakou sme mívali ve sklepě."

"Jo, tak voni mívali u vás ve sklepě speciální druh tmy, když si byl malej?" ušklíbl se David Mezinima. "Takže už to nejni ta tma, co mají dneska?"

Jízlivost nezabrala.

"Nejni to ta samá," odpověděl Kočičák jednoduše. "V našem sklepě to bejvala docela jiná tma."

"Naše máma nás dycky zflákala, dyž sme vlezli dolů do sklepa," řekl David Mezinima. "Mívala tam dole palírnu."

"Jo?" řekl Kočičák odněkud z daleka. "No, náš táta nás zase dycky zlískal, dyž sme z toho sklepa, kam nás zavřel, zkoušeli utýct. A teď už o takovejch věcech držte huby."

Nebylo tam živé duše. Ani mrtvého těla.

"To přece nemoh přežít, co myslíte?" řekl David Mezinima.

"Viděl sem ho, dyž prolít kolem," řekl Kočičák. "Krky nejsou stavěný na to, aby se vohejbaly v takovým úhlu - "

Zašilhal nahoru.

"Kdo se to tam hejbá?"

"A jak se hejbou jejich krky?" vypravil ze sebe s námahou Pletiplot.

"Rozdělme se!" řekl David Mezinima. "A tentokrát si rozdělíme ty schody. Tak se nebudou moct dostat dolů!"

"Co je to za lidi? Co tady dělaj?"

"Co tady děláme my?" zavrčel Broskyňa. Vypoulil oči a rychle se ohlédl za sebe.

"Myslíte, že si přídem na svý peníze? Dyž sme se dali do holportu s nim?"

"Jo..." řekl Broskyňa a vykročil za ostatními. "Hm... slyšeli ste teďka ten zvuk?"

"Jakej zvuk?"
"Takový ňáký cvakání, šmikání...?"
"Já ne."
"Já taky ne."
"Ne. To se ti muselo zdát."
Broskyňa ztrápeně přikývl.
Když stoupal nahoru po schodech, po bílých kamenech pobíhaly malé stíny a sledovaly jeho kroky.

Zuzana uhnula ze schodiště a táhla za sebou oh boha dlouhou chodbou lemovanou řadou bílých dveří.
"Myslím, že nás viděli," řekla. "A jestliže tohle byly víly Zubničky, pak si někdo opravdu hloupě vyložil heslo Stejnou pracovní příležitost pro každého..."
Otevřela jedny dveře.
V místnosti nebyla žádná okna, ale samy stěny ji dokonale osvětlovaly. Uprostřed místnosti bylo něco jako prosklená skříňka s dokořán otevřeným víkem. Podlaha byla posypána kartónovými lístky.
Sehnula se, jeden z nich zvedla a četla: "Tomáš Zimnička, čtyři a tři čtvrtě roku, Hradní vyhlídka 9, Sto Lat." Písmo byla přepečlivá oblá kurzíva.
Přeběhla chodbou k dalšímu pokoji, kde objevila tutéž scénu zmaru.
"Tak teď konečně víme, kde byly ty zuby uloženy," řekla. "Museli je ze všech těch místností vybrat a odnést dolů."
"Ale na co?"
Povzdechla si. "Je to tak stará magie, že už to vlastně ani magie není," odpověděla. "Když získáš ústřižek něčích vlasů nebo nehtů nebo něčí zub dokážeš toho, komu patřily, za jistých podmínek kontrolovat."
Oh bůh se pokusil soustředit.
"Ta hromada kontroluje miliony dětí?"
"Ano. A teď už i dospělých."
"A když máš ty zuby..., tak je můžeš přinutit, aby si mysleli a dělali věci, které ty chceš?"
"Přesně tak," přikývla.
"Můžeš je třeba přinutit, aby otevřeli tátovu peněženku a poslali celý její obsah na nějakou adresu?"
"No, zrovna na tohle jsem nemyslela, ale ano, předpokládám, že by to šlo..."
"Nebo jít dolů, rozbít všechny láhve v baru a slíbit, že až vyrostou, nikdy nebudou pít?" řekl oh bůh s výrazem naděje.
"O čem to mluvíš?"
"Tobě je to jedno, ty jsi v pořádku. Ty se neprobouzíš každé ráno a nevidíš, jak ti před očima protéká celý tvůj život."

David Mezinima a Kočičák běželi chodbou a zastavili se v místě, kde se rozdělovala.
"Ty běž tam a já - "
"A proč se nedržíme dohromady?" řekl Kočičák.
"Co to do vás všech vlezlo? Viděl sem, jak si zakous párek hlídacích psů, dyž smě dělali ten kšeft v Quirmu! A teď bys chtěl, abych tě držel za ručičku? Prohlídni támhlety dveře a já to vemu tudyma."
Vykročil chodbou.
Kočičák opatrně nahlédl do svého dílu chodby.
Nebylo tam příliš mnoho dveří. Chodba nebyla ani nijak zvlášť dlouhá. A jak Časnačaj řekl, v celé věži nebylo nebezpečného nic, jen to, co si sami přinesli s sebou.
Zaslechl hlasy, které přicházely z jedněch dveří, a bylo vidět, jak se mu ulevilo.
S lidmi už si poradit dokáže.
Když se přiblížil, jakýsi zvuk ho přinutil k ohlédnutí.
Chodbou za ním se hnaly stíny. Proudily dolů po stěnách a pluly po stropě.
Tam, kde se stíny potkávaly, byly stěny temnější. A ještě temnější.
Stíny se zvedaly. A vrhly se kupředu.

"Co to bylo?" řekla Zuzana.
"Znělo to jako začátek výkřiku," rozhlédl se poněkud poplašeně oh bůh.
Zuzana otevřela dveře dokořán.
Venku nikdo nebyl.
Ale přesto se tam něco hýbalo. V rohu chodby zahlédla zvláštní pás temnoty, který se rychle smršťoval a mizel, zatímco další podobný stín mizel v zatáčce chodby.
A ve středu chodby stál pár bot.
Nevzpomínala si, že by tam ještě před okamžikem, když tudy procházeli, nějaké boty byly.
Začichala. Vzduch byl cítit krysami, vlhkem a plísní.
"Raději odsud zmizíme," řekla.
"A jak najdeme tu Violu... ve všech těch pokojích?"
"To nevím. Měla bych ji teoreticky dokázat... vycítit, ale nedokážu to." Zuzana vyhlédla zpoza rohu na konci chodby. Slyšela, jak někde nedaleko křičí nějací muži.

Spolu s oh bohem vyklouzli znovu na schodiště a vystoupili o další patro výš. Tam bylo ještě více pokojů a v každém z nich jedna vypáčená skříňka.

V rozích se pohybovaly stíny. Výsledný dojem byl takový, jako kdyby se neviditelný světelný zdroj pomalu přesouval sem a tam.

"To mi hodně připomíná váš... hm... dům tvého dědečka," zabručel oh bůh rozpačitě.

"Já vím," přikývla Zuzana. "Neexistují tam žádná pravidla, jen ta, která vytvořil on sám, jak se mu postupně zachtělo. Nedokážu si jeho představit, že by byl zvláště šťastný, kdyby mu někdo začal ničit knihovnu - "

Zarazila se. Když znovu promluvila, zněl v jejím hlasu odlišný tón.

"Tohle je místo určené dětem," řekla. "Pravidla tady udává to, v co věří děti."

"No, tak to jsem si opravdu oddychl."

"Myslíš? Nezdá se, že by věci byly v pořádku. V zemi Kačera pečené duše umějí kačeři snášet čokoládová vajíčka, ze stejných důvodů je Smrťova země černá a pochmurná. Lidé tomu věří, a proto tomu tak je. Je v tomto směru velmi úzkoprsý. Po celém domě má ozdobné vzory z lebek a kostí. A tohle místo - "

"Krásné kytičky a podivné nebe."

"Já se obávám, že to bude mnohem horší, než si myslíš. A velmi, velmi podivné."

"Ještě podivnější, než to bylo dosud?"

"Myslím, že není možné, aby tady člověk zemřel."

"Ten chlápek, který spadl ze schodů, mi připadal dost mrtvý."

"Ano, umřeš. Ale ne tady. Dostaneš se..., jak bych ti to... ano..., přesuneš se prostě někam jinam. Pryč. Už tě jednoduše nikdo nikdy nespatří. Tak by sis to asi představoval, kdyby ti byly tři roky. Dědeček říkal, že ještě před padesáti lety to tak nebylo. Vyprávěl mi, že když chodil k umírajícím tenkrát, často mu tehdy dost dlouho trvalo, než našel postel, na níž umírající ležel, protože se kolem ní tlačili všichni příbuzní, kteří si chtěli pořádně zaplakat. Teď se dětem jednoduše řekne, že babička odešla a už se nevrátí. Vzpomínám si, jak si Tylda myslela, že její strýček byl pohřbený v tom smutném pásku vyschlé trávy za zahradní besídkou spolu s Řimbuchem, Vouskem a všemi třemi Buclíky."

"S jakými třemi Buclíky?"

"To byli tarbíci. Mají sklony hodně umírat," vysvětlovala Zuzana. "Trik je v tom, vyměnit je, když se dítě nedívá. Ty toho ale opravdu moc neznáš?"

"Ehm... haló?"

Hlas se nesl odněkud z chodby. Vydali se po zvuku a vešli do jednoho z pokojů. Tam seděla na podlaze Viola připoutaná za nohu k bílé bezpečnostní schránce. Její pohled byl plný napětí, které se změnilo v úžas a ten nakonec přešel v poznání.

"Nejsi ty-?"

"Ano, ano občas se potkáváme na Márách, a když jsi přišla pro Tyldin poslední zub, bylas tak hrozně šokovaná, že tě vidím, že jsem ti musela dát napít čokolády, aby ses uklidnila," řekla Zuzana, která se pokoušela rozvázat provazy. "Myslím, že nám nezbývá mnoho času."

"A co je zač tady ten?"

Oh bůh se pokusil odhrnout si z čela loknu vlasů, která mu tam neustále padala.

"Ale to je jenom bůh," odpověděla Zuzana. "Jmenuje se Žlučoblij."

"Piješ ty vůbec?" zeptal se oh bůh.

"Co má tohle být za otáz-"

"Potřebuje to nutně vědět, aby se mohl rozhodnout, jestli tě nenávidí, nebo ne," vysvětlovala Zuzana. "Podle mě je to dobrá věc."

"Ne, já nepiju," odpověděla Viola. "To je mi ale nápad. Dostala jsem modrou stuhu!"

Oh bůh se obrátil k Zuzaně a tázavě pozvedl obočí.

"To znamená, že je členkou Offlerovy ligy střídmosti," řekla Zuzana. "Musí podepsat závazek, že se nedotkne alkoholu. Nevím vůbec proč. Pravda je, že Offler je krokodýl. A co já vím, krokodýlové do baru často nechodí, ti si potrpí spíš na vodu."

"Takže ty se alkoholu vůbec nedotkneš?" podivil se oh bůh.

"Nikdy!" přikývla energicky Viola. "Můj otec byl v těchto věcech velmi přísný!"

Po několika minutách pocítila Zuzana povinnost zamávat jim před obličeji rukou a rozpojit tak jejich propletené pohledy.

"Mohli bychom pokračovat?" nadhodila. "Výborně. Kdo tě sem přivedl, Violo?"

"Já nevím! Byla jsem na výběru jako obvykle. Měla jsem dojem, jako kdyby mě někdo sledoval, pak najednou všechno potemnělo, a když jsem přišla k sobě, byli jsme..., vidělas, jak to vypadá venku?"

"Viděla."

"No, tak jsme byli tam. Ten velký mě nesl. Ten, co mu říkají Banjo. Není zlý, jenom tak trochu... divný. A taky hodně pomalý. Jenom mě pozoruje. Ostatní jsou skuteční lumpové. Největší pozor si dávejte na toho se skleněným okem. Všichni se ho bojí. Jenom Banjo ne."

"Skleněné oko?"

"Je oblečen jako vrah. Jmenuje se Časnačaj. Pokoušejí se tady něco ukrást... Strávili celou věčnost tím, že vynášeli ty zuby ven. Všude kolem malé zuby... Bylo to strašné! Děkuju vám," usmála se Viola na oh boha, který jí pomohl na nohy.

"Navršili je do magického kruhu dole v přízemí," řekla Zuzana.

Violiny oči a rty vytvořily tři velká O. Bylo to, jako kdyby se člověk díval na růžovou kulečníkovou kouli.

"A na co?"

"Myslím, že je užívají k tomu, aby kontrolovali děti. S pomocí magie."

Violina ústa se otevřela ještě šířeji.

"To je strašidelné!"

Strašné, pomyslela si v duchu Zuzana, to správné slovo je "strašné". "Strašidelné" je dětinské slovo, volené dospělými ženami v okamžiku, kdy chtějí okolní muže přesvědčit o své křehkosti, jestli se velice nemýlím. Zuzana věděla, že je to od ní nelaskavé a zavádějící myšlení. Věděla ovšem také, že je to pravděpodobně i velmi přesné pozorování, což ovšem celou věc ještě zhoršovalo.

"Ano, to je," přikývla.

"A byl mezi nimi i mág! Měl špičatý klobouk!"

"Myslím, že bychom ji odsud měli odvést," řekl oh bůh hlasem, jehož tón Zuzana považovala za zbytečně dramatický.

"Skvělý nápad," připustila. "Pojďme."

Kočičákovi popraskaly tkaničky v botách. Jako kdyby ho někdo zvedl tak prudce ke stropu, že s ním jeho boty nedokázaly udržet krok.

Davidovi Mezinima to dělalo starosti. Starosti mu dělal i ten zápach. V celém zbytku věže nebylo cítit vůbec nic, ale tady se linul zřetelný zápach hub.

Na čele mu naskočily husté vrásky. David Mezinima byl zloděj a vrah, a proto měl obzvláště silně vyvinutý smysl pro morálku. Jen výjimečně okrádal chudáky, a to nejen proto, že většinou neměli nic, co by stálo za to jim ukrást. Když bylo nezbytné někomu ublížit, pokoušel se zanechat po sobě taková zranění, která se zahojila. A když ho směr jeho činnosti přinutil někoho zabít, vynaložil velké úsilí na to, aby jeho oběť trpěla co nejméně, nebo při tom alespoň vydávala co nejméně zvuků.

Ale celá tahle záležitost už mu začínala lézt na nervy. Obvykle si ani nevšiml, že nějaké nervy má. Ale teď měl pocit, že o co zavadí, to je špatné.

Po starém Kočičákovi zbyly jenom boty.

Vytáhl meč.

Plíživé stíny na stropě se rozkývaly a odplouvaly pryč.

Zuzana se tiše přikradla k místu, kde chodba ústila na odpočívadlo schodiště, a když vyhlédla ven, zírala přímo na hrot střely nasazené v kuši.

"Tak, a teď hezky všichni vylezte ven, abych na vás viděl," řekl Broskyňa konverzačním tónem. "A na vašem místě bych se nedotýkal toho meče, madam. Pravděpodobně byste si ublížila."

Zuzana se pokusila udělat se neviditelnou, ale nepodařilo se jí to. Obvykle to bylo tak snadné, že se to stávalo téměř automaticky, a většinou s více než rozpačitými následky. Mohla si klidně číst knihu, zatímco lidé prohledávali pokoj, v němž seděla, aby ji našli. Ale tady, navzdory veškeré své snaze, zůstávala neustále viditelnou.

"Tohle místo vám ale nepatří," řekla a ustoupila o krok.

"To ne, ale vidíte tenhle samostříl? Tak ten mi patří. Takže vy teď půjdete pěkně přede mnou, jasný, a zajdem se podívat na pana Časnačaje."

"Promiňte, ale rád bych si něco ověřil," řekl Žlučoblij. K Zuzaninu úžasu se naklonil kupředu a prstem se dotkl špičky šípu.

"No tak moment! Proč to děláte?" řekl Broskyňa a ucouvl.

"Cítím to, ale samozřejmě jistá dávka bolesti je součástí normální reakce všech nervů," řekl oh bůh. "Varuju vás, existuje tady jistá, dosti silná naděje, že jsem nesmrtelný."

"To je možné, ale my pravděpodobně ne," upozornila ho Zuzana.

"Tak nesmrtelnej, jo?" zašklebil se Broskyňa. "Takže kdybych ti ji napálil rovnou do makovice, tak zůstaneš naživu?"

"No, když to berete takhle..., vím, že bolest cítím..."

"Fajn. Takže jdeme."

"Až se něco stane," řekla Zuzana koutkem úst, "vy dva se pokuste dostat dolů a ven z věže, rozumíte? Kdyby došlo na nejhorší, kůň vás odsud vynese."

"Jestli se něco stane," zašeptal oh bůh.

"Až," zdůraznila Zuzana.

Broskyňa, který šel za nimi, se rozhlížel na všechny strany. Věděl, že by se cítil mnohem lépe, kdyby se objevil někdo z ostatních. Byla to skoro úleva, že chytil tyhle vězně.

Zuzana zahlédla koutkem oka jakýsi pohyb na schodišti na protější straně šachty. Na okamžik si myslela, že to bylo několik světelných odrazů, jako když ostré světlo dopadne na lesklý kovový povrch.

Pak za sebou zaslechla hlasité nadechnutí.

Muž se samostřílem stál velmi tiše a upíral zrak na protější schodiště.

"Och, to néé," vydechl zděšeně.

"Co je to?" zeptala se Zuzana.

Obrátil k ní zděšený obličej. "Vy to taky vidíte?"

"Tu věc, která vypadá jako spousta čepelí, které se třou jedna o druhou?" řekla Zuzana.

"Och, to néé..."

"Objevilo se to tam jenom na kratičkou chvilku," řekla Zuzana. "Teď už je to pryč," dodala. "Je to někde jinde," řekla.

"To je Šmikmalík..."

"Kdo je to?" zeptal se oh bůh.

"Nikdo!" vyštěkl Broskyňa a pokoušel se trochu sebrat. "Nikdo takový, jako je Šmikmalík, neexistuje, rozumíte?"

"Ách... ano. Když jste byl malý, necumlal jste si náhodou palec?" zeptala se Zuzana. "Protože, co já vím, jediný Šmikmalík, který existuje, je ten, kterého si vymysleli dospělí lidé, aby jím strašili děti. Říkají jim, že se objeví a -"

"Držzobákdržzobákdržzobák!" vypravil ze sebe Broskyňa a strčil do Zuzany samostřílem. "Malí frackové věřej na různý voloviny! Ale já už sem teď dospělej, rozumíš, a dokážu votvírat pivní flašky cizejma zubama a taky - oh, bohové, stůjte při mně..."

Zuzana zřetelně zaslechla kovové šmik, šmik. Zvuk zněl velmi blízko. Broskyňa pevně zavřel oči.

"Je za mnou někdo?" zeptal se roztřeseně.

Zuzana odstrčila ostatní stranou a zuřivě jim rukou ukazovala k úpatí schodů.

"Nikdo," řekla, když se oh bůh s Violou dali na útěk.

"A stojí vůbec někdo na schodech?"

"Nikdo."

"Výborně! Tak až uvidíš toho jednovokýho prevíta, vyřiď mu, ať si ty svý peníze nacpe do bot!"

Obrátil se a dal se na útěk.

Když se Zuzana otočila, aby pokračovala v cestě vzhůru po schodišti, stál tam Šmikmalík.

Postavou nepřipomínal člověka. Vypadal trochu jako pštros a trochu jako ještěr stojící na zadních nohou, ale docela a úplně jako něco, co se od hlavy až k patě skládá ze samých čepelí. Při sebemenším pohybu se tisíce kovových ostří pohnulo a udělalo šmik, šmik.

Dlouhý stříbrný krk se prohnul a hlava složená ze žiletek se otočila k Zuzaně.

"Já nejsem ten, koho hledáš," řekla. "Nejsi moje noční můra."

Čepele se natočily nejdřív sem a pak zas tam. Šmikmalík se pokoušel přemýšlet.

"Vzpomeň si, jak sis přišel pro Tyldu," připomínala Zuzana a postoupila o krok kupředu. "Ta hloupá vychovatelka jí řekla, co se stane malým holčičkám, které si cumlají palečky, vzpomínáš? A vzpomínáš si také na ten pohrabáč? Vsadím se, že než sis pak nabrousil všechny ty ztupené čepele, dalo ti to po čertech hodně práce..."

Obluda sklonila hlavu, pak opatrně Zuzanu obešla a snažila se při tom mít ten nejuctivější výraz, jaký při své podobě dokázala nasadit. Se zvoněním a tichým šmik, šmik se pustila po schodišti za Broskyňou.

Zuzana se rozběhla k vrcholu věže.

Křivomus si nasunul na lampu zelené stínítko a zatlačil slabou stříbrnou tyčinkou, která měla na konci zasazen smaragd. Část zámku se pohnula. Odněkud z nitra dveří se ozval tichý bzukot a něco udělalo "cvak".

Úlevou se mu téměř zatočila hlava. Říká se, že když je člověk odsouzen k smrti oběšením, dokáže až neuvěřitelně soustředit myšlenky, ale takové oběšení bylo ve srovnání s tím, když vás pozoroval mistr Časnačaj, jen odvarem sedativa.

"Já... ehm, myslím, že to byl třetí," řekl. "Otevírá ho zelené světlo. Pamatuju si ten proslulý zámek u královské síně v Mergli. Tu bylo možno otevřít jen pomocí středového větru, i když ten zámek zdaleka nebyl tak-"

"Oceňuji vaši profesionální dovednost," přikývl lhostejně Časnačaj. "A co ty další čtyři?"

Křivomus vyplašeně zvedl oči a jeho pohled ulpěl na mlčící hmotě Banjova těla. Pak si nervózně olízl rty.

"No, víte, jestli se nemýlím, některé z těch zámků fungují jen na základě určitých okolností, to potom... jaksi... bychom tady mohli být celé roky..." odvážil se. "Předpokládejme třeba, že by je mohlo otevřít jen malé světlovlasé dítě, které drží v ruce myš? V úterý? A jen když prší?"

"A dokážete alespoň zjistit, jakého původu je zaklínadlo toho kterého zámku?" zeptal se Časnačaj.

"Ano, to jistě, samozřejmě, to dokážu." Křivomus naléhavě zagestikuloval rukama. "Tak se mi podařilo otevřít tenhle. Zpětná thaumaturgie, chápete samozřejmě, to je přirozené. Takže to dokážu. Hm. Po určitém čase, že?"

"Času máme spoustu," odpověděl Časnačaj.

"No, možná ho budeme potřebovat ještě o něco víc," roztřásl se Křivomus. "Ty procesy jsou velmi, opravdu velmi... obtížné."

"Ale šmankote. No, pokud je to na vás příliš těžké, stačí jen říci," pokýval hlavou Časnačaj.

"To ne!" vyjekl Křivomus, ale pak se mu podařilo poněkud se ovládnout. "Ne, to samozřejmě ne. Já to... jsem si jistý, že se mi je brzo podaří otevřít -"

"Tak to je opravdu skvělé," usmál se Časnačaj.

Studující mág sklopil oči. Škvírou mezi dveřmi a rámem se prodral proužek podezřele zbarveného dýmu.

"Vy víte, co je v téhle místnosti, pane Časnačaji?"

"To nevím."

"Aha. Hm, dobrá." Křivomus truchlivě zíral na čtvrtý zámek. Je zajímavé, na co všechno jste si vzpomněli, když vám za zády stál někdo jako Časnačaj.

Vrhl na vraha nervózní pohled. "Nedojde k žádnému dalšímu zbytečnému zabíjení, že ne?" zeptal se. "Já prostě nesnáším pohled na násilnou smrt!"

Časnačaj mu položil uklidňující ruku kolem ramen. "Nebojte se," usmál se. "Jsem s vámi. Násilná smrt je to

poslední, co by vás mohlo potkat."

"Pane Časnačaji?"

Vrah se otočil. Na odpočívadlo dorazil David Mezinima.

"Ve věži je ještě někdo jiný," řekl. "Dostali Kočičáka. Nevím, jak se jim to podařilo. Nechal jsem Broskyňu hlídat schody a nejsem si jistý, kde je teď Pletiplot."

Časnačaj se ještě jednou podíval na Křivomuse, který se znovu začal šťourat ve čtvrtém zámku v horečném pokusu udržet se při životě.

"A proč mi to říkáte? Myslel jsem, že vám, velkým silným chlapům, platím tu spoustu peněz právě za to, abyste si s podobnými věcmi poradili."

Rty Davida Mezinima sice zformovaly nějaká slova, ale když promluvil, řekl: "Dobrá, ale proti čemu to tady stojíme? No? Je to starej dědek Potíž nebo bubák nebo co?"

Časnačaj si povzdechl.

"Předpokládám, že to budou nějací zaměstnanci víly Zubničky," řekl.

"To asi ne, zvlášť jestli jsou jako ti, který sem zahlídnul," řekl David Mezinima. "Byli to jenom civilové. Všecko vypadá, jako dyby Kočičáka doslova pohltila zem." Chvilku o svém výroku přemýšlel. "Teda myslím spíš strop," opravil se. Jeho nedostatečně využívanou fantazií najednou přeběhla strašlivá představa.

Časnačaj přešel ke schodištní šachtě a podíval se dolů. Hluboko pod ním se leskla hromada zubů jako bílý kruh.

"A ta holka je ta tam," řekl David Mezinima.

"Vážně? Měl jsem dojem, že jsem řekl, abyste ji zabili."

David Mezinima zaváhal. Máma Běloskvojová chlapce vychovávala tak, aby se chovali uctivě k ženám, které podle ní byly jemná a zranitelná stvoření.

Jestliže mámin neobyčejně citlivý radar zaznamenal nějaké neuctivé chování, okamžitě hochy trestala a nemilosrdně peskovala. A její cit pro tyto věci byl skutečně neobyčejně vyvinutý. Máma slyšela, co děláte o tři pokoje dál, což je pro dospívajícího chlapce věc přímo strašlivá.

Něco takového zanechá na každém následky. Je pravda, že máma Běloskvojová na hoších následků zanechala víc než dost. Co se týkalo ostatních lidí, neměli hoši žádné praktické námitky proti tomu zbavit se každého, kdo náhodou stal mezi nimi a velkou sumou peněz, ale teď tady vládl všeobecný, i když nevyslovený odpor proti tomu, co požadoval Časnačaj, totiž zabít někoho jenom proto, že už nebyl k užitku. Ne že by to bylo neprofesionální, takhle mysleli jenom vrahové. Ale bylo to prostě tím, že existují věci, které uděláte, a jiné, které udělat odmítáte. A tohle byla jedna z těch věcí, které hoši udělat odmítali.

"Mysleli jsme... Teda, jak bych vám to řek... Jeden nikdy neví..."

"Není nezbytná," řekl Časnačaj. "Jen málokdo je nezbytný."

Křivomus začal spěšně listovat ve svých poznámkách.

"A navíc, celé to místo je jako bludiště, takže -" pokračoval David Mezinima.

"Je to smutné, ale je to tak," řekl Časnačaj. "Ale jsem si jist, že nás nakonec najdou. Bylo by pravděpodobně příliš, kdybych doufal, že mají v plánu podniknout něco hrdinského."

Viola a oh bůh spěchali dolů po schodišti.

"Víš, jak se dostaneme zpátky?" zeptala se Viola.

"A ty to nevíš?"

"Myslím si, že tady někde je... jisté měkké místo. Když budeš vědět, kde je, a půjdeš přímo do něj, podaří se ti projít skrz."

"A ty víš, kde to místo je?"

"Nevím! Nikdy v životě jsem tady nebyla! Když mě chytili, natáhli mi na hlavu pytel a stáhli mi ho až tady. Nikdy jsem nic neudělala, jenom jsem vybírala zuby z pod polštářů a dávala jsem tam za ně mince!" Viola se rozvzlykala. "Prostě dostaneš seznam, asi pětiminutové školení a účtujou ti dokonce deset pencí týdně za žebřík. Vím, že jsem udělala tu chybu u malého Vilíka Kubína, ale to mi měli říct, čeká se od nás, že vezmeme každý zub, který je pod -"

"Ehm... chybu?" řekl Žlučoblij a pokoušel seji přinutit k většímu spěchu.

"Copak můžu za to, že spí s hlavou pod polštářem, a kromě toho všem nám dávají kleště, a navíc nikdo mi neřekl, že nemám -"

Každopádně má velmi příjemný hlas, pomyslel si Žlučoblij. Bylo zvláštní, že současně jistým způsobem i tak trochu skřípal. Člověk měl pocit, že naslouchá mluvící flétně.

"Myslím, že bychom měli vyjít z budovy," řekl. "Pro případ, že by nás někdo zaslechl," nadhodil.

"A kde vlastně funguješ jako bůh?" zajímala se Viola.

"Ehm... no, já... totiž tuhle a támhle... jak bych ti to... hm..." Žlučoblij se pokoušel navzdory pulsující bolesti hlavy přemýšlet. A pak najednou dostal jeden z těch nápadů, které vám připadají jako skvělé jedině po pořádné dávce alkoholu. Možná že to pití vypil někdo jiný, ale jemu, oh bohovi, se podařilo ukořistit ten nápad.

"Já se totiž ve skutečnosti zaměstnávám sám," řekl tak přesvědčivě, jak to jen dokázal.

"Jak můžeš být bůh, který zaměstnává sám sebe?"

"Víš, podívej, když si nějaký jiný bůh chce například udělat prázdniny nebo něco takového, já za něj zaskočím. Jo, to je ono. Přesně to dělám."

Za těchto podmínek velmi nemoudře povolil své představivosti, aby ho unášela ještě dál.

"Tak, tak. Jsem velmi zaměstnaný. Nohy si můžu ušoupat. Všichni mě chtějí zaměstnat. Nedokážeš si to ani

představit. Každou chvilku si některý z nich na měsíc zmizí a vyrazí si na zálety třeba v podobě velkého bílého býka, labutě nebo něčeho takového a to je potom pokaždé: ‚Och, Žlučobliji, starý kamaráde, postarej se mi tady o to, než se vrátím, budeš tak laskav? Vyslyš jejich modlitby...' a tak dál a tak dál. Jsou chvíle, kdy nemám ani minutku sám pro sebe, ale znáš to, dneska člověk práci neodmítá."

Viole se úžasem oči zvětšily téměř dvakrát.

"A právě teď taky někoho zastupuješ?" zeptala se.

"Hm, ano... abych se ti přiznal, dneska zastupuju boha kocoviny..."

"Boha kocoviny? To je ale strašné!"

Žlučoblij sklopil oči ke své pomačkané a potřísněné tóze.

"Ano, řekl bych, že je..." zamumlal.

"Ale moc ti to nejde."

"Tos mi nemusela ani říkat, vím to sám."

"Ty by ses mnohem víc hodil na některého z důležitých bohů," řekla Viola s obdivem. "Dovedu si tě docela dobře představit jako Slepého Io nebo Osud nebo některého z takových."

Žlučoblij na ni zíral s otevřenými ústy.

"Hned jsem poznala, že nejsi úplně v pořádku," pokračovala. "Ty se nehodíš na nějakého odporného malého bůžka. Ty, se svými kotníky, bys mohl být dokonce Offlerem."

"Vážně? Chtěl jsem říct... no vlastně ano. Někdy. Samozřejmě potom musím nosit i jeho tesáky - "

A v té chvíli mu někdo přitiskl na krk čepel meče.

"Co to má bejt?" prohlásil Pletiplot. "Ulička věrnejch milenců?"

"Koukej ho nechat na pokoji, ty!" vykřikla Viola. "Je to bůh! Budeš toho opravdu litovat!"

Žlučoblij polkl, ale velmi opatrně. Byl to velmi ostrý meč.

"Tak bůh, jo?" zašklebil se Pletiplot. "A čeho tak asi?"

Žlučoblij se pokusil znovu polknout.

"No, trochu toho a trochu toho," zahuhlal.

"Ale di," řekl Pletiplot. "Tak to ti teda řeknu, žes na mě udělal velkej dojem. Jak tak koukám, tak to abych byl děsně vopatrnej? Byl bych nerad, kdybys mě srazil bleskem, co? A zničil mně celej den nebo něco takovýho -"

Žlučoblij se neodvážil pohnout hlavou. Byl si však jist, že koutkem oka zachytil, jak po stěně přeběhly velmi rychle jakési neurčité stíny.

"Ale božíčku, tak blesky nám došly, co?" šklebil se Pletiplot. "Dobrá, ale dyž to chceš vědět, tak mě ani ve snu nenapadlo -"

Ozvalo se zaskřípění.

Pletiplot měl tvář jen několik centimetrů od Žlučoblijova obličeje. Oh bůh viděl, jak se Pletiplotův výraz rychle mění.

Lupičovy oči se obrátily v sloup. Jeho rty tiše zaševelily: "... zase ta..."

Žlučoblij to riskoval a ustoupil o krok zpět. Pletiplotův meč se ani nepohnul. Ubožák tam stál a lehce se třásl jako člověk, který by se hrozně rád obrátil a podíval se, jestli za ním nestojí něco strašného, ale neodvažuje se to udělat ze strachu, co by tam uviděl.

Jediné, co stačil Žlučoblij postřehnout, byl zvuk, který připomínal zaskřípění starého dřeva.

Zvedl oči k věci, která stála na odpočívadle o kousek výš.

"Kdo to tam dal?" zeptala se Viola.

Byla to jen skříň. Začernalý dub, na předních dveřích zdobený naklizenými vyřezávanými ozdobami, které se marně pokoušely utajit neutajitelnou skutečnost, že nejde o nic jiného než o velkou dřevěnou bednu. Byla to prostě obyčejná skříň.

"Nepokoušel ses náhodou vrhnout po něm blesk a nespletl ses o nějaké to písmeno?" odvážila se říci Viola.

"Cože?" naklonil Žlučoblij hlavu a přenesl se pohledem ze ztuhlého muže ke skříni. Skříň byla tak obyčejná, až byla... zvláštní.

"No, rozumíš, blesk začíná b, a kdybys vzal skříň jako almaru..."

Violiny rty se tiše pohybovaly. Jedna část Žlučoblijova podvědomí si říkala: Přitahuje mě dívka, která musí vypnout všechny ostatní mozkové funkce, aby si v duchu mohla odříkat abecedu. Na druhé straně ona je přitahována k někomu, kdo je oblečen v tóze, která vypadá, jako by si v ní udělala společenský večírek rodina tchořů. Asi bych udělal nejlépe, kdybych o tom přestal uvažovat.

Největší část jeho mozku si však přitom myslela: Proč ze sebe ten muž vyráží ty podivné bublavé zvuky? Vždyť je to, u všech všudy, jenom obyčejná skříň!

"Ne, ne" sípal Pletiplot. "Já nechci!"

Jeho meč zazvonil na podlaze.

Udělal krok pozpátku ke schodišti, ale velmi pomalu, jako kdyby to dělal navzdory úsilí všech svých svalů.

"Nechcete co?" zeptala se Viola.

Pletiplot se obrátil. Žlučoblij něco takového nikdy neviděl. Lidé se obraceli rychle, to je pravda, ale Pletiplot se obrátil, jako kdyby se mu na hlavu přitiskla nějaká obrovská ruka a najednou s ním trhla o sto osmdesát stupňů.

"Ne. Ne. Ne," zakvílel Pletiplot. "Ne."

Potácivě se rozběhl ke schodišti.

"Musíte mi pomoct," zašeptal.

"Co se děje?" nechápal Žlučoblij. "Vždyť je to jenom obyčejná skříň, ne? Je to věc, do které si ukládáš staré

šaty, takže tam nemáš nikdy dost místa na šaty nové."

Dveře skříně se otevřely.

Pletiplotovi se podařilo zvednout jednu ruku a zachytit se okraje, takže na okamžik zůstal stát naprosto nehybně.

Pak byl jediným plynulým pohybem vtažen dovnitř a dveře se s třesknutím zavřely.

V zámku se s tichým cvaknutím otočil malý mosazný klíček.

"Měli bychom ho dostat ven," řekl oh bůh a rozběhl se ke schodišti.

"Proč?" divila se Viola. "Nejsou to moc příjemní lidé! Tohohle znám. Když mi nosil jídlo..., dělal ošklivé poznámky."

"Ano, ale..." Žlučoblij nikdy neviděl tak vyděšenou tvář, s výjimkou těch chvil, kdy se dostal k zrcadlu. Pletiplot vypadal velmi, opravdu velmi špatně.

Žlučoblij otočil klíčem a otevřel dveře.

"U všech svatých...!"

"Nechci se tam dívat! Nechci vidět, co tam je!" řekla Viola a zvedala se na špičky, aby mu lépe viděla přes rameno.

Žlučoblij se sehnul a zvedl pár bot, které stály uprostřed na dně skříně. Pak je opatrně položil zpět a obešel skříň kolem dokola. Byla ze silné překližky. V jednom rohu na zadní stěně byla vybledlou barvou napsána slova "Spralhoďas a synové, Zapudrovaná ulice, Ankh-Morpork".

"Je kouzelná?" zeptala se nervózně Viola.

"Nedovedu si představit, že by na sobě měl nějaký magický předmět uvedeno jméno výrobce," řekl Žlučoblij.

"Ale magické skříně přece existují," řekla Viola nervózně. "Když do ní vstoupíš a prodereš se šaty, vystoupíš z ní v kouzelné zemi."

Žlučoblij se znovu zadíval na pár bot. "Hm... ano," přikývl.

MYSLÍM, ŽE VÁM MUSÍM NĚCO VYSVĚTLIT, řekl Smrť.

"Ano, také si to myslím," řekl Výsměšek. "Všude kolem mi tady pobíhají různí malí pidimuňkové a podivné obludky, kteří požírají ponožky a tužky, zvečera jsme pomáhali vystřízlivět někomu, kdo si o sobě myslí, že je bůh kocoviny, a půlka mých mágů se pokouší obveselit vílu Fajnáladu. My si myslíme, že se něco muselo stát Otci prasátek. Máme pravdu, že?"

Hex měl pravdu, arcikancléři," opravil ho Rozšafín Ctibum.

HEX? CO JE TO HEX?

"Ehm... Hex si myslí - tedy on počítá -, že dnes došlo k velikým změnám v podstatě víry," řekl Rozšafín. Cítil, i když nevěděl proč, že Smrť pravděpodobně příliš nemiluje neživé věci, které myslí.

PAN HEX MĚL ZNAMENITĚ PŘESNÝ ODHAD. OTEC PRASÁTEK BYL... Smrť se odmlčel, NEEXISTUJE PRO TO ŽÁDNÉ LIDSKÉ SLOVO. MRTEV, SVÝM ZPŮSOBEM, ALE NE ZCELA PŘESNĚ... BŮH NEMŮŽE BÝT ZABIT. NIKDY NEMŮŽE BÝT ZCELA ZABIT. ŘEKNĚME, ŽE BYL DRASTICKY OMEZEN.

"U všech bohů!" řekl Výsměšek. "Kdo by chtěl zabít toho starého bracha?"

MĚL SVÉ NEPŘÁTELE.

"A co provedl. To snad minul komín?"

KAŽDÁ ŽIVÁ VĚC MÁ SVÉ NEPŘÁTELE.

"Cože, každá věc?"

ANO. KAŽDÁ VĚC. MOCNÉ NEPŘÁTELE. ALE TENTOKRÁT ZAŠLI PŘÍLIŠ DALEKO. TENTOKRÁT POUŽÍVAJÍ LIDI.

"Kdo oni?"

TI, KTEŘÍ SI MYSLÍ, ŽE VESMÍR BY MĚL BÝT HROMADOU KAMENŮ, KTERÉ BY SE POHYBOVALY PO PRAVIDELNÝCH KŘIVKÁCH. SLYŠEL JSTE NĚKDY O AUDITORECH?

"Předpokládám, že o nich mohl slyšet kvestor - "

NE AUDITOŘI, KTEŘÍ SE ZABÝVAJÍ PENĚZI. JSOU TO AUDITOŘI REALITY. POVAŽUJÍ ŽIVOT ZA SKVRNU NA ČISTOTĚ VESMÍRU. NÁKAZU. CHAOS. NĚCO, CO STOJÍ V CESTĚ.

"V cestě čemu?"

VÝKONNÉMU PROVOZOVÁNÍ VESMÍRU.

"A já myslel, že vesmír je provozován pro nás... Tedy přesněji řečeno pro profesora aplikované anthropiky, ale nám že je dovoleno se s ním svést," řekl Výsměšek. Pak se poškrábal na bradě. "A já vám řeknu, že bych dokázal provozovat úžasnou univerzitu, jenom kdyby se nám neustále pod nohy nepletli ti mizerní studenti."

TO JE ONO.

"Takže oni se chtějí zbavit nás?"

ONI BY CHTĚLI, ABYSTE BYLI... MÉNĚ... SAKRA, TEĎ JSEM TO SLOVO ZAPOMNĚL. NEPRAVDIVÍ? OTEC PRASÁTEK JE SYMBOLEM TOHO...

Smrť luskl prsty, takže se od okolních stěn odrazila ostrá ozvěna, a dodal: ...TOHO VAŠEHO ‚PŘÁNÍ JEST OTCEM MYŠLENKY'?

"Nepravdivý?" zvolal pohoršené Výsměšek. "Já? Já jsem poctivý každý den jako dneska, od rána do večera! No, co chcete tentokrát?"

Rozšafín Ctibum ho v té chvíli totiž zatahal za roucho a něco mu naléhavě šeptal do ucha. Výsměšek si odkašlal.

"Právě mi připomněli, že dnešek je nejkratší den roku," řekl. "To ovšem neznamená, že by to jakýmkoli způsobem zpochybňovalo to, co jsem právě řekl, i když tímto děkuji svému kolegovi za jeho nedocenitelnou podporu a stálou připravenost opravit drobné, i když ne podstatné nepřesnosti. Jsem výjimečně pravdomluvný člověk, pane. Věci, které se řeknou na schůzích univerzitní rady, se ovšem nepočítají."

MĚL JSEM NA MYSLI LIDSTVO VŠEOBECNĚ. HM... AKT, V NĚMŽ ŘÍKÁTE VESMÍRU, ŽE JE JINÝ, NEŽ VE SKUTEČNOSTI JE.

"To jste mě dostal," řekl Výsměšek. "Víte, co by mě zajímalo? Proč vy děláte tohle zaměstnání?"

NĚKDO TO DĚLAT MUSÍ. JE TO ŽIVOTNĚ DŮLEŽITÉ. MUSÍ BÝT VIDĚNI A MUSÍ V NĚ BÝT VĚŘENO. JEŠTĚ PŘED ÚSVITEM MUSÍ VÍRA V OTCE PRASÁTEK VELMI ZESÍLIT.

"Proč?" zeptal se Vzoromil Výsměšek.

ABY VYŠLO SLUNCE.

Oba mágové na něj nevěřícně zírali.

ŽERTUJI VELMI ZŘÍDKA, dodal Smrť.

V témže okamžiku se ozval výkřik hrůzy.

"To vypadalo jako kvestorův hlas," zamračil se arcikancléř. "A to si v posledních několika hodinách vedl tak skvěle."

Příčina kvestorova výkřiku ležela na podlaze jeho ložnice.

Byl to muž. Mrtvý muž. Žádný živý člověk nemohl mít na tváři takový výraz.

Několik mágů tam dorazilo dříve. Výsměšek si prorazil cestu hloučkem.

"U všech bohů!" vykřikl. "Jaký obličej! Vypadá, jako kdyby zemřel hrůzou! Co se stalo?"

"No," ozval se nejistě děkan, "pokud tomu dobře rozumím, tak kvestor otevřel skříň a našel toho chlapa uvnitř."

"Skutečně? Nikdy by mě nenapadlo, že by byl starý dobrý kvestor tak strašidelná postava, aby dokázal někoho takhle vyděsit k smrti."

"Ale ne, arcikancléři. Tahle mrtvola na něj z té skříně vypadla."

Kvestor stál v rohu a na tváři měl svůj obvyklý výraz člověka, kterému otřes mozku omylem přivodil dobrou náladu.

"Jste v pořádku, starý brachu?" obrátil se k němu Výsměšek. "Kolik je jedenáct procent z 1276?"

"Sto čtyřicet celých třicet šest," odpověděl kvestor bez zaváhání.

"Svatá pravda, přesně, takže je jako rybička," usmál se spokojeně arcikancléř.

"No to si nejsem vůbec jistý," ohradil se profesor Neurčitě mlhavých studií. "To, že dokáže různé nesmysly s čísly, ještě neznamená, že je jinak v pořádku."

"To ani nemusí," odpověděl přes rameno Výsměšek. "Má se zabývat čísly, to je jeho práce. Ten chudák má možná nějakou tu pavučinu v mansardě, ale já o tom četl. Je to jeden z těch jakoby šílených artistů, co vůbec nejsou šílení."

"Autistů," opravil ho děkan trpělivě. "To slovo je autista, Výsměšku."

"Klidně. To jsou ti chlápci, co vám dokážou říct, jestli prvního zelence před sto lety byla sobota, nebo pondělí -"

"- úterý -" řekl kvestor.

"- ale nedokážou si zavázat tkaničky u bot," pokračoval Výsměšek. "A co dělala mrtvola v jeho skříni? A žádám, aby nikdo neříkal věci jako ‚celkem nic' nebo ‚začínala páchnout' a podobné nechutnosti. Mrtvolu ve skříni už jsme nenašli od té ošklivé záležitosti s arcikancléřem Zapnikolem."

"Všichni jsme přece Zapnikola varovali, že je ten zámek příliš tuhý," ozval se děkan.

"Jen tak pro zajímavost, proč se chtěl vlastně kvestor v téhle noční době hrabat ve skříni?" zajímal se Výsměšek.

Většině mágů se na tvářích objevily přihlouplé výrazy.

"My... totiž, víte..., hráli jsme si na sardinky, arcikancléři," odpověděl v rozpacích děkan.

"Co to má být?"

"No, to je jako na schovávanou, ale každý hledá každého, a když někoho najdete, tak se k němu musíte v jeho úkrytu přidat," vysvětloval děkan.

"Poslyšte, v tomhle bych si rád udělal naprosté jasno," zabručel arcikancléř. "Mí služebně nejstarší mágové strávili celý večer tím, že si hráli na schovávanou?"

"Hm, ono to nebylo celý večer," odpověděl profesor Neurčitě mlhavých studií. "Hráli jsme taky Honzo, vstávej a slovní kopanou, ale toho jsme museli nechat, protože starší pAsák udělal strašlivou scénu, když jsme mu odmítli uznat, že slovo ksindl začíná písmenem x."

"Společenské hry? Vy?"

Děkan se přišoural blíž.

"To paní Nováková," zamumlal. "Když se k ní nechceme přidat, vždycky se rozpláče."

"Kdo je paní Nováková?"

"No přece víla Fajnálada," odpověděl lektor Zaniklých run zachmuřeně. "Když jí na všechno neřeknete ano, roztřese se jí brada jako vepřový sulc. Je to nesnesitelné."

"Prostě jsme se spojili, abychom se jí pokusili zabránit v pláči," převzal štafetu slova děkan. "Je neuvěřitelné, jak může být jedna jediná ženská tak podmáčená."

"Když nejsme veselí, okamžitě z ní začnou tryskat slzy," stěžoval si profesor Neurčitě mlhavých studií. "Starší

pAsák jí teď právě předvádí nějaké žonglérské kousky, aby ji trochu obveselil."

"Ale vždyť on neumí žonglovat!"

"No právě, myslím si, že to jí trochu vylepšilo náladu."

"Chcete mi tím vším snad říci, že mí mágové pobíhají kolem a hrají si dětské hry jen proto, aby rozveselili nějakou na mysli pokleslou vílu?"

"Hm... ano."

"A já si myslel, že byste při tom měli spíš tleskat rukama a volat, jak v ně věříte," zaškredil se Výsměšek. "Opravte mě, jestli se mýlím."

"To platí jenom na takové ty malé a zářící," odpověděl mu lektor Zaniklých run. "Ne pro ty ve vytahaném svetru, co mají v rukávech nacpáno přinejmenším půl tuctu kapesníků."

Výsměšek se pohledem znovu vrátil k mrtvole na podlaze.

"Znáte ho snad někdo? Mně připadá tak trochu jako grázl. A kde má boty, se ptám?"

Děkan vytáhl z kapsy malou skleněnou kostku a přeběhl jí nad tělem.

"Má to velmi silnou thaumickou reakci, přátelé," řekl. "Vsadil bych se, že se sem dostal pomocí kouzel."

Probral mrtvému kapsy a vytáhl celou hrst jakýchsi malých bílých věciček.

"Fuj," řekl.

"Zuby?" podivil se Výsměšek. "Kdo by se světem potuloval s hrstí dětských zubů v kapse?"

"Velmi špatný zápasník?" ozval se profesor Neurčitě mlhavých studií. "Zajdu za Afektem a nařídím mu, aby toho ubohého muže odsud odvedl, co říkáte...?"

"Kdybychom provedli několik měření thaumometrem, možná, že by z těch údajů pak Hex dokázal -" začal Výsměšek.

"No tak, Výsměšku," zarazil ho děkan. "Vážně si myslím, že existují jisté problémy, které se dají vyřešit i bez pomoci toho zatraceného myslícího mlýna."

Smrť se zadíval na Hex.

MYSLÍCÍ STROJ?

"Tedy... víte... jaksi... ano, pane," přisvědčil Rozšafín Ctibum.

"Víte, ale když jste řekl... Vezměte to takhle, Hex věří všemu, ale ve skutečnosti slunce zítra vyjde jako vždycky, že? To je přece jeho zaměstnání!"

NECHTE NÁS O SAMOTĚ.

Rozšafín rychle ucouvl a pak se tiše vytratil z místnosti.

Mravenci se hemžili svým potrubím. Ozubená kolečka se točila. Obrovské kolo ozdobené ovčími lebkami se s praskotem pohnulo. A kdesi uvnitř toho všeho zapištěla myš.

"NO? řekl Smrť významně.

Po nějaké chvilce začalo pero psát.

+++ Velká rudá páka +++ Čas +++ Otázka +++

NE. ŘÍKAJÍ, ŽE JSI MYSLITEL. ROZŠIŘ LOGICKY VÝSLEDEK TOHO, ŽE LIDSKÁ RASA PŘESTANE VĚŘIT V OTCE PRASÁTEK. VYJDE SLUNCE? ODPOVĚZ?

Trvalo to několik minut. Kolečka se otáčela. Mravenci horlivě pobíhali. Myš pištěla. Od stropu se na pružině snesly přesýpací hodiny. Chvíli se zmateně pohupovaly a pak se znovu zatáhly.

Hex napsal: +++ Slunce nevyjde +++

SPRÁVNĚ. JAK SE TOMU DÁ ZABRÁNIT? ODPOVĚZ.

+++ Pravidelnou a nepřetržitou vírou +++

VÝBORNĚ. MÁM PRO TEBE ÚKOL, MYSLÍCÍ STROJI.

+++ Ano +++ Připravuji si oblast paměti, kam se dá jen zapisovat +++

CO JE TO?

+++ Ty bys řekl: Řekni mi to a já budu mlčet jako hrob +++

VÝBORNĚ. TADY JSOU TVÉ INSTRUKCE. BUDEŠ VĚŘIT V OTCE PRASÁTEK.

+++ Ano +++

VĚŘÍŠ? ODPOVĚZ?

+++ Ano +++

OPRAVDU... VĚŘÍŠ? ODPOVĚZ.

+++ANO +++

V podivně seskupeném bludišti potrubí a hadic, tvořícím Hex, došlo ke změně. Velké kolo se přesunulo do nové polohy. Kdesi za zdí se ozval silný bzukot včel.

VÝBORNĚ.

Smrť se obrátil k odchodu, ale zastavil se, protože Hex začal zuřivě psát. Smrť se vrátil a podíval se na papír sunoucí se ze štěrbiny.

+++ Milý Otče prasátek, ke Svátku prasečí hlídky bych si přál - +++

ALE NE. TY PŘECE NEMŮŽEŠ PSÁT DOPI-

Smrť se zarazil, ale potom řekl: VLASTNĚ MŮŽEŠ, ŽE?

+++ Ano +++ Jsem k tomu oprávněn +++

Smrť počkal, až se brk zastavil, a zvedl papír. ALE JSI PŘECE JEN STROJ. VĚCI NEMAJÍ TOUHY. KLIKA U DVEŘÍ SI NIC NEPŘEJE, I KDYŽ JE TO VELMI SLOŽITÉ ZAŘÍZENÍ.

+ + + Ale i věci o něco usilují + + +

MÁŠ PRAVDU, řekl Smrť. Vzpomněl si na drobné rudé plátky v černých hlubinách a dočetl papír do konce.

NEVÍM, CO VĚTŠINA TĚCH VĚCÍ JE. OBÁVÁM SE, ŽE TO NEBUDE VĚDĚT ANI KOUZELNÝ PYTEL.

+ + + To je mi moc líto + + +

ALE UDĚLÁME, CO BUDE V NAŠICH SILÁCH, řekl Smrť. ŘEKNU TI, ŽE BUDU OPRAVDU RÁD, AŽ TA DNEŠNÍ NOC SKONČÍ. JE MNOHEM TĚŽŠÍ OBDAROVÁVAT NEŽ BÝTI OBDAROVÁN. Chvíli se přehraboval v pytli. TAK POČKEJME... KOLIK JE TI VLASTNĚ LET?

Zuzana se plížila vzhůru po schodech a jednou rukou svírala rukojeť meče.

Rozšafín Ctibum byl ustarán z toho, že se on, mág, přistihl při tom, že se těší na příchod Otce prasátek. Je zvláštní, jak si lidé často sami sobě určí jistou roli, spoutají své zkušenosti a pak jsou neustále překvapeni věcmi, které jim padnou na ruletě vesmíru. Jsem tady, říkají, obyčejný obchodníček ve velkém za řídicí pákou obrovského letadla, protože jak se ukázalo, celá posádka si dala k obědu kuře a la Marengo. Koho by to napadlo? Tady jsem já, žena z domácnosti, která si ráno odskočila, aby uložila zisky amatérské společnosti prodejců automobilových kapot, a najednou jsem na útěku s milionem dolarů v hotovosti a velmi půvabným mužem z Armády osvobození kuřat po boku. Úžasné! Tady jsem já, docela obyčejný hokejista, který si najednou uvědomil, že je syn Boží a má pět set oddaných příznivců v Empowermentu v Jižní Kalifornii. Věřil by tomu někdo?

Tady jsem, pomyslela si Zuzana, já, prakticky myslící vychovatelka, která dovede sčítat čísla napsaná vzhůru nohama rychleji, než to dokáží lidé s čísly napsanými normálně, a lezu tady nahoru věží, která vypadá jako vykotlaný zub a patří víle Zubničce, a v ruce svírám meč, který patří Smrťovi.

Už zase!

Přála bych si, aby uběhl alespoň jeden měsíc, alespoň jediný zatracený měsíc, kdy by se mi nic takového nestalo.

Nahoře slyšela nějaké hlasy. Někdo řekl něco o zámku.

Vyhlédla přes okraj schodištní šachty.

Zdálo se, jako kdyby tam nahoře tábořili nějací lidé. Byly tam krabice a tu a tam se povalovaly deky na spaní. Dva muži seděli na krabicích a pozorovali třetího, který pracoval na zámku dveří v prohnuté stěně. Jeden z mužů byl ten největší člověk, jakého kdy Zuzana viděla, takový ten obrovský tlustý chlap, který nedával najevo, že ta spousta tuku, kterou ukrývá pod svým oblečením, jsou vlastně svaly. Ten druhý...

"Zdravíčko," ozval se veselý hlas hned vedle jejího ucha. "A jakpak se jmenuješ ty?"

Přinutila se otočit hlavu opravdu velmi pomalu.

První, co spatřila, bylo šedé lesklé oko. Pak se objevilo to žlutobílé s droboučkou tečkou zorničky.

Oči byly rámovány přátelskou růžovou a bílou tváří, korunovanou kudrnatými vlasy. Tvář byla vlastně docela hezká, jistým chlapeckým způsobem, až na to, že obě různorodé oči, které z ní vyhlížely, dávaly tušit, že byla někomu ukradena.

Pohnula rukou, ale mladík byl rychlejší a vytáhl jí meč v pochvě z opasku.

"Ha, ha!" zachichotal se, otočil se a odstrčil ji, když se pokusila meče zmocnit. "Ale, ale, ale. No tohle. Bílá kostěná rukojeť, dost nechutná ozdoba v podobě lebky a kostí... To je přece Smrťova druhá nejoblíbenější zbraň, nemám pravdu? Ale božíčku! Dnes musí být Svátek prasečí hlídky! A to znamená, že vy musíte být Zuzana Stohelitská. Šlechta. Klaním se," dodal a odtančil o několik kroků zpět.

"Mám strach, že byste mohla provést něco moc ošklivého -"

Ozvalo se jakési cvaknutí a tichý výkřik vzrušení, který se vydral z hrdla mágovi pracujícímu u dveří.

"Ano! Ano, to je ono! Párátko, které se musí použít levou rukou! Jak jednoduché!"

Viděl, že jej pozoruje i Zuzana, a nervózně si odkašlal.

"Ehm, tak jsem odemknul pátý zámek, pane Časnačaji. Žádný problém! Jejich systém je založen na Tupohlávkově Řadě okultní souslednosti! To by dokázal každý hlupák, kdyby to věděl!"

"Já to vím," odpověděl mu Časnačaj, aniž spustil oči ze Zuzany.

"Ah..."

Nebylo to prakticky možné, ale Zuzana téměř slyšela, jak mágovy myšlenky zařazují zpátečku. Tam vpředu totiž leželo vědění, že Časnačaj nemá čas na lidi, které nepotřebuje.

"...s jistými... velmi... zajímavými... odchylkami," dodal pomalu Křivomus. "Opravdu. Velmi ošidnými. Takže já se teď podívám na číslo šest..."

"Jak víte, kdo jsem?" zeptala se Zuzana.

"Ale to je přece jednoduché," usmál se Časnačaj. "Krakatilova šlechta. Rodinné heslo Non temetis messor. Měli jsme to ve třídě jako povinnou četbu. Věřila byste, že starý Měřice tomu říkal Kdo bude kdo pod drnem? Nikdo se pochopitelně nesmál, jen on.

Samozřejmě, že o vás vím. A hodně. Váš otec byl velmi známá osobnost. Ušel velmi rychle velmi dlouhou cestu. A co se týče vašeho dědečka..., tedy, víte, to motto. Myslíte, že je to vkusné?

Chápu, samozřejmě, že vy se ho bát nemusíte, že? Nebo snad ano?"

Zuzana se pokusila stát se neviditelnou. Nešlo to. Cítila, jak zůstává až trapně hmotná.

"Nevím, o čem to mluvíte," řekla. "A vůbec, kdo jste?"

"Omlouvám se. Jmenuji se Časnačaj. Jonatán Časnačaj. K vašim službám."

Zuzana si v duchu jeho jméno zopakovala.

"To myslíte jako... ve čtyři odpoledne?" ujišťovala se.

"Ne. Řekl jsem Ča-snač-aj," zavrtěl hlavou Časnačaj. "Vyslovoval jsem velmi jasně. Prosím, nepokoušejte se narušit mé soustředění tím, že mě budete takhle sužovat. Mě se to tak lehce nedotkne. Z míry mě vyvedou jen důležité věci. Jak pokračujete, pane Křivomusi? Jestliže jsou zámky zaklínány podle Tupohlávkovy sousledné řady, pak na číslo šest by se měla použít měď a modrozelené světlo. Pokud, samozřejmě, tam nejsou nějaké velmi ošidné odchylky..."

"Ehm, právě to dělám, pane Časnačaji -"

"Myslíte, že se vás váš dědeček pokusí zachránit? Myslíte, co? Jenže já teď mám jeho meč, vidíte? Zajímalo by mě -"

Ozvalo se další cvaknutí.

"Šestý zámek, pane Časnačaji!"

"No prosím."

"Ehm... chcete, abych začal se sedmým?"

"Pokud chcete. Tady bude klíčem čisté bílé světlo," odpověděl Časnačaj, který stále ještě nespouštěl oči se Zuzany. "Ale možná, že už to teď nebude důležité. Přesto vám však děkuji. Opravdu jste mi velice pomohl."

"Ehm -"

"Ano, můžete jít."

Zuzana si všimla, že Křivomus se ani nezdržoval tím, aby si posbíral své knihy a nástroje, ale vyrazil dolů po schodech jako člověk, který má strach, že ho někdo zavolá zpět, a proto se pokouší pohybovat rychleji než zvuk.

"A to je jediný důvod, proč jste tady?" zeptala se. "Loupež?" Byl koneckonců oblečen jako vrah a tohle byl jistý způsob, jak se vraha dotknout. "Kradete jako obyčejný zloděj?"

Časnačaj rozčileně poskočil. "Zloděj? Já? Já nejsem zloděj, madam. Ale kdybych byl, byl bych ten druh zlodějů, který by ukradl oheň bohům."

"Oheň už máme."

"Tak ještě něco lepšího. Ne, ne. Tihle dva pánové, to jsou lupiči. Obyčejní lumpové. Celkem slušní, i když si myslím, že byste si nepřála vidět je například u stolu. Tohle je David Mezinima a ten druhý, to je Banjo. Umí i mluvit."

David Mezinima Zuzaně kývl na pozdrav. Všimla si pohledu v jeho očích. Možná že tohle je něco, co by mohla použít...

Něco bude potřebovat. Dokonce i její vlasy z toho byly zmatené. Nedokázala se vrátit v čase, nedokázala zmizet, a teď ji dokonce zradily i její vlasy.

Byla normální. Tady najednou byla taková, jaká si vždycky přála být.

Do psí boudy, do psí boudy, a ještě jednou do psí boudy!

Křivomus běžel dolů po schodišti a modlil se. Nevěřil na žádného boha, protože většina mágů žádné bohy nepodporuje, ale i přesto se modlil horečnatou modlitbou ateisty, který doufá, že se celý život mýlil.

Ale nikdo ho nezavolal zpět. Nikdo za ním neběžel.

Když se tedy dostal do jedné vážné zatáčky svého vědomí, zpomalil a jeho strach se dostal do podkritického množství, začal dávat pozor na cestu, aby náhodou nezakopl.

V té chvíli si všiml, že jednotlivé stupně schodiště už vůbec nejsou tak hladce bílé, jako byly předtím, ale změnily se ve velké, nepravidelné dlažební kameny. I světlo se změnilo a pak už to vůbec nebyly schody a on se zapotácel, když narazil na rovnou zem v místech, kde mělo schodiště pokračovat.

Nataženou paží zavadil o rozpadající se cihlu.

V té chvíli dovnitř vproudili duchové minulosti a on si uvědomil, kde je. Byl na nádvoří školy Kmotry Vrtožulé. Jeho matka si přála, aby se naučil číst a psát a stal se mágem, ale také si myslela, že pětiletému chlapci stále ještě velmi sluší dlouhé kudrnaté vlásky.

Tohle ovšem byla loviště Ruperta Ječila.

Paměť a rozhled dospělého člověka mu říkaly, že Rupert je jen polointeligentní sedmiletý fracek s dohola ostříhanou kulatou hlavou, který má svaly i tam, kde by měl mít mozek. Jenže pohled dítěte ho mnohem přesněji zařazoval k silám podobným zosobněnému zemětřesení, s jednou nosní dírkou ucpanou polypy, s odřenými koleny, zaťatými pěstmi a mozkem, jehož všech pět šedých buněk přemlouvalo mluvidla k vytvoření neartikulovaného zvuku.

Ach, bohové. Támhle byl ten strom, za kterým se Rupert vždycky schovával. Kmen vypadal stejně výhružně a mohutně, jak si ho Křivomus pamatoval.

Ale... jestli se opravdu z nějakého důvodu ocitl právě tam, dobrá. Možná že je trochu hubený, ale je teď o pěkný kus větší než Rupert Ječil. To je ono, on teď nakope tomu malému hajzlíkovi vzadu gatě až do...

Pak něco zastínilo slunce a on si uvědomil, že má dlouhé kudrnaté vlásky.

Časnačaj se zamyšleně zadíval ke dveřím.

"Předpokládám, že bych je měl otevřít," řekl, "když už jsem kvůli tomu vlastně přišel až sem..."

"Vy pomocí těch zubů kontrolujete děti," řekla Zuzana.

"Zní to divně, viďte, když se to takhle řekne," ušklíbl se Časnačaj. "Ale tak to máte s celou tou bílou magií. Myslíte si, že se vás váš dědeček pokusí zachránit, co říkáte? Ale ne... myslím si, že ani nemůže. Ne tady. Mám za to, že sem ani nemůže přijít. Proto poslal vás, že?"

"To tedy ne! On -" Zuzana se zarazila. Och, vždyť on mě vlastně opravdu poslal, pomyslela si a cítila se tím víc jako hlupák. Samozřejmě, že ji poslal. Naučil se toho v poslední době o lidech opravdu hodně. Na chodící kostru dokázal být pěkně mazaný...

Teď jde o to..., jak mazaný je Časnačaj? Zdá se, že je až příliš nadšený svou bystrostí a neuvědomuje si, že jestliže Smrť - pokusila se tu myšlenku rychle zahnat pro případ, že by jí Časnačaj dokázal číst v očích.

"Nemyslím si, že by se o to pokusil," řekla. "Není tak chytrý jako vy, pane Časnačaji."

"Ča-snač-aj," opravil ji Časnačaj automaticky. "To je ale škoda."

"Myslíte si, že vám tohle projde?"

"Ale božíčku. Vážně lidé říkají ‚ale božíčku'?" Najednou stál Časnačaj mnohem blíže. "Samozřejmě, že mi to projde. Už žádný Otec prasátek A to je jenom začátek. Pochopitelně dohlédneme na to, aby nám sem zuby přicházely dál. Možnosti, které nám to -"

Ozvalo se zadunění připomínající vzdálenou lavinu. Podřimující Banjo se probudil, protože pocítil otřesy ve své dolní polovině. Obrovské ruce, které až dosud spočívaly na kolenou, se začaly svírat.

"Co to má bejt?" zabručel.

Časnačaj naklonil hlavu ke straně a na okamžik vypadal udiveně.

"Co má být co?"

"Vy ste řek, že už nejni Otec prasátek," zamračil se Banjo. Vstal a podobal se při tom horskému hřebenu, který náhle vypučel mezi dvěma kontinenty narážejícími o sebe. I při tom mu ruce stále ještě klidně spočívaly na kolenou.

Časnačaj se podíval nejdřív na něj a pak přelétl pohledem k Davidu Mezinima.

"Doufám, že ví, co tady vlastně děláme, nebo ne?" zeptal se. Řekli jste mu to?"

David Mezinima pokrčil rameny.

"Otec prasátek musí bejt," prohlásil neochvějně Banjo. "Dycynky bejval Otec prasátek."

Zuzana, sklopila zrak. Po bílém mramoru se šířily šedé skvrny. Ona sama stála uprostřed šedého jezírka. Banjo také. A kolem Časnačaje tmavé skvrny poletovaly a stahovaly se jako vosy kolem sklenice s marmeládou.

Něco hledají, pomyslela si.

"Ty přece nevěříš na Otce prasátek, že ne?" podíval se Časnačaj na Banja. "Takový velký mužský jako ty?"

"Jasně, že jo," odpověděl Banjo. "Co mělo znamenat to vaše ‚už žádnej Otec prasátek'?"

Časnačaj ukázal na Zuzanu.

"To udělala ona," prohlásil. "Ona ho zabila."

Zuzanu šokovala strašlivá nestydatost tohoto lživého prohlášení.

"Ne, já to nebyla," bránila se. "Já to neudělala, to on-"

"Udělala!"

"Neudělala!"

"Udělala!"

Banjova obrovská holá hlava se otočila směrem k ní.

"Tak jak je to vlastně s tím Fotrem čuníků?" řekl.

"Já si myslím, že není mrtvý," zavrtěla Zuzana hlavou. "Ale Časnačaj způsobil, že je velice nemocný-"

"A koho to zajímá?" zasmál se Časnačaj a odtančil o kousek dál. "Až tohle skončí, Banjo, dostaneš tolik dárků, kolik budeš chtít. Věř mi!"

"Ale Otec prasátek musí bejt," duněl Banjův hlas. "Páč jinač by nebyly žádný Prasečnice."

"To je jenom další svátek sloužící jako záminka k uctívání návratu slunce," řekl Časnačaj. "To je-"

David Mezinima vstal. Ruku měl položenou na rukojeti meče.

"My dem vocaď, Časnačaji," řekl. "Já a Banjo deme. Mně se to ani trošku nelíbí. Nevadí mi někoho vokrást, nevadí mi něco vyloupit, ale todlencto nejni čestný. Banjo? Okamžitě pojď se mnou!"

"Co to pořád má bejt, to vo tom, že už nejni Otec čuníků?" držel se Banjo svého.

Časnačaj ukázal na Zuzanu.

"Chyť ji, Banjo! Za všechno může ona."

Banjo udělal několik kymácivých kroků směrem k Zuzaně a pak se zastavil.

"Naše máma říkala, že se holky netlučou," zaburácel. "Ani se netahaj za vlasy..."

Časnačaj obrátil své zdravé oko k nebesům. Šedé skvrny kolem jeho nohou se točily tak rychle, že se zdálo, jako by se kámen těsně pod povrchem vařil. Sledovaly každý jeho krok. Kolem Banjových nohou to vydalo stejně.

Hledají, pomyslela si Zuzana. Hledají, jak by se dostali dovnitř.

"Já myslím, že vás znám, Časnačaji," řekla tak sladce, jak jen dokázala. To kvůli Banjovi. "Vy jste to zlé, šílené dítě, kterého se všechny ostatní děti bojí, že?"

"Banjo?" vyštěkl Časnačaj. "Řekl jsem, abys ji chytil -"

"Naše máma říkala -"

"To dítě, co se nervózně chichotá a kterého se ani známí rváči z ulice nedotknou, protože vědí, že kdyby to udělali, chytí ho amok a bude kopat, kousat a škrábat," řekla Zuzana. "Dítě, které nevidí rozdíl mezi tím, když hodí po kočce kámen, nebo tím, když ji poleje petrolejem a podpálí."

K jejímu potěšení na ni upřeně zíral.

"Neříkej to," zamračil se.

"Vsadím se, že si s tebou nikdo nechtěl hrát," pokračovala klidně Zuzana. "Ty jsi byl to dítě bez kamarádů, ano. Děti vědí, co obnáší mozek, jako je ten tvůj, i když nevědí, jak ho správně pojmenovat -"

"Řekl jsem, abys byla zticha! Chyť ji, Banjo!"

A bylo to tady. Slyšela to v Časnačajově hlase. Ozývalo se v něm chvění, které tam předtím nebylo.

"Ten ošklivý malý kluk," ušklíbla se pohrdavě a napjatě pozorovala jeho tvář, "který nahlíží panenkám pod sukně..."

"To jsem nedělal!"

Zdálo se, že Banjo má starosti.

"Naše máma říkala -"

"K čertu s vaší mámou!" odsekl mu vztekle Časnačaj.

Ozvalo se tiché zašeptání - to David Mezinima tasil meč a čepel se otřela o vydělanou kůži.

"Cos to řek vo naší mámě?" zasyčel.

Tak a teď se musí soustředit na tři lidi najednou, pomyslela si Zuzana.

"Vsadím se, že si s tebou nikdo nechtěl hrát," zaútočila znovu. "Vsadím se, že jsi udělal pár věcí, o kterých lidé mluvili jen šeptem a ukazovali si při tom na tebe, že?"

"Banjo! Dělej, co jsem ti řekl!" zaječel najednou Časnačaj.

Obrovský muž už byl téměř u ní. Viděla, jak se jeho tvář křiví v agónii nerozhodnosti. Obrovské pěsti se zavíraly a otvíraly a rty se mu pohybovaly, jako kdyby mu v hlavě probíhal nějaký děsivý rozhovor.

"Naše... máma... vona dycky říkala..."

Všechny šedé stíny se najednou přesunuly po podlaze a vytvořily jezírko stínů, jehož hladina s udivující rychlostí tmavla a zvedala se vzhůru. Stín se zvedl vysoko nad hlavy tří mužů a vzal na sebe tvar.

"Tak tys byl zasejc ošklivej zlej kluk, ty malej neřáde?"

Nad trojicí se tyčila obrovská ženská postava. V jedné masité ruce třímala svazek vrbových větévek silný jako mužská paže.

Pak stín zavrčel.

David Mezinima zíral do tváře matky Běloskvojové. Každý pór její kůže vypadal jako prohlubeň v zemi. Každý zahnědlý zub jako náhrobní kámen.

"Takže tys ho zaseje nechal vlítnout do nějakýho maléru, co Davide? Už zasejc, co?"

David Mezinima vyděšeně ustupoval. "To ne, mámo... heleď, mámo, dyť já..."

"A ty, Banjo, potřebuješ pořádně zvalchovat hřbet, co? Už si zase hraješ s holčičkama?"

Banjo klesl na kolena a z očí mu vytryskly slzy zoufalství.

"Promiň, mámo, promiň, vodpusť jéé-hhúúú, mami, vodpusť, já už to, mámo, promiň -"

Postava se pak znovu obrátila k Davidovi Mezinima.

Meč mu vypadl z ruky. Zdálo se, že se mu pomalu rozpouští tvář.

David Mezinima se rozplakal.

"Ne, mami, ne, mami, néééé, mami -"

Vydal ze sebe jakési zabublání, sevřel si hruď a svezl se k zemi. A zmizel.

Časnačaj se začal smát.

Zuzana mu poklepala na rameno, a když se ohlédl, udeřila ho pěstí do tváře tak silně, jak to jen dovedla.

Tedy měla to v plánu. Jeho ruka však byla rychlejší a chytila ji za zápěstí. Měla pocit, že narazila na železnou tyč.

"Ale ne," vydechl. "Tak tohle bych nedělal."

Koutkem oka stačila Zuzana zahlédnout, jak se Banjo plazí na místo, kde byl ještě před okamžikem jeho bratr. Matka Běloskvojová zmizela.

"Tohle místo se ti pokouší dostat do hlavy, že?" řekl Časnačaj. "Zkoumá, jak by se s tebou mohlo vypořádat. No, já jsem ve spojení se svým vnitřním dítkem."

Natáhl k ní druhou ruku, surověji chytil za vlasy a táhl jí hlavu k zemi.

Zuzana vykřikla.

"A tohle je opravdu skvělá zábava," zašeptal.

Najednou Zuzana ucítila, jak jeho stisk povoluje. Ozval se pleskavý náraz, jako když na dlaždice dopadne pěkný kus masa, a po zemi kolem ní přelétl Časnačaj na zádech.

"Netahej holčičky za vlasy," duněl Banjův hlas. "To je ošklivé."

Časnačaj vyskočil ze země jako akrobat a opřel se o zábradlí schodiště.

Pak vytasil meč.

Čepel byla v jasném světle věže neviditelná.

"Takže to, co se vypráví v různých pověstech, je pravdivé," řekl. "Tak tenká, že je neviditelná. Těším se, kolik zábavy si s ní užiju." Zamával zbraní. "A jak je lehká."

"Neodvážíš se ji použít. Dědeček by si to s tebou vyřídil," prohlásila Zuzana a vykročila k němu.

Viděla, jak mu víčko zdravého oka několikrát zacukalo.

"Ten si to nakonec vyřídí s každým," ušklíbl se Časnačaj. "Ale já na něj budu připravený."

"Jeho myšlení je velmi jednoduché," upozorňovala ho Zuzana, která už mu byla téměř na dosah.

"O, tak pak je to muž podle mého gusta."

"To je možné, pane Časnačaji."

Máchl mečem. Neměla ani čas uhnout.

A když máchl mečem podruhé, už se o to ani nepokoušela.

"Tady nefunguje," řekla, když na ni užasle vytřeštil oči. "Ta čepel tady neexistuje. Tady nic neumírá!"

Potom ho udeřila dlaní do tváře.

"Nazdar!" zvolala vesele. "Já jsem vychovatelka tvého vnitřního dítěte!"

Neudeřila ho příliš silně. Natáhla jednoduše ruku se zvednutou dlaní, opřela se mu o bradu a převrátila ho pozpátku přes zábradlí.

Udělal salto zpět. Nikdy nepochopila jak. Nějakým podivným způsobem se odrazil od čirého vzduchu.

Jednou rukou se jí zachytil za paži, nohy jí vyletěly z podlahy a ona sama přepadla přes zábradlí. Druhou

rukou se jí podařilo zábradlí se zachytit - i když později přemýšlela, jestli to náhodou nebylo zábradlí, kterému se podařilo zachytit ji.

Časnačaj jí visel na ruce a díval se vzhůru se zamyšleným výrazem. Viděla, jak si dal rukojeť meče do úst a sáhl do opasku.

V tom okamžiku padla otázka "Je tento muž dostatečně šílený, aby se pokusil zabít někoho, kdo ho drží nad propastí?" a odpověď na ni nebylo třeba dlouho hledat... Prudce kopla nohou a zasáhla ho do ucha.

Látka jejího rukávu začala praskat. Časnačaj se pokusil uchopit ji pevněji. Vykopla znovu a šaty praskly. Na okamžik visel v prázdnotě a pak - s výrazem člověka, který se stále ještě pokouší vyřešit jakýsi složitý problém - začal padat, otáčet se, zmenšovat...

Dopadl na hromadu zubů, které se sprškou rozlétly po okolním dláždění. Chvilku se zmítal...

A zmizel.

Ruka podobná trsu banánů vytáhla Zuzanu nahoru přes zábradlí.

"Když budeš tlouct holky, dostaneš se do maléru," řekl Banjo. "S holkama si nehraj."

Za zády jim něco cvaklo.

Dveře se otevřely dokořán. Po podlaze se valila bílá mlha.

"Naše máma -" řekl Banjo a pokoušel se srovnat si to v hlavě. "Byla tady naše máma -"

"Ano," přikývla Zuzana.

"Jenže to nebyla naše máma, páč naši mámu pohřbili -"

"Ano."

"Koukali sme na to, když zasypávali hrob a takový ty věci."

"Ano," přikývla Zuzana a v duchu dodala: vsadím se, že jste koukali.

"A kam se vypařil náš David?"

"Ehm... někam jinam, Banjo."

"Někam, kde je hezky?" vypravil ze sebe obrovský muž váhavě.

Zuzana si slyšitelně oddechla úlevou, že konečně dostala příležitost říci pravdu, nebo alespoň ne tak docela lež.

"Asi ano," přikývla.

"Kde je líp než tady?"

"To nikdy nevíš. Někteří lidé by řekli, že je to velmi pravděpodobné."

Banjo k ní obrátil svá prasečí očka. Na kratičký okamžik tenhle pětatřicetiletý muž zíral na svět růžovým sklíčkem očí pětiletého dítěte.

"To je dobře," řekl. "Takže se zase sejde s naší mámou." Jak se zdálo, tak ho ta rozsáhlá konverzace vyčerpala. Najednou jako kdyby se celý zmenšil.

"Chci domů," řekl.

Dívala se do jeho velikého poďobaného obličeje, pak bezradně pokrčila rameny, vytáhla z kapsy kapesník a nastavila mu ho ke rtům.

"Plivni," přikázala. Poslechl ji. Otřela mu kapesníkem obličej z nejhoršího a strčila mu ho do ruky.

"Tak a teď se pořádně vysmrkej," přikázala a rychle se stáhla do patřičné vzdálenosti, kde vyčkala, než utichla ozvěna jeho zatroubení.

"Ten kapesník si můžeš nechat. Ráda ti ho dám," dodala a myslela to opravdu upřímně. "Teď si hezky zastrč košili."

"Ano, slečno."

"Tak a teď běž dolů a vymeť všechny zuby ven z toho kruhu. Dokážeš to?"

Banjo přikývl.

"A co že to máš dokázat?" zaútočila na něj Zuzana.

Banjo se soustředil. "Vymést všechny ty zuby ven z kruhu, slečno."

"Výborně. Tak do toho."

Zuzana se dívala, jak s dusotem odchází, a pak se obrátila k bílým dveřím. Byla si jistá, že se mág dostal jen k šestému zámku.

Místnost za dveřmi byla dokonale bílá a mlha, jejíž kotouče se vznášely do výše kolen, dokonale dusila i zvuk jejích kroků.

Jediné, co tam bylo, byla postel. Byla to obrovská sloupková postel pro dva, stará a zaprášená.

Zuzana si zprvu myslela, že je postel prázdná. Ale pak spatřila postavu ležící uprostřed závěje polštářů. Ze všeho nejspíš se podobala křehké stařičké dámě v obrovském krajkovém čepci.

Stařenka obrátila hlavu a usmála se na Zuzanu.

"Vítám tě, má drahá."

Zuzana si nepamatovala ani jednu ze svých babiček. Matka jejího otce zemřela, když byla ještě velmi malá, a co se týče druhé větve jejich rodiny... prostě a jednoduše, nikdy žádnou babičku neměla. Ale tohle byla přesně taková babička, jakou by si byla přála.

Tak laskavá, že - jak dodávala ta horší stránka jejího podvědomí - taková ani vlastně nemůže existovat.

Najednou měla dojem, že zaslechla dětský smích. A znovu. Někde, téměř mimo doslech, si hrály děti. To byl vždycky příjemný, uklidňující zvuk.

Uklidňující samozřejmě za předpokladu, že nerozumíte jejich slovům.

"Ne," řekla Zuzana.

"Promiň, drahoušku?" naklonila stařenka hlavu ke straně.

"Vy nejste víla Zubnička." Ach ne... měla na posteli dokonce ten háčkovaný přehoz...

"Ale jsem, má drahá."

"Ale babičko, proč máte tak velké zuby... Dobrý bože, vždyť vy máte dokonce i ten kytičkovaný šál."

"Já ti nerozumím, miláčku -"

"Zapomněla jste na houpací židli," řekla Zuzana. "Vždycky jsem si myslela, že budete sedět v houpacím křesle..."

Někde za zády se jí ozvalo tiché "pop" a vzápětí tichoučké pravidelné skřip, skřip. Ani se neotáčela.

"Kdybyste teď k tomu ještě přidala kotě, které si hraje s klubíčkem, velmi špatně by to s vámi dopadlo," řekla upjatě a zvedla svícen, který stál u postele. Jak se zdálo, těžký byl dost.

"Myslím si, že nejste skutečná," řekla vyrovnaným hlasem. "Neexistuje žádná drobná stařenka v květovaném šálu, která by tady hospodařila. Jste jen výplod mé mysli. Tak se vlastně bráníte... Proniknete lidem do hlavy a najdete tam věci, které na ně platí -" Švihla svícnem. Ten postavou ležící v posteli zcela bez obtíží proletěl.

"Vidíte?" řekla, "vždyť vy opravdu nejste skutečná."

"Ale drahoušku, já jsem skutečná," řekla stařenka, její obrys se poněkud změnil. "Neskutečný byl ten svícen."

Zuzana se podívala na nový tvar v posteli.

"Houby," zabručela. "Je to děsivé, ale mě to nevystraší. Ne, tohle taky ne." Měnilo se to znovu a znovu. "Ne, otec mě taky nevystraší. Dobrý bože, jak vidím, tak už vyškrabujete dno? Pavouky mám ráda. Hadů se nebojím. Psi? To snad ne. Krysy jsou prima, krysy můžu. No dovolte, copak se tohohle někdo může bát?"

Chytila ono podivné stvoření a tentokrát se jeho podoba nezměnila. S hlubokýma očima pod obočím připomínajícím dva balkony vypadalo jako malá vrásčitá opička. Vlasy mělo šedivé a řídké. Bezmocně se zmítalo v Zuzanině sevření a sípavě lapalo po dechu.

"Já se tak snadno nevyděsím," sdělila mu Zuzana, "ale divil by ses, kdybys viděl, jak se dovedu rozzuřit."

Stvoření ochablo.

"Já... já..." zamumlalo.

Pustila ho.

"Ty jsi bubák, že?"

Stvoření se schoulilo do malého klubíčka.

"... ne bubák... já jsem ten bubák."

"Co má znamenat to ten?" zajímala se Zuzana.

"Ten bubák," snažil sejí vysvětlit bubák. Teprve teď si všimla, jak je vyhublý, že jeho vlasy a chlupy jsou skoro bílé, že kůže stěží pokrývá kosti vyhublého těla...

"První bubák?"

"Já... kdysi byly..., pamatuju, když byla země úplně jiná. Led. Mnohokrát... led. A ty... jak jim to říkáte?" stvoření se několikrát sípavě nadechlo, "Země, ty veliké země... každá jiná..."

Zuzana si sedla na pelest postele.

"Myslíš světadíly?"

"...všechno je jiné." Tmavé zapadlé oči jí zableskly do tváře a stvoření se náhle zvedlo a zamávalo zmateně kostnatýma rukama. "Byl jsem temnotou v jeskyni! Byl jsem stínem mezi stromy! Slyšelas o... prvotním pravýkřiku? To bylo... kvůli mně! Byl jsem..." stvoření se znovu schoulilo do klubíčka a sípavě se rozkašlalo. "A pak... ta věc... znáš tu věc... jasnou a zářící..., blesk, který můžeš nosit s sebou, je horká, malé slunce, a už nebyla žádná tma, jen stíny a pak jste si vyrobili sekery, sekery v pralese, a pak... pak..."

Zuzana se ho pokusila utěšit. "Existuje stále ještě spousta bubáků," řekla.

"Schovávají se pod postelemi! Ukrývají se ve skříních! Ale," tvor se pokoušel chytit dech, "kdybys mě viděla za... starých časů..., když přicházeli hluboko do jeskyní kreslit své lovecké obrazy..., jak jsem jim dokázal zařvat v hlavách..., až jim žaludky vypadly zadkem..."

"Stará umění poslední dobou vymírají," přikývla Zuzana vážně.

"...Oh, později přišli jiní... Ti ovsem nikdy nepoznali ten čiročirý prvotní strach. Jediné, co znali," i když bubák sotva sípal, dokázal do svého hlasu přimísit velkou dávku pohrdání, "byly temné kouty. Já byl temnota! Já byl... první! A najednou jsem nebyl skoro k ničemu... tak strašit ženské, srážet mléko..., ukrývat se v temných stínech na sklonku roku... a pak, jedné noci, pořád se ptám... proč?"

Zuzana přikývla. Bubáci nebyli zvlášť chytří. Trvalo pravděpodobně velmi dlouho, než se v mozku, kde se buňky pomalu odrážejí od jedné stěny mozkovny k druhé, vynořila otázka existenční nejistoty. Ale... dědeček myslel stejně. Pohybujte se mezi lidmi dostatečně dlouho a přestanete být tím, čím si oni představují, že jste, a zatoužíte po tom být něčím, čím chcete být sami. Deštníky a stříbrem zdobené kartáče na vlasy...

"Myslíš si teď: ‚Jaký to vlastně všechno mělo smysl', že?" řekla Zuzana.

"...děsil jsem děti..., plížil se..., pak jsem je začal pozorovat. V těch ledových dobách vlastně ani žádné děti nebyly... jen velcí lidé a malí lidé, ne děti... a... a v jejich hlavách byl jiný svět... v jejich hlavách... tam se teď vytratil ten starý svět, do jejich hlav. Staré časy. Když bylo všechno mladé."

"Vylezl jsi zpod postele..."

"Dával jsem na ně pozor..., staral jsem se, aby byly v bezpečí..."

Zuzana se musela ze všech sil ovládat, aby se neotřásla.

"A zuby?"

"Já... no podívej, nemůžeš dovolit, aby se zuby povalovaly jen tak, to by je pak mohl dostat kdokoliv a udělat

s nimi strašné věci. Já je měl rád, nechtěl jsem, aby jim někdo ublížil..." bublal bubák. "Nikdy jsem jim nechtěl ublížit, vždycky jsem je jen tak pozoroval a zuby jsem držel pěkně v bezpečí... a... a občas jsem tam jen tak sedával a naslouchal jim..."

Jeho tichý šepot pokračoval. Zuzana ho poslouchala s rozpačitým úžasem a nevěděla, jestli má tu věc litovat, nebo - a to byla poměrně zajímavá další možnost - ji zašlápnout.

"... a ony ty zuby... pamatují si..."

Prabubák se začal třást.

"A co ty peníze?" zeptala se Zuzana. "Dneska člověk bohaté bubáky nevidí."

"...peníze všude... zakopány v děrách... staré poklady... v pohovkách, v krbu... množí se... investice... peníze za zuby, moc důležité, část magie, je to bezpečné, je to správné, jinak je to krádež... a já je všechny označil a uložil je v bezpečí a... a pak jsem byl najednou starý, ale našel jsem lidi..." Zubní skřetvíl se zachichotal tak, že Zuzana na okamžik politovala ony lidi v pradávných jeskyních. "Oni se na nic neptají, že?" bublala obludka, "...dáš jim peníze a oni dělají, co se po nich chce, a na nic se neptají..."

"Dostanou víc, než za kolik ta jejich práce stojí," řekla Zuzana.

"...a pak přišli tihle... a chtěli krást..."

Zuzana to vzdala. Staří bohové mají nová zaměstnání.

"Vypadáš strašně."

"...ó, děkuji mnohokrát..."

"Chtěla jsem říct, že vypadáš nemocný."

"...moc starý... a všichni ti muži... strašná námaha..."

Bubák zasténal.

"...tady... tady se neumírá," zalapal po dechu. "Jenom stárneš, posloucháš ten smích..."

Zuzana přikývla. Bylo to ve vzduchu. Nedokázala rozlišit slova, jen vzdálené žvatlání, které jako by se sem neslo odněkud z konce dlouhé chodby.

"... a tohle místo... pomalu kolem mě vyrostlo..."

"Stromy," řekla Zuzana. "A nebe. To všechno je z jejich hlav..."

"...umírám... ty malé děti... musíš..."

Postavička vybledla a zmizela.

Zuzana chvíli tiše stála a naslouchala vzdálenému ševelu hlasů.

Svět víry, pomyslela si. Stejný jako ústřice. Stačí, aby se do ní dostal kousek špíny, a vyroste kolem něj perla.

Vstala a vydala se dolů.

Banjo někde našel koště a mop. Kruh byl prázdný a Banjo teď s překvapující iniciativou pečlivě umýval křídový kruh.

"Banjo?"

"Ano, slečno?"

"Líbí se ti tady?"

"Támhle jsou stromy, slečno."

To bych pravděpodobně mohla považovat za ‚ano', rozhodla se Zuzana.

"To nebe ti nevadí?"

Překvapeně se na ni zadíval.

"Ne, slečno."

"Umíš počítat, Banjo?"

Vrhl na ni mazaný pohled.

"Ano, slečno. Na prstech."

"Takže umíš počítat do...?" rozhodla se ho Zuzana vyzkoušet.

"Do třinácti, slečno," odpověděl Banjo pyšně.

Podívala se na jeho obrovské prsty.

"No nazdar."

No, a koneckonců proč ne? pomyslela si. Je velký, důvěryhodný a jaký život by ho tam venku čekal?

"Já si myslím, že by bylo skvělé, kdybys tady dělal zubní vílu, Banjo."

"A bude to v pořádku, slečno? Nebude to zubní víle vadit?"

"Víš co..., tak to budeš dělat, dokud se nevrátí."

"Tak jo, slečno."

"Já... hm... podívám se po někom, kdo by na tebe alespoň trochu dohlédl, než se zapracuješ. Potraviny se sem myslím dopravují vozem. Nedovol lidem, aby tě ošidili." Podívala se na jeho obrovské ruce a pak očima stoupala po nižších úbočích, až její pohled doputoval k vrcholku hory Banjo, a dodala: "Ne že bych si myslela, že by to někdo zkoušel..."

"Dobrá, slečno. Budu se vo to tady starat, slečno. Ehm..."

Obrátila se k ní obrovská růžová tvař.

"No, copak, Banjo?"

"Moh bych mít štěně, slečno? Kdysi sem měl kotě, ale máma ho utopila, že prej je špinavý."

Ze Zuzaniny paměti se vynořilo jméno.

"A to štěňátko by se jmenovalo Haf?"

"Samo, slečno. Štěňátko Haf, slečno."

"Myslím, že se tady brzo objeví, Banjo."

Zdálo se jí, že tomu zcela bezmezně uvěřil.

"Děkuju vám, slečno."

"A teď už musím jít."

"Tak jo, slečno."

Ohlédla se zpět ke věži. Smrťova krajina možná byla temná, ale když jste tam byli, ani v duchu vás nenapadlo, že by se vám mohlo stát něco zlého. Tam jste byli daleko za místy, kde se děly ošklivé věci. Ale tady...

Když je slovek dospělý, obává se jen - řekněme - logických věcí. Moci. Nemoci. Že bude odhalen. Nikdo nešílí hrůzou, protože by se pod schody mohlo schovávat něco tajemného. Svět dospělých není plný despotických světel a stínů. A co ten úžasný svět dětství? Nuže, to není zmenšený svět dospělých, to je jisté. Vypadá spíše jako skutečný svět dospělých, ale popisovaný velkými tučnými písmeny. Všechno je tam... silnější. Silnější než všechno...

Nechala Banja u jeho kbelíku a hadru a vyšla ven do sluncem neustále zaplaveného světa.

Rozběhli se k ní Žlučoblij s Violou. Žlučoblij mával ulomenou větví jako obuškem.

"To nebudeš potřebovat," zavrtěla Zuzana hlavou. Chtělo se jí hrozně spát.

"Promluvili jsme si o tom, co se stalo, a řekli jsme si, že bychom se měli vrátit a pomoci ti," řekl Žlučoblij.

"Aha. Demokratická odvaha," zabručela Zuzana. "No, všichni jsou pryč. Ať už zmizeli kamkoliv."

Žlučoblij s vděčným výrazem spustil větev.

"To nebylo proto, že -" začal.

"Podívejte se, vy dva byste teď mohli být užiteční," řekla Zuzana. "Zůstal tam hrozný nepořádek. Běžte a pomozte Banjovi."

"Banjovi?"

"On... on to místo teď více méně vede."

Viola se zasmála.

"Ale on je přece -"

"Prostě to teď vede," opakovala Zuzana unaveně.

"Dobrá," řekl Žlučoblij. "Každopádně jsem si jistý, že mu dokážeme alespoň říci, co by měl dělat -"

"Ne! Už příliš mnoho lidí mu říkalo, co má dělat. On ví, co má dělat. Vy mu jenom pomozte začít, rozumíš? Ale..."

Jestliže se teď Otec prasátek vrátí, ty zmizíš, že? Nevěděla, jak by tuhle otázku formulovala.

"Já, hm, víš..., věším svou původní práci na hřebík," oznámil jí Žlučoblij. "Hm... budu pokračovat v tom, co jsem řekl, že dělám - záskoky za bohy, kteří si chtějí udělat nějaké to volno." Vrhl na ni prosebný pohled.

"Skutečně?" Zuzana se podívala na Violu. Ach, snad... možná, že jestli v něj alespoň ona opravdu věří, tak by to... Mohlo by to fungovat. Jeden nikdy neví.

"Výborně," přikývla. "Užij si to. Já se teď musím vrátit domů. To je ale pekelný způsob, jak strávit Svátek prasečí hlídky."

Truhlík na ni čekal u potoka.

Auditoři vzrušeně povlávali. A jak se ostatně ve společnosti jim podobných pravidelně stává, když se něco radikálně zvrtne a potřebuje okamžitě opravit, sešli se, aby vymysleli, na koho by shodili vinu.

Jeden řekl: To bylo...

Pak se zarazil. Auditoři žili v dokonalé shodě, což činilo výběr vhodného obětního beránka trošku problematickým. Pak se ale uklidnil. Koneckonců, jestli z toho všechno bude třeba někoho obvinit, pak to prakticky nebude něčí vina. Vždyť to bylo to, čemu se říká kolektivní zodpovědnost. Fungovalo to v podobných případech spíše jako smůla, živelní pohroma nebo něco takového.

Další řekl: Naneštěstí by to všechno mohli lidé špatně pochopit. Mohly by nám být kladeny otázky.

Jeden řekl: A co Smrť? Nakonec se do toho zapletl.

Jeden řekl: Ehm... vlastně ani ne.

Jeden řekl: Ale jděte, vždyť do toho namočil tu holku.

Jeden řekl: Totiž... ne. Ta se do toho zapletla sama.

Jeden řekl: Ano, ale on jí řekl...

Jeden řekl: Ne, neřekl. Naopak, on jí výslovně řekl, aby se do toho... Odmlčel se a pak dodal: Sakra!

Jeden řekl: Na druhé straně.

Roucha se obrátila k němu.

Ano?

Jeden řekl: Neexistuje žádný skutečný důkaz. Žádný písemný doklad. Nějací lidé podlehli emocím a rozhodli se zaútočit na zemi víly Zubničky. To je sice událost nešťastná, nicméně s námi nemá nic společného. My jsme tím, pochopitelně, šokováni.

Jeden řekl: Jenže pořád je tady ještě Otec prasátek. Jsou tady věci, kterých si jistě bude všimnuto. Možná budou kladeny otázky.

Chvíli se nehybně vznášeli na svých místech.

Nakonec jeden z nich řekl: Možná, že bychom měli...

Odmlčel se, protože se hrozil to slovo si byť jen pomyslet, ale nakonec se sebral a přinutil se větu dokončit.

...riskovat.

Postel, pomyslela si Zuzana, když kolem ní ubíhaly kotouče mlhy. A ráno takové ty slušné lidské věci jako kávu a ovesnou kaši. A postel. Skutečné věci...

Truhlík se zastavil. Chvilku se mu dívala někam mezi uši, ale pak ho znovu pobídla vpřed. Zažrál, ale nehnul se z místa.

Jeho udidlo zachytila kostnatá ruka. Zjevil se Smrť.

JEŠTĚ TO NESKONČILO. JE TŘEBA UDĚLAT JEŠTĚ VÍC. STÁLE JEŠTĚ HO TRÁPÍ.

Zuzana se na Truhlíkově hřbetě shrbila. "Kdo? Koho?"

KUPŘEDU. POVEDU TĚ. Smrť se vyšplhal Truhlíkovi na hřbet a natáhl ruku před ni, aby se chopil otěží.

"Podívej, měla jsem namířeno -" začala Zuzana.

ANO. JÁ VÍM. KONTROLA VÍRY, řekl Smrť, když se kůň vydal na další cestu. NĚCO TAKOVÉHO MŮŽE NAPADNOUT JEN VELMI JEDNODUCHOU MYSL. MAGIE TAK STARÁ, ŽE UŽ SNAD ANI NENÍ MAGIÍ. JAK JEDNODUCHÝ PROSTŘEDEK K TOMU PŘINUTIT MILIONY DĚTÍ, ABY PŘESTALY VĚŘIT NA OTCE PRASÁTEK.

"A co jsi dělal ty?" podívala se na něj Zuzana.

I JÁ JSEM VYKONAL, CO JSEM SE ROZHODL VYKONAT. UDRŽOVAL JSEM VĚCI V BĚHU. MILIONY KOBERCŮ ZAŠPINĚNÝCH OD SAZÍ, MILIONY NAPLNĚNÝCH PUNČOCH, VŠECHNY TY STŘECHY, NA NICHŽ JSME ZANECHALI STOPY SANÍ... NEVÍRA ZJISTÍ, ŽE MÁ TVÁŘÍ V TVÁŘ TAKOVÝM DŮKAZŮM VELMI TĚŽKOU POZICI. ALBERT ŘÍKÁ, ŽE TEĎ NECHCE VIDĚT SHERRY ALESPOŇ DVA DNY. OTEC PRASÁTEK SE TEDY BUDE MÍT K ČEMU VRÁTIT.

"A co musím udělat teď?"

MUSÍŠ PŘIVÉST ZPÁTKY OTCE PRASÁTEK.

"Musím? Ach ták! Pro mír a dobrou vůli a zvonečky vil? Kdo o to stojí? Je to jen nějaký tlustý starý klaun, který lidem dodává o svátcích pocit jisté ctihodnosti! To myslíš vážně, že jsem to všechno musela podstoupil kvůli nějakému tlustému stařík ovi, co se potuluje kolem dětských ložnic?"

NE. PROTO, ABY VYŠLO SLUNCE.

"Co má, prosím tě, astronomie společného s Otcem prasátek?"

STAŘÍ BOHOVÉ PROVOZUJÍ NOVÁ ZAMĚSTNÁNÍ.

Starší pAsák nečekal na hlavní hostinu. Přikázal jedné ze služebných, aby mu donesla velký tác vybraných mlsků do jeho bytu, a tam se teď předváděl a dělal všechny ty věci, které dělá muž, když se nečekaně ocitne tete-a-tete s osobou opačného pohlaví, jako že si nepozorovaně čistil boty o nohavice kalhot a čistil si nehty jedné ruky nehty ruky druhé.

"Ještě trochu vína, Gvendolíno? Ale jděte, vždyť v tom skoro žádný alkohol není," prohlašoval právě a sklonil se nad přítomnou.

"No, tak trošku bych snad. ještě mohla, pane pAsáku."

"Říkejte mi Horáci, prosím. A co takhle trochu vašemu kuřátku?"

"Obávm se, že se mi někm zaběhlo," řekla Fajnálada. "Obávm se, že jsm... jem... jsem velmi nudná splečnost..." hlasitě se vysmrkala.

"Ó, to bych v žádném případě neřekl," prohlásil starší pAsák. Přál si, aby měl předtím čas alespoň trošku si v bytě poklidit, nebo alespoň stáhnout ty nejvíce kompromitující kousky prádla z vycpaného nosorožce.

"Všichni na mě byli tak laskaví," prohlásila víla dobré nálady a znovu si začala osušovat zvlhlé oči. "Kdo byl ten hubený, který na mě dělal neustále ty legrační obličeje?"

"To byl kvestor. Proč si nevezmete -"

"Ten mi připadal opravdu velmi veselý, to musím říct."

"To dělají ty pilulky ze sušených žab. Pojídá je po celých hrstech," řekl starší pAsák pohrdavě. "Povídám, proč si -"

"Ale šmankote. Doufám, že nejsou návykové."

"Jsem si jistý, že by je okamžitě přestal jíst, kdyby návykové byly," konstatoval starší pAsák. "A teď mi řekněte, proč si nedáte ještě sklenku vína a potom... potom..." v tu chvíli ho napadla šťastná myšlenka, "...a potom bych vám třeba mohl ukázat památník arcikancléře Útroby? Má totiž velmi zajímavé to... totiž velmi zajímavý strop. To mi věřte, slovo na to."

"To bude jistě velmi pěkné," řekla Fajnálada. "Myslíte, že mě to rozveselí?"

"Oh, to by mělo, určitě by mělo," řekl starší pAsák. "Každopádně! Výborně! Takže já, ehm, já bych tedy šel a... prostě půjdu a... já..." ukázal rukou směrem k malé převlékárně a poskakoval přitom z jedné nohy na druhou. "Já bych se jenom skočil trochu... maličko, chtěl bych se..."

Vběhl do šatny a zavřel za sebou dveře. Vyplašenýma očima přeskakoval z police na polici a z háčku na háček.

"Čisté roucho," drmolil. "Vykartáčovat si vous, vyprané ponožky, nový účes, kde mám tu vodu místo holení -" Z druhé strany dveří k němu dolehl úžasný zvuk, když se víla dobré nálady znovu důkladně vysmrkala. Z této strany pokoje se pak vzápětí ozval tlumený výkřik staršího pAsáka, který si díky spěchu a velmi špatnému čichu omylem spletl vodu místo holení s petrolejem, který používal k ošetřování nohou.

Někde vysoko nahoře, velmi malé a velmi tlusté dítě s lukem a šípy a pozoruhodně neaerodynamickými křídly naráželo bezvýsledně do zavřeného okna, na něž právě Jeník Mráz načrtl obrys půvabné aurientální dámy. Na druhém okně už byl do detailů vyveden ledový obrázek vázy plné slunečnic.

Jeden ze stolů ve Velké síni se mezitím téměř zřítil. Bylo jedním ze zvyků hlavní hostiny, že přestože bylo na

tento večer připraveno mnoho různých chodů, každý mág je pojídal svou vlastní rychlostí. Tato tradice vznikla proto, aby zabránila těm pomalým zdržovat všechny ostatní. Navíc každý z nich mohl dostat libovolný přídavek, takže jestliže některému z mágů výjimečně chutnala polévka, mohl si ji přidávat stále dokola a teprve potom se pustit do prvního z vybraných rybích chodů.

"Tak jak se teď cítíš, starý brachu?" řekl děkan, který seděl vedle kvestora. "Už jsi zase zpátky na pilulích ze sušených žab?"

"Já, ehm, já, ehm, ne, tak špatné to se mnou ještě není," odpověděl kvestor. "Byl to samozřejmě velký, skutečně velký šok, když -"

"To je opravdu škoda, protože tady je tvůj dárek k Svátku prasečí hlídky," řekl děkan a podal mu malou krabičku. Uvnitř něco zachrastilo. "Jestli chceš, můžeš si to hned otevřít."

"Ale, to je opravdu hrozně milé -"

"To je ode mě," řekl děkan.

"Jaká překrásná -"

"Koupil jsem to celé za své peníze, abys věděl," řekl děkan a nedbale při tom zamával krocaním stehnem.

"Ten balicí papír je opravdu velmi -"

"Jo, ten stál víc než dolar, to musím dodat."

"Můj bože -"

Kvestor stáhl poslední vrstvu balicího papíru.

"Je to krabička na pilulky ze sušených žab. A podívej, dal jsem na ni vyrýt ‚Pilulky ze sušených žab', vidíš?"

Kvestor krabičkou zatřásl. "No, to je opravdu skvělé," řekl s mdlým úsměvem. "A dokonce už jsou v ní nějaké pilulky. Jak pozorné. Ty se budou jistě hodit."

"Určitě," řekl děkan. "Vzal jsem ty, co jsi měl na nočním stolku. Koneckonců už takhle mě to přišlo na víc než celý tolar."

Kvestor vděčně přikývl a položil si malou krabičku vedle talíře. Dnes večer mu dokonce povolili nože. Dovolili mu dokonce jíst i jiné věci než ty, které se daly nabrat pouze dřevěnou lžící.

S nervózním napětím pozoroval nejbližší pečené sele a přitom si energicky cpal pod bradu ubrousek.

"Hm, promiňte, pane Ctibume," zvolal rozechvělým hlasem. "Byl byste tak laskav a podal mi mísu s jablečnou omáčkou -"

Někde vysoko ve vzduchu nad kvestorem se ozval zvuk, jako když se trhá silná látka, pak zazněl náraz a něco dopadlo přímo na pečené sele. Vzduchem zavířily opékané brambory, omáčka a masová šťáva. Jablko, které mělo sele v rypáčku, vyletělo, jako by bylo vystřeleno z kanónu, a zasáhlo kvestora přímo do čela.

Zamrkal, sklopil oči a zjistil, že téměř zabodl vidličku do lidské hlavy.

"Ahaha," zamumlal a oči mu začaly sklovatět. Mágové odklidili převrácené nádoby a rozbité sklo.

"Spadl z čistého vzduchu!"

"Je to vrah? Není to jeden z těch jejich hloupých studentských žertíčků?"

"A proč drží v ruce ten meč bez ostrého konce?"

"Je mrtvý?"

"Myslím si, že je!"

"Já jsem se ještě nedostal ani k lososové pěně! Podívejte se na to! Má v ní nohu! Rozkopl ji po celém okolí. Nezbylo někomu z vás trochu?"

Zástupem se prodral Rozšafín Ctibum. Znal své starší kolegy, a to i v situacích, kdy se cítili bezradní. Pak působili jako sklenice vody podaná topícímu se člověku.

"Poskytněte mu čerstvý vzduch!" zaprotestoval.

"A jak víme, že vůbec nějaký potřebuje?" ozval se děkan.

Rozšafín přiložil ucho na hruď ležícího mladíka.

"On nedýchá!"

"Dýchací zařízkávadlo, dýchací zařízkávadlo," zamumlal profesor Neurčitě mlhavých studií. "Hm... snad Špaldova Okamžitá nádcha? Myslím, že to tady mám dokonce někde napsané -"

Výsměšek se protáhl mezi mágy, uchopil černě oděného muže za nohu, zvedl ho, chvilku ho ve své mohutné ruce podržel hlavou dolů a pak ho hodil na podlahu. Mladík těžce dopadl na záda.

Výsměšek se rozhlédl po udivených obličejích. "Takhle jsme to dělávali na farmě," řekl. "Na novorozená jehňata to rozhodně zabíralo."

"Aha, jenže poslyšte," začal děkan, "nemyslím si, že-"

Tělo vydalo zvuk, z nějž se nedalo poznat, zda se mladík dusí, nebo kašle.

"Udělejte trochu místa, lidičky!" zvolal arcikanléř a vyčistil velký polokruh jediným máchnutím mocné paže.

"No moment! Dávejte pozor!" zvolal lektor Zaniklých run. "Z tohohle krevetového koktejlu jsem ještě ani neochutnal!" stěžoval si.

"Ale? Věříte, že já si ani nevšiml, že tady nějaký máme?" řekl profesor Neurčitě mlhavých studií. "Někdo - a já raději nebudu jmenovat, že, děkane? - ho ukryl za mísu s kraby, aby ho mohl sníst celý sám. Tomu já říkám lumpárna."

Časnačaj otevřel oči. O jeho kondici vypovídalo mnohé to, že bez následků snesl detailní pohled na Výsměškův nos, který vyplňoval jeho zorné pole jako velká růžová planeta.

"Promiňte, promiňte," prohlásil Rozšafín, který se nad Časnačajem skláněl s otevřeným zápisníkem, "ale tohle je životně důležité pro pokrok přírodních věd. Viděl jste nějaká jasná světla? Proletěl jste zářícím tunelem? Pokoušeli se s vámi promluvit nějací zesnulí příbuzní? Jakým slovem byste nejlépe popsal -"

Výsměšek ho odtáhl kousek stranou.

"Co to má všechno znamenat, pane Ctibume?"

"Měl bych si s ním skutečně promluvit, pane. Je to člověk, který se přiblížil prahu smrti!"

"Tomu se přibližujeme všichni. Říká se tomu ‚život'," odbyl ho arcikancléř mávnutím ruky. "Nalejte tomu ubohému mladíkovi sklenici kořalky a tu zatracenou tužku dejte pryč."

"Oh... tohle musí být Neviditelná univerzita?" vypravil ze sebe Časnačaj. "A vy jste všichni mágové?"

"Víte co, jen klidně ležte," odpověděl mu Výsměšek. Jenže Časnačaj už se zvedl na lokty.

"Měl jsem meč," zamumlal.

"Ten? Ten spadl na podlahu," řekl arcikancléř a sehnul se k zemi. "Ale zdá se, že nemá... To jsem udělal já?"

Mágové nevěřícně zírali na velký kus stolu, který upadl na zem. Něco totiž prořízlo všechno - dřevo, ubrus, talíře, příbory i všechny potravinářské produkty. Děkan přisahal, že plamen svíce, který se ocitl v cestě neviditelné čepeli, se na okamžik změnil na poloplamen, dokud si knot neuvědomil, že takhle se slušná svíce nechová.

Děkan pozvedl ruku. Ostatní mágové rychle ustoupili.

"Vypadá jako tenká modrá linka narýsovaná ve vzduchu," prohlásil s úžasem.

"Promiňte, pane," řekl Časnačaj a vzal mu meč z ruky. "Bohužel už musím jít."

Vyběhl ze síně.

"Daleko se nedostane," prohlásil lektor Zaniklých run. "Hlavní brána je v souladu s pravidly arcikancléře Zwiebelmustera stejně zamčená."

"Nedostane se daleko, když má v ruce meč, který podle všeho prosekne cokoliv," ušklíbl se arcikancléř při vzdáleném zvuku padajícího dřeva.

"O co to tady vlastně šlo?" prohlásil profesor Neurčitě mlhavých studií a obrátil svou pozornost ke zbytkům hostiny. "No, musím říct, že konečně jsou jednou dokonale nakrájené kotletky a..."

"Bu-bu-bu -"

Všichni se otočili. Kvestor zvedl ruku před sebe. Držel v ní vidličku, jejíž zuby byly hladce odříznuty.

"No, jsem rád, že mu ten můj dárek opravdu přijde vhod," zabručel spokojeně děkan. "Nejdůležitější je vždycky ten nápad."

A pod stolem se zatím zaběhlé Modré kuře štěstí vykálelo kvestorovi na nohu.

JSOU TADY... NEPŘÁTELÉ, řekl Smrť, když Truhlík probíhal ledem pokrytými horami.

"Všichni jsou mrtví -"

JINÍ NEPŘÁTELÉ. MYSLÍM, ŽE UŽ TI TO KLIDNĚ MOHU ŘÍCI. DOLE V NEJHLUBŠÍM MOŘSKÉM KRÁLOVSTVÍ, KDE NENÍ ŽÁDNÉ SVĚTLO, ŽIJE JISTÉ MALÉ STVOŘENÍ BEZ MOZKU, BEZ OČÍ A BEZ ÚST. NEDĚLÁ NIC JINÉHO, JEN ŽIJE A VYTVÁŘÍ MALÉ OKVĚTNÍ LÍSTKY BARVY DOKONALÉHO KARMÍNU, KTERÉ V TÉ TEMNOTĚ OVŠEM NEJSOU VIDĚT. NENÍ TO NIC, SNAD JEN MALÉ ANO V HLUBOKÉ A NEKONEČNÉ NOCI. A PŘESTO... PŘESTO... MÁ NEPŘÁTELE, KTEŘÍ K NĚMU CHOVAJÍ ZUŘIVOU, NEPŘEKONATELNOU NENÁVIST A KTEŘÍ SI PŘEJÍ NEJEN JEHO DROBOUČKÝ ŽIVOT ZNIČIT, ALE DOKONCE TO, ABY NIKDY NEBYL EXISTOVAL. STAČÍŠ MĚ ZATÍM SLEDOVAT?

"Ano, ale -"

DOBRÁ. A TEĎ SI PŘEDSTAV, CO TAKOVÉ BYTOSTI CÍTÍ K LIDSTVU.

Zuzana byla šokována. Nikdy svého dědečka neslyšela mluvit jinak než klidným vyrovnaným tónem. Teď však měla jeho slova rezavé ostří.

"A co jsou ti tvorové zač?" řekla.

MUSÍME SI POSPÍŠIT, NEMÁME MNOHO ČASU.

"Myslela jsem, že ty máš vždycky času dost. Víš, co tím myslím... Když jsi chtěl něco zastavit, stačí, aby ses vrátil v čase a -"

A ZAMÍCHAL SE DO TOHO?

"Už jsi to několikrát předtím udělal..."

TENTOKRÁT TO DĚLAJÍ TI DRUZÍ. A NEMAJÍ NA TO PRÁVO.

"Jací druzí?"

NEMAJÍ ŽÁDNÁ JMÉNA ŘÍKÁM JIM AUDITOŘI. ŘÍDÍ VESMÍR. DOHLÍŽEJÍ NA TO, ABY PŘITAŽLIVOST FUNGOVALA A TEN... ATOM SE OTÁČEL, NEBO CO UŽ TO TEN ATOM DĚLÁ. ONI NENÁVIDÍ ŽIVOT.

"Proč?"

JE... NEPRAVIDELNÝ. NEČEKALI, ŽE SE NĚCO TAKOVÉHO PŘIHODÍ. MAJÍ RÁDI KAMENY, KTERÉ SE POHYBUJÍ PO PRAVIDELNÝCH KŘIVKÁCH. A LIDI NENÁVIDÍ ZE VŠEHO NEJVÍC. Smrť si povzdechl. V MNOHA SMĚRECH POSTRÁDAJÍ SMYSL PRO HUMOR.

"Proč zrovna Otce -"

ČLOVĚKA Z TEBE DĚLAJÍ PRÁVĚ TY VĚCI, V NĚŽ VĚŘÍŠ. MOHOU BÝT DOBRÉ ČI ŠPATNÉ, NA TOM NEZÁLEŽÍ.

Mlha se rozdělila. Všude kolem byly vysoké nepřístupné štíty, osvětlené září odraženou od bílého sněhu.

"Tohle vypadá jako hory, kde stával Kostěný hrad," řekla.

JSOU TO ONY, přikývl Smrť. V JISTÉM SMYSLU. VRÁTIL SE NA MÍSTA, KTERÁ ZNÁ, KDE ŽIL PŘEDTÍM...

Truhlík tiše klusal sněhem.

"A co to tady vlastně hledáme?" zeptala se Zuzana.

AŽ TO UVIDÍŠ, BUDEŠ VĚDĚT.

"Sníh? Stromy? Víš, nemohl bys mi nějak napovědět? A co tady vlastně děláme?"

UŽ JSEM TI TO ŘEKL. MUSÍME ZAJISTIT, ABY ZÍTRA VYŠLO SLUNCE.

"To je přece samozřejmé, že slunce vyjde!"

NE.

"Neexistuje žádná magie, která by mohla zastavit slunce!"

PŘÁL BYCH SI BÝT TAK CHYTRÝ JAKO TY.

Zuzana se cítila jeho poznámkou velmi dotčena, zachmuřeně sklopila oči a hluboko dole něco zahlédla.

Malé temné tvary, které se rychle pohybovaly po bílém sněhu, běžely, jako by někoho pronásledovaly.

"Tam dole... vypadá to, že někoho pronásledují..." oznámila mu. "Mám dojem, že vidím nějaká zvířata, ale nevím, koho nebo co honí -"

Pak ale spatřila další pohyb ve sněhu, velký rozmazaný stín, který kličkoval, klouzal a nikdy nebyl zcela zřetelný. Truhlík se spustil dolů, až se jeho kopyta dotýkala vrcholku borovic, které se za ním ohýbaly a tvořily brázdu podobnou vlnám za lodním kýlem. Lesem za ním se hnala zvuková vlna a vlekla s sebou ulámané větve a zvířený sníh.

Teď když byli níže, viděla lovce velmi jasně. Byli to obrovští psi. Jejich kořist byla nezřetelná, kličkovala v závějích a snažila se držet pod ochranou keřů, jejichž větve byly přetíženy sněhem.

Závěj vybuchla. Něco obrovského, dlouhého a modročerného se vynořilo z rozprášeného sněhu jako velryba, která vyskočila nad mořskou hladinu.

"Je to divoké prase!"

KANEC. ŽENOU HO K ÚTESU. JSOU UŽ SKUTEČNÉ ZOUFALÍ.

Slyšela, jak zvíře namáhavě oddechuje. Psi nevydávali jediný zvuk.

Sníh byl potřísněn krví ze zranění, která už své kořisti zasadili.

"A ten kanec..." zeptala se Zuzana, "není on jeden z..."

JE.

"Oni chtějí zabít Otce -"

NE ZABÍT. ON VÍ, JAK ZEMŘÍT. ALE VLASTNĚ ANO... V TÉHLE PODOBĚ VÍ, JAK ZEMŘÍT. MÁ SPOUSTU ZKUŠENOSTÍ. NE, TIHLE HO CHTĚJÍ PŘIPRAVIT O JEHO REÁLNÝ ŽIVOT, PŘIPRAVIT HO O DUŠI, VZÍT MU VŠECHNO. NESMĚJÍ HO STRHNOUT.

"Dobře, tak je zastav!"

ZASTAVIT JE MUSÍŠ TY. TOHLE JE ZÁLEŽITOST LIDÍ.

Psi se pohybovali podivně. Neběželi, spíše pluli, překonávali vzdálenosti rychleji, než naznačoval pohyb jejich nohou.

"Nevypadají jako skuteční psi..."

NE.

"Jak mu můžu pomoct?"

Smrť kývl hlavou směrem ke kanci. Truhlík s ním teď udržoval tempo a nebyl od něj dále než několik kroků.

Najednou pochopila.

"Na tom přece nemůžu jet!" zvolala Zuzana.

PROČ NE? MÁŠ PŘECE VZDĚLÁNÍ.

"Které mi stačí na to, abych věděla, že žádné prase nedovolí člověku, aby na něm jezdil."

ARGUMENTY NASHROMÁŽDĚNÉ POZOROVÁNÍM NEJSOU DŮKAZEM.

Zuzana se podívala dopředu. Zdálo se, že někdo sněhové pole přeřízl nožem.

TY MUSÍŠ, ozval se jí v hlavě dědečkův hlas. AŽ DOBĚHNE NA OKRAJ SRÁZU, OBRÁTÍ SE K OBRANĚ. TO NESMÍ UDĚLAT. ROZUMÍŠ? TO NEJSOU SKUTEČNÍ PSI. JESTLI HO CHYTÍ, NEZEMŘE OBYČEJNOU SMRTÍ, ON... UŽ NIKDY NEBUDE...

Zuzana skočila. Na okamžik se vznášela ve vzduchu, za sebou rozevláté šaty, ruce natažené kupředu...

Když dopadla na hřbet zvířete, měla dojem, že dosedla na tvrdou, velmi tvrdou židli. Ta se zprvu zakývala, ale pak se zase vyrovnala.

Zuzana zvíře objala rukama kolem šíje a obličej zabořila do ostrých štětin. Cítila pod sebou teplo. Bylo to, jako kdyby jela na kachlové peci. Která páchne potem, krví a prasetem. Mnoha prasaty.

Krajina před ní se vytratila.

Kanec se začal brodit sněhem na okraji srázu a téměř ji při tom shodil. Pak se obrátil a postavil se tváří svým pronásledovatelům.

Bylo jich hodně. Zuzana znala psy. Doma je mívali asi tak samozřejmě, jako v jiných domech mívali koberce. A tohle zdaleka nebyla ta velká poddajná rasa.

Zarazila kanci podpatky do boků a chytila ho rukama za uši. Bylo to, jako kdyby svírala v rukou velké chlupaté rýče.

"Obrať se doleva!" vykřikla a zatahala za ucho.

Vložila do toho příkazu všechno. Její tón sliboval slzy ještě před okamžikem, kdy se musí jít spát, pokud nebude uposlechnut.

K jejímu úžasu kanec zaryčel, obrátil se na okraji srázu a vyrazil stranou. Psi se rozštěkali a rozběhli se za ním.

Byli na náhorní plošině. Z místa, kde se teď pohybovali, to vypadalo, že je plošina ze všech stran ohraničena strmými srázy, odkud vede jediná cesta na jediné straně.

Psi už zase byli kanci v patách.

Zuzana se rozhlédla šedým, matným vzduchem. Někde tady přece musí být nějaká jiná cesta...

Byla.

Byl to kamenitý útvar, obrovský úzký hřeben, který planinu spojoval s kopci dole. Úzká sněhová pěšina ohraničená z obou stran mrazivou hlubinou.

Bylo to lepší než nic. Bylo to nic pokryté sněhem.

Kanec doběhl k začátku hřebene a zaváhal. Zuzana sklonila hlavu a znovu zabořila podpatky do kančích boků.

Se skloněným rypákem, dusajíc nohama, které se pohybovaly jako písty, vyrazilo zvíře po úzkém skalisku. Jak se nohama snažilo udržet na úzké stezce, rozkopávalo sníh do všech stran. Nedostatek elegance prostě nahrazovalo šíleným úsilím a nohy se mu pohybovaly jako nohy stepaře vystupujícího po pohyblivém schodišti, které jede dolů.

"Zatím je to dobré, pořád je to dobré, ještě je to dobré -"

Jedna noha uklouzla. Zdálo se, že kanec na zlomek vteřiny zůstal stát jen na dvou nohou a zbývající dvě zoufale zaškrábaly po ledovém kameni. Zuzana se okamžitě naklonila na opačnou stranu, zachytila se kancova krku, ale i tak cítila, jak ji hlubina přitahuje.

Pod nohama měla hluboké prázdno.

V duchu si řekla: Jestli spadnu, on mě chytí, jestli spadnu, on mě chytí, jestli spadnu, on mě chytí...

V očích ji zaštípaly krystalky ledu, které se rozletovaly na všechny strany. Zuřivě hrabající noha ji málem zasáhla do hlavy.

A pak se jí v duchu ozval starší hlas: Ne nechytí mě. Jestli teď spadnu, nezasloužím si být chycena.

Jen několik centimetrů před sebou viděla oko zvířete. A pak pochopila...

...Z hlubin očí všech zvířat, s výjimkou těch nejneobvyklejších, přichází jen ozvěna vašeho pohledu. Z temného oka, které teď měla kousek před sebou, jí někdo pohled oplácel...

Cítila, jak nohou zavadila o kámen, soustředila celou svou vůli a s vypětím všech sil se odrazila vzhůru. Prase a dívka se ještě okamžik kolébaly nad propastí, ale pak se zvíře zachytlo dalším kopytem a kanec vyrazil po hřebeni vpřed.

Zuzana riskovala jeden pohled přes rameno.

Psi se stále pohybovali oním podivným způsobem. Jejich pohyby byly poněkud trhané, jako kdyby se z místa na místo přesouvali spíše časem než vlastními svaly.

Ne psi, pomyslela se. Jen psí tvary.

Ucítila, že se kanec znovu prudce zakymácel. Vyletěl sníh. Svět se zahoupal. Cítila, jak se tvar zvířete změnil, když se svaly napjaly a vymrštily tělo ke skoku, protože pod nohama mu povolil kus kamene pokrytý ledem a zahájil dlouhý pád do hlubiny.

Zvíře dopadlo a náraz Zuzanu smetl z jeho hřbetu. Naštěstí padla do sněhu a zoufale kolem sebe zamávala rukama, protože očekávala, že se každou vteřinu začne řítit do propasti.

Místo toho jednou rukou nahmátla jakousi sněhem obalenou větev. O několik kroků dál ležel na boku trhaně dýchající vysílený kanec.

Pomalu se zvedla na nohy. Skalní hřeben se tady rozšiřoval do pahorku, na jehož vrcholku dokonce rostlo několik sněhem pokrytých stromů.

Psi doběhli k nově vzniklé mezeře a tam se začali mačkat jeden na druhého ve snaze nezřítit se dolů.

Viděla, že by tu vzdálenost mohli celkem snadno přeskočit. Dokázal to dokonce i kanec, a to i s ní, jako se zátěží na hřbetě. Uchopila větev oběma rukama a zapřela se. Větev se s praskotem ulomila a Zuzana s ní zamávala jako s obuškem.

"Tak pojďte," vykřikla. "Skočte! Jen to zkuste! No tak!"

Jeden z nich to skutečně zkusil. Větev ho zasáhla v okamžiku, kdy dopadl, pak se Zuzana otočila kolem osy a udeřila znovu skvělým backhandem, který zvedl omámené zvíře do vzduchu a smetl přes okraj pahorku.

Nevědomky, v návalu zuřivého triumfu, udělala několik tanečních krůčků.

"Tak! To je ono! Kdo bude další? Ještě někomu posloužíme?"

Ostatní psi se jí zadívali do tváře a rozhodli se, že další nebude nikdo a že nemají zájem. Nakonec se vrátili na plošinu a po několika nervózních vteřinách se jim podařilo na úzkém hřbetu obrátit.

V cestě jim stála postava.

Ještě před chvilkou tam nebyla, ale teď vypadala více než dostatečně hmotná. Na první pohled se zdálo, že je ze sněhu, ze tří obrovských sněhových koulí postavených na sebe. Místo očí měla černé skvrny. Půloblouk menších černých teček naznačoval ústa. Místo nosu trčela z hlavy velká mrkev.

A místo rukou dvě uschlé větve.

Alespoň tak to z dálky vypadalo.

V jedné z nich držela prohnutou hůl.

Na rameni jí přistál havran, který měl na břiše kus mokrého červeného papíru.

"Píp, pipi, píp?" nadhodil. "Veselý slunovrat? Štilíp, štilíp? Na co se čeká? Na Svátek prasečí hlídky?"

Psi ucouvli.

Sníh začal ze sněhuláka opadávat ve velkých kusech a odhalil hubenou postavu v rozevlátém černém rouchu.

Smrť vyplivl mrkev.

HO. HO. HO.

Šedá těla se zavlnila a rozmazala, jak se psi zoufale pokoušeli změnit podobu.

NEDOKÁZALI JSTE TOMU ODOLAT, CO? ÚPLNĚ NAKONEC. CHYBA, ŘEKL BYCH.

Dotkl se prohnutého kosiště. Ozvalo se tiché cvaknutí a čepel se zvedla.

ŽIVOT, TEN UŽ SE JEDNOMU DOKÁŽE DOSTAT POD KŮŽI, řekl Smrť a popošel kupředu. METAFORICKY ŘEČENO, SAMOZŘEJMĚ. JE TO ZVYK, KTERÉHO SE MOC TĚŽKO ZBAVUJETE. JEDNO NADECHNUTÍ NESTAČÍ. RYCHLE ZJISTÍTE, ŽE SE PROSTĚ BEZ DALŠÍHO NEOBEJDETE.

Jeden ze psů uklouzl na ledovém povrchu a teď zoufale škrábal tlapami, aby se zachránil před pádem do hlubiny.

A CO VÍC, VĚŘTE MI, ČÍM ÚPORNĚJI BOJUJETE O KAŽDOU CHVILKU, TÍM VÍC JSTE VLASTNĚ NAŽIVU... A TO JE PRAVĚ TEN OKAMŽIK, ABYCH SE TAK VYJÁDŘIL, KDY DO TOHO VSTUPUJI JÁ.

Vedoucímu psovi se podařilo na krátkou chvíli změnit se v neurčitou šedou postavu v plášti s kápí, ale morfologická setrvačnost ji vzápětí vtáhla zpět do původní podoby.

STRACH JE TAKY VELMI PEVNÁ KOTVA, pokračoval Smrť. VŠECHNY TY SMYSLY DOKOŘÁN OTEVŘENÉ KAŽDÉ SOUČÁSTCE SVĚTA. TO TLUKOUCÍ SRDCE. TEN NÁVAL KRVE. NECÍTÍTE, JAK VÁS TO VŠECHNO TÁHNE ZPĚT?

Jednomu z Auditorů se znovu podařilo ještě na několik vteřin nabýt svého původního tvaru a rychle ze sebe vychrlit: To nesmíš udělat, jsou tady pravidla!

ANO. JSOU TADY PRAVIDLA. ALE VY JSTE JE PORUŠILI. JAK SE ODVAŽUJETE? JAK SE OPOVAŽUJETE!

Čepel kosy byla modravým obrysem na pozadí tmavě šedého nebe.

Smrť zvedl prst do míst, kde by měl ústa, a vypadal najednou zamyšleně.

A TEĎ TADY ZBÝVÁ JEN JEDINÁ, POSLEDNÍ OTÁZKA, řekl.

Zvedl ruce a zdálo se, že roste. V očních důlcích mu zaplálo světlo. Když nakonec promluvil, začaly v okolních horách padat laviny.

BYLI JSTE HODNÍ, NEBO JSTE... ZLOBILI?

HO. HO. HO.

Zuzana slyšela, jak se kňučení ztrácí kdesi hluboko dole.

Kanec teď ležel nehybně v bílém sněhu, který zrudl krví. Klekla si a pokusila se mu zvednout hlavu.

Byl mrtev. Jedno oko nehybně upíral do nicoty. Jazyk mu visel z tlamy.

Cítila, jak se někde v ní zvedají vzlyky. Malá částečka Zuzany, ta která přihlížela, vychovatelka vnitřního dítěte, jí tvrdila, že je to jen vyčerpání, napětí a pokles hladiny adrenalinu. Nebude přece plakat nad zabitým čunětem.

Zbytek její osoby začal bušit kance oběma pěstmi do boku.

"Ne, to nesmíš! Zachránili jsme tě! Nečeká se od tebe, že teď pojdeš!"

Zvedl se mírný vítr.

V krajině pod sněhem se něco pohnulo. Větve prastarých stromů se jemně zachvěly a shodily drobné krystalky ledu.

Vyšlo slunce.

Záře zalila Zuzanu jako tichý vánek. Byla oslnivá. Přikrčila se a zvedla předloktí, aby si zastínila oči. Obrovský rudý kotouč změnil led na větvích stromů v oslnivý plamen.

Do horských vrcholků udeřilo zlaté světlo a změnilo každý z nich v tichý oslepující vulkán. Valilo se kupředu, s šumotem zalévalo údolí a dunělo vzhůru po úbočích. Bylo nezastavitelné...

Ozvalo se zasténání.

Na sněhu, kde bylo před chvilkou kančí tělo, teď ležel muž.

Byl nahý s výjimkou bederní roušky z vydělané kůže. Vlasy měl dlouhé a spletené do silného copu, který mu splýval hluboko na záda. Cop slepený krví a mastnotou vypadal jako plstěný. Muž krvácel na mnoha místech, kde ho psi potrhali.

Zuzana ho chvilku pozorovala a pak, poháněna něčím jiným než obyčejnými myšlenkami, systematicky natrhala pruhy ze své spodničky, aby zavázala alespoň ty nejhorší rány.

Schopnost, říkala jí malá část jejího já. Hlava, která i v naléhavých případech dává zřetelné a logické pokyny. Racionální myšlení.

Každopádně něco racionálního.

Pravděpodobně je to nějaká dědičná vada.

Muž byl tetován. Na kůži pod nánosem krve tu a tam prosvítaly modré vlnovky a spirály.

Otevřel oči a zadíval se na oblohu.

"Můžete vstát?"

Přesunul pohled z nebe k ní. Pokusil se pohnout, ale těžce klesl zpět na zem.

Nakonec se jí podařilo zvednout ho do sedu. Položila si jeho paži kolem ramen a pomalu mu pomohla na nohy. Zakýval se tak, že na okamžik myslela, že padnou k zemi oba. Dělala, co mohla, aby nevnímala zápach, který měl téměř fyzickou podobu.

Nejlepší volbou se zdála cesta dolů. I když jeho mozek ještě nepracoval, zdálo se, že to jeho nohy pochopily.

Pomalu putovali lesy spoutanými mrazem a sníh ve vycházejícím slunci oranžově zářil. V údolíčkách a proláklinách se krčily temně modré stíny jako malé šálky plné zimy.

Tetovaný muž vedle ní ze sebe vypravil slabé zabublání. Vyklouzl jí z pod paže, klesl na kolena do sněhu, sevřel si rukou hrdlo a zdálo se, že se dusí. Jeho dech zněl jako pila.

"Co teď? Co se stalo? Co se děje?"

Obrátil k ní oči a znovu si rukou sáhl na krk.

"Něco vám zaskočilo?" Udeřila ho do zad tak silně, jak to jen dokázala, ale on klečel na všech čtyřech a dusil se.

Vsunula mu ruku pod hrudník, zvedla ho a objala rukama kolem pasu. Oh, bohové, jak že to bylo? Vždyť je to učili ve škole... okamžik, není to tak, že jednu ruku sevřeš v pěst, pak ji uchopíš druhou rukou a zamáčkneš nahoru a dovnitř, nějak takhle...

Muž zakašlal, něco mu vyletělo z úst, odrazilo se od kmene nedalekého stromu a přistálo ve sněhu.

Přiklekla najedno koleno, aby se podívala.

Byla to malá černá fazole.

Vysoko na větvi zatrylkoval pták. Zvedla oči. Korálkovým okem na ni zíral drobný střízlík, který vzápětí poodlétl na vzdálenější větev.

Když se obrátila zpět, viděla, že se muž změnil. Teď byl oblečený v těžkých kožešinách, měl nejen kožešinovou kapuci, ale i kožešinové boty. Opíral se o oštěp s kamenným hrotem a vypadal mnohem silněji.

Něco běželo lesem, skoro neviditelné, svou přítomnost to prozrazovalo jen pohybujícím se stínem.

Pak na okamžik zahlédla bílého zajíce, těsně předtím než uskočil a zmizel na jiné stezce.

Otočila se k muži. Kožešiny byly ty tam a on sám vypadal mnohem starší, i když měl tytéž oči. Měl na sobě silné bílé roucho a vypadal skoro jako kněz.

Nedaleko znovu zakřičel pták, ale tentokrát už se neohlédla. A uvědomila si, že byla na omylu, jestliže si myslela, že se muž mění, jako když se otáčejí listy v obrázkové knize. Všechny podoby tam byly současně a ještě mnoho dalších. Co jste viděli, záviselo na tom, jak jste se dívali.

Ano. To je všechno v pořádku, jsem klidná a na takovéhle věci dokonale zvyklá, pomyslela si. Jinak bych si skoro mohla dělat velké starosti...

Ocitli se na okraji hustého lesa.

Kousek před nimi stáli čtyři obrovští kanci, z jejichž těl se kouřilo. Byli zapraženi do těžkých saní, které vypadaly jako sroubené z nahrubo otesaných kmenů. Začernalé dřevo bylo zdobeno řezbami, zhotovenými nejspíše kamennými nástroji, ale možná také jen větrem a deštěm.

Otec prasátek vylezl na kozlík a sedl si. Na několika posledních metrech ztloustl a teď už bylo téměř nemožné vidět v něm něco jiného než obrovského muže v červeném oblečení, na němž se tu a tam třpytily sněhové krystalky. Snad jen v občasném mrazivém záblesku mohl člověk ještě zahlédnout náznak štětin a klů. Poposedl na sedadle, pak se sehnul, zvedl falešný plnovous a tázavě ho pozvedl v ruce.

PROMIŇ, ozval se hlas za Zuzanou. TEN BYL MŮJ.

Otec prasátek kývl na Smrtě způsobem, jakým zdraví jeden dobrý řemeslník jiného dobrého řemeslníka, a podobně kývl i na Zuzanu. Nebyla si jistá, jestli to bylo současně i poděkování - bylo to spíše gesto uznání a souhlasu s tím, že něco, co mělo být vykonáno, skutečně vykonáno bylo. Ale poděkování - to asi ne.

Pak trhl opratěmi, mlaskl jazykem a sáně vyrazily.

Pozorovali, jak rychle mizí.

"Vzpomínám si, že jsem slyšela," řekla Zuzana nepřítomně, "že postava Otce prasátek, oblečeného do červené a bílé, se objevuje teprve od nedávna."

NE. TO BYLA EVOKACE. LIDÉ SI JEN VZPOMNĚLI.

Otec prasátek už byl jen malou červenou tečkou na druhé straně údolí.

"No dobrá, dejme tomu, že to zdůvodňuje tohle jeho oblečení," přikývla Zuzana. "Víš, ráda bych se zeptala jen tak, z profesionálního zájmu... Byl sis jistý, že to přežiju, co?"

BYL JSEM O TOM TÉMĚŘ PŘESVĚDČEN.

"Ano? To jsem opravdu ráda."

SVEZU TĚ ZPÁTKY, řekl Smrť po chvíli.

"Díky. A poslyš..., řekni mi..."

CO BY SE BYLO STALO, KDYBYS HO NEZACHRÁNILA?

"Ano! Slunce by bylo vyšlo tak jako tak, co?"

NE.

"Ale jdi. Nechceš přece, abych věřila něčemu takovému. Je to astronomický fakt."

SLUNCE BY BYLO NEVYŠLO.

Obrátila se k němu.

"Byla to dlouhá noc, dědečku! Jsem unavená a potřebuju se vykoupat! Co nepotřebuju, je poslouchat nesmysly!"

SLUNCE BY BYLO NEVYŠLO.

"Opravdu? Tak mi tedy řekni, co by se stalo?"

SVĚT BY BYLA OZÁŘILA POUHOPOUHÁ KOULE ŽHAVÝCH PLYNŮ.

Chvilku kráčeli mlčky.

"Aha," řekla pak Zuzana otráveně. "Zase ty triky se slovíčky. To bych byla řekla, že jsi mnohem realističtější."

JESTLI JÁ NEJSEM REALISTA, PAK UŽ NIKDO. ALE LIDÉ ŽIJÍ VE SVĚTĚ, KTERÝ JE ZALOŽEN NA TRICÍCH SE SLOVÍČKY.

"Dobrá," přikývla Zuzana. "Nejsem hloupá. Ty prostě tvrdíš, že bez... fantazie by byl život pro lidi nesnesitelný."

MYSLÍŠ? JAKO KDYBY TO. BYLA NĚJAKÁ RŮŽOVÁ PILULKA? TO NE. LIDÉ POTŘEBUJÍ FANTAZII K TOMU, ABY BYLI LIDMI. ABY SE UDRŽELI V MÍSTECH, KDE SE POTKÁVÁ PADAJÍCÍ ANDĚL SE STOUPAJÍCÍ

OPICÍ.

"Víly Zubničky? Otcové prasátek? Malé -"

ANO. JAKO TRÉNINK. MUSÍŠ ZAČÍT S TÍM, ŽE SE NAUČÍŠ VĚŘIT MALÝM LŽÍM.

"Abychom pak uvěřili i těm velkým?"

JISTĚ. SPRAVEDLNOST. MILOSRDENSTVÍ. POVINNOST. A TAKOVÉ TY VĚCI.

"Ale to je přece docela něco jiného!"

MYSLÍŠ? TAK VEZMI VESMÍR, ROZEMEL JEJ NA PRACH, TEN PŘESEJ PŘES TO NEJJEMNĚJŠÍ SÍTO A PAK MI UKAŽ JEDINÝ ATOM SPRAVEDLNOSTI, JEDINOU MOLEKULU MILOSRDENSTVÍ. A PŘESTO - Smrť mávl rukou - A PŘESTO SE CHOVÁTE, JAKO KDYBY NA SVĚTĚ VLÁDL NĚJAKÝ IDEÁLNÍ ŘÁD, JAKO KDYBY VE VESMÍRU BYLA NĚJAKÁ... SLUŠNOST A POCTIVOST, PODLE NICHŽ BY MOHL BÝT POSUZOVÁN.

"Ano, ale lidé tomu musí věřit; jaký by to mělo jinak smysl -"

A CO ŘÍKÁM?

Pokusila se sebrat myšlenky.

EXISTUJE MÍSTO, KDE UŽ DO SEBE MILION LET NARÁŽEJÍ DVĚ GALAXIE, prohlásil Smrť jakoby mimochodem. A NEPOKOUŠEJ SE ŘÍKAT MNĚ, ŽE JE TO SPRÁVNÉ.

"Dobře, ale to jsou věci, o kterých lidé nepřemýšlejí," zavrtěla Zuzana hlavou. Myslela na to, že tam někde je její postel...

SPRÁVNĚ. HVĚZDY VYBUCHUJÍ, SVĚTY SE SRÁŽEJÍ, V CELÉM VESMÍRU SOTVA EXISTUJE MÍSTO, KDE BY MOHLI ŽÍT LIDÉ A NEZMRZNOUT NEBO SE NEUPÉCT, A PŘESTO VĚŘÍTE, ŽE...ŽE...POSTEL JE DOCELA OBYČEJNÁ BĚŽNÁ VĚC. TO JE SKUTEČNĚ ÚŽASNĚ NEOBYČEJNÉ NADÁNÍ.

"Nadání?"

SAMOZŘEJMĚ. VELMI ZVLÁŠTNÍ DRUH HLOUPOSTI. MYSLÍTE SI, ŽE MÁTE CELÝ VESMÍR VE SVÝCH HLAVÁCH.

"Podle tvých slov vypadáme jako blázni," zavrtěla hlavou Zuzana. Skvělá měkká a teplá postel...

NE. LIDÉ POTŘEBUJÍ VĚŘIT VE VĚCI, KTERÉ NEJSOU PRAVDIVÉ. JAK JINAK BY MOHLI EXISTOVAT? řekl Smrť a pomohl jí na Truhlíka.

"A tyhle hory," zeptala se Zuzana, když se kůň vznesl do vzduchu, "jsou skutečné hory, nebo zase jen takové nějaké stíny?"

ANO.

Zuzana věděla, že se toho víc nedozví.

"Ehm... ztratila jsem meč. Je někde v zemi víly Zubničky."

Smrť pokrčil rameny. UDĚLÁM SI JINÝ.

"Dokážeš to?"

ALE JISTĚ. ALESPOŇ SE CHVILKU ZABAVÍM. NELAM SI TÍM HLAVOU.

Starší pAsák si se zálibným pobrukováním už podruhé kartáčem pročísl plnovous a štědře jej postříkal něčím, co se ukázalo být výtažkem z liščích žláz, určeným spíše k zahánění démonů než, jak se domníval, příjemnou pánskou vůní.

Takto připraven pak vstoupil do pracovny.

"Omlouvám se za to krátké zdržení, ale -" začal.

V místnosti nikdo nebyl. Jen odněkud z velké dálky sem dolehly zvuky, jaké vydává smrkající člověk, do nichž se mísilo tiché cinkylinkycinkylinky slábnoucí magie.

Světlo už pomalu zlatilo vrcholek Věže umění, když Truhlík zastavil vedle balkonu dětského pokoje. Zuzana se svezla do čerstvého sněhu a nerozhodně se zastavila. Když si někdo udělá poměrně dlouhou zajížďku, aby vás odvezl domů, bylo by slušné pozvat ho dovnitř. Jenže na druhé straně...

NECHTĚLA BYS DNES PŘIJÍT NA PRASEČNICOVOU VEČEŘI? řekl Smrť. V hlase mu zazněla naděje. ALBERT SMAŽÍ PUDINK.

"Smaží pudink?"

ALBERT UMÍ SMAŽIT, Ó JÉ. A MYSLÍM, ŽE PŘIPRAVUJE SPECIÁLNÍ DŽEM. ROZHODNĚ O TOM NEUSTÁLE MLUVÍ.

"Já... víš..., oni mě určitě čekají," prohlásila rozpačitě Zuzana. "Oni Kamašných vedou bohatý společenský život. Obchodní přátelé. Obávám se, že celý den budu muset... budu asi muset dohlédnout na děti..."

NĚKDO TO DĚLAT MUSÍ.

"Ehm... nedal by sis hlt něčeho k pití na cestu?" řekla Zuzana, která to vzdala.

ZA TĚCHTO OKOLNOSTÍ BY BYL ŠÁLEK HORKÉHO KAKAA TO PRAVÉ.

"Výborně. Na římse krbu je krabice se sušenkami."

Zuzana s úlevou zamířila do malé kuchyňky.

Smrť si sedl do praskajícího proutěného křesílka, zabořil nohy do koberce a se zájmem se rozhlížel. Slyšel klapot šálků, zvuk, jako když se někdo prudce nadechne, a pak zavládlo ticho.

Smrť si posloužil sušenkou z krabice. U krbu visely dvě nadité punčochy. Vstal, s profesionálním uspokojením do nich jemně strčil prstem, pak si zase sedl a prohlížel si tapety. Byli na nich mimo obrázků další fauny zachyceni králíčci v kabátech. To ho nepřekvapilo. Smrť se občas zjevoval osobně i králíkům, hlavně proto, aby se ujistil, že celý proces správně funguje. Neviděl jediného králíka v kabátě. Kabáty by nečekal. Tedy byl by kabáty

nečekal, kdyby neměl své zkušenosti s tím, jak lidé znázorňují vesmír. Takhle si jen pomyslel, že zaplať pánbůh, lidé ty králíky ještě neobdarovali zlatými hodinkami a cylindry.

Lidé také mají rádi tancující prasátka. A ovečky v kloboucích. A přitom, jak Smrť dobře věděl, jakékoliv lidské styky s prasaty a ovcemi jsou pouhou předehrou ke kotletám a klobásám. Proč by je tedy měli za takových podmínek zobrazovat na tapetách v dětských pokojích, a ještě k tomu oblečené, to byla záhada. Nazdárek, malí lidičkové, tak tohle budete papat... Cítil, že kdyby k té záhadě dokázal najít klíč, věděl by o lidských bytostech mnohem víc.

Pohled mu sklouzl ke dveřím. Na háčku tam visel Zuzanin plášť a klobouk vychovatelky. Plášť byl šedý a klobouk jakbysmet. Šedý, kulatý a nevýrazný. Smrť toho o lidské psychice příliš mnoho nevěděl, ale poznal ochranné zbarvení, když ho viděl.

Nevýraznost. Něco takového mohli vymyslet zase jen lidé. Neuvěřitelná představivost!

Dveře dětské ložnice se otevřely.

Ke svému zděšení v nich Smrť spatřil malé dítě neurčitelného pohlaví, které se napůl spící prošouralo pokojem a sundalo obě punčochy z háčků u krbu. Bylo v polovině zpáteční cesty, když si ho všimlo. Klidně se zastavilo a zamyšleně ho pozorovalo.

Věděl, že malé děti ho vidí, protože ty si ještě nevypěstovaly onu příhodnou a selektivní slepotu, která se dostavuje s vědomím osobní smrtelnosti. Cítil se poněkud v rozpacích.

"Zuzana má pohrabáč, abys věděl," řeklo dítě, jako by mu nějakým způsobem chtělo vyjít vstříc.

ALE, ALE. NO TOHLE. A PROPÁNÍČKA!

"Myflela fem - myslela jsem, že teď už to všichni víte. Tůvle - tuhle chytila bubáka za nos."

Smrť si to pokusil představit. Byl si jistý, že větu zaslechl špatně, ale ať slova přehazoval jak přehazoval, lepší to nebylo.

"Dám Gábinovi jeho punčochu a přijdu se dívat," řeklo dítě. Pak odcupkalo pryč.

EHM... ZUZANKO? Smrť se rozhodl povolat posily.

Zuzana se začernalou konvicí na vodu vycouvala z kuchyňky.

Za ní bylo vidět postavu. V šeru modře zářila čepel meče. A odrážela se v jednom skleněném oku.

"Ale, ale," prohlásil tiše Časnačaj a upřel pohled na Smrtě. "Tohle je opravdu nečekané. Rodinná záležitost?"

Meč se s tichým zasyčením pohnul sem a tam.

"Přemýšlím o tom," pokračoval Časnačaj, "zda je možné zabít Smrtě. Tohle je jistě velmi zvláštní meč a tady bude fungovat..." Zvedl na okamžik ruku k ústům a uchechtl se. "A něco takového by se jistě neposuzovalo jako vražda. Možná že by to byl dokonce akt veřejného dobrodiní. A jaký! Vstaňte, pane. Možná že máte nějaké osobní vědomosti o své zranitelnosti, což já nikoliv, ale jsem si jistý, že tady Zuzana určitě zemřít může, takže bych na vašem místě nezkoušel žádné ty záchranné akce v poslední chvíli!"

JÁ JSEM AKCE V POSLEDNÍ CHVÍLI, řekl Smrť a vstal.

Časnačaj kolem něj začal opatrně kroužit a hrotem meče opisoval ve vzduchu nepravidelné křivky.

Ve vedlejším pokoji se někdo pokusil tiše zapískat na píšťalku.

Zuzana se podívala na svého dědečka.

"Nepamatuju si, že by si psali o něco, co by dělalo hluk," řekla.

ALE JDI, V PUNČOŠE PŘECE VŽDYCKY MUSÍ BÝT NĚCO, CO DĚLÁ HLUK, řekl Smrť. K ČEMU BY JINAK BYLO PŮL PÁTÉ RÁNO?

"Tam jsou nějaké děti?" řekl Časnačaj. "No ano. Samozřejmě. Zavolejte je."

"To tedy ne!"

"Bude to pro ně velmi poučné," vysvětloval Časnačaj. "Přímo vzdělávací. A když je vaším protivníkem Smrť, nemůžete si pomoci, musíte být kladným hrdinou."

Namířil hrot meče na Zuzanu.

"Řekl jsem, abys je zavolala."

Zuzana se s nadějí obrátila k dědečkovi. Přikývl. Na okamžik měla dojem, že viděla, jak mu modré světlo v jednom očním důlku pohaslo. Smrťovo mrknutí. On má jisté nějaký plán. Dokáže zastavit čas. Dokáže cokoliv. Má plán.

"Gábine? Tyldo?" Tlumené zvuky ve vedlejším pokoji umlkly. Ozvalo se pleskání nohou a v pootevřených dveřích se zjevily dva vážné obličejíky.

"Aha, tady je máme, tak jen pojďte dál, kudrnatí andílkové," prohlásil Časnačaj co nejmileji. Gábin na něj vrhl ošklivý pohled.

Chyba, pomyslela si Zuzana. Kdyby jim řekl vy malí grázlíci, měl by je v tu ránu na své straně. Ale děti skoro vždycky poznají, když je někdo úmyslně ohlupuje.

"Chytil jsem tohohle bubáka," poračoval Časnačaj. "Tak copak s ním uděláme, hm?"

Dvě tvářičky se obrátily ke Smrťovi. Tylda si vstrčila do úst palec.

"Je to jenom kostra," ušklíbl se kriticky Gábin.

Zuzana otevřela ústa, a meč se přesunul k ní. Znovu je zavřela.

"Ano, ošklivý, plíživý, strašidelný kostlivec," přikývl Časnačaj. "Máte strach?"

Ozvalo se tiché "slup", jak Tylda vytáhla palec z pusy.

"On jí ťutěnku," řekla.

"Sušenku," opravila ji Zuzana automaticky. Jakoby nepřítomně začala pohupovat konvicí.

"Strašidelný kostlivý bubák v černém oblečení!" řekl Časnačaj, který si začal uvědomovat, že věci tak docela nejdou podle toho, jak si to představoval.

Obrátil se k Zuzaně. "Hraješ si s tou konvicí," řekl. "To znamená, že se chystáš provést nějakou

nepředloženost. Polož ji prosím. A hezky pomalu."

Zuzana si opatrně klekla a položila konvici na rošt krbu.

"Pch, on ani není nijak strašidelný, vždyť jsou to jenom kosti," řekl Gábin skoro pohrdavě.

"A vůbec, Kryšpín, pacholek ze stájí, mi slíbil opravdovou koňskou lebku. A já si z ní udělám helmu, jako měl generál Takticus, když chtěl vystrašit lidi. A vůbec, on tady jenom tak stojí. Nedělá dokonce ani ‚húúú, húúú'. A vůbec, strašidelnej jste vy. Vaše oko je strašidelný."

"Ano? Tak se podíváme, jak umím být opravdu strašidelný," řekl Časnačaj. Pozvedl meč a čepel modře zableskla.

Zuzanina ruka se sevřela na pohrabáči.

Časnačaj viděl, jak se začala otáčet. S pozvednutým mečem uskočil za Smrtě...

Zuzana hodila pohrabáč spodním obloukem. Zahučel vzduchem a za sebou nechával drobné jiskřičky.

Narazil na Smrťovo roucho a zmizel.

Smrť zamrkal.

Časnačaj se na Zuzanu usmál.

Pak se obrátil a jako ve snu se zadíval na meč ve své ruce.

Zbraň mu vypadla z prstů.

Smrť se obrátil, ještě ve vzduchu zachytil meč za rukojeť a změnil jeho pád ve vzhůru směřující křivku.

Časnačaj se podíval na pohrabáč, který mu trčel z hrudi, a pak se pomalu svezl k zemi.

"To ne," řekl. "Tebou přece nemohl proletět! Máš tolik žeber a jiných kostí!"

Ozvalo se další "slup", když Tylda znovu vytáhla palec z úst a řekla: "Ten pohrabáč zabíjí jenom obludy."

"Zastav čas, teď," přikázala Zuzana.

Smrť luskl prty. Místnost na sebe vzala šedorudý odstín stojícího času. Hodiny přestaly tikat.

"Mrknul jsi na mě! Myslela jsem, že máš nějaký plán!"

SAMOZŘEJMĚ. JAK BY NE. MĚL JSEM V PLÁNU ZJISTIT, CO UDĚLÁŠ.

"Nic víc?"

JSI VELMI VYNALÉZAVÁ. A KROMĚ TOHO MÁŠ VZDĚLÁNÍ.

"Cože?"

PŘIPOČÍTAL JSEM K TOMU ZÁŘÍCÍ HVĚZDY A VŠECHEN TEN HLUK. MYSLEL JSEM SI, ŽE TO VŠECHNO JE NAMÍSTĚ.

"A co kdybych byla neudělala nic?"

MYSLÍM, ŽE BYCH BYL NA NĚCO PŘIŠEL. V POSLEDNÍ MINUTĚ.

"Vždyť to byla poslední minuta!"

VŽDYCKY ZBÝVÁ ČAS NA POSLEDNÍ POSLEDNÍ MINUTU.

"Ale děti se na to musely dívat!"

VZDĚLÁNÍ. SVĚT JE BRZO POUČÍ O TOM, JAK VYPADAJÍ SKUTEČNÉ PŘÍŠERY. AŤ SI PAMATUJÍ, ŽE JE TADY VŽDYCKY NĚJAKÝ POHRABÁČ.

"Ale viděly přece, že to byl člověk -"

MYSLÍM, ŽE MĚLY VELMI PŘESNOU PŘEDSTAVU O TOM, CO BYL ZAČ.

Smrť strčil do ležícího Časnačaje nohou.

PŘESTAŇTE SI HRÁT NA MRTVÉHO, PANE ČA-SNAČ-AJI.

Vrahův duch vyskočil jako čertík ze škatulky a vrhal mírně bláznivé úsměvy na všechny strany.

"Vy jste to vyslovil správně!"

SAMOZŘEJMÉ.

Časnačaj začal blednout.

TĚLO VEZMU S SEBOU, řekl Smrť. TO ZABRÁNÍ NEPATŘIČNÝM OTÁZKÁM.

"Proč to všechno dělal?" zeptala se Zuzana. Víš, co myslím? Chtěl získat peníze? Nebo moc?"

NĚKTEŘÍ LIDÉ UDĚLAJÍ COKOLIV Z POUHOPOUHÉHO OPOJENÍ TÍM, ŽE TO UDĚLAJÍ, odpověděl jí Smrť. PRO SLÁVU. NEBO JEN PROTO, ŽE SE TO NESMÍ.

Smrť zvedl tělo a hodil si ho přes rameno. Ozvalo se tiché klepnutí čehosi, co dopadlo na zem ke krbu.

EHM... TY JSI VĚDĚLA, ŽE MNOU TEN POHRABÁČ PROLETÍ?

Zuzana si uvědomila, že se celá třese.

"Samozřejmě. V tomhle pokoji má výjimečnou moc."

NEMĚLA JSI NEJMENŠÍ POCHYBNOSTI?

Zuzana zaváhala, ale pak se usmála. "Byla jsem si velmi jistá."

AHA. Její dědeček na ni chvilku upíral pohled a ona měla dojem, že v něm odhalila slaboučký náznak nejistoty. SAMOZŘEJMĚ. SAMOZŘEJMĚ. ŘEKNI MI, NEMÁŠ V ÚMYSLU ZAČÍT UČIT VE VĚTŠÍM MĚŘÍTKU?

"Nic takového nemám v plánu."

Smrť se obrátil ke dveřím na balkon, ale pak si, jak se zdálo, na něco vzpomněl. Zašmátral v záhybech svého roucha.

TOHLE JSEM UDĚLAL PRO TEBE.

Natáhla ruku a vzala si od něj obdélník vlhkého kartonu. Z dolní části odkapávala voda. Zhruba uprostřed na něm bylo nalepeno několik hnědých peříček.

"Děkuju. Ehm... Co je to?"

ALBERT ŘEKL, ŽE NA TOM MÁ BÝT SNÍH, ALE TEN SE, JAK VIDÍM, ROZPUSTIL, odpověděl Smrť.

"Oh..."

TAKY TAM MĚLA BÝT ČERVENKA, ALE AŤ JSEM SE SNAŽIL SEBEVÍC, NEPODAŘILO SE MI JI PŘESVĚDČIT, ABY TAM ZŮSTALA.

"Ah..."

ODMÍTALA SPOLUPRACOVAT.

"Vážně...?"

MYSLÍM, ŽE VŮBEC NEPOCHOPILA, CO TO ZNAMENÁ DUCH SVÁTKU PRASEČÍ HLÍDKY.

"Oh. No. Tak dobrá. Dědečku?"

ANO?

"Proč ty? Proč jsi to všechno dělal ty?"

Chvilku stál mlčky, jako kdyby si v duchu zkoušel různé věty.

MYSLÍM, ŽE TO MĚLO NĚCO SPOLEČNÉHO SE SKLIZNÍ, ODPOVĚDĚL NAKONEC. ANO. TAK JE TO. A TAKY PROTO, ŽE LIDÉ JSOU TAK ZAJÍMAVÍ, ŽE VYMYSLELI DOKONCE I JEDNOTVÁRNOST A NUDU. ÚŽASNÉ.

"Oh."

NO... TAK... HEZKÉ SVÁTKY.

"Ano. Hezké svátky."

U okna se Smrť zastavil ještě jednou.

A DOBROU NOC, DĚTI.... VŠUDE.

Havran s unaveným pleskotem přistál na padlý strom pokrytý sněhem. Jeho umělá rudá hruď byla potrhaná a bezcílně za ním povlávala na provázku.

"A ani nás nesvezou domů," huhlal havran. "Jen se rozhlídni, no? Sníh a ledové pláně, kam oko dohlídne. Už neuletím ani píď. Klidně bych tady mohl zemřít hladem, abys věděl! Pch! Lidi mají plné huby recyklace, ale když se jeden pokusí o trochu praktické ekologie, je oheň na střeše..., nechtějí... o tom... ani slyšet! Pch! Vsadím se, že červenku by někdo domů vzal. No jakpak by ne."

KVÍK, prohlásil krysí Smrť s účastí a zavětřil.

Havran pozoroval, jak malá postavička v černém rouchu s kápí začala hrabat ve sněhu.

"Takže já tady mám prostě umrznout, co?" pokračoval havran v pochmurné samomluvě. "Dojemný uzlíček peří a mé malé nožky pokroucené mrazem. A kdyby si na mně aspoň někdo pošmákl, ale tady? Ani to ne. A řeknu vám jednu věc, když někdo našeho rodu umírá hubený, je to strašlivá ostuda a -"

Najednou si uvědomil, že pod jiskřivou vrstvou sněhu je jakási mnohem méně bílá, spíše šedá, běloba.

Krysí Smrť škrábal dál a zanedlouho odkryl něco, co se velmi podobalo uchu.

Havran vypoulil oči.

"Vždyť to je ovce!" kráknul.

Krysí Smrť přikyvoval.

"Celá ovce!"

KVÍK

"To si mě uvař na tvrdo a voloupej!" jásal havran a poskakoval kupředu, zatímco se mu oči bláznivě točily na všechny strany.

Krysí smrť ho šťastně poplácal po křídle.

KVÍÍK-ÍÍK. ÍÍK-KVÍÍK.

"Děkuju ti, kámo. Tobě taky šťastný a veselý..."

Kdesi daleko a dávno se otevřely dveře obchodu. To malý výrobce hraček vešel do místnosti z dílny umístěné vzadu a v tom okamžiku jeho tělo, jakoby nadáno darem jasnovidnosti, doslova zmrtvělo.

VE VÝLOZE MÁTE VELIKÉHO DŘEVĚNÉHO HOUPACÍHO KONĚ, řekl zákazník, který stál za pultem.

"Aha, ano, to mám, ano." Mistr si nervózně upravoval na nose brýle s hranatými obroučkami. Neslyšel zvonek nade dveřmi a to mu dělalo starosti. "Ale ten je tam jen na ozdobu, je neprodejný, protože byl vyroben na zakázku pro lorda -"

NE. KOUPÍM HO.

"To nepůjde, protože, pochopte -"

MÁTE DOST JINÝCH HRAČEK?

"Samozřejmě, ale -"

PAK SI TOHO KONĚ VEZMU. KOLIK VÁM ZA NĚJ TO LORDSTVO ZAPLATILO?

"Ehm, dohodli jsme se na dvanácti tolarech, ale-"

DÁM VÁM PADESÁT, řekl zákazník.

Malý obchodník se zarazil v polovině protestu a druhou polovinu doplnil chtivostí. Mám přece doopravdy spoustu dalších hraček, pomyslel si rychle. A tenhle zákazník, posouvaly se jeho myšlenky dál se slušnou dávkou prozíravosti, vypadal jako někdo, kdo jen velmi zřídka klade otázky a kdo odmítá považovat "ne" za odpověď. Lord Žraloun se bude zlobit, jenže lord Žraloun tady není. A ten cizinec, naopak, ten tady je.

"Ehm... tedy, za těchto okolností... hm... mám vám ho zabalit?"

NE. VEZMU SI HO TAK, JAK JE. DĚKUJI VÁM. ODEŠEL BYCH ZADEM, JESTLI VÁM TO NEVADÍ.

"Ehm... a jak jste se dostal dovnitř?" zajímal se obchodník, který vytahoval koně z výkladu.

ZDÍ. JE TO MNOHEM POHODLNĚJŠÍ NEŽ KOMÍNEM, NEMYSLÍTE?

Zjevení hodilo na pult malý kožený váček, v němž to zacinkalo, a bez jakékoliv námahy zvedlo koně. Malý obchodník měl co dělat, aby se udržel na roztřesených nohou. Síla ho opouštěla. Cítil, že ještě chvilku a opustí ho i včerejší večeře.

Postava se rozhlédla po policích.

DĚLÁŠ DOBRÉ HRAČKY.

"Ehm... děkuji vám."

ABYCH NEZAPOMNĚL, obrátil se ještě ve dveřích zákazník, TAM VENKU PŘED KRÁMEM STOJÍ MALÝ KLUK S NOSEM PŘIMRZLÝM NA SKLO. TROCHA TEPLÉ VODY BY TO SPRAVILA.

Smrť došel na místo, kde ve sněhu čekal Truhlík, a přivázal houpacího koně za sedlo.

ALBERT BUDE MÍT JISTĚ VELIKOU RADOST. NEMOHU SE DOČKAT, AŽ UVIDÍM JEHO OBLIČEJ. HO. HO. HO.

Jak světlo svátečního dne pomalu zalévalo věže Neviditelné univerzity, vklouzl do Velké síně knihovník se štůskem notových záznamů pod paží.

Jak světlo svátečního dne pomalu zalévalo věze Neviditelné univerzity, usedl arcikancléř s hlubokým povzdechem ve své pracovně a vyzul si boty.

Byla to pohříchu dlouhá noc, o tom nebylo pochyb. A udalo se tolik zvláštních věcí. Tak například bylo to poprvé, kdy viděl staršího pAsáka propuknout v pláč.

Výsměšek se zadíval ke dveřím nové koupelny. No, díky bohům se vyřešily všechny ty počáteční závady a horká sprcha ho jistě neobyčejně občerství. A pak se může vydat odpočatý a vymydlený na varhanní recitál.

Sundal si klobouk a z toho něco s cinkavým zvukem vypadlo. Po zemi se kutálel malý pidimužík.

"Oh, tady je další. Myslel jsem si, že už jsme se vás, lidičky, zbavili," řekl Výsměšek. "A co ty jsi zač?"

Šotek na něj vrhl nervózní pohled.

"Ehm... pamatujete si, že kdykoliv se někdo magicky zjevil, slyšeli jste zvuk, hm, zvonečků?" řekl. Jeho výraz naznačoval, že se chystá Výsměškovi sdělit něco, co tomuto efektu teprve dodá tu správnou chuť.

Skřet pozvedl kovový kruh s několika malými zvonečky a nervózně jimi zatřásl. Udělaly velmi smutně cinkylinkycinkylinky.

"Dobré, co? To jsem byl já. Já jsem, totiž skřetvíl Martin Cengáč."

"Vypadni."

"Taky umím dělat světelné efekty s jiskřícím prachem, při kterých s vždycky ozve ‚cink' nebo ‚pink', kdybyste si přál..."

"Zmiz!"

"A co takhle ‚Rožnovské hodiny'," vnucoval se skřetvíl zoufale. "Velmi případné. Velmi líbivé. Proč si to nezkusíte se mnou? je to takhle: Róžnovskéé hodiny (cinky link), smutně bijúú (cinky linky)..."

Vysměšek zaznamenal přímý zásah gumovou kačenkou a skřetvíl se dal na útěk odpadem u vany. Kletby a nekontrolované zvonění se pomalu ztrácely kdesi v hloubce vodovodního řadu.

Knihovník přestal pumpovat, teprve když ze zásobních měchů varhan unikal vzduch kolem nýtů. Spokojený se s klepáním kloubů rukou o zem dokolébal k sedadlu za pultem a tam se zastavil, aby si s pýchou a nesmírným potěšením prohlédl klávesnici nástroje.

Přístup Zatraceného Hlupce Johnsona k hudbě byl stejný jako jeho přístup k jakémukoliv jinému vědeckému či kulturnímu poli, která jím byla ovlivněna jako brambory silnými pozdními mrazy. Udělej to co nejhlasitější, říkal. Co největší. Všeobjímající. A proto byly obrovské varhany Neviditelné univerzity jediné varhany na světě, na něž se dala zahrát celá symfonie napsaná pro bouři a čvachtání rozšlápnutých žab.

Voda se v kaskádách řítila z Výsměškovy špičaté čepice.

Mistr Johnson stvořil, a jistě ne úmyslně, dokonalou koupelnu - alespoň dokonalou pro zpěv. Ozvěna a rezonující trubky zahladily všechny ty drobné nepřesnosti a obdařily i toho nejnedomrlejšího pěvce vláčným, hebce čokoládovým hlasem.

A Vysměšek zpíval.

"- do lesička na dádadá šel mládýý dádadá... a důdlaj důdlaj důdlajdáá, tramtadadáda do lesa, tmavého, a pak se to tramta pótento, on ji picnul důdlajdý, a vzal ji róvnou damtadá, takže -"

Píšťaly varhan bzučely nadbytečnou energií. Knihovník sepjal ruce a se suchým praskotem si uvolnil klouby. To nějaký čas trvalo. Pak zatáhl za páku uvolňující vzduchové ventily.

Bzukot se změnil ve zlověstné bručení.

Velmi opatrně sešlápl pedál.

Vysměšek si přestal zpívat, když k němu stěnou dolehly tóny varhan.

Hudba do koupele, hm? pomyslel si. To je skvělé.

Je škoda, že je to tak tlumené vším tím koupelnovým vybavením.

A v tom okamžiku odhalil malou páčku, pod níž byl štítek s nápisem "Hudební trysky".

Vysměšek nepatřil k těm lidem, kteří by se zatěžovali přemyšlením o tom, co by se stalo, kdyby stiskli tohle tlačítko nebo zatáhli za onu páčku, protože se to dalo mnohem rychleji zjistit tak, že tlačítko stiskli a za páčku zatáhli. Vysměšek to udělal bez váhání. Namísto hudby, kterou očekával, však byl odměněn jen tím, že se ve stěně na několika místech odsunuly stranou panely a odhalily řadu mosazných trysek.

Knihovník byl pro tuto chvíli ztracen, snil a vznášel se na perutích hudby. Jeho ruce a nohy tančily po

klávesnicích a pomalu si hledaly cestu ke crescendu, kterým končila první věta Bubeláčkovy Katastrofické suity.

Jednou nohou kopl do páky s nápisem "Přídavný tah" a druhou otočil kohoutem, pod nímž byl štítek "Rajský plyn".

Výsměšek poklepal na jednu z trysek.

Nic se nestalo. Znovu si prohlédl ovládací panel a uvědomil si, že až dosud ještě nezatáhl za malou mosaznou páčku označenou jako "Varhanní spřáhlo".

Udělal to. Bohužel, ani to nemělo za následek proud příjemného koupelnového zpestření. Ozval se jen jakýsi náraz a odněkud z dálky do koupelny dolehlo tiché bublání. To však začalo rychle sílit.

Vzdal se a vrátil se ke své předchozí činnosti, kterou bylo mydlení rozlehlého hrudníku.

"Už nám došli jéleni, a tramtadůdlajda-damtadá, v kamizolce pídlidá, pidlidýý...he? Co-"

Později toho dne dal znovu dveře do koupelny pečlivě zatlouci prkny a opatřit velkou cedulí, na níž byla napsáno:

"Za žádných podmínek nepoužívat. To je DŮLEŽITÉ!"

Když však Afekt dveře zatloukal, nechal hřebíky na půl centimetru vyčnívat, aby je později mohl snadněji zachytit kleštěmi, až mu zase ti shora řeknou, aby dveře otevřel. Nikdy nic nepředpokládal a nikdy si nestěžoval, měl jen velmi dobré praktické znalosti týkající se práce mágských myslí. Mýdlo se nikdy nenašlo.

Ctibum a jeho studenti spolupracovníci opatrně obhlíželi Hex.

"Nemůže se přece jen tak zničehonic zastavit," vrčel Bláznivý Truboš, alias Adrian Cibulář.

"Jak vidíš, mravenci se prostě přestali hýbat," upozorňoval ho Rozšafín. Pak si povzdechl. "Dobrá, dejte tam ten krám zpátky."

Adrian opatrně vrátil nad klávesnici Hexu malého plyšového medvídka. Věci se daly okamžitě do pohybu. Mravenci se rozeběhli. Myš zapištěla.

Vyzkoušeli to třikrát.

Rozšafín znovu upřel oči na ta jediná slova, která Hex napsal.

+++Můj!Žjová! +++

"Mám tisíc chutí," začal opatrně Rozšafín, "ale ani jednu říct arcikancléři, že tenhle stroj přestane pracovat, když mu sebereme jeho plyšáka. Myslím, že dokonce nemám ani chuť v takovém světě žít."

"Ehm," ozval se Bláznivý Truboš, "můžeš mu vždycky říct, že to pracuje s integrovaným MPM."

"Jsi přesvědčený, že to zní líp?" řekl Ctibum váhavě. Neznělo to jako příliš reálný popis medvěda.

"Myslíš líp než ‚malý plyšový medvěd'? Co bys řekl ty?"

Ctibum přikývl. "Máš pravdu. Je to lepší."

Ze všech dárků, které dostal od Otce prasátek on, se Gábinovi nejvíc líbila ta kulička.

Jaká kulička, zeptala se Zuzana.

Vysvětlil jí, že ta skleněná kulička, kterou našel na zemi u krbu. Vyhrával s ní všechny hry. Pohybuje se prý určitě nějak jinak než všechny ostatní kuličky.

Žebráci poněkud nesystematicky, ale velmi klikatě procházeli ulicemi města, což jim cestu prodlužovalo minimálně na dvojnásobek. Začal padat časný ranní sníh.

Tu a tam si některý z nich spokojeně říhnul. Všichni měli papírové čepičky, s výjimkou Starého Smrdi Ruma, který tu svou snědl.

Z ruky do ruky si podávali třílitrovou plechovu od okurek, která byla naplněna delikátní směsí vín a tvrdých alkoholů a ochucená něčím, co Podříznutý Arnold našel na zadním dvoře chemické továrny v Zapudrované ulici.

"Ta husa byla skvělá," pochvaloval si Arnold, a zapátral párátkem mezi zuby.

"Mě jenom zaráží, že ji jedl tudle Kachňák s tou jeho kačenou na hlavě," řekl Jindra Rakvář a také zapátral, jenže prstem v nose.

"S jakou kačenou?" zapátral do třetice Kachní muž.

"Co bylo takový to masný?" zeptal se Podříznutý Arnold.

"To, můj dobrý muži, bylo pâté de foie gras, pravé genovské, to bych se skoro vsadil. A bylo skvělé."

"Helej, a taky z něj prdíš jako valach? Já teda jo."

"Ah, tenhle svět haute cuisine," prohlásil Kachní muž šťastně.

Nakonec po delší a velmi nesoustavné cestě dorazili k zadnímu vchodu své oblíbené restaurace. Kachní muž na podnik upíral zasněné, mírně skelné oči, v nichž ožívaly vzpomínky.

"Tady jsem kdysi večeříval skoro každý večer."

"A pročs toho nechal?" zajímal se Jindra Rakvář.

"Já... já vlastně ani nevím," odpověděl mu Kachní muž. "Mám to... nějaké rozmazané. Víte. V těch dnech... Myslím, že jsem byl někdo jiný. Ale přesto," řekl a poklepal Podříznutému Arnoldovi na hlavu, která se mu vznášela v půli stehen, Jak se říká ‚s přáteli tvrdý chléb jest lepší bydlo než upečený býk, kde lhostejnosti sídlo'. Kupředu, Smrďo."

Umístili Starého Smrďu Ruma strategicky před zadní dveře a pak zabušili. Když otevřel jeden z číšníků, Smrďa Rum se na něj široce usmál, odhalil zbytky svých zubů a páchnoucí dech, který naopak s řídnoucím chrupem houstl.

"Tisíc let vlády bohů, ruka a krevety!" zvolal a klepl po námořnickém zvyku klouby pravice do čela.

"Šťastné a veselé svátky," tlumočil Kachní muž.

Muž se pokusil dveře zavřít, ale Podříznutý Arnold bleskově vsunul do skuliny botu.

"Mysleli jsme si, že byste možná byli rádi, kdybychom se tady zastavili v poledne a zazpívali několik pěkných prasečnicových písní vašim hostům," pokračoval Kachní muž. Jindra Rakvář, který stál vedle něj, předvedl jeden ze svých výbuchů kašle, který by si nezadal ani s erupcí vulkánu a který byl tak dokonalý, že dokonce zněl zeleně. "Naprosto zdarma, samozřejmě."

"To že sou ty Prasečnice."

Žebráci, navzdory tomu, že byli tak zvetšelí, že dokonce ani nebyli členy Cechu žebráků, si žili podle svých malých měřítek poměrně dobře. Bylo to především díky tomu, že promyšleně uplatňovali takzvané Pravidlo jistoty. Lidé jim dali téměř cokoliv, když se mohli spolehnout, že tato sehraná společnost pak jistě odtáhne.

O několik minut později už byli znovu na cestě a před sebou postrkovali šťastného Arnolda, obloženého narychlo připravenými balíčky.

"Lidé dokážou být tak laskaví," liboval si Kachní muž.

"Tisíc let vlády bohů, ruka a krevety."

Jak ostatní kličkovali s jeho vozíkem v tajícím sněhu, Arnold se jal prozkoumávat dobročinné dary.

"Na chuť je to... nějaký známý," řekl po chvilce.

"Známý? Jak známý?"

"No, chutná to jako bláto a starý boty."

"Ale houbeles. To je holt ta hogo fogo bašta!"

"Jo, no jo..." Arnold chvilku mlčky žvýkal. "Helejte, nemyslíte si, že bysme najednou byli hogo fogo, co?"

"Copak já vím? Jsi hogo fogo, Smrďo?"

"Vyprdnoutsenato."

"Už asi jo. Zdá se mi nějakej hogo fogo."

Na hladinu řeky Ankh se tiše začal snášet sníh.

"No tak teda... Šťastný Nový rok, Arnolde."

"Šťastnej, Kachňáku. A ty tvý kačeně taky."

"Jaké kačeně?"

"Šťastnej Novej rok, Jindro!"

"Šťastnej Novej rok, Smrďo."

"Vyprdnoutsenato!"

"A bůh ať nás všechny opatruje," dodal Podříznutý Arnold.

Pomalu je ukryl hustý sníh.

"Kerej bůh?"

"Nevím. Kterýho uctíváš ty?"

"Kachňáku?"

"Ano, Jindro?"

"Vzpomínáš na toho pečenýho bejka, cos voňom mluvil?"

"Ano, Jindro."

"A jak ho pekli? Nadívanýho?"

"Aha... to byl jen takový slovní obrat, Jindro."

"To nebyl pečenej bejk?"

"No, ne tak docela. Já jsem tím chtěl říct, že -"

Pak zbyl jen sníh.

A ten zanedlouho začal tát na slunci.

Copyright (c) 1996 by Terry and Lyn Pratchett
Translation (c) 1998 by Jan Kantůrek
First published in Great Britain 1996 by Victor Gollancz Ltd.

ISBN 80-7197-077-8